

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

«ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (Σχολείο 21ου αιώνα) – Νέο Πρόγραμμα Σπουδών»
με κωδικό ΟΠΣ: 295450
Οριζόντια Πράξη στις 8 Π.Σ., 3 Π.Στ. Εξ., 2 Π.Στ. Εισ.

Υποέργο 1 : «Εκπόνηση Προγραμμάτων Σπουδών Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης»

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Επιστημονικό Πεδίο:

ΤΕΧΝΕΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Διδακτικό Μαθησιακό Αντικείμενο/Τάξη/επίπεδο εκπαίδευσης:

ΜΟΥΣΙΚΗ / Α΄ - ΣΤ΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ, Α΄ - Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΗ ΕΚΔΟΣΗ, ΑΘΗΝΑ 2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ.

Πρόλογος	4
1.Θεωρητικό Πλαίσιο -Εισαγωγή	5
1.2 Σκοπός του μαθήματος Μουσικής 1.3. Συντελεστές διαμόρφωσης του Π.Σ.Μουσικής 1.4. Γενικοί Στόχοι 1.5. Οι Επιδιώξεις του μαθήματος	6
1.6. Στόχοι Νέου Προγράμματος Σπουδών Μουσικής-Θεματικοί Οργανωτές 1.7. Το τρίπτυχο των μουσικών δραστηριοτήτων	8
1.8. Μεθοδολογία Διδασκαλίας Μουσικής:μερικές επισημάνσεις	11
1.9. Η αξιοποίηση του Προγράμματος Σπουδών Μουσικής σε όλο το φάσμα της εκπαίδευσης.....	14
1.10. Χρήση του Προγράμματος Σπουδών από τον εκπαιδευτικό.....	16
2. Πρόγραμμα Σπουδών Μουσικής	
2.1. Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση	18
Τάξεις Α'-Β' Δημοτικού	
Οργανωτής 1 ^{ος} : Προσεγγίζω και κατανοώ τις έννοιες και τα βασικά στοιχεία της μουσικής.....	18
Οργανωτής 2 ^{ος} : Γνωρίζω τα είδη της μουσικής συγχρονικά, διαχρονικά και γεωγραφικά.....	29
Οργανωτής 3 ^{ος} : Συνδέω τη μουσική με άλλες τέχνες και επιστήμες.....	34
Οργανωτής 4 ^{ος} : Η Μουσική στη ζωή εντός κι εκτός σχολείου.....	41
Τάξεις Γ'-Δ' Δημοτικού	
Οργανωτής 1 ^{ος} : Προσεγγίζω και κατανοώ τις έννοιες και τα βασικά στοιχεία της μουσικής.....	42
Οργανωτής 2 ^{ος} : Γνωρίζω τα είδη της μουσικής συγχρονικά, διαχρονικά και γεωγραφικά.....	56
Οργανωτής 3 ^{ος} : Συνδέω τη μουσική με άλλες τέχνες και επιστήμες.....	62
Οργανωτής 4 ^{ος} : Η Μουσική στη ζωή εντός κι εκτός σχολείου.....	70
Τάξεις Ε'-Στ' Δημοτικού	
Οργανωτής 1 ^{ος} : Προσεγγίζω και κατανοώ τις έννοιες και τα βασικά στοιχεία της μουσικής.....	71
Οργανωτής 2 ^{ος} : Γνωρίζω τα είδη της μουσικής συγχρονικά, διαχρονικά και γεωγραφικά.....	87
Οργανωτής 3 ^{ος} : Συνδέω τη μουσική με άλλες τέχνες και επιστήμες.....	97

Οργανωτής 4 ^{ος} : Η Μουσική στη ζωή εντός κι εκτός σχολείου.....	105
2.2. Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.....	107
A' Τάξη Γυμνασίου	
Οργανωτής 1 ^{ος} : Προσεγγίζω και κατανοώ τις έννοιες και τα βασικά στοιχεία της μουσικής.....	107
Οργανωτής 2 ^{ος} : Γνωρίζω τα είδη της μουσικής συγχρονικά, διαχρονικά και γεωγραφικά.....	125
Οργανωτής 3 ^{ος} : Συνδέω τη μουσική με άλλες τέχνες και επιστήμες.....	140
Οργανωτής 4 ^{ος} : Η Μουσική στη ζωή εντός κι εκτός σχολείου.....	145
B' Τάξη Γυμνασίου	
Οργανωτής 1 ^{ος} : Προσεγγίζω και κατανοώ τις έννοιες και τα βασικά στοιχεία της μουσικής.....	147
Οργανωτής 2 ^{ος} : Γνωρίζω τα είδη της μουσικής συγχρονικά, διαχρονικά και γεωγραφικά.....	159
Οργανωτής 3 ^{ος} : Συνδέω τη μουσική με άλλες τέχνες και επιστήμες.....	171
Οργανωτής 4 ^{ος} : Η Μουσική στη ζωή εντός κι εκτός σχολείου.....	174
Γ' Τάξη Γυμνασίου	
Οργανωτής 1 ^{ος} : Προσεγγίζω και κατανοώ τις έννοιες και τα βασικά στοιχεία της μουσικής.....	176
Οργανωτής 2 ^{ος} : Γνωρίζω τα είδη της μουσικής συγχρονικά, διαχρονικά και γεωγραφικά.....	183
Οργανωτής 3 ^{ος} : Συνδέω τη μουσική με άλλες τέχνες και επιστήμες.....	190
Οργανωτής 4 ^{ος} : Η Μουσική στη ζωή εντός κι εκτός σχολείου.....	193
Μερικές σημαντικές επισημάνσεις.....	195

Πρόλογος: Πρόγραμμα Σπουδών Μουσικής για το 'Νέο Σχολείο'

Το Πρόγραμμα Σπουδών Μουσικής που ακολουθεί, αποτελεί μια πρόταση η οποία γίνεται με όραμα το **Νέο Σχολείο** και το σταδιακό μετασχηματισμό της Παιδείας, στη βάση μιας πραγματιστικής προσέγγισης του σχολείου, αξιοποιώντας τις υπάρχουσες θεσμοθετήσεις, τις λειτουργικές δομές και το ανθρώπινο δυναμικό του σχολείου.

Το **Πρόγραμμα Σπουδών Μουσικής** για το Νηπιαγωγείο, το Δημοτικό και το Γυμνάσιο αποτελεί ένα ενιαίο, ανοικτό και ευέλικτο Π.Σ. το οποίο διευκολύνει τον/την εκπαιδευτικό να οργανώσει και να σχεδιάσει το μάθημα της Μουσικής σύμφωνα με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών του/της, ακολουθώντας την αρχή της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, μέσα από καινοτόμες διδακτικές προσεγγίσεις και αξιοποιώντας τις δυνατότητες των νέων τεχνολογιών και της ψηφιακής εκπαίδευσης. Τα παραπάνω προϋποθέτουν την ύπαρξη του μαθήματος της Μουσικής ως ένα αυτόνομο, διακριτό γνωστικό αντικείμενο στο πλαίσιο του μαθήματος της Αισθητικής Αγωγής, όπως ισχύει σήμερα στα ωρολόγια προγράμματα του Δημοτικού και του Γυμνασίου.

Οι στόχοι του Νέου Π. Σ. Μουσικής αναφέρονται σε όλες τις εκφάνσεις της μουσικής αγωγής που μπορούν να πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο της υποχρεωτικής εκπαίδευσης και αναπτύσσονται σπειροειδώς διαθρωμένοι εντός τεσσάρων Θεματικών Οργανωτών, ξεκινώντας από το Νηπιαγωγείο και φθάνοντας μέχρι το Γυμνάσιο. Οι στόχοι αφορούν κατά κύριο λόγο την ανάπτυξη μουσικών δεξιοτήτων και γνώσεων και επιτυγχάνονται μέσα από την εφαρμογή βιωματικών και ενεργητικών μουσικών δραστηριοτήτων με συγκεκριμένη στόχευση και οργανωμένο πλαίσιο. Οι στόχοι επίσης πηγάζουν από τις επιδιώξεις του μαθήματος της μουσικής ως προς την ολοκληρωμένη ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού και του νέου, την καλλιέργεια στάσεων και αξιών και ακόμη από τη σύνδεση της μουσικής με την ευρύτερη κοινωνία, την ιστορία του ανθρώπου και το περιβάλλον του (φυσικό και ανθρωπογενές). Η ολιστική αυτή προσέγγιση του μουσικού φαινομένου, μέσα από την ενεργή συμμετοχή του μαθητή σε δημιουργικές και βιωματικές δράσεις σε όλο το φάσμα της μαθητικής ζωής του, μπορεί να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη μιας δια βίου σχέσης του με την τέχνη της μουσικής.

1. Θεωρητικό Πλαίσιο - Εισαγωγή

Η Μουσική Αγωγή ως αυτοτελές γνωστικό αντικείμενο στην υποχρεωτική εκπαίδευση, έχει αφετηρία το χαρακτήρα της μουσικής ως πανανθρώπινο φαινόμενο και φυσιογνωμικό χαρακτηριστικό της ανθρώπινης ύπαρξης, τη θέση και τις λειτουργίες που επιτελεί διαχρονικά, συγχρονικά και γεωγραφικά και τη σημασία της για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού και του εφήβου. Στο πλαίσιο αυτό, η Μουσική στοχεύει πρωταρχικά στην ανάγκη να καλλιεργηθεί μια σχέση του μαθητή με την μουσική ως αισθητική εμπειρία και καλλιτεχνική δραστηριότητα η οποία θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για μια δια βίου ενασχόληση του με τη μουσική. Η ανάγκη αυτή προβάλλει ιδιαίτερα επιτακτική στην Εποχή της Πληροφορίας και της ανάπτυξης των Τ.Π.Ε όπου η παρουσία της μουσικής αγγίζει κάθε πλευρά της καθημερινής ζωής του ανθρώπου.

1.2. Σκοπός του μαθήματος Μουσικής

Σκοπός του μαθήματος της Μουσικής είναι η καλλιέργεια της μουσικότητας και των μουσικών δεξιοτήτων των μαθητών μέσα από την ακρόαση, την εκτέλεση και τη δημιουργία μουσικής. Η καλλιέργεια της μουσικότητας, της έμφυτης δυνατότητας του ανθρώπου για καλλιτεχνική και δημιουργική έκφραση, αποβλέπει στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του μαθητή και παράλληλα στη δημιουργία μιας δια βίου σχέσης του με την Τέχνη της Μουσικής.

1.3. Συντελεστές διαμόρφωσης του Π.Σ.Μουσικής

Το Πρόγραμμα Σπουδών Μουσικής επιδιώκεται να είναι ανοικτό κι ευέλικτο ώστε να δίνει τη δυνατότητα στον εκπαιδευτικό να σχεδιάζει και να «ενορχηστρώνει» το μάθημα του σύμφωνα με την αρχή της εξατομικευμένης και της διαφοροποιημένης διδασκαλίας. Το Π.Σ Μουσικής έχει διαμορφωθεί σε σχέση με τέσσερις Συντελεστές βάσει των οποίων ο εκπαιδευτικός επιλέγει κάθε φορά τους στόχους και το περιεχόμενο διδασκαλίας και σχεδιάζει τις δραστηριότητες μάθησης. Οι τέσσερις συντελεστές διαμόρφωσης του Π.Σ. Μουσικής είναι:

- Η αντίληψη των στοιχείων και των εννοιών της μουσικής
- Η απόκτηση μουσικών δεξιοτήτων
- Η απόκτηση γνωστικών δεξιοτήτων
- Η συναισθηματική ανάπτυξη

Η Μουσική ως τέχνη κι επιστήμη, ασκεί σύμφωνα με τους παραπάνω συντελεστές αρμονικά κι ισορροπημένα το γνωστικό, συναισθηματικό και ψυχοκινητικό τομέα.

1.4. Γενικοί Στόχοι

Συνοπτικά, σε όλη τη διάρκεια της υποχρεωτικής εκπαίδευσης το μάθημα της Μουσικής περιλαμβάνει Γενικούς Στόχους που αφορούν προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Οι μαθητές και οι μαθήτριες στο πλαίσιο του μαθήματος αναμένεται να:

- Αναπτύξουν δεξιότητες ενεργητικής μουσικής ακρόασης
- Αναπτύξουν τις φωνητικές τους δεξιότητες
- Αναπτύξουν δεξιότητες στην εκτέλεση μουσικών οργάνων
- Αναπτύξουν δεξιότητες αυτοσχεδιασμού και σύνθεσης μουσικής
- Αποκτήσουν γνώσεις και να αναπτύξουν δεξιότητες ανάγνωσης και αποκωδικοποίησης διαφόρων ειδών μουσικής σημειογραφίας
- Αποκτήσουν γνώσεις ως προς τις βασικές μουσικές έννοιες (ρυθμός, μελωδία, μορφή, ηχόχρωμα, δυναμική αγωγή, ρυθμική αγωγή, συνήχηση) και τους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους αυτές συνδυάζονται στα διάφορα είδη και στιλ μουσικής.
- Αποκτήσουν και να ενισχύσουν θετικές στάσεις και συμπεριφορές σε σχέση με τις μουσικές δραστηριότητες της ακρόασης, της εκτέλεσης και της σύνθεσης.
- Αποκτήσουν συνείδηση του ρόλου της μουσικής διαχρονικά και συγχρονικά στη ζωή του ανθρώπου
- Αποκτήσουν συνείδηση της θέσης και των λειτουργιών που επιτελεί η μουσική στη σύγχρονη μεταβιομηχανική και πολυπολιτισμική κοινωνία στο πλαίσιο της Εποχής της Πληροφορίας που διανύουμε σήμερα.

1.5. Οι Επιδιώξεις του μαθήματος

Οι επιδιώξεις του μαθήματος περιλαμβάνουν την ανάπτυξη δεξιοτήτων, γνώσεων και στάσεων σε σχέση με τη μουσική στο πλαίσιο μιας ολιστικής προσέγγισης του μουσικού φαινομένου και αποτελούν την ανάλυση των παραπάνω γενικών στόχων του μαθήματος. Έτσι λοιπόν, οι ικανότητες που στοχεύουμε να αναπτύξει ο/η μαθητής (-τρια) κατά τη διάρκεια των σπουδών του/της στο Δημοτικό Σχολείο και το Γυμνάσιο είναι οι εξής:

- να ακούει προσεκτικά τους ήχους και τη μουσική, να ανταποκρίνεται με ποικίλους τρόπους (π.χ. με κίνηση, με τραγούδι) και να αναγνωρίζει τα συστατικά στοιχεία και τις έννοιες της μουσικής: μελωδία, ρυθμό, δυναμική αγωγή, ρυθμική αγωγή, ηχόχρωμα, συνήχηση, δομή κ.ά. με αυξημένη αντιληπτικότητα, συντονισμό, εκφραστική ελευθερία και πρωτοβουλία, εκδηλώνοντας τα συναισθήματα και την αισθητική του συγκίνηση.
- να χρησιμοποιεί τη φωνή του ελέγχοντας την άρθρωση, την τονική και ρυθμική ακρίβεια, τα δυναμικά και εκφραστικά στοιχεία (π.χ. φράσεις και αναπνοές), επεκτείνοντας τη φωνητική του έκταση και αναπτύσσοντας την ακουστική του μνήμη και την ερμηνευτική του ικανότητα
- να εξοικειώνεται με την παραγωγή μουσικών ήχων και να αποδίδει, με αυξανόμενο έλεγχο της τεχνικής, σύνθετα ρυθμικά και μελωδικά σχήματα, συνοδείες και συνηγήσεις (ρυθμικές – μελωδικές), μουσικά έργα με τη φωνή, με μουσικά όργανα καθορισμένου και μη καθορισμένου τονικού ύψους, με βάση την ακουστική του μνήμη και τη χρήση συμβατικής ή μη συμβατικής σημειογραφίας.

- να εξερευνά, να δημιουργεί, να επιλέγει και να οργανώνει τους ήχους, συνθέτοντας και αυτοσχεδιάζοντας με δεξιότητα, φαντασία και ελευθερία χρησιμοποιώντας τη φωνή ή μουσικά όργανα (συμβατικά ή αυτοσχέδια), το σώμα (body percussion) ή άλλα αυτοσχέδια μέσα κι ακόμη κατάλληλο μουσικό πρόγραμμα ή διαλογικό εκπαιδευτικό λογισμικό
- να αντιλαμβάνεται διαισθητικά πώς τα μουσικά στοιχεία συνδυάζονται και οργανώνονται με συγκεκριμένους τρόπους για να διαμορφωθεί ένα αισθητικό αποτέλεσμα και να περιγράψει με απλούς όρους τη μουσική που έχει ακούσει, τραγουδήσει ή παίξει αναπτύσσοντας και χρησιμοποιώντας παράλληλα στοιχειώδεις γνώσεις μουσικής ορολογίας
- να επεκτείνει τη γνωριμία του με τη μουσική διαφόρων τόπων, παραδόσεων, εποχών καθώς και με τον πολιτισμικό ρόλο της μουσικής διαχρονικά και συγχρονικά και γεωγραφικά και να αναγνωρίζει ομοιότητες, διαφορές και αλληλεπιδράσεις στο πλαίσιο διαφόρων μουσικών ιδιωμάτων να
- να διαπιστώνει τη σχέση της μουσικής με άλλες τέχνες διαχρονικά σε μια ολιστική προσέγγιση της τέχνης της μουσικής
- να συνεργάζεται και να αλληλεπιδρά με άλλους, να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και να προτείνει ιδέες και «λύσεις» συμμετέχοντας ενεργά και με αυτοπεποίθηση σε ατομικές, ομαδικές ή ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες και παρουσιάσεις συνειδητοποιώντας σταδιακά - έστω και διαισθητικά - τον προσωπικό του ρόλο, τη συμβολή των άλλων και την ανάγκη σεβασμού και αποδοχής του άλλου και πώς τα στοιχεία αυτά εντάσσονται λειτουργικά σε ένα «όλο» στο πλαίσιο της μουσικής ενεργοποίησης και δημιουργίας.

Με βάση το Σκοπό του μαθήματος, τους τέσσερις προαναφερόμενους Συντελεστές, τις βασικές Επιδιώξεις και τους Γενικούς Στόχους της Μουσικής, το Π.Σ. Μουσικής διαμορφώνεται στο πλέγμα *τεσσάρων Οργανωτών* που περιλαμβάνουν αντίστοιχα περιεχόμενα.

1.6. Στόχοι Νέου Προγράμματος Σπουδών Μουσικής - Θεματικοί Οργανωτές

Θεωρείται πολύ σημαντικό για τη μουσική παιδεία των μαθητών και των μαθητριών μας να οργανώνεται η διδασκαλία γύρω από θεματικές ενότητες που συνδέουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες που αποκτούν οι μαθητές για τα στοιχεία της μουσικής με τη μουσική ως μορφή επικοινωνίας τόσο με τον εξωτερικό κόσμο (φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον) όσο και με τον εσωτερικό κόσμο τους. Το νέο Πρόγραμμα Σπουδών Μουσικής έχει ως στόχο τη δημιουργία πολιτών που δεν είναι μουσικά απομονωμένοι αλλά έχουν μια υγιή σχέση με τον εσωτερικό τους κόσμο και επικοινωνιακή σχέση με το άμεσο περιβάλλον τους (φυσικό, τεχνητό, κοινωνικό και πολιτισμικό), από το οποίο αντλούν έμπνευση και ερεθίσματα και για του οποίου την αειφόρο ανάπτυξη ενδιαφέρονται. *Η αλλαγή στον τρόπο εκμετάλλευσης της φύσης και η ανάγκη προστασίας της, καθιστούν αναγκαία τη συνειδητοποίηση της ανάγκης προσανατολισμού σε ανανεώσιμες μορφές ενέργειας και σε πιο βιώσιμες μορφές ανάπτυξης. Η αναφορά σε δημοτικά τραγούδια που καλλιεργούν και πηγάζουν από την αγάπη για τη φύση και αναφέρονται σε παραδοσιακές μορφές δημιουργίας ενέργειας, και ακόμη και σύγχρονα τραγούδια που περιέχουν τέτοιους προβληματισμούς, συγκινούν και εμπνέουν τους νέους.*

Οι θεματικές ενότητες οργανώνονται ως εξής:

ΟΡΓΑΝΩΤΗΣ 1^{ος} Προσεγγίζω και κατανοώ τις έννοιες και τα βασικά στοιχεία της μουσικής

ΟΡΓΑΝΩΤΗΣ 2^{ος} Γνωρίζω τα είδη της μουσικής συγχρονικά, διαχρονικά και γεωγραφικά

ΟΡΓΑΝΩΤΗΣ 3^{ος} Συνδέω τη μουσική με άλλες τέχνες και επιστήμες

ΟΡΓΑΝΩΤΗΣ 4^{ος} Η Μουσική στη ζωή εντός και εκτός σχολείου

Οι τέσσερις Οργανωτές περιλαμβάνουν συγκεκριμένα περιεχόμενα και έννοιες οι οποίες αναπτύσσονται σπειροειδώς καθ' όλη τη διάρκεια της υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Οι τρόποι και τα μέσα επίτευξης των στόχων που θέτει το Π.Σ Μουσικής ακολουθούν ένα σπονδυλωτό σχήμα ανέλιξης από το απλό στο σύνθετο και από την πράξη στη θεωρία.

Οι Οργανωτές και τα περιεχόμενα τους έχουν καθαρά τυπολογικό χαρακτήρα. Δεν ταυτίζονται επομένως με διδακτικές ενότητες. Κατά τη διδακτική πράξη οι Οργανωτές και τα Περιεχόμενα τους αλλά και οι Επιμέρους Στόχοι διαπλέκονται οργανικά και βρίσκονται σε μια διαρκή αλληλεπίδραση.

1.7. Το τρίπτυχο των μουσικών δραστηριοτήτων

Το κλειδί για την προετοιμασία ενός μαθήματος Μουσικής είναι το να κατανοήσει κανείς τις ποικίλες διαδικασίες που εμπλέκονται στο τρίπτυχο των μουσικών δραστηριοτήτων της ακρόασης, της εκτέλεσης και της σύνθεσης μουσικής και τους τρόπους με τους οποίους εκείνες συντίθενται σε μια μουσική εμπειρία. Είναι συνεπώς επιθυμητό οι μαθητές να βιώνουν αυτές τις μορφές δραστηριοτήτων μουσικής δημιουργικότητας μέσα από έναν προσανατολισμό που δεν περιορίζεται στην εξοικείωση και στην κατανόηση μεμονωμένων μουσικών εννοιών και δεξιοτήτων αλλά δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να προσεγγίσουν ολιστικά το μουσικό φαινόμενο.

Οι μουσικές δραστηριότητες επιτελούνται μέσα από διαδικασίες ενεργούς μάθησης, έμμεσης διδασκαλίας και ομαδοσυνεργατικών πρακτικών όπου ο εκπαιδευτικός λειτουργεί ως εμπνευστής ο οποίος ανιχνεύει κι ενθαρρύνει την ανάπτυξη των εκφραστικών δυνατοτήτων των μαθητών και φροντίζει για την καλλιέργεια ενός κλίματος εμπιστοσύνης, αλληλεγγύης, αποδοχής, συλλογικότητας κι ευδαιμονίας στην τάξη.

Ακρόαση

Η δραστηριότητα της ακρόασης δίνει έμφαση στην στοχευμένη, ενεργητική μουσική ακρόαση προκειμένου να προκαλέσει κινητική, λεκτική, συναισθηματική και νοητική ανταπόκριση από το παιδί.

Κύριο στόχο αποτελεί η δημιουργία 'ενεργητικών ακροατών' μέσα από την ευρύτητα και την εμβάθυνση των εμπειριών ακρόασης που θα αποκτήσει το παιδί στη διάρκεια του μαθήματος της Μουσικής. Το παιδί ακούει και εξερευνά ποικιλία από ήχους, παραγόμενους από διαφορετικές ηχητικές πηγές καθώς και μουσική διαφορετικών στυλ και παραδόσεων. Από την ελληνική παραδοσιακή μουσική, την ευρωπαϊκή και εξω-ευρωπαϊκή μουσική παράδοση, μέχρι τις πιο σύγχρονες και δημοφιλείς μουσικές, οι δραστηριότητες ακρόασης έχουν στόχο να προκαλέσουν την ανταπόκριση του παιδιού με τη χρήση της φαντασίας του και την σταδιακή ανάπτυξη της μουσικής ευαισθησίας του.

Η ακρόαση βέβαια λειτουργεί και κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης και της σύνθεσης/δημιουργίας μουσικής, οι οποίες περιγράφονται στη συνέχεια.

Η δραστηριότητα της Μουσικής Ακρόασης έχει διπλή λειτουργία :

1. Την ανάπτυξη των ακουστικών δεξιοτήτων και της εσωτερικής ακοής των μαθητών, όπου μαθαίνουν να αναγνωρίζουν, να αποκωδικοποιούν, να αναπαριστούν με συμβατική ή μη σημειογραφία και να αναλύουν τις διάφορες μουσικές έννοιες.

2. Την επαφή των μαθητών με ποικίλα μουσικά ακούσματα από διάφορα είδη, στυλ και πολιτισμούς και την ανταπόκρισή τους σε αυτά.

Είναι σημαντικό τα πιο πάνω να επιτευχθούν όχι μόνο μέσα από ηχογραφημένη μουσική αλλά και μέσα από εμπειρίες ζωντανών συναυλιών εντός και εκτός σχολείου. Ανεξάρτητα από τη μορφή και το στόχο που έχει κάθε φορά η δραστηριότητα της Ακρόασης στο μάθημα, είναι σημαντικό να δίνεται η ευκαιρία στους μαθητές να απολαύσουν τη μουσική που ακούν και να εκφράσουν τα συναισθήματα που τους προκαλεί.

Εκτέλεση

Η εκτέλεση δίνει έμφαση στην σημασία της ενεργητικής μουσικής δημιουργίας, ξεκινώντας με τη φωνή και συνεχίζοντας με τα όργανα, ως μέσο για την ανάπτυξη της μουσικότητας και της κατανόησης της μουσικής.

Κατά τη δραστηριότητα της εκτέλεσης, οι μαθητές εκτελούν συνθέσεις ατομικά ή ομαδικά με τη φωνή, το σώμα και μουσικά όργανα στην τάξη τους και σε ευρύτερα ακροατήρια (σχολείο, γονείς, κοινότητα). Μέσα από την Εκτέλεση καλλιεργούνται δεξιότητες ελέγχου του παραχθέντος ήχου καθώς και της απόδοσης/ερμηνείας της μουσικής διαφόρων ειδών και στυλ, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην απόλαυση της μουσικής.

Επίσης, η γραφή και η ανάγνωση της μουσικής, συνδέεται στενά με την ανάπτυξη των δεξιοτήτων του παιδιού στο τραγούδι και στην εκτέλεση οργάνων.

Δύο είναι οι κατηγορίες των δραστηριοτήτων της εκτέλεσης οι οποίες μπορούν να πραγματοποιηθούν σε ομάδες (μικρές ή μεγαλύτερες) ή ατομικά: Τραγούδι και Παίξιμο Οργάνων.

Τραγούδι

Η φωνή, το πρώτο και το πιο εύκολα προσβάσιμο όργανο που διαθέτει ο άνθρωπος και το τραγούδι, μια από τις πρώτες δραστηριότητες που παιδιού, προκαλούν ιδιαίτερη ευχαρίστηση και ταυτόχρονα αποτελούν μέσο για την απόκτηση και την καλλιέργεια των μουσικών δεξιοτήτων.

Το τραγούδι αφορά όλους τους μαθητές και πρέπει να μπορούν να το χρησιμοποιούν ως μέσο κοινωνικοποίησης και έκφρασης των συναισθημάτων τους σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής.

Ιδιαίτερη σημασία για την επιτυχία των παιδιών στην απόκτηση φωνητικών δεξιοτήτων έχει η καταλληλότητα των τραγουδιών που επιλέγονται: να ανταποκρίνονται στο φωνητικό εύρος των παιδιών κάθε βαθμίδας, να μην έχουν δύσκολα διαστήματα και ρυθμικές αξίες, το περιεχόμενό τους να είναι κατάλληλο για την ηλικία των παιδιών και κοντά στα ενδιαφέροντά τους και τις δικές τους επιλογές. Πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη κατά το σχεδιασμό του μαθήματος και οι νέες τεχνολογίες (π.χ. διαδίκτυο, караόке, караόке με ηλεκτρονικά παιχνίδια, κ.ά.) που δίνουν μια άλλη διάσταση στο παιδικό τραγούδι. Ο ρόλος, βέβαια του δασκάλου ως καλό πρότυπο προς μίμηση παραμένει αναντικατάστατος.

Παίξιμο Οργάνων

Πρωταρχικό μέλημα στη χρήση οργάνων σε ολόκληρη την υποχρεωτική εκπαίδευση είναι οι μαθητές να έχουν όσο το δυνατόν περισσότερες εμπειρίες με μουσικά όργανα. Στόχος είναι οι μαθητές να αγαπήσουν τα μουσικά όργανα, να τα σέβονται ως μέσα παραγωγής μουσικής σε αντίθεση με την παραγωγή

θορύβου και να τα χρησιμοποιούν τόσο εντός όσο και εκτός σχολείου ως μέσο εκτέλεσης της μουσικής και μέσο με το οποίο μπορούν να εκφράσουν τις μουσικές ιδέες και δημιουργίες τους.

Στις πρώτες δύο βαθμίδες η ενασχόληση με τα όργανα είναι εμπειρική. Οι μαθητές μαθαίνουν να κρατούν σωστά και να χειρίζονται, με κινήσεις που επιτρέπει η σωματική τους ανάπτυξη και οι ικανότητες συντονισμού χεριού-ματιού, κρουστά όργανα τάξης και επιλεγμένα όργανα Orff. Δίνεται έμφαση στο σώμα ως μουσικό όργανο και στον πειραματισμό με ήχους που μπορούν να παραχθούν από αυτό.

Η ενασχόληση με τα όργανα, ενώ ξεκινά εμπειρικά από τις πρώτες βαθμίδες, γίνεται πιο μεθοδική με την εισαγωγή της ευρωπαϊκής σημειογραφίας από το τέλος της Β' Δημοτικού και έπειτα. Εδώ μπαίνουν οι βάσεις για το σωστό χειρισμό των οργάνων και την παραγωγική χρήση τους (χειρισμός επικρουστήρων, χειρισμός της αναπνοής, σωστό κράτημα, σεβασμός στα όργανα ως αντικείμενα, παίξιμο-παύση και αυτοσυγκράτηση, ανταπόκριση σε οδηγίες μαέστρου, παραγωγή ποιοτικού ήχου και όχι θορύβου, παραγωγή ποικίλων ήχων κλπ). Η χρήση της τεχνολογίας μπορεί να βοηθήσει αποτελεσματικά (ηλεκτρονικά όργανα, MIDI keyboards, κ.ά.). Σημαντικό είναι, σε όλες τις βαθμίδες, οι μαθητές να ηχογραφούν τις εκτελέσεις τους, να τις αξιολογούν και να δέχονται τα σχόλια άλλων με σκοπό τη βελτίωσή τους.

Οι μαθητές ενθαρρύνονται να παίζουν σε ομάδες με συναίσθηση του ρόλου τους σε αυτές, αλλά και ατομικά (σόλο). Ενθαρρύνονται επίσης να παίζουν σε εκδηλώσεις εκτός σχολικού χώρου και μαζί με άλλους ερασιτέχνες μουσικούς και καλλιτέχνες.

Μουσική Δημιουργία: Σύνθεση και Αυτοσχεδιασμός

Κεντρικό στόχο της κατηγορίας αυτής δραστηριοτήτων αποτελεί η ανάπτυξη της δημιουργικότητας του παιδιού, η οποία πραγματοποιείται μέσα από τη χρήση των μουσικών γνώσεων και δεξιοτήτων που έχει αποκτήσει, σε δικές του μουσικές δημιουργικές εργασίες.

Η ακρόαση ποικιλίας μουσικών ειδών και παραδόσεων, το τραγούδι και το παίξιμο οργάνων επεκτείνονται πολύ φυσικά σε δραστηριότητες Μουσικής Δημιουργίας. Με τις δραστηριότητες του αυτοσχεδιασμού και της σύνθεσης (με φωνή, όργανα, κίνηση ή/και με χρήση τεχνολογίας) παρέχεται στους μαθητές ένα μέσο αυτοέκφρασης και επικοινωνίας με τους άλλους. Οι μαθητές επιλέγουν και επεξεργάζονται ένα μεγάλο εύρος ηχογόνων πηγών καλλιεργώντας παράλληλα την κριτική σκέψη τους μέσα από τις διάφορες επιλογές που πρέπει να κάνουν για το συνδυασμό των στοιχείων της Μουσικής, έτσι ώστε να αποδώσουν και να μεταδώσουν με τον καλύτερο τρόπο μουσικές ιδέες, εικόνες και συναισθήματα.

Ο αυτοσχεδιασμός είναι η αυθόρμητη δημιουργία μουσικής χωρίς οποιαδήποτε πρόθεση για αναθεώρηση ή βελτίωση, είναι μια δημιουργία της στιγμής η οποία αποδεσμεύει το μαθητή από τη σημειογραφία και τους περιορισμούς της. Ο αυτοσχεδιασμός μπορεί να είναι κινητικός, φωνητικός ή με όργανα. Η σύνθεση αναφέρεται στη δημιουργία μουσικής όπου υπάρχουν δυνατότητες πειραματισμού, επιλογής, απόρριψης, διόρθωσης, βελτίωσης, μέχρι την κατάληξη στο καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα και τέλος καταγραφής της τελικής μορφής της σύνθεσης. Και οι δύο μορφές είναι εξίσου σημαντικές και πρέπει να ξεκινούν από την πρώτη βαθμίδα γιατί προσφέρουν ευκαιρίες ανάδειξης της δημιουργικότητας των παιδιών και καλλιέργειας της πρωτοτυπίας.

Επίσης μέσα από τις πιο πάνω δραστηριότητες Μουσικής Δημιουργίας, το παιδί αναγνωρίζει τη σημασία της μουσικής σημειογραφίας και της καταγραφής της μουσικής. Έτσι, η χρήση σημειογραφίας, αυτοσχεδίας, εικονικής, γραφικής, απλής ή τυποποιημένης, μπορεί να αξιοποιηθεί για την καταγραφή των μουσικών ιδεών των παιδιών όπως επίσης και η χρήση ηλεκτρονικών μέσων καταγραφής.

1.8. Μεθοδολογία Διδασκαλίας Μουσικής: μερικές επισημάνσεις

Στην παράγραφο αυτή αναφέρονται συνοπτικά συγκεκριμένες διδακτικές προσεγγίσεις οι οποίες έχουν ιδιαίτερη συνάφεια με τη διδασκαλία της μουσικής καθώς επίσης και με το πλαίσιο του «Νέου Σχολείου». Οι κατευθύνσεις που προσφέρονται από τις παρακάτω διδακτικές προσεγγίσεις αναμένεται ότι θα διευκολύνουν τον εκπαιδευτικό Μουσικής στην κατανόηση της φιλοσοφίας του παρόντος Προγράμματος Σπουδών και στην ερμηνεία των προτεινόμενων δραστηριοτήτων που ακολουθούν στην επόμενη παράγραφο.

Ο σκοπός είναι να ενδυναμωθεί ο εκπαιδευτικός στις επιλογές του και να έχει την ελευθερία και την ευελιξία να διαμορφώσει το πρόγραμμα και το περιεχόμενό του σύμφωνα με τις ανάγκες των μαθητών του, τα δεδομένα του σχολείου του και τις δικές του ικανότητες και δεξιότητες.

Βιωματική προσέγγιση

Το νέο Πρόγραμμα Σπουδών Μουσικής βασίζεται στις αρχές της βιωματικής/ενεργητικής μάθησης και διδασκαλίας. Επιδιώκεται η θεωρία να γίνεται κατανοητή μέσα από βιωματικές εμπειρίες των μαθητών και κάθε νέα έννοια και δεξιότητα να κατακτάται αξιοποιώντας πάντοτε κατάλληλα και κτίζοντας πάνω στην προϋπάρχουσα γνώση και στα ενδιαφέροντα των μαθητών. Η γνώση είναι καλύτερα να αποκτιέται μέσα από την εξερεύνηση και να δίνονται ευκαιρίες στους μαθητές να αναλύσουν, να πειραματιστούν και να αναζητήσουν λύσεις μέσα από τη χρήση δραστηριοτήτων παιγνιώδη τύπου.

Διαθεματική προσέγγιση

Στόχο των σύγχρονων αναζητήσεων στην εκπαίδευση αποτελεί η διασύνδεση της σχολικής γνώσης με τη βιωματική εμπειρία του παιδιού την οποία αποκτά στον ενιαίο κόσμο όπου κινείται. Οι διαθεματικές και διεπιστημονικές διδακτικές προσεγγίσεις επιχειρούν την υπέρβαση των διαχωριστικών ορίων που έχουν θέσει οι διαφορετικοί επιστημονικοί κλάδοι στη διάρκεια των ετών, ώστε να επιτευχθούν μορφές συνεργασίας και σύμπραξης μεταξύ των διδασκόμενων μαθημάτων με σκοπό την ενιαία προσέγγιση μιας θεματικής ενότητας από όλες τις δυνατές πλευρές.

Κάθε προσέγγιση διαθεματική ή διεπιστημονική οφείλει να οργανώνεται με προσοχή ώστε οι στόχοι να είναι ξεκάθαροι προκειμένου να επιτευχθούν ουσιαστικές διασυνδέσεις ανάμεσα στα συνεργαζόμενα γνωστικά αντικείμενα και να προαχθούν γνωστικοί στόχοι και ανάπτυξη δεξιοτήτων σε όλα τα εμπλεκόμενα πεδία. Ο εκπαιδευτικός πρέπει να αποσαφηνίσει με επάρκεια τις έννοιες και να προσδιορίσει επακριβώς τους επιδιωκόμενους στόχους σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο ώστε να αποτραπεί η μονοσήμαντη και καλλωπιστική παρουσία της μουσικής.

Συνεργατική μάθηση

Οι σύγχρονες προσεγγίσεις διδασκαλίας και μάθησης οι οποίες χρησιμοποιούν μικρές ομάδες σε διάφορες μορφές ομαδοκεντρικών και συνεργατικών προσεγγίσεων, επιδρούν θετικά στις επιδόσεις των μαθητών, στην ανάπτυξη της αυτοεκτίμησης και της αυτοπεποίθησής τους και βελτιώνουν τις μεταξύ τους σχέσεις μεγιστοποιώντας τα αποτελέσματα της διδασκαλίας και της μάθησης. Βέβαια, η ύπαρξη ομάδων μέσα στην τάξη δεν καθιστά αποτελεσματική τη διαδικασία. Απαιτείται συστηματική καλλιέργεια δεξιοτήτων συνεργατικής μάθησης ώστε η συνεργασία των μαθητών να είναι γόνιμη και δημιουργική.

Η μουσική διδασκαλία η οποία βασίζεται στην ομαδοσυνεργατική μάθηση επικεντρώνεται στη μουσική αλληλεπίδραση ανάμεσα στους μαθητές. Ο εκπαιδευτικός αναλαμβάνει να καθοδηγήσει τους μαθητές προς τη σωστή κατεύθυνση, επιβλέποντας τη μάθηση και τις μουσικές διεργασίες, λειτουργώντας ταυτόχρονα ως μοντέλο σε ένα περιβάλλον αλληλεπίδρασης και μάθησης. Οι μαθητές αναλαμβάνουν ένα μέρος του ρόλου του εκπαιδευτικού, αποτελούν μοντέλο ο ένας για τον άλλον, βοηθούν ο ένας τον άλλον ώστε να αποκτήσουν μουσικές δεξιότητες και γνώσεις (reciprocal teaching). Η πρόκληση στην προσέγγιση αυτή της μουσικής διδασκαλίας και μάθησης, είναι η βέλτιστη ενεργοποίηση της μουσικής δραστηριότητας των παιδιών, της μουσικής φαντασίας και της μαθησιακής διεργασίας. Μέσα σε ένα τέτοιο περιβάλλον οι μαθητές αναλαμβάνουν με φυσικό τρόπο μια ποικιλία μουσικών ρόλων και καθηκόντων.

Διαφοροποίηση

Διαφοροποίηση καλείται η διαδικασία μέσω της οποίας διδάσκουμε διαφορετικούς μαθητές με ποικίλους και ιεραρχημένους -βάσει κριτηρίων- τρόπους, μέσα και διαδικασίες, έτσι ώστε να ανταποκριθούμε στις διαφορετικές ανάγκες τους.

Στη σύγχρονη τάξη και στο σύγχρονο σχολείο είναι αδιαμφισβήτητο το γεγονός ότι όλοι οι μαθητές διαφέρουν μεταξύ τους. Η διαφορετικότητα μπορεί να είναι κοινωνική, πολιτισμική, νοητική, οικονομική, σωματική, ακόμα και ηλικιακή. Οι μαθητές βρίσκονται σε διάφορα επίπεδα όσον αφορά στην επίδοσή τους και αναπόφευκτα έχουν πολύ διαφορετικά προφίλ νοημοσύνης. Χαρακτηρίζονται από ποικιλία αναγκών, ενδιαφερόντων και εμπειριών. Το περιεχόμενο και οι διδακτικές στρατηγικές που χρησιμοποιεί ο εκπαιδευτικός επομένως, είναι καλό να διαφοροποιούνται και να εξατομικεύονται ανάλογα με τις μουσικές προτιμήσεις των μαθητών, τις μουσικές δεξιότητές τους καθώς και τις ανάγκες τους. Με τον τρόπο αυτό περισσότεροι μαθητές θα συμμετέχουν στις δραστηριότητες και θα καλλιεργήσουν τις δεξιότητες της μουσικής και ως αποτέλεσμα θα βιώσουν το αίσθημα της επιτυχίας με την κατάκτηση της γνώσης.

Διαπολιτισμική διδασκαλία

Η μουσική, ως μια δραστηριότητα στην οποία συμμετέχουν όλοι οι άνθρωποι, εμπεριέχει διαδικασίες οι οποίες μπορούν να ενισχύσουν τις αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης: την προώθηση της πολιτότητας και της ειρήνης ανάμεσα στους ανθρώπους σε ατομικό, εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο, την εξάλειψη του φανατισμού και της βίας, την καταπολέμηση των κοινωνικών ανισοτήτων, της ξενοφοβίας, του ρατσισμού και του κοινωνικού αποκλεισμού που απορρέουν από τη μη αποδοχή της ιδιαιτερότητας και της διαφορετικότητας.

Μια ισορροπημένη μουσική παιδεία θα πρέπει να δημιουργεί καταστάσεις μουσικής επικοινωνίας εντός και εκτός σχολικού χώρου, με τις οποίες να προάγει και να προωθεί το μουσικό πλουραλισμό στο πλαίσιο του οποίου θα μπορούν να γίνουν αποδεκτές, να συνυπάρξουν και να αναπτυχθούν μαζί πολλές εθνικές και πολιτισμικές ταυτότητες (σε επίπεδο χωρών, εθνών, πολιτισμών και μικρότερων ομάδων). Ο κάθε μαθητής πρέπει να έχει την ευκαιρία να αναπτύξει τη δική του μουσική ταυτότητα και επομένως, παράλληλα με την γνώση του «άλλου» να καλλιεργείται η γνώση του «εαυτού», η ανάπτυξη δηλαδή μιας ισχυρής προσωπικής ταυτότητας.

Χρήση Μουσικής Τεχνολογίας και Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας

Η απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων σε σχέση με τα ηλεκτρονικά μουσικά όργανα, τη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή και των τηλεπικοινωνιών στη μουσική και γενικότερα, αποτελεί στόχο της σύγχρονης μουσικής εκπαίδευσης. Ωστόσο, η χρήση των νέων τεχνολογιών γίνεται στο πλαίσιο εξυπηρέτησης των μουσικών στόχων του προγράμματος σπουδών και μέσα από παιδαγωγικές προσεγγίσεις που προάγουν την κριτική, αναλυτική και δημιουργική σκέψη, τη συνεργατική μάθηση, την αυτενέργεια, τη λήψη πρωτοβουλιών, την εξερεύνηση και τον πειραματισμό.

Η τεχνολογία μπορεί να προσφέρει ευκαιρίες που προηγουμένως δεν ήταν εφικτές ειδικά σε τομείς που αφορούν στη δημιουργικότητα, στη διαθεματικότητα, στην ανάπτυξη κινήτρων, στην τόνωση της αυτοεκτίμησης του μαθητή, στην επικοινωνία με ακροατήρια εκτός τάξης και στην εξατομίκευση του μαθήματος. Παρέχει, επίσης, τη δυνατότητα σε πολύ μικρούς μαθητές καθώς και μαθητές που δεν διαβάζουν μουσική σημειογραφία να συνθέσουν μουσική ενώ επιτρέπει στα παιδιά με ειδικές ανάγκες να ξεπεράσουν τους περιορισμούς που επιβάλλει η παραδοσιακή διδασκαλία και μάθηση όπως είναι ο συντονισμός των σωματικών κινήσεων.

Η ανάπτυξη των εφαρμογών του ψηφιακού σχολείου και η επέκταση της χρήσης των ατομικών ηλεκτρονικών υπολογιστών καθώς και των διαδραστικών πινάκων στα σχολεία δημιουργεί νέες δυνατότητες για το μάθημα της μουσικής οι οποίες δεν πρέπει να μείνουν ανεκμετάλλευτες. Ιδιαίτερα η ανάπτυξη των ψηφιακά εμπλουτισμένων σχολικών βιβλίων Μουσικής για όλες τις τάξεις του Γυμνασίου και (σταδιακά) και του Δημοτικού, τα οποία είναι διαθέσιμα στην πλατφόρμα του Ψηφιακού Σχολείου, επιτρέπει τη διεύρυνση του προσφερόμενου υλικού εντός και εκτός σχολικής τάξης, άμεσα και χωρίς ιδιαίτερες απαιτήσεις σε εξοπλισμό. Ο ηλεκτρονικός υπολογιστής και η σύνδεση στο διαδίκτυο επαρκούν για πλήρη πρόσβαση σε όλες τις εφαρμογές και το υλικό των ψηφιακά εμπλουτισμένων βιβλίων.

Αναφέρονται εδώ σχετικές διευθύνσεις οι οποίες παραπέμπουν σε γενικά προγράμματα αξιοποίησης του διαδικτύου και της ψηφιακής πληροφορίας τα οποία προωθούνται από το Υπουργείο Παιδείας, ενώ πιο συγκεκριμένη αναφορά σε υλικό γίνεται στις στήλες των ενδεικτικών δραστηριοτήτων που ακολουθούν. <http://edutv.gr> και <http://digitalschool.minedu.gov.gr>

Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση αποτελεί ένα ισχυρό διδακτικό εργαλείο. Είναι ουσιαστικό μέρος της διδασκαλίας, γιατί είναι το μέσο προσδιορισμού του βαθμού επιτυχίας των στόχων. Κύριος σκοπός της αξιολόγησης στο μάθημα της Μουσικής είναι να βοηθήσει τον εκπαιδευτικό να κατανοήσει σε βάθος αυτά που γνωρίζουν οι μαθητές, ώστε να μπορεί να πάρει παιδαγωγικές αποφάσεις, βασισμένες σε πραγματικά δεδομένα. Η αξιολόγηση δεν ταυτίζεται με την ποσοτικοποίηση των επιτευγμάτων των μαθητών αλλά περιλαμβάνει επίσης την παρακολούθηση της πορείας και της διαδικασίας προς το τελικό αποτέλεσμα καθώς και την ανατροφοδότηση των μαθητών για όλα αυτά. Επίσης παρέχει πολύτιμες πληροφορίες στον εκπαιδευτικό σχετικά με τις συνθήκες που επικρατούν στη διδασκαλία-μάθηση καθώς και με τις δυσκολίες ή τις αδυναμίες των μαθητών του, ώστε να είναι σε θέση να αναπροσαρμόσει τη διδασκαλία. Μια αποδοτική αξιολόγηση πρέπει να σχετίζεται πλήρως με όλο το εύρος των διδακτικών στόχων, να ενισχύει τα κίνητρα των μαθητών και τη θέλησή τους για μάθηση και να αποτελεί αφετηρία για περαιτέρω μάθηση.

1.9. Χρήση του Προγράμματος Σπουδών από τον εκπαιδευτικό

Στην επόμενη παράγραφο 2, παρουσιάζεται το Πρόγραμμα Σπουδών Μουσικής σε μορφή πίνακα με 4 στήλες. Το πρόγραμμα της υποχρεωτικής εκπαίδευσης χωρίζεται ως εξής:

Α΄ και Β΄ Δημοτικού	Α΄ Γυμνασίου
Γ΄ και Δ΄ Δημοτικού	Β΄ Γυμνασίου
Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού	Γ΄ Γυμνασίου

Σε κάθε ομάδα τάξεων ή τάξη αντιστοιχούν πίνακες οργανωμένοι με βάση τους 4 Θεματικούς Οργανωτές που παρουσιάστηκαν στην παράγραφο 1.5. Σε κάθε έναν από τους 4 Θεματικούς Οργανωτές περιλαμβάνονται αντίστοιχοι Στόχοι και Περιεχόμενα τα οποία παρουσιάζονται στις πρώτες δύο αριστερές στήλες. Έτσι για παράδειγμα στον Θεματικό Οργανωτή #1 «Προσεγγίζω και κατανοώ τις έννοιες και τα βασικά στοιχεία της μουσικής», τα Περιεχόμενα προσδιορίζονται από τις βασικές έννοιες της μουσικής (ρυθμός, τονικό ύψος, μελωδία, δυναμική, μορφή, κτλ.) και οι Στόχοι διαμορφώνονται ανάλογα.

Στην τρίτη και τέταρτη στήλη του πίνακα παρουσιάζονται *Ενδεικτικές Δραστηριότητες* οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη διδασκαλία των συγκεκριμένων στόχων και περιεχομένων μαζί με τα *Μέσα και τα Υλικά* που προτείνουν καθώς ακόμη και παραδείγματα δραστηριοτήτων και περιεχομένων που είναι σύμφωνα με τους στόχους, τα περιεχόμενα, τη διδακτική μεθοδολογία και τη γενικότερη φιλοσοφία του Νέου Π.Σ Μουσικής και τα οποία περιλαμβάνονται στα Διδακτικά Πακέτα Μουσικής και το εκπαιδευτικό υλικό που έχει δημιουργηθεί για τη Μουσική στο Δημοτικό και το Γυμνάσιο.

Σε κάθε τάξη (ή ομάδα τάξεων) που περιγράφεται, οι στήλες των Στόχων και των *Ενδεικτικών Δραστηριοτήτων* διαμορφώνονται με βάση το τρίπτυχο των μουσικών δραστηριοτήτων όπως αυτές αναλύθηκαν στην παράγραφο 1.6. Έτσι, ο εκπαιδευτικός Μουσικής χρησιμοποιεί τις κατηγορίες αυτές των δραστηριοτήτων (ακρόαση, τραγούδι, παίξιμο οργάνων, αυτοσχδιασμό και σύνθεση) αξιοποιώντας το περιεχόμενο που αναφέρεται στη δεύτερη στήλη, για να διαμορφώσει τη σειρά των μαθημάτων του οργανώνοντας το περιεχόμενό τους με μεγάλο περιθώριο ευελιξίας, ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες και προτιμήσεις των μαθητών του και τις δικές του ικανότητες και δεξιότητες.

Οι *Θεματικοί Οργανωτές* που παρουσιάστηκαν στην παράγραφο 1.5, έχουν ως στόχο να διευκολύνουν την ολιστική προσέγγιση των μαθημάτων και να δημιουργήσουν ευκαιρίες για διαθεματικές και διεπιστημονικές συνδέσεις μεταξύ της μουσικής και των άλλων τεχνών, καθώς και των άλλων γνωστικών αντικειμένων του προγράμματος σπουδών. Ο απώτερος σκοπός είναι να προσδώσουν στον σχεδιασμό των μαθημάτων της Μουσικής εσωτερική συνοχή με κεντρική κατεύθυνση τη διασύνδεση του σχολείου με την πραγματικότητα και τη δημιουργία ενημερωμένων πολιτών, οι οποίοι θα χρησιμοποιήσουν τις δεξιότητες και τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει στο μάθημα της Μουσικής για τη βελτίωση των συνθηκών της ζωής τους σε μια δια βίου καλλιέργεια της γνώσης και της μάθησης.

Οι *Ενδεικτικές Δραστηριότητες* αποτελούν προτάσεις και δεν εξαντλούν τις δυνατότητες του εκπαιδευτικού Μουσικής. Έχουν δημιουργηθεί με σκοπό να περιγράψουν με περισσότερο πρακτικό τρόπο την εφαρμογή των ιδεών του Προγράμματος Σπουδών. Αναμένεται ότι ο/η εκπαιδευτικός μουσικής θα τις χρησιμοποιήσει ως πηγή έμπνευσης προκειμένου να διαμορφώσει το δικό του πρόγραμμα, το οποίο θα είναι προσαρμοσμένο στις ιδιαίτερες συνθήκες που χαρακτηρίζουν την κάθε τάξη, το κάθε σχολείο, τον κάθε μαθητή.

Στη συνέχεια ακολουθούν οι πίνακες με τους αναλυτικούς στόχους ανά τάξη ή ομάδα τάξεων για το Δημοτικό και για το Γυμνάσιο.

2. Πρόγραμμα Σπουδών Μουσικής

2.1. Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Τάξεις Α' - Β' Δημοτικού

ΟΡΓΑΝΩΤΗΣ 1ος : Προσεγγίζω και κατανοώ τις έννοιες και τα βασικά στοιχεία της μουσικής

Νηπιαγωγείο – Α' και Β' Δημοτικού

ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟ-ΜΕΝΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΥΛΙΚΑ-ΜΕΣΑ
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν τη διάρκεια του ήχου (π.χ. ήχοι στιγμιαίοι – ήχοι μεγάλης διάρκειας) • Να επαναλαμβάνουν μιμητικά απλά ρυθμικά σχήματα με σαφή διάκριση θέσης και άρσης παίζοντας σε μουσικά όργανα, σε αυτοσχέδια ηχογόνα μέσα ή αποδίδοντάς τα με ηχηρές κινήσεις σώματος, • Να γνωρίζουν τη συμβατική γραφή απλών ρυθμικών σχημάτων • Να προσεγγίσουν το ρυθμό του λόγου • Να αυτοσχεδιάζουν δικά τους ρυθμικά σχήματα • Να προσεγγίσουν βιωματικά τον παλμό του μέτρου των 2/4 και των 7/8 • Να αποδίδουν συγκεκριμένες ρυθμικές έννοιες σε μια ακρόαση με κίνηση, με όργανα, με φωνή και μη-συμβατική σημειογραφία (αυτοσχέδια, εικονική) • Να αποδίδουν φωνητικά απλό ρυθμικό κείμενο χρησιμοποιώντας ένα σύστημα ρυθμικών συλλαβών. • Να αποδίδουν το ρυθμό συνοδεύοντας τραγούδια με τη χρήση απλών κρουστών οργάνων ή/και ηχηρών κινήσεων 	<p>1.1. Ρυθμός</p> <p>Παλμός – Ρυθμός</p> <p>Αξίες</p> <p>Τέταρτο -όγδοο</p> <p>Απλά μέτρα (βιωματικά)</p>	<p><u>-Μουσική δημιουργία</u> Οι μαθητές πειραματίζονται και παράγουν ήχους στιγμιαίους και μεγάλης διάρκειας διαδοχικά σε διαφορετικά μουσικά όργανα, π.χ. σε ένα τρίγωνο, σε ένα ταμπούρινο, σε ένα glockenspiel, κ.ά</p> <p><u>-Μουσική εκτέλεση</u> Οι μαθητές μιμούνται με ηχηρές κινήσεις του σώματος (τα – clap, τι-τι - ratsch) απλά ρυθμικά σχήματα που ο εκπαιδευτικός εκτελεί υποδειγματικά.</p> <p>π.χ.:</p> <p>τα τί- τι τα τα</p> <p><u>-Μουσική εκτέλεση- Μουσική γραφή</u> Ο εκπαιδευτικός γράφει στον πίνακα της τάξης λέξεις και το αντίστοιχο ρυθμικό τους σχήμα (οι λέξεις θα πρέπει να αντιστοιχούν σε απλά ρυθμικά σχήματα). Οι μαθητές αποδίδουν τις λέξεις μεγαλόφωνα και χτυπούν το ρυθμικό τους σχήμα. Στη συνέχεια ο εκπαιδευτικός χτυπά τα ρυθμικά σχήματα σε κλάβες και οι μαθητές πρέπει να βρουν κάθε φορά την αντίστοιχη λέξη ή να βρουν άλλες λέξεις που ταιριάζουν ρυθμικά.</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Α' Δημοτικού» (Αργυρίου Μ., Τσούτσια- Λουλάκη Ε., Μαγαλιού Μ.), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά παραδείγματα: Κεφ.8 «Ο ήχος που δεν ήθελε...να τελιώσει!» Τετράδιο Εργασιών (σελ.14) Κεφ.19 «Ήρθε, ήρθε η χελιδόνα!» Τετράδιο Εργασιών (σελ.25)</p> <p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Β' Δημοτικού» (Αργυρίου Μ., Τσούτσια- Λουλάκη Ε., Μαγαλιού Μ.), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά παραδείγματα: Κεφ.10 «Έλα να χορέψουμε βαλς»</p>

		<p>π.χ.:</p> <p>τρέ - νο μη - χα - νή αυ - το-κί-νη το</p> <p>-<u>Μουσικοκινητική</u> Ο εκπαιδευτικός παίζει στο πιάνο μουσική εμβατηρίου, π.χ. «Μέσα μας βαθιά για σένα» και οι μαθητές βηματίζουν στο ρυθμό του μέτρου των 2/4 λέγοντας μεγαλόφωνα «εν-δυο» , «εν-δυο». Παράλληλα, κρατούν τον παλμό παίζοντας σε ταμπορίνο το οποίο αλλάζει διαδοχικά χέρια ώστε να παίζουν όλοι οι μαθητές.</p> <p>- <u>Μουσική εκτέλεση</u> Οι μαθητές ακολουθούν ατομικά με το ντέφι τον παλμό ενός τραγουδιού σε μέτρο των 7/8 π.χ. «Παντρεύουνε τον κάβουρα».</p> <p>-<u>Μουσικοκινητική</u> Οι μαθητές τραγουδούν ένα δημοτικό τραγούδι σε ρυθμό «καλαματιανό» π.χ. «Παντρεύουνε τον κάβουρα και χορεύουν ομαδικά τον αντίστοιχο παραδοσιακό χορό.</p> <p>- <u>Μουσική δημιουργία</u> Αυτοσχεδιάζουν στο ταμπορίνο ένα δικό τους ρυθμικό σχήμα που επαναλαμβάνει με τη σειρά του ο εκπαιδευτικός.</p>	<p>Τετράδιο Εργασιών (σελ.16) Κεφ.18 «Χορεύω στο ρυθμό σου» Βιβλίο Μαθητή (σελ.24)</p> <p>14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008</p> <p>- Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπορίνο, τρίγωνο, glockenspiel - Πιάνο, αρμόνιο - CD Player</p>
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν ψηλούς και χαμηλούς ήχους του φυσικού ή τεχνητού περιβάλλοντος • Να χειρίζονται ελεύθερα και να πειραματίζονται με τις δυνατότητες τις φωνής τους • Να αναγνωρίζουν τη μελωδία τραγουδιών που έχουν μάθει • Να διακρίνουν την κατεύθυνση της ανέλιξης 	<p>1.2 Τονικό ύψος-Μελωδία -Τονικό ύψος (ψηλοί-χαμηλοί φθόγγοι) - Ανιούσα – κατιούσα μελωδία -Πεντατονική κλίμακα</p>	<p>-<u>Μουσική δημιουργία</u> Οι μαθητές πειραματίζονται με τη φωνή τους και μιμούνται ήχους με διαφορετικό τονικό ύψος (π.χ. καράβι στο λιμάνι, φρενάρισμα αυτοκινήτου, κουδούνι πόρτας, νιαούρισμα, κ.ά.)</p> <p>- <u>Μουσική δημιουργία</u> Οι μαθητές μιμούνται με τη φωνή τους-ατομικά ή ομαδικά - τις φωνές ανθρώπων ή ζώων που επιλέγουν αυθόρμητα ή βλέπουν σε εικόνες.</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Α΄ Δημοτικού» (Αργυρίου Μ., Τσούτσια- Λουλάκη Ε., Μαγαλιού Μ.), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά παραδείγματα: Κεφ.21 «Ο Πάνω και ο Κάτω»</p>

μελωδιών και να εκφράζουν με κίνηση τα πιο ψηλά και χαμηλά τονικά σημεία μιας μουσικής

- Να εκτελούν σε τονικά κρουστά μουσικά όργανα απλές και σύντομες μελωδίες μιμητικά ή ακολουθώντας μια συμβατική ή μη συμβατική παρτιτούρα
- Να τραγουδούν με σχετική τονική ακρίβεια χρησιμοποιώντας το εύρος της φωνής τους και τραγούδια κατάλληλα για τις τάξεις τους.
- Να τραγουδούν απλές μελωδίες με μίμηση
- Να δημιουργούν μελωδίες στο glockenspiel με βάση τον ελεύθερο αυτοσχεδιασμό

-Μουσικό παιχνίδι: Ο εκπαιδευτικός παίζει σε μονόφωνο όργανο, (π.χ. φλογέρα) μελωδίες διαφορετικών τραγουδιών που έχουν διδαχθεί στο σχολείο. Οι μαθητές πρέπει να αναγνωρίσουν το τραγούδι. Κερδίζει ο μαθητής που βρίσκει πρώτος τη σωστή απάντηση.

3. Μπαίνω μες στ' αμπέλι
Δημοτικό: Ροδόλφος Δράμας

1. Μπαί- νω μες στ' α-μπέ- λι σα νοί- κο- κυ- ρά

The image shows a musical score for the song 'Μπαίνω μες στ' αμπέλι'. It features a single melodic line on a treble clef staff with a common time signature. The melody is simple and consists of a series of eighth and quarter notes. Below the staff, the lyrics are written in Greek: '1. Μπαί- νω μες στ' α-μπέ- λι σα νοί- κο- κυ- ρά'. The title of the piece is '3. Μπαίνω μες στ' αμπέλι' and the composer is 'Δημοτικό: Ροδόλφος Δράμας'.

- Μουσική εκτέλεση Οι μαθητές μαθαίνουν το τραγούδι «Μπαίνω μες στ' αμπέλι σαν νοικοκυρά» και παίζουν ατομικά τη μελωδία σε glockenspiel αφού μάθουν να την τραγουδούν σε νότες ακολουθώντας μιμητικά τον εκπαιδευτικό..

-Μουσική δημιουργία: Αυτοσχεδιάζουν ατομικά μελωδίες πάνω στο τετράχορδο ντο-ρε- μι-φα του τραγουδιού «Μπαίνω μες στ' αμπέλι σαν νοικοκυρά» έχοντας μόνο τα πλήκτρα των τεσσάρων φθόγγων στο glockenspiel. Ο εκπαιδευτικός επαναλαμβάνει στη φλογέρα τη μελωδία που αυτοσχεδίασε κάθε μαθητής.

Παραλλαγή-Δημιουργία «αλεατορικής» μουσικής: Οι μαθητές γράφουν ο καθένας μια τυχαία ακολουθία των τεσσάρων φθόγγων (ντο-ρε-μι-φα) που θα συντίθεται από 5-6 νότες π.χ. ντο φα μι ρε μι . Στη συνέχεια κάθε μαθητής διαδοχικά εκτελεί στο glockenspiel την ακολουθία που έγραψε.

- Εκτέλεση μουσικής: Μαθαίνουν το τραγούδι «Το Ποταμάκι» σε ποίηση του Ζαχαρία Παπαντωνίου και μουσική Β.Δημητράτου. Ο εκπαιδευτικός εκτελεί υποδειγματικά τραγουδώντας κάθε δίστιχο και οι μαθητές επαναλαμβάνουν μιμητικά.

Βιβλίο Μαθητή (σελ.27)
Τετράδιο Εργασιών (σελ.27)
Κεφ.19 «Ήρθε, ήρθε η χελιδόνα!»
Τετράδιο Εργασιών (σελ.25)

Διδακτικό Πακέτο
«Μουσική Β' Δημοτικού»
(Αργυρίου Μ., Τσούτσια- Λουλάκη Ε., Μαγαλιού Μ.), ΟΕΔΒ 2010
Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού
Ενδεικτικά παραδείγματα:
Κεφ.15 «Από τα ψηλά στα χαμηλά!» Βιβλίο Μαθητή (σελ.21)
Τετράδιο Εργασιών (σελ.21)

14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008

-«Μουσικό Ανθολόγιο Α'-Στ' Δημοτικού» (Μόσχος Κ., Τουμπακάρη Ν., Τόμπλερ Μ.), ΟΕΔΒ 2009 (σελ.107)

-Συμπληρωματικό ακουστικό υλικό για τα βιβλία Μουσικής Α' και Β' Δημοτικού (8 Audio CD αναρτημένα ψηφιακά στην ιστοσελίδα: http://www.pi-schools.gr/content/index.php?!lesson_id=28&ep=477)

-Εκτέλεση μουσικής Οι μαθητές αποδίδουν το τραγούδι «Το Ποταμάκι» αντιφωνικά σε μορφή ερώτησης- απάντησης.

Ερώτηση: Πως το λέγαν τον παππού σου; (2)

Απάντηση:Σύννεφο στον ουρανό. (2)

Ερώτηση: Ποια είναι η μάνα σου; - Η μπόρα.

Πως κατέβηκες στη χώρα;

Απάντηση:Τα χωράφια να ποτίσω
και τους μύλους να γυρίσω.

Ερώτηση: Στάσου να σε δούμε λίγο,
ποταμάκι μου καλό.

Απάντηση:Βιάζομαι πολύ να φύγω,
ν' ανταμώσω το γιαλό.

Μουσική δημιουργία Μουσική βροχούλα Οι μαθητές δημιουργούν τους ήχους μιας «βροχής» στο glockenspiel. Παίζουν ατομικά στα αυτοσχεδιάζοντας μελωδίες οι οποίες «απεικονίζουν» ακουστικά και συνειρμικά σταγόνες βροχής, άλλοτε ρυθμικά πυκνές κι άλλοτε όχι, άλλοτε δυνατές κι άλλοτε σιγανές. Η δραστηριότητα επεκτείνεται εταιρικά με έναν ακόμη μαθητή ο οποίος αποδίδει σε σημεία κορύφωσης της έντασης τους κεραυνούς μιας καταιγίδας.

- «Μέθοδος Διδασκαλίας Τραγουδιών για την Α΄ τάξη του δημοτικού σχολείου» (Μαζαράκη Β.Α., Χορς- Κεφάλου Ε., Δημητράτου Β.), ΟΕΔΒ 1979
- Κασέτα Μεθόδου
Ενδεικτικό παράδειγμα:
(σελ. 38-39)

«Τραγούδια – Παιχνίδια Συμπλήρωμα της Μεθόδου Διδασκαλίας Τραγουδιών για την Α΄ τάξη του δημοτικού σχολείου – Εισαγωγή για τη Β΄ τάξη του δημοτικού σχολείου» (Μαζαράκη Β.Α., Χορς- Κεφάλου Ε., Δημητράτου Β.), ΟΕΔΒ 1986
- Κασέτα Μεθόδου
Ενδεικτικό παράδειγμα:
(σελ. 14-15)

- Πιάνο, αρμόνιο, φλογέρα
- Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπουρίνο, τρίγωνο, κ.ά.
-CD Player

		<p><u>-Μουσική εκτέλεση</u> Οι μαθητές τραγουδούν το παιδικό τραγούδι «Η Πιπεριά» και δείχνουν με χειρονομικές κινήσεις τη μελωδική ανέλιξη σηκώνοντας ψηλά και ενωμένα μεταξύ τους τα δυο τους χέρια στο ψηλότερο τονικά σημείο του τραγουδιού και γέρνοντας προς τα κάτω τον πάνω κορμό του σώματός τους στο χαμηλότερο τονικά σημείο.</p> <p style="text-align: center;">Η πιπεριά</p> 	
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να προσεγγίσουν διαισθητικά την έννοια ενός ολοκληρωμένου μουσικού νοήματος • Να διακρίνουν την αρχή και το τέλος μιας μουσικής φράσης • Να τραγουδούν εκφραστικά με αίσθηση των φράσεων • Να διακρίνουν ακουστικά τη διαδοχή των διαφορετικών ενός μουσικού έργου • Να αυτοσχεδιάζουν χρησιμοποιώντας τη φωνή ή απλά όργανα αποδίδοντας μορφολογικά στοιχεία της μουσικής 	<p>1.3.Μορφή</p> <p>Μουσική φράση</p> <p>Διμερής μορφή</p> <p>Μορφή Ροντό (βιωματικά)</p>	<p>- <u>Ενεργητική ακρόαση</u>: Οι μαθητές ακούν το «Πέταγμα του κηφήνα» του Nikolai Rimsky –Korsakov και παράλληλα ακολουθούν τη ροή της μελωδίας με κίνηση του χεριού τους που μιμείται το πέταγμα του κηφήνα στον αέρα: τη στιγμή ακριβώς που θεωρούν ότι το έργο τελειώνει αγκαλιάζουν το σώμα τους σταυρώνοντας τα χέρια τους στους ώμους.</p> <p><u>Μουσικοκινητική – Εκτέλεση μουσικής</u>: Οι μαθητές μαθαίνουν το τραγούδι «Οι Ελιές» (Ρ.Καρθαίου – Β.Δημητράτου).Τραγουδούν «ανοίγοντας» - αποδίδοντας το διάστημα πέμπτης στην αρχή - και «κλείνοντας» εκφραστικά κάθε μουσική φράση.</p> <p>Στις στροφές, τραγουδούν βαδίζοντας αργά πιασμένοι σε κύκλο και στο τσάκισμα αφήνουν τα χέρια και παριστάνουν με το σώμα τους τις ελιές στις «πλαγιές» (τα χέρια ανοιχτά σε πλάγια</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Α΄ Δημοτικού» (Αργυρίου Μ., Τσούτσια- Λουλάκη Ε., Μαγαλιού Μ.), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικό παράδειγμα: Κεφ.25 «Νότες που μυρίζουν θάλασσα» Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.68-69)</p> <p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Β΄ Δημοτικού» (Αργυρίου Μ., Τσούτσια- Λουλάκη</p>

θήση) και τις ελιές «φουντωτές» (τα χέρια ανοιχτά ως κλαδιά) ή συνεχίζουν τον κυκλικό χορό γρήγορα και προς την αντίθετη κατεύθυνση:

7. Οι Έλιές Ποίηση: Ρ. Κορθαίου
Μελωδία: Β. Δημητράτου

1. Στά χω-ρά-φια στις πλα-γιές σκορπι-σμένες οί-ές-ελιές
γύ-ρω πλώ-νουν τά κλα-ριά μέ τά φύλ-λα τ'ά-ση-μιά
Οί-ές-ελιές οί-ές-ελιές στά χω-ρά-φια στις πλα-γές
οί-ές-ελιές οί-ές-ελιές ά-ση-μένιες φουντω-τές.

Ρυθμός:

2. Πριν χαράξει στο χωριό ξεκινούνε μια και δυο με καλάθια, με ραβδιά να συνάζουν την ελιά.

3. Κι ως τινάζουν τα κλαριά κάτω πέφτει ο καρπός. Στα καλάθια, στις ποδιές γίναν οι ελιές σωρός.

4. Το βραδάκι αργά, αργά, κουρασμένοι όλοι γυρνούν τις ελιές και τη χαρά στο χωριό τους κουβαλούν.

Τσάκισμα:

Οι ελιές, οι ελιές στα χωράφια, στις πλαγιές. Οι ελιές, οι ελιές, ασημένιες, φουντωτές.

Ε., Μαγαλιού Μ.), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικό παράδειγμα: Κεφ.7 «Σε ρωτάω κι απαντάς» Βιβλίο Μαθητή (σελ.13)

14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008

-«Μουσικό Ανθολόγιο Α΄-Στ΄ Δημοτικού» (Μόσχος Κ., Τουμπακάρη Ν., Τόμπλερ Μ.), ΟΕΔΒ 2009 (σελ.108)

-Συμπληρωματικό ακουστικό υλικό για τα βιβλία Μουσικής Α΄ και Β΄ Δημοτικού (8 Audio CD αναρτημένα ψηφιακά στην ιστοσελίδα:

http://www.pi-schools.gr/content/index.php?lesson_id=28&ep=477

- «Μέθοδος Διδασκαλίας Τραγουδιών για την Α΄ τάξη του δημοτικού σχολείου» (Μαζαράκη Β.Α., Χορς-Κεφάλου Ε., Δημητράτου Β.), ΟΕΔΒ 1979

- Κασέτα Μεθόδου Ενδεικτικό παράδειγμα: (σελ. 20-21)

- CD Player, Πιάνο, αρμόνιο

		<p>-<u>Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές μαθαίνουν το παιχνιδιότραγουδο «Ο Αυγερινός» και το επαναλαμβάνουν μερικές φορές. Έπειτα ο εκπαιδευτικός παίζει στη φλογέρα το μέρος Α, το οποίο βαφτίζει με το όνομα «Άννα» σχεδιάζοντας στον πίνακα ένα κοριτσάκι με μακριά μαλλιά. Αντίστοιχα παίζει το μέρος Β, τη «Βούλα», ένα άλλο κοριτσάκι με κοντά μαλλιά. Οι μαθητές πρέπει να βρουν το σωστό κοριτσάκι – μελωδία που παίζει κάθε φορά στη φλογέρα ο εκπαιδευτικός.</p> <p style="text-align: center;">Ο Αυγερινός</p> <p style="text-align: center;">Αυ - ρή πι - γή ρο - βή ζο - ου - ρή ου - γι - ρι - νός α - δά - κο - τσι φα - κή ζο - ο τσιου - μι - στός Πι - ροί - ος κερ - δέ - λος κου - βή - ρι - στρες κο - λής και τσιου - μι - στός.</p>	
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none">• Να ξεχωρίζουν ήχους που διαφέρουν ως προς την ένταση• Να διακρίνουν βιωματικά τις μεταβολές της δυναμικής αγωγής σε ένα μουσικό έργο και να αναγνωρίζουν τη διαφορά της σταδιακής και της ξαφνικής αυξομείωσης της έντασης.• Να ερμηνεύσουν με τη φωνή ή με μουσικά όργανα μεταβολές της έντασης• Να αποδίδουν έννοιες της δυναμικής αγωγής σε μια ακρόαση με κίνηση, με όργανα, με τη φωνή και με μη συμβατική σημειογραφία (αυτοσχέδια, εικονική)• Να αυτοσχεδιάζουν χρησιμοποιώντας τη φωνή ή απλά όργανα αποδίδοντας έννοιες της δυναμικής	<p>1.4. Δυναμική Αγωγή</p> <p>Σιγανά – Δυνατά</p> <p>Σταδιακή αύξηση και μείωση της έντασης</p>	<p>- <u>Μουσική Δημιουργία</u> Ένας μαθητής μιμείται ατομικά με τη φωνή του ήχους που είναι δυνατοί ή σιγανοί και οι υπόλοιποι πρέπει να μαντέψουν για ποιον ήχο πρόκειται.</p> <p>- <u>Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν από τη Σουίτα Κάρμεν τους «Ταυρομάχους» (Les Toreadors-Allegro Giocoso) του Georges Bizet και με κινήσεις των χεριών δείχνουν τις μεταβολές της έντασης (άνοιγμα των χεριών στο forte, κλείσιμο στο piano, σταδιακό άνοιγμα στο cresc, σταδιακό κλείσιμο στο dim).</p> <p>- <u>Μουσική Δημιουργία</u> Το ταμποурίνο περνά χέρι- χέρι και κάθε μαθητής παίζει ένα δεδομένο ρυθμικό σχήμα στο ταμποурίνο, μια φορά forte και την επόμενη piano (σαν ηχώ.)</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Α΄ Δημοτικού» (Αργυρίου Μ., Τσουτσια- Λουλάκη Ε., Μαγαλιού Μ.), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά παραδείγματα: Κεφ.23 «Ο Κύριος Ντεσιμπέλ» Βιβλίο Μαθητή (σελ.29) Τετράδιο Εργασιών (σελ.29)</p> <p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Β΄ Δημοτικού» (Αργυρίου Μ., Τσουτσια- Λουλάκη Ε., Μαγαλιού Μ.), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο</p>

			<p>Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά παραδείγματα: Κεφ.15 «Στο μαγαζί του ρολογά» Βιβλίο Μαθητή (σελ.30) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.110-111)</p> <p>14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008</p> <p>Audio CD Κάρμεν του G.Bizet -CD Player</p>
<p>Οι μαθητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν από το φυσικό και τεχνητό περιβάλλον ήχους που είναι γρήγοροι και ήχους που είναι αργοί • Να μιμηθούν γρήγορους ή αργούς ήχους από το φυσικό και τεχνητό περιβάλλον και να τους μιμηθούν με τη φωνή ή με μουσικά όργανα. • Να παραστήσουν κινητικά την πηγή ήχων οι οποίοι είναι γρήγοροι ή αργοί. • Να κατανοήσουν την έννοια της ρυθμικής αγωγής στη μουσική και να αναγνωρίζουν τα μουσικά έργα που έχουν αργή ή γρήγορη ρυθμική αγωγή • Να περιγράφουν φανταστικές παραστάσεις ή συναισθήματα με ερέθισμα την ακρόαση μουσικής με χαρακτηριστική ρυθμική αγωγή <p>-Να τραγουδούν συγχρονισμένα ακολουθώντας τις οδηγίες ενός μαέστρου</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να αποκωδικοποιούν μη-συμβατική σημειογραφία (εικονική, αυτοσχέδια) και να εκτελούν σε απλά ρυθμικά 	<p>1.5. Ρυθμική Αγωγή</p> <p>Αργά-Γρήγορα</p> <p>Σταδιακή αύξηση και μείωση της ταχύτητας</p>	<p>- <u>Ενεργητική Ακρόαση</u> Οι μαθητές παρατηρούν εικόνες που συνδέονται με ήχους, διακρίνουν ποιοι είναι γρήγοροι και ποιοι αργοί και τους μιμούνται με τη φωνή τους π.χ. πύραυλος, φρενάρισμα, τρένο που ξεκινά από το σταθμό, χελώνα, κ.ά.</p> <p>-<u>Ενεργητική ακρόαση</u>: Οι μαθητές ακούν τις «Χελώνες» και τους «Ημίονους» (Μουλάρια) από το «Καρναβάλι των ζώων» του Camille Saint – Saëns και παρατηρούν τη διαφορετική ρυθμική αγωγή τους (αργά – γρήγορα). Προσεγγίζουν την πολύ αργή ρυθμική αγωγή των «Χελώνων» με το διαλεκτικό αντίθετο της κίνησης, την ακινησία: ακούνε τη μουσική με κλειστά μάτια και φαντάζονται ένα όνειρο που μπορεί να βλέπουν εμπνεόμενοι από τη μουσική.Έπειτα μοιράζονται το όνειρο που «είδαν» περιγράφοντάς το στους συμμαθητές τους.</p> <p>Με γρήγορη κίνηση των δακτύλων -σαν να «περπατάνε»- στο θρανίο ή παριστάνοντας τους πιανίστες που παίζουν ακολουθούν τη ρυθμική αγωγή των «Μουλαριών».</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Α΄ Δημοτικού» (Αργυρίου Μ., Τσούτσια- Λουλάκη Ε., Μαγαλιού Μ.), ΟΕΔΒ 2010</p> <p>Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά παραδείγματα: Κεφ.7 «Ο βασιλιάς άργος και η αρκούδα» Τετράδιο Εργασιών (σελ13)</p> <p>Κεφ.14 «Ο Χιονάνθρωπος που δεν ήθελε να λιώσει» Τετράδιο Εργασιών (σελ.20)</p> <p>Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ. 52 – 53)</p> <p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Β΄ Δημοτικού» (Αργυρίου Μ., Τσούτσια- Λουλάκη</p>

<p>όργανα τις έννοιες της ρυθμικής αγωγής</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να αυτοσχεδιάζουν χρησιμοποιώντας τη φωνή ή απλά όργανα αποδίδοντας έννοιες της ταχύτητας 		<p>- <u>Μουσικό παιχνίδι</u>: Ατομικά ή σε ομάδες κινούνται ελεύθερα στο χώρο με την ακρόαση των «Μουλαριών». Κερδίζει όποιος αντιληφθεί ότι το πλησιάζει το τέλος και σταματήσει την κίνηση του έγκαιρα με την τελευταία συγχορδία.</p> <p>-<u>Μουσικό παιχνίδι</u>: Ο εκπαιδευτικός είναι ο «μαέστρος» που διευθύνει από το πιάνο. Οι μαθητές τραγουδούν το «Εβγα ήλιε» από τη Σάμο και ακολουθούν τον εκπαιδευτικό που παίζει επιταχύνοντας σταδιακά: ξεκινώντας αργά και φθάνοντας σε γρήγορο tempo με <i>accelerando</i> .</p>	<p>Ε., Μαγαλιού Μ.), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά παραδείγματα: Κεφ.13 «Το σαλγκάρι» Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ. 74)</p> <p>14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008</p> <p>-Συμπληρωματικό ακουστικό υλικό για τα βιβλία Μουσικής Α΄ και Β΄ Δημοτικού (8 Audio CD αναρτημένα ψηφιακά στην ιστοσελίδα: http://www.pi-schools.gr/content/index.php?lesson_id=28&ep=477 -CD Player</p>
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν ήχους από το φυσικό ή τεχνητό περιβάλλον και να διακρίνουν τα χαρακτηριστικά τους • Να συνειδητοποιήσουν ότι η χροιά της φωνής κάθε ανθρώπου είναι μοναδική • Να διακρίνουν και να κατηγοριοποιήσουν το διαφορετικό ηχόχρωμα που έχουν τα όργανα κάθε οικογένειας οργάνων (έγχορδα - πνευστά - κρουστά) • Να αναγνωρίζουν το ηχόχρωμα των μουσικών οργάνων της τάξης <p>- Να παράγουν ήχους με διαφορετικούς τρόπους</p>	<p>1.6. Ηχόχρωμα</p> <p>Φυσικοί –Τεχνητοί ήχοι</p>	<p>- <u>Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν ηχογραφημένους ήχους από το φυσικό περιβάλλον και διακρίνουν την πηγή τους επιλέγοντας τη σωστή εικόνα από δοσμένες εικόνες- καρτέλες</p> <p>-<u>Ενεργητική ακρόαση με χρήση Τ.Π.Ε.</u> Οι μαθητές ακούν φυσικούς και τεχνητούς ήχους ενταγμένους σε διαδραστικά μουσικά παιχνίδια στο περιβάλλον κατάλληλων για την ηλικία τους εκπαιδευτικών λογισμικών π.χ. «Εμμέλεια» κ.ά.</p> <p>-<u>Μουσικό παιχνίδι</u> Ένας μαθητής- παίκτης βγαίνει προσωρινά από την τάξη και μπαίνει ξανά με κλειστά τα μάτια. Ένας συμμαθητής του μιλά. Πρέπει να μαντέψει ποιος είναι</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Α΄ Δημοτικού» (Αργυρίου Μ., Τσούτσια- Λουλάκη Ε., Μαγαλιού Μ.), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά παραδείγματα: Κεφ.2 «Ηχε, ήχε, είσαι εδώ;» Βιβλίο Μαθητή (σελ.8, 53) Τετράδιο Εργασιών (σελ.8, 47-56)</p>

<p>(κρούουν, σείουν, τρίβουν, κ.ά.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύξουν οικολογική συνείδηση κατασκευάζοντας αυτοσχέδια μουσικά όργανα από άχρηστα υλικά και να πειραματίζονται με τις ακουστικές τους δυνατότητες 		<p>·</p> <p>--<u>Μουσικό παιχνίδι</u>: Ένας μαθητής παίζει μουσικά όργανα της τάξης και οι υπόλοιποι χωρίς να τα βλέπουν πρέπει να μαντέψουν ποια είναι</p> <p>-<u>Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν ηχογραφημένο το μουσικό παραμύθι «Ο Πέτρος και ο λύκος» του Sergei Prokofiev και διακρίνουν βιωματικά το ηχόχρωμα των πνευστών, των εγχόρδων και των κρουστών μουσικών οργάνων που συμβολίζουν τους πρωταγωνιστές του παραμυθιού: βιολί- Πέτρος, φλάουτο-πουλάκι, όμποε – πάπια, φαγκότο – παππούς, κόρνο-λύκος και συμφωνικά τύμπανα, γκραν κάσα - κυνηγοί.</p> <p>-<u>Κατασκευή αυτοσχέδιων οργάνων</u>: Οι μαθητές κατασκευάζουν όργανα από άχρηστα υλικά π.χ. <i>Χορδόκουτο</i> από κουτί παπουτσιών και λάστιχα με διαφορετικό πάχος και πειραματίζονται με διαφορετικούς τρόπους παραγωγής του ήχου.</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Β΄ Δημοτικού» (Αργυρίου Μ., Τσούτσια- Λουλάκη Ε., Μαγαλιού Μ.), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά παραδείγματα: Κεφ.24 «Στο μαγαζί του ρολογά» Τετράδιο Εργασιών (σελ.30) Κεφ.25 «Ο γύρος όλου του κόσμου» Τετράδιο Εργασιών (σελ.31), Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.114-117)</p> <p>14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008</p> <p>-Συμπληρωματικό ακουστικό υλικό για τα βιβλία Μουσικής Α΄ και Β΄ Δημοτικού (8 Audio CD αναρτημένα ψηφιακά στην ιστοσελίδα: http://www.pi-schools.gr/content/index.php?lesson_id=28&ep=477)</p> <p>Ηλεκτρονικός υπολογιστής με ηχεία, Βιντεοπροβολέας Εκπαιδευτικό λογισμικό «Εμμέλεια» (Ε.Αναστασιάδου, κ.ά. ΟΕΔΒ)</p> <p>Μουσικά όργανα Orff</p>
--	--	---	--

<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να τραγουδούν έναν φθόγγο ανεξάρτητα από το άκουσμα διαφορετικών άλλων φθόγγων • Να διακρίνουν κατά την εκτέλεση σε πολυφωνικό όργανο (π.χ. πιάνο, ακορντεόν) τη μελωδία από την εναρμόνισή της. • Να συνοδεύουν τη μελωδία τραγουδιών με μπορντούν ή απλές νότες 	<p>1.7 Συνήχηση</p>	<p><u>-Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές χωρίζονται σε τρεις ομάδες-«καμπάνες»:</p> <p>Η α΄ Ομάδα τραγουδάει Ντο Η β΄ Ομάδα τραγουδάει Μι Η γ΄ Ομάδα τραγουδάει Σολ (αλλάζουν έπειτα ρόλους)</p> <p>Ο εκπαιδευτικός «χτυπά» συμβολικά μια-μια τις καμπάνες για να «ηχήσουν». Οι καμπάνες εξακολουθούν να ηχούν και μετά την εισαγωγή άλλων.</p> <p><u>-Ενεργητική Ακρόαση Μουσικής</u> Ο εκπαιδευτικός παίζει στο πιάνο (ή αρμόνιο) το τραγούδι «Οι Ελιές» και συνοδεύει τη μελωδία προτείνοντας δυο εναλλακτικά μπορντούν. Οι μαθητές θα επιλέξουν το μπορντούν της προτίμησής τους για το προτελευταίο μέτρο της τελικής πτώσης:</p> <p style="text-align: center;">sol la do mi</p> <p><u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές παίζουν ανά ζευγάρια σε δυο glockenspiel: ο ένας παίζει τη μελωδία του τραγουδιού «Μπαίνω μες στ' αμπέλι σαν νοικοκυρά» και ο άλλος συνοδεύει παίζοντας μπορντούν (ντο & σολ) στα δυο πρώτα μέτρα και στα επόμενα δυο (ντο-σολ)</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Α΄ Δημοτικού» (Αργυρίου Μ., Τσούτσια- Λουλάκη Ε., Μαγαλιού Μ.), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά παραδείγματα: Κεφ.13 «Ηρθε, ήρθε η χελιδόνα!» Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.60)</p> <p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Β΄ Δημοτικού» (Αργυρίου Μ., Τσούτσια- Λουλάκη Ε., Μαγαλιού Μ.), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά παραδείγματα: Κεφ.21 «Χελιδονάκι, πέταξε!» Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.105)</p>
---	----------------------------	---	---

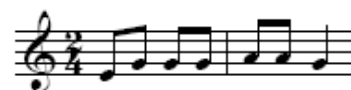
ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΥΛΙΚΑ-ΜΕΣΑ
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να τραγουδούν απλά –από άποψη ρυθμού, μελωδίας και λόγου - ελληνικά δημοτικά τραγούδια και ειδικότερα παραδοσιακά παιδικά τραγούδια με ρυθμική και μελωδική ακρίβεια • Να προσεγγίζουν την οργανική σύνδεση της ελληνικής μουσικής παράδοσης με το χώρο, το χρόνο και την κοινωνική ζωή των ανθρώπων • Να ευαισθητοποιηθούν απέναντι στο περιβάλλον μέσα από αγεργικά παιδικά τραγούδια και αντίστοιχα έθιμα που πηγάζουν από την αλληλένδετη σχέση του ανθρώπου με τη φύση • Να γνωρίσουν θρησκευτικά παραδοσιακά τραγούδια που συνδέονται με εορτές της ορθόδοξης εκκλησίας και λατρευτικά έθιμα του λαού μας • Να εκτελούν απλές μελωδίες παραδοσιακών τραγουδιών σε μουσικά όργανα • Να συνοδεύουν ρυθμικά παραδοσιακά ελληνικά τραγούδια με ηχηρές κινήσεις σώματος και μουσικά όργανα • Να σέβονται και να εκτιμούν τη μουσική κληρονομιά του τόπου μας ως μέρος της πολιτισμικής τους ταυτότητας. • Να αποτιμούν και να αξιολογούν διαισθητικά την επαφή με τα αγαθά της τέχνης και το ωραίο 	<p>2.1 Ελληνική μουσική παράδοση</p> <p>Δημοτική μουσική</p> <p>Βυζαντινή εκκλησιαστική μουσική</p>	<p>-Εκτέλεση Μουσικής Μαθαίνουν απλά από άποψη ρυθμού, μελωδίας και λόγου ελληνικά δημοτικά τραγούδια απ' όλο τον ελλαδικό χώρο. π.χ. τα τραγούδια «Φάε πόντικε το δόντι σου, «Άγια Μαρίνα» (Κύπρου), «Εβγα, ήλιε» (Σάμου), «Κάτω στο γιαλό» (Χίου), «Μπαίνω μες στ' αμπέλι» (Δράμας), «Μήλο μου κόκκινο» (Μακεδονίας), «Αλφάβητος» (Μικράς Ασίας), κ.ά. Οι μαθητές που δεν κατέχουν ακόμη το μηχανισμό ανάγνωσης μαθαίνουν τα τραγούδια εξ ακοής από τον εκπαιδευτικό. Ο εκπαιδευτικός για τη βιωματική εκμάθηση των στίχων σχεδιάζει στον πίνακα τον «εννοιολογικό χάρτη» του τραγουδιού όπου απεικονίζονται οι βασικοί του πρωταγωνιστές και οι δράσεις που περιγράφονται σε αυτό. Στη συνέχεια, εκτελεί υποδειγματικά – παράλληλα με το τραγούδι- κινήσεις παντομίμας σε σχέση με το νόημα των στίχων.</p> <p>- Εκτέλεση Μουσικής Οι μαθητές μαθαίνουν παραδοσιακά τραγούδια από όλο τον ελλαδικό χώρο σε σχέση με τον κύκλο του χρόνου: Κάλαντα Δωδεκαήμερου, Χελιδονίσματα, αποκριάτικα παιδικά τραγούδια, Κάλαντα του Λαζάρου, κ.ά. π.χ «Σταύρι σταύρι βότανε» (Λάρισας/Μεγάλου Μοναστηριού), «Χριστούγεννα Πρωτούγεννα» (Πελοποννήσου), «Ξύλα για τσ' αποκρίες» (Ηλείου), «Χελιδόνισμα» (Αιανής Κοζάνης), «Ξύπνα Λάζαρε» (Σκύρου) κ.ά. Μαθαίνουν ακόμη απλούς - από άποψη μελωδίας και λόγου – βυζαντινούς εκκλησιαστικούς ύμνους π.χ. «Χριστός Ανέστη», κ.ά.</p> <p>Προσεγγίζουν έθιμα που συνδέονται με αγεργικά παιδικά τραγούδια και μαθαίνουν για τις κατασκευές συμβολικών ομοιωμάτων και ηχητικών αντικειμένων καθώς και δρώμενα που</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Α΄ Δημοτικού» (Αργυρίου Μ., Τσοούτσια- Λουλάκη Ε., Μαγαλιού Μ.), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά παραδείγματα: Τετράδιο Εργασιών (Παράρτημα - σελ.35,36,39,42,43,44) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.36)</p> <p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Β΄ Δημοτικού» (Αργυρίου Μ., Τσοούτσια- Λουλάκη Ε., Μαγαλιού Μ.), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά παραδείγματα: Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.79,98,99,103,106,128,129) Τετράδιο Εργασιών (Παράρτημα - σελ.46,48,49,50,51,52)</p> <p>14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008</p>

συνδέονται με αυτά. π.χ. τραγουδούν Κάλαντα Λαζάρου και φτιάχνουν το Λάζαρο ή λαζαράκια, κ.ά.

- Εκτέλεση Μουσικής Οι μαθητές μαθαίνουν απλά- από άποψη μουσικής και λόγου- τραγούδια που πηγάζουν κι εμπνέουν την αγάπη και το σεβασμό στη φύση και το περιβάλλον π.χ. τα δημοτικά τραγούδια: «Πάπιες χήνες του γιαλού», «Ένα μήλο κόκκινο», «Για δεξ τον αμάραντο», «Άσπρο μου τριανταφυλλάκι» και τα τραγούδια «Η βροχούλα» (Δ.Τσουκαλά - Δημοτική μελωδία: Γαρυφαλιά), «Οι Δώδεκα Μήνες» (Δωδεκανησιακή μελωδία – Π. Ματέν – Μ. Δούνια), κ.ά.

- Εκτέλεση Μουσικής Τραγούδια για εθνικές εορτές κι επετείους
Οι μαθητές μαθαίνουν παραδοσιακά τραγούδια που σχετίζονται με την εθνική εορτή στις 25 Μαρτίου, π.χ. «Τα Κλέφτοπουλα», «Κλέφτικη ζωή» κ.ά.

- Εκτέλεση Μουσικής Οι μαθητές παίζουν στο glockenspiel - από το οποίο έχουν αφαιρεθεί αντίστοιχα πλήκτρα που δεν απαιτούνται
- τη βασική μελωδία από τα Χελιδονίσματα Αιανής Κοζάνης :

χε-λι-δό να έρ-χε-ται

- Εκτέλεση Μουσικής Οι μαθητές μαθαίνουν το αποκριτικό παιδικό τραγούδι «Παντρεύουνε τον κάβουρα» και το συνοδεύουν ρυθμικά ακολουθώντας το ρυθμό του μέτρου των 7/8.

♩=100

A B

Παν - τρέυ - ου - νε τον κά - βου - ρα ω και του δι - νου

B'

τη χε - λώ - να ντρα - γκα ντρού - γκα γάρ - γα να ω - ρε γάρ - γα - να Κα

Fine

-«Μουσικό Ανθολόγιο Α΄ - Στ΄ Δημοτικού» (Μόσχος Κ., Τουμπακάρη Ν., Τόμπλερ Μ.), ΟΕΔΒ 2009 (σελ.21-43, 98-115)

-Συμπληρωματικό ακουστικό υλικό για τα βιβλία Μουσικής Α΄ και Β΄ Δημοτικού (8 Audio CD αναρτημένα ψηφιακά στην ιστοσελίδα: http://www.pi-schools.gr/content/index.php?lesson_id=28&ep=477)

-«Τα πρώτα τραγούδια» (Ματέν Π., Δούνια Μ.), Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ιδρύματος Μανόλη Τριανταφυλλίδη) του Αριστοτελείου Ινστιτούτου Νεοελληνικών Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης 1992

- CD Player
- 2 Glockenspiel
-2 Ντέφια
-Πιάνο, ηλεκτρονικό κλαβιέ

<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να τραγουδούν απλά από άποψη ρυθμού, μελωδίας και λόγου ελληνικά τραγούδια • Να συνδέουν τη μουσική με την ελληνική ιστορία • Να νιώσουν την αισθητική συγκίνηση από την ακρόαση και την εκτέλεση τραγουδιών μελοποιημένης Ελληνικής ποίησης • Να αποτιμούν και να αξιολογούν διαισθητικά την επαφή με τα αγαθά της τέχνης και το ωραίο • Να εκφέρουν και να αρθρώνουν με άνεση, ακρίβεια και εκφραστικότητα το λόγο με τη μελωδία και το ρυθμό της μουσικής 	<p>2.2. Μελοποιημένη ποίηση- Έλληνες συνθέτες-</p> <p>Αστική λαϊκή μουσική</p> <p>Σύγχρονοι Έλληνες τραγουδοποιοί</p>	<p>- <u>Εκτέλεση Μουσικής Τραγούδια για εθνικές εορτές κι επετείους</u> Οι μαθητές μαθαίνουν απλά από άποψη ρυθμού, μελωδίας και λόγου ελληνικά τραγούδια που συνδέονται με εθνικές επετείους κι εορτές της χώρας μας: τραγούδια για το έπος του 40' π.χ. «Βάζει ο Ντούτσε τη στολή του» (Γ.Θίσβιου-Θ.Σακελλαρίδη), για την εξέγερση του Πολυτεχνείου «Ο Μέρμηγκας» (Μ.Λοΐζου), για την έναρξη της ελληνικής επανάστασης «Θούριος» του Ρήγα (μελοποίηση Χρ.Λεοντή), τον Εθνικό Ύμνο σε ποίηση Δ.Σολωμού και μουσική Ν.Χ.Μάντζαρου κ.ά.</p> <p>-<u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές μαθαίνουν απλά από άποψη ρυθμού, μελωδίας και λόγου αστικά ελαφρά, και λαϊκά τραγούδια καθώς και καντάδες π.χ. «Το κοκοράκι» (Ζ.Κορίνθιου), «Γιαλό – γιαλό», «Μπάρμπα Γιάννη Κανατά», κ.ά</p> <p>- <u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές μαθαίνουν νεότερα ελληνικά τραγούδια απλά από άποψη ρυθμού, μελωδίας και λόγου π.χ. «Ανεκδοτάκι» (Γ.Νεγρεπόντη - Μ.Λοΐζου), «Καλοκαίρι μου μυρίζει» (Μ.Κωχ), «Παίζουμε κρυφτό;» (Ε. Καραντζόλα, Κ.Κύρδη, Τ.Σπανέλλη, Θ.Τσιαγκάνη – Τ.Ιωαννίδης), «Το μαντήλι της νεράιδας» (Κ.Βόμβολος), κ.ά.</p> <p>- <u>Ενεργητική Ακρόαση</u> Ακούν σύγχρονα τραγούδια για παιδιά και παράλληλα δραματοποιούν με παντομίμα το περιεχόμενο των στίχων π.χ. «Το μικρό και το μεγάλο» (Δ.Μαραγκόπουλου–Μ.Κριεζή), Πινεζοβροχή (Ε.Τριβιζά – Στ. Παπασταύρου), «Ο τεμπέλης δράκος» (Γ. Χατζηπιερή) κ.ά.</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Α΄ Δημοτικού» (Αργυρίου Μ., Τσούτσια- Λουλάκη Ε., Μαγαλιού Μ.), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικό παράδειγμα: Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.66)</p> <p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Β΄ Δημοτικού» (Αργυρίου Μ., Τσούτσια- Λουλάκη Ε., Μαγαλιού Μ.), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικό παράδειγμα: Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.73, 103, 106)</p> <p>14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008</p> <p>-«Μουσικό Ανθολόγιο Α΄-Στ΄ Δημοτικού» (Μόσχος Κ., Τουμπακάρη Ν., Τόμπλερ Μ.), ΟΕΔΒ 2009</p> <p>(σελ.52,55,61,62,88,90,94)</p>
--	--	---	--

<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να ανταποκρίνονται ελεύθερα σε μια μουσική ακρόαση λόγια δυτικής μουσικής με ποικιλία τρόπων (κίνηση, εικαστική έκφραση, παντομίμα, κλπ.) • Να εκφράζουν τα συναισθήματα και τις απόψεις τους για μουσικά έργα λόγια δυτικής μουσικής • Να νιώθουν την αισθητική συγκίνηση από την ακρόαση έργων Λόγια Δυτικής Μουσικής • Να αποτιμούν και να αξιολογούν διαισθητικά την επαφή με τα αγαθά της τέχνης και το ωραίο 	<p>2.3 Λόγια Δυτική Μουσική – Έργα προγραμματικής μουσικής</p>	<p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Ο εκπαιδευτικός διαβάζει βιβλίο κατάλληλο για παιδιά με άξονα την ακρόαση του μουσικού έργου του A.Vivaldi «Οι τέσσερις Εποχές» -Τέσσερα Κονσέρτα για βιολί και ορχήστρα εγχόρδων και παράλληλα οι μαθητές ακούν αποσπάσματα του έργου</p> <p><u>-Μουσικοκινητική:</u> Οι μαθητές ακούν το Allegro από το Κονσέρτο για βιολί, ορχήστρα εγχόρδων και μπάσο κοντίνουο στη Mi μείζονα, Op.8 No.1, RV 269 “Spring” - «Άνοιξη» του A.Vivaldi και εκφράζουν με κίνηση τα στοιχεία της φύσης που περιγράφει η μουσική. Σε διάταξη προχωρούν ρυθμικά -ο ένας πίσω από τον άλλο- και αποδίδουν με παραστατικές κινήσεις τα στοιχεία που περιγράφει διαδοχικά η μουσική :</p> <ul style="list-style-type: none"> • ζύπνημα της Άνοιξης • κελάηδισμα των πουλιών • ζύπνημα της Άνοιξης • ψιθύρισμα της πηγής • καταιγίδα • κελάηδισμα των πουλιών • ζύπνημα της Άνοιξης <p><u>Μουσικοκινητική Λουλούδια που ξυπνούν την άνοιξη</u> Οι μαθητές ακούν το «Βαλς των λουλουδιών» του P.I. Tchaikovsky και παριστάνουν αρχικά ότι είναι λουλούδια που κοιμούνται, ξυπνούν ξετυλίγοντας αργά τα πέταλά τους ακολουθώντας τη μουσική (ήχος άρπας) κι έπειτα χορεύουν ελεύθερα στο χώρο.</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση με χρήση ΤΠΕ</u> (ακολουθεί ως συνέχεια της προηγούμενης δραστηριότητας) Οι μαθητές παρακολουθούν από το Διαδίκτυο απόσπασμα από την κινηματογραφική ταινία “Fantasy” του Walt Disney στο οποίο αποδίδεται οπτικοακουστικά – μέσω της κινούμενης εικόνας - το «Βαλς των λουλουδιών» του P.I. Tchaikovsky.</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Α΄ Δημοτικού» (Αργυρίου Μ., Τσούτσια- Λουλάκη Ε., Μαγαλιού Μ.), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικό παράδειγμα: Κεφ.3 «Ο κούκος» Βιβλίο Μαθητή (σελ.9)</p> <p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Β΄ Δημοτικού» (Αργυρίου Μ., Τσούτσια- Λουλάκη Ε., Μαγαλιού Μ.), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικό παράδειγμα: Κεφ.9 «Του κόσμου τα κελαηδίσματα» Τετράδιο Εργασιών (σελ.15)</p> <p>14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008 -Συμπληρωματικό ακουστικό υλικό για τα βιβλία Μουσικής Α΄ και Β΄ Δημοτικού (8 Audio CD αναρτημένα ψηφιακά στην ιστοσελίδα: http://www.pi-schools.gr/content/index.php?lesson_id=28&ep=477</p>
---	---	--	---

		<p>Προσεγγίζουν διαισθητικά τη σχέση εικόνας, κίνησης, μουσικής, ποίησης και φαντασίας.</p> <p>- <u>Ακρόαση Μουσικής με χρήση ΤΠΕ</u> Ο εκπαιδευτικός δείχνει από το Διαδίκτυο αποσπάσματα συναυλιών από διάσημες παιδικές χορωδίες ή παιδιών - ερμηνευτών μουσικής.</p>	<p>Πιάνο, αρμόνιο-Βιβλίο για το Μότσαρτ - Audio CD - CD Player Υλεκτρονικός υπολογιστής με ηχεία Βιντεοπροβολέας</p>
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Να προσεγγίσουν βιωματικά τη μουσική από άλλους λαούς και πολιτισμούς με δεκτικότητα και θετική στάση ● Να ακούν συγκεντρωμένα ένα ευρύ ρεπερτόριο μουσικών ακροάσεων στο οποίο περιλαμβάνεται μουσική άλλων λαών και πολιτισμών ● Να τραγουδούν τραγούδια άλλων λαών και πολιτισμών κατάλληλα για το ηλικιακό τους επίπεδο με ρυθμική και μελωδική ακρίβεια ● Να ανταποκρίνονται ελεύθερα σε ακροάσεις μουσικής άλλων λαών και πολιτισμών με ποικιλία εκφραστικών τρόπων (κίνηση, ζωγραφική, παντομίμα, κλπ.) ● Να εκτελούν απλά μελωδικά και ρυθμικά σχήματα χρησιμοποιώντας τη φωνή ή απλά ρυθμικά όργανα συνοδεύοντας τραγούδια και μουσική άλλων λαών και πολιτισμών ● Να σέβονται και να εκτιμούν τη μουσική δημιουργία άλλων λαών και πολιτισμών καθώς και τις μουσικές προτιμήσεις των συμμαθητών τους. 	<p>2.4 Μουσικές του κόσμου</p>	<p><u>Ακρόαση Μουσικής</u> Οι μαθητές ακούν παιδικά παραδοσιακά τραγούδια από όλο τον κόσμο σε αυθεντικές ή σύγχρονες ποιητικές εκτελέσεις της Ethnic και της World Music, π.χ. “Sing Lo Lo” από τη Σενεγάλη, “Hello hello” από το Κονγκό, “A Mover La Colita” από την Κολομβία, κ.ά.</p> <p><u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Ακούν ηχογραφημένο και μαθαίνουν το τραγούδι από τη Σενεγάλη «Σόμα ντομ Τζάνγκαλ» (Διάβαζε για μου). Τραγουδούν αντιφωνικά τα αντίστοιχα μέρη. Μια ομάδα μαθητών συνοδεύει με στράκες.</p> <p style="text-align: center;">Σόμα ντομ τζάνγκαλ – Διάβαζε για μου πόδοση: Μαρλέτα Κανυλάκη ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΣΕΙ</p> <p>να να ιέ έγγι-βε να να ιέ έγγι-βε να να ιέ έγγι-βε... Διά - βα - ζε, γιέ μου, διά - βα - ζε, γιέ μου, διά - βα - ζε, γιέ μου, για να μά-θεις...</p> <p>να να ιέ έγγι-βε να να ιέ έγγι-βε να να ιέ έγγι-βε... Διά - βα - ζε, γιέ μου, διά - βα - ζε, γιέ μου, διά - βα - ζε, γιέ μου, για να μά-θεις...</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Β΄ Δημοτικού» (Αργυρίου Μ., Τσούτσια-Λουλάκη Ε., Μαγαλιού Μ.), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικό παράδειγμα: Κεφ. 23 «Τραγούδια από ...κούνια» Βιβλίο Μαθητή (σελ.29) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ. 108, 126,128,130, 132) Κεφ.25 «Ο γύρος του κόσμου» Τετράδιο Εργασιών (σελ.31) 14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008 -«Μουσικό Ανθολόγιο Α΄-Στ΄ Δημοτικού» (Μόσχος Κ., Τουμπακάρη Ν., Τόμπλερ Μ.), ΟΕΔΒ 2009 (σελ.138,139,144,145,146,147) - CD Player</p>

ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΥΛΙΚΑ-ΜΕΣΑ
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να βιώσουν ότι η μουσική, ο χορός και ο λόγος συνδέονται οργανικά • Να εκφράσουν τα συναισθήματα που εκφράζει μια μουσική με κίνηση, δραματοποίηση, παντομίμα και ζωγραφική • Να συνδυάσουν τη μουσική με το λόγο, την κίνηση, το θεατρικό παιχνίδι, τα εικαστικά σε ένα επίπεδο συμβολικό, υπερβατικό και διαισθητικό • Να προσεγγίσουν βιωματικά την Όπερα 	<p>3.1. Μουσική και άλλες τέχνες</p> <p>Μουσική και Θέατρο (+Θέατρο Σκιών)</p> <p>Μουσική και Χορός</p> <p>Μουσική και Ποίηση</p> <p>Μουσική και Εικαστικά</p> <p>Μουσική και Κινηματογράφος</p>	 <p><u>Μουσικοκινητική</u> Οι μαθητές μαθαίνουν το αποκριάτικο τραγούδι «Το -Πιπέρι» από τη Σκύρο και το χορεύουν με τις μιμικές κινήσεις που περιγράφει το τραγούδι στο τσάκισμα. Στις στροφές βαδίζουν ρυθμικά σε κύκλο. (Μουσική και Χορός)</p> <p><u>Μουσικό παιχνίδι Μουσική παντομίμα</u> Οι μαθητές καθώς εκτελούν ένα τραγούδι κάνουν κινήσεις που σχετίζονται με το περιεχόμενο των στίχων. Παίζουν έπειτα το παιχνίδι της παντομίμας: ένας μαθητής δραματοποιεί έναν στίχο χωρίς να τον φανερώσει και οι υπόλοιποι πρέπει να καταλάβουν και να απαντήσουν τραγουδώντας το συγκεκριμένο στίχο του τραγουδιού.</p> <p>- <u>Δημιουργία μουσικής</u> Οι μαθητές μελοποιούν ένα ποίημα που δημιούργησαν στο μάθημα της Γλώσσας ή στο πλαίσιο ενός Σχεδίου Εργασίας που εκπονεί η τάξη. Τραγουδώντας τους στίχους του ποιήματος προτείνουν δικές τους μελωδίες που ο εκπαιδευτικός τις αποδίδει στο πιάνο (ή αρμόνιο) και η τάξη συλλογικά επιλέγει κάθε φορά την κατάλληλη μελωδία για τη συνέχεια του ποιήματος. π.χ.:</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Α΄ Δημοτικού» (Αργυρίου Μ., Τσοῦτσια- Λουλάκη Ε., Μαγαλιού Μ.), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά παραδείγματα: Κεφ.4 «Παίζουμε με τη φωνή μας Καραγκιόζη» Βιβλίο Μαθητή (σελ.10) Τετράδιο Εργασιών (σελ.10) Κεφ.10 «Ο κυρ Βοριάς εφύσηξε» Τετράδιο Εργασιών(σελ 16) Βιβλίο Μαθητή (Ηχοϊστορίες, σελ 33-43)</p> <p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Β΄ Δημοτικού» (Αργυρίου Μ., Τσοῦτσια- Λουλάκη Ε., Μαγαλιού Μ.), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά παραδείγματα: Κεφ.23 «Τραγούδια...από κούνια» Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.108-109)</p>

Νανούρισμα για μικρά αρκουδάκια

Κοιμήσου αγγελούδι μου Και μόλις θα ξυπνήσει
γλυκά να ονειρευτείς τον ήλιο μας να δει
να σε χαρεί η μάνα σου να του χαμογελάσει
και να προσευχηθεί. απ' την Ανατολή.

Στο γλυκό Θεούλη μας
να ρίξει ένα άστρο
ευχή να γίνει αληθινή
τ' αρκούδι να 'ν' καλά.

(Μελοποίηση Α' Τάξης 1^{ου} 6/θεσίου Πειραματικού Δημοτικού Σχολείου – στο πλαίσιο συνεργασίας σε Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης)

(Μουσική και Ποίηση)

-Εκτέλεση Μουσικής –Ενεργητική ακρόαση Οι μαθητές μαθαίνουν ένα τραγούδι – αίνιγμα βασισμένο σε γερμανική παραδοσιακή μελωδία (κείμενο Μ.Γουδέλη – Δ.Τσουκαλά) Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτικός εξιστορεί συνοπτικά το παραμύθι «Χένσελ και Γκρέτελ» των αδερφών Γκριμ.

Τετράδιο Εργασιών (Ηχοϊστορίες – σελ.34-44)

14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008

-Συμπληρωματικό ακουστικό υλικό για τα βιβλία Μουσικής Α' και Β' Δημοτικού (8 Audio CD αναρτημένα ψηφιακά στην ιστοσελίδα:

http://www.pi-schools.gr/content/index.php?lesson_id=28&ep=477

-«Τα πρώτα τραγούδια» (Ματέν Π., Δούνια Μ.), Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ιδρύματος Μανόλη Τριανταφυλλίδη) του Αριστοτελείου Ινστιτούτο Νεοελληνικών Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης 1992 (σελ.30)

-«Μουσικό Ανθολόγιο Α'-Στ' Δημοτικού» (Μόσχος Κ., Τουμπακάρη Ν., Τόμπλερ Μ.), ΟΕΔΒ 2009 (σελ.172)

- CD Player , Πιάνο, Αρμόνιο

Σονάτα. Γερμανική μελωδία

1. Εὐ - ἄ - σπρο πλα - σμο - τὰ - κι στο λόγ - γο - ζει και κόκ - κι - νο σκου
 2. Ἐμ - πρὸς, γιὸ πες μου τὴ - ρα που σε ρω - τώ; ποιο να' το πλα - σμο -

- φά - κι πλα - τὸ φο - ρεῖ. Στέ - κει πᾶν - το μο - να - χο
 - τὰ - κι που σου ζη - τώ; Στέ - κει πᾶν - το μο - να - χο

οὐ - να πό - δι, το φτω - γό, μες στο δά - σο, το δά - σος το πυ - κνό,
 μες στο δά - σος το πυ - κνό, με σκου - φά, σκου - φά - κι σκου - γυ - λά.

Δίωξη: το μαντιλάρι. Κείμενο: Μ. Φουδέλν - Α. Τσουκαλά.

Οι μαθητές ακούν το απόσπασμα - “Ein Männlein steht im Wald” -από την Πρώτη Σκηνή της Δεύτερης Πράξης- της ομώνυμης Όπερας “Hänsel und Gretel” του E.Humperdinck. Ο εκπαιδευτικός ρωτά τι τους θυμίζει η μελωδία που ακούν [το τραγούδι-αίνιγμα που έμαθαν] και τους ζητά να προσέξουν τον ήχο του κούκου στο τέλος. Έπειτα οι μαθητές παρουσιάζουν ανά ζευγάρια με παντομίμα τη σκηνική δράση ακολουθώντας τη μουσική της σκηνής που έχει ως εξής:

Τα δυο παιδιά, ο Χένσελ και η Γκρέτελ βρίσκονται στο σκοτεινό δάσος. Ο ήλιος δύει. Η Γκρέτελ είναι καθισμένη σε ένα κούτσουρο δέντρου και φτιάχνει μια γιρλάντα από λευκάγκαθα με τα λουλούδια που έχει πλάι της. Ο Χένσελ μαζεύει μούρα όπως τους είχε ζητήσει η μητέρα τους. Η Γκρέτελ τραγουδά χαρούμενα. Ο Χένσελ της δείχνει το καλάθι τους που είναι πια γεμάτο μούρα. Τότε συνειδητοποιούν ότι έχουν αργήσει να γυρίσουν σπίτι. Ακούγεται ο κούκος και ο Γκρέτελ κοιτάζοντας γύρω του ανήσυχα λέει ότι το δάσος τους προειδοποιεί για κάτι...

(Μουσική και Θέατρο)

Ακρόαση – Εκτέλεση Μουσικής Παρατηρούν το εικαστικό έργο του Ευγένειου Σπαθάρη με τίτλο «Το Θέατρο Σκιών του Σωτήρη Σπαθάρη και η ορχήστρα του» (1958). Ακούν μουσική από το Θέατρο Σκιών και ειδικότερα τα τραγούδια που εισάγουν στη

σκηνή κάθε ήρωα-φιγούρα. π.χ. Καραγκιόζης: «Ο Χορός του Καραγκιόζη», Χατζηαβάτης: «Γιαλαλέλι» κ.ά. και φτιάχνουν απλές φιγούρες των βασικών ηρώων του Θεάτρου Σκιών.

Μουσικό παιχνίδι (συνέχεια της προηγούμενης δραστηριότητας). Ακούν τραγούδια του Καραγκιόζη και οι μαθητές πρέπει να παρουσιάσουν κάθε φορά την αντίστοιχη φιγούρα. (Μουσική και Εικαστικά - Μουσική και Θέατρο Σκιών)

-Εκτέλεση μουσικής – Δημιουργία στίχου

Οι μαθητές ακούν με κλειστά τα μάτια την εκτέλεση του “Wiegenlied” – Νανούρισμα του Johannes Brahms στο πιάνο (ή αρμόνιο) από τον εκπαιδευτικό. Αφού συζητηθεί ότι πρόκειται για νανούρισμα, οι μαθητές δημιουργούν τους στίχους ενός δικού τους στα ελληνικά πάνω στη μελωδία του Brahms. Ο εκπαιδευτικός συνοδεύει στο πιάνο τις στιχουργικές τους προτάσεις.

Wiegenlied – Νανούρισμα

JOHANNES BRAHMS (GERMANY 1833-1897) –

GEORG SCHERER

Κόσμος Πάνος Τσαπράς

♩ = 88

A C C⁺G

Ge-tes A - ber-tigst' Nacht, mit... Ra-sen be-dacht, st... Mäg'lein be-
σπύ-ρο τά - γαν'σπ - γέ, σπυρε - βέ - τι οσε σπύ - γε, κλει'σ'τα μύ - τα σουρ'πο-

B C⁺ C⁺

steckt, schlupf un - ter die Deck: mo-gest' dich, wenn Gott will, wirst du
Αά, και κοι - μέ-σσε σπ' απ - γά, Τα πια - χύ - δια σουε - διά στο εγε-

G C⁺ F C⁺ G C⁺

wie der ge - wickt, mo-gest' dich, wenn Gott will, wirst du ein - der ge - weckt.
βέ - τι οσε έβλε, οσε κρο - τών σε - ντρο φέ, κλει'σ'τα μύ-τα σουε σπ' απ - γέ.

Φόνα πύρα, σπ' σπγά, σ' σκαυάξει η νύχτα
παρωμάθα, δικό φέλι και κροτίζου, σπ' σπγά.
Εσ' μαι δέπλο οσε σπώ, μέρρι τ' όναρο να τρέσι,
σπηνι τζαρο το φέας, κλει'σ'τα μύτα σου, σ' σπγά.

(Μουσική και ποίηση)

		<p><u>-Μουσικοκινητική-Μουσικό παιχνίδι Σε τεντωμένο σχοινί</u> Οι μαθητές ακούν τη μουσική του Charlie Chaplin “Tightrope Walker ” από την ταινία “The Circus” και κινούνται ατομικά μιμούμενοι έναν ακροβάτη που κάνει νούμερο σε τεντωμένο σχοινί.</p> <p><i>Λιοντάρι στο κλουβί</i> Ακούν από την ίδια ταινία το “Intruder in the Lion’s Cage” και δυο μαθητές ακολουθώντας τη μουσική αυτοσχεδιάζουν τη σκηνή όπου ο Σαρλώ (ο ένας μαθητής) μπαίνει - χωρίς να το ξέρει -σε ένα κλουβί με ένα λιοντάρι που κοιμάται ελαφρά (ο άλλος μαθητής). Ο μαθητής-Σαρλώ προσπαθεί να βγει χωρίς να ξυπνήσει το μαθητή- λιοντάρι που ξυπνά συνεχώς και ξανακοιμάται. Έπειτα παρακολουθούν τις σκηνές της ταινίας όπου ακούγεται η αντίστοιχη μουσική και παρατηρούν τη σύνδεση μουσικής και σκηνικής δράσης. (Μουσική και Κινηματογράφος – Μουσική και Θέατρο)</p>	
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να συνδέσουν τη μουσική με το λόγο, με προμαθηματικές έννοιες, με στοιχεία από τη Μελέτη Περιβάλλοντος, κ.ά.. με άξονα διαθεματικές έννοιες και δεξιότητες (μακρο-έννοιες) 	<p>3.2 Μουσική και άλλα μαθήματα</p>	<p>- <u>Δημιουργία μουσικής</u> Δημιουργούν μια ηχοϊστορία με τα λόγια από το παραδοσιακό τραγούδι «Έβγα ήλιε» από τη Σάμο:</p> <p>Έβγα ήλιε πύρωσε με και κουλούρια τάισέ με Ν’ ανεβώ στα κεραμίδια να σ’ ανάψω τα καντήλια</p> <p>με το μέλι, με το γάλα και με τη χρυσή κουτάλα.</p> <p>Οι μαθητές επιλέγουν ομαδικά τις λέξεις που φανερώνουν μια πηγή ήχου ή τις λέξεις που μπορούν να αποδοθούν ποιητικά-μεταφορικά με ήχους. Καθώς ο εκπαιδευτικός απαγγέλει το ποίημα οι μαθητές αποδίδουν με μουσικά όργανα τις λέξεις που έχουν επιλεγεί ή ακόμη προτείνουν κι άλλες ακόμη. Δουλεύουν ομαδοσυνεργατικά σε ομάδες 3-4 παιδιών και κάθε ομάδα πειραματίζεται με τα όργανα παρουσιάζοντας τη δική της «ενορχήστρωση».</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Α΄ Δημοτικού» (Αργυρίου Μ., Τσούτσια- Λουλάκη Ε., Μαγαλιού Μ.), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά παραδείγματα:</p> <p>Κεφ.17 «Ο χορός των ποντικιών» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 23)</p> <p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Β΄ Δημοτικού» (Αργυρίου Μ., Τσούτσια- Λουλάκη Ε., Μαγαλιού Μ.), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού</p>

Για παράδειγμα:

Ήλιος: πιατίνα (λαμπερός ήχος)

Κουλούρια: γκουίρο (ήχος τριψίματος)

Ν'ανεβώ: ταμπουρίνο (ήχος βημάτων)

Ανάω: γρήγορο γλίστρημα μπαγκέτας σε woodblock (ήχος σπέρτου)

Μέλι: glockenspiel (γλυκός ήχος)

Γάλα: glissando σε ξυλόφωνο (ήχος γάλατος που κυλάει)

Χρυσή Κουτάλα: τρίγωνο (ήχος «χρυσός»)

(Μουσική και Γλώσσα)

- Μουσικό παιχνίδι: Ο εκπαιδευτικός παίζει ισόχρονα χτυπήματα σε κλάβες σε κάθε μαθητή και εκείνος πρέπει να μετρήσει τα χτυπήματα με βάση την ακουστική του μνήμη. Στο δεύτερο γύρο του παιχνιδιού ο εκπαιδευτικός παίζει απλά ρυθμικά σχήματα και πάλι το ζητούμενο είναι ο αριθμός των χτυπημάτων.

(Μουσική και Μαθηματικά)

- Εκτέλεση μουσικής: Μαθαίνουν το τραγούδι «Το Ποταμάκι» σε ποίηση του Ζαχαρία Παπαντωνίου και μουσική Β. Δημητράτου και το αποδίδουν αντιφωνικά σε μορφή ερώτησης- απάντησης.

Ερώτ: Ά - πό ποῦ - σαι πο - τα - μά - κις
ἄ - πό ποῦ - σαι πο - τα - μά - κις
Ἀπάντ: Ά - πό κει - νο τό σου - νό
ἄ - πό κει - νο τό σου - νό .

Ενδεικτικό παράδειγμα:
(Παράρτημα – σελ.40)

14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008

-Συμπληρωματικό ακουστικό υλικό για τα βιβλία Μουσικής Α' και Β' Δημοτικού (8 Audio CD αναρτημένα ψηφιακά στην ιστοσελίδα:

http://www.pi-schools.gr/content/index.php?lesson_id=28&ep=477

-«Τα πρώτα τραγούδια» (Ματέν Π., Δούνια Μ.), Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ιδρύματος Μανόλη Τριανταφυλλίδη) του Αριστοτελείου Ινστιτούτο Νεοελληνικών Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης 1992 (σελ.30)

-«Μουσικό Ανθολόγιο Α'-Στ' Δημοτικού» (Μόσχος Κ., Τουμπακάρη Ν., Τόμπλερ Μ.), ΟΕΔΒ 2009 (σελ.172)

		<p>Το τραγούδι ουσιαστικά περιγράφει τον κύκλο του νερού. Οι μαθητές συζητούν για το πώς ο άνθρωπος από παλιά εκμεταλλευόταν τη ροή του νερού ως φυσική πηγή ενέργειας και για την αντίστοιχη τεχνολογία που είχε αναπτύξει (π.χ. νερόμυλοι, κ.ά). Συζητούν ακόμη για τα ποτάμια της δικής τους περιοχής. Συζητούν έπειτα για τις φυσικές και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας που χρησιμοποιούσε από παλιά ο άνθρωπος με βάση την αντίστοιχη τεχνολογία η οποία σεβόταν και προστάτευε το περιβάλλον (Μουσική – Μελέτη Περιβάλλοντος)</p> <p><u>-Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές μαθαίνουν τραγούδια που δημιουργήθηκαν με τη μελοποίηση ποιημάτων σχολικών βιβλίων από Έλληνες συνθέτες και κυκλοφόρησαν σε 2 κασσέτες με τον τίτλο «Μελοποιημένα ποιήματα από βιβλία του Δημοτικού Σχολείου» (ΥΠΕΠΘ -Διεύθυνση Εποπτικών Μέσων Διδασκαλίας, 1997) π.χ. «Τσιριτρό» (Ζ.Παπαντωνίου-Μ.Πλέσσα), «Το πιο μεγάλο» (Β.Ρώτα - Μ.Κωχ), «Η Νεραντζούλα» (Δημοτικό – Θ.Αντωνίου), «Ντήλι ντήλι» (Δημοτικό – Χ.Λεοντή) κ.ά.</p>	<p>- CD Player Πιάνο, αρμόνιο</p> <p>- «Μέθοδος Διδασκαλίας Τραγουδιών για την Α΄ τάξη του δημοτικού σχολείου» (Μαζαράκη Β.Α., Χορς- Κεφάλου Ε., Δημητράτου Β.), ΟΕΔΒ 1979 - Κασέτα Μεθόδου (σελ. 39)</p> <p>2 κασσέτες: «Μελοποιημένα ποιήματα από βιβλία του Δημοτικού Σχολείου» (ΥΠΕΠΘ - Διεύθυνση Εποπτικών Μέσων Διδασκαλίας, 1997)</p>
--	--	--	--

ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΥΛΙΚΑ-ΜΕΣΑ
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να νιώσουν τη χαρά και την ικανοποίηση που προσφέρει η παρουσίαση μιας εκδήλωσης με μουσική που εκτελείται ζωντανά και σε πραγματικό χρόνο • Να παρακολουθούν ποικιλία μουσικών δρώμενων (συναυλίες, κοντσέρτα, κτλ.) και να συμπεριφέρονται ανάλογα με την περίπτωση 	<p>4.1. Εκδηλώσεις σχολικές</p> <p>4.2. Εκπαιδευτικές συναυλίες</p> <p>4.3 Μουσική Αγωγή</p>	<p>- Παρουσιάζουν ένα μουσικό πρόγραμμα επ’ ευκαιρία διαφόρων εορτασμών, επετείων, εκδηλώσεων/αφιερωμάτων που γίνονται στο χώρο του σχολείου ή σε άλλους χώρους π.χ Εορτή Χριστουγέννων. Εκδήλωση αφιερωμένη σε συνθέτη ή ποιητή Εκδήλωση με θέμα τα παιδικά ομαδικά παιχνίδια Εκδήλωση με θέμα το δάσος</p> <p>- Παρουσιάζουν τραγούδια στο πλαίσιο πολύτεχνων δρώμενων ή παραστάσεων που απαιτούν τη συνδρομή πολλών τεχνών π.χ. «Η Μάγισσα Φρικαντέλα που μισούσε τα κάλαντα» (Ε.Τριβιζά), «Φρουτοπία» (Ε.Τριβιζά – Παπασταύρου Στ.), «Η Αγέλαστη πολιτεία και οι Καλικάντζαροι» (Π.Κατσιμίχα – Χ.Κατσιμίχα), «Ντενεκεδούπολη» (Ε.Φακίνου – Γ.Μαρκόπουλου), Παράσταση θεάτρου σκιών Καραγκιόζη κ. ά.</p> <p>- Παρακολουθούν συναυλίες στο σχολείο (ή εκτός σχολείου) στο πλαίσιο εκπαιδευτικών προγραμμάτων/ εργαστηρίων άτυπης εκπαίδευσης.</p> <p>- Παρατηρούν και αναζητούν εκθέματα σε μουσεία που σχετίζονται με τη μουσική ή αναζητούν στις αίθουσες των μουσείων αντίστοιχα εκθέματα.</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Α΄ Δημοτικού» (Αργυρίου Μ., Τσουτσια- Λουλάκη Ε., Μαγαλιού Μ.), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά παραδείγματα: Βιβλίο Μαθητή (σελ.38-39, 40) Κεφ.4 «Παίζουμε με τη φωνή μας ...Καραγκιόζη» Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ. 35-36) Κεφ.6 «Τα παιχνίδια της αυλής» Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.39)</p> <p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Β΄ Δημοτικού» (Αργυρίου Μ., Τσουτσια- Λουλάκη Ε., Μαγαλιού Μ.), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού</p> <p>Πιάνο Μουσικά όργανα Orff Audio CD με μουσικές και τραγούδια θεατρικών παιδικών παραστάσεων CD Player Σύστημα μικροφωνικής με κονσόλα</p>

Τάξεις Γ' - Δ' Δημοτικού

ΟΡΓΑΝΩΤΗΣ 1ος : Προσεγγίζω και κατανοώ τις έννοιες και τα βασικά στοιχεία της μουσικής

Γ' και Δ' Δημοτικού

ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΥΛΙΚΑ-ΜΕΣΑ
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να επαναλαμβάνουν μιμητικά πιο σύνθετα ρυθμικά σχήματα με σαφή διάκριση θέσης και άρσης παίζοντας σε μουσικά όργανα, σε αυτοσχέδια ηχογόνα μέσα ή χρησιμοποιώντας ηχηρές κινήσεις σώματος, • Να κατανοήσουν τη μαθηματική σχέση των ρυθμικών αξιών όσον αφορά τη διάρκεια του χρόνου μέσα από τη σύνδεση με εξωμουσικές έννοιες • Να αναγνωρίζουν ακουστικά απλά ρυθμικά σχήματα σε σχέση με τη συμβατή τους γραφή (ρυθμικό dicteé) • Να χτυπούν το μελωδικό ρυθμό τραγουδιών <ul style="list-style-type: none"> • Να αυτοσχεδιάζουν/συνθέτουν δικά τους ρυθμικά σχήματα • Να διακρίνουν τον παλμό από το μελωδικό ρυθμό • Να προσεγγίσουν βιωματικά τον παλμό του μέτρου των 2/4, 3/4, 4/4, 7/8 και των 9/8 • Να αποδίδουν συγκεκριμένες ρυθμικές έννοιες σε μια ακρόαση με κίνηση, με όργανα, με φωνή και με μη-συμβατική σημειογραφία • Να αποδίδουν φωνητικά πιο πολύπλοκο ρυθμικό κείμενο χρησιμοποιώντας ένα σύστημα ρυθμικών συλλαβών. • Να αποδίδουν πιο πολύπλοκες ρυθμικές έννοιες συνοδεύοντας τραγούδια με τη χρήση απλών κρουστών οργάνων ή/και ηχηρών κινήσεων 	<p>1.1. Ρυθμός</p> <p>-Παλμός-ρυθμός</p> <p>-Ρυθμικές αξίες: ολόκληρο, μισό, μισό παρεστιγμένο, δέκατα έκτα, παύσεις ολοκλήρου, μισού, ογδού, δέκατου έκτου</p> <p>-Μέτρα 2/4, 3/4, 4/4, 7/8, 9/8 (βιωματικά)</p>	<p>- <u>Μουσική εκτέλεση</u> Ο εκπαιδευτικός εκτελεί υποδειγματικά πιο σύνθετα ρυθμικά σχήματα στο ταμπουρίνο και οι μαθητές επαναλαμβάνουν μιμητικά ατομικά ή κατά ομάδες π.χ.:</p> <p>- <u>Μουσική γραφή</u> Οι φθόγγοι («νότες») της συμβατικής γραφής της μουσικής παρουσιάζονται προσωποποιημένοι και τα σύμβολα των ρυθμικών αξιών σχετίζονται με εμπειρίες από την πραγματική ζωή π.χ. Οι ρυθμικές αξίες παρουσιάζονται ως «φορεσιές» που φορούν οι νότες ανάλογα με το πόσο «τραγουδούν». Κάθε νότα έχει τη δύναμη να «τραγουδά» σε διάρκεια ανάλογη με το «πόσο γάλα έχει πει»:</p> <p>ολόκληρο ποτήρι γάλα ολόκληρο —————</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Γ - Δ' Δημοτικού» (Μπογδάνη -Σουγιούλ Δ. Σαλικιτζόγλου Δ., Καψημάνη Μ.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά παραδείγματα: Κεφ.5 «Το παιχνίδι του ήχου και της σιωπής» Τετράδιο Εργασιών (σελ.13-15) Κεφ.15 «Το μυστήριο του ρυθμού» Τετράδιο Εργασιών (σελ.34) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.23-27)</p> <p>14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008</p> <ul style="list-style-type: none"> • «Μουσικό Ανθολόγιο Α'-Στ' Δημοτικού» (Μόσχος Κ.,Τουμπακάρη Ν., Τόμπλερ Μ.), ΟΕΔΒ 2009 – Βιβλίο για τον Εκπαιδευτικό (σελ.37, 66,78)

μισό ποτήρι γάλα

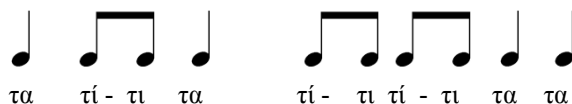

μισό

κ.ο.κ

-Μουσική εκτέλεση Οι μαθητές εκτελούν με ηχηρές κινήσεις του σώματος απλά ρυθμικά σχήματα που ο εκπαιδευτικός γράφει σε συμβατική γραφή στον πίνακα κι εκτελεί υποδειγματικά. Στη συνέχεια, οι μαθητές πρέπει να βρουν ποιο ρυθμικό σχήμα εκτελεί κάθε φορά σε κλάβες ο εκπαιδευτικός. π.χ.

-Μουσική εκτέλεση Οι μαθητές μαθαίνουν το αποκριάτικο τραγούδι «Μια γριά μπαμπόγρια» και χτυπούν παλαμάκια το μελωδικό ρυθμό στο σημείο όπου τραγουδούν το στίχο «τσίκι ρίκι τρομ, τράκα τρομ τράκα τρομ». Στη συνέχεια, εκτελούν το τραγούδι χτυπώντας στο σημείο αυτό μόνο παλαμάκια το μελωδικό ρυθμό, χωρίς να τραγουδούν τα λόγια. Στις συλλαβές «τρομ», «τρομ», «τρομ» χτυπούν τα παλαμάκια σηκώνοντας τα χέρια ψηλά.

Μια γρια μπαμπόγρια (Αποκριάτικο Λέσβου)

Εκπαιδευτικό λογισμικό μουσικής «Εμμέλεια» (Ε.Αναστασιάδου, κ.ά. ΟΕΔΒ)

- Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπούρινο, τρίγωνο, Glockenspiel, κά.
- Πιάνο, αρμόνιο
- CD Player

Διαδραστική εφαρμογή «Φτιάξε το δικό σου ρυθμικό σχήμα»

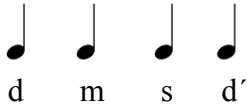
<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/5836?locale=el>

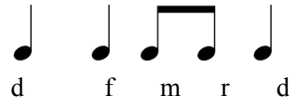
Μια γρια, τσικρικιτρόμ τρακατρούμ τρακατρόμ
μια γρια μπαμπόγρια λάχανα μαγείρευε.
Κει που τα, τσικρικιτρόμ τρακατρούμ τρακατρόμ
κει που τα μαγείρευε, κει της ήρθε μια βοή,
για να πάει να παντρευτεί.
Δίνει μια, τσικρικιτρόμ τρακατρούμ τρακατρόμ
δίνει μια του τέντζερη* κι άλλη μια του καπακιού.
Φάτε κο-, τσικρικιτρόμ τρακατρούμ τρακατρόμ
φάτε κότες λάχανα και σεις γάτες τα ζουμιά,
γιατί εγώ, τσικρικιτρόμ τρακατρούμ τρακατρόμ
γιατί εγώ θα παντρευτώ και θα νοικοκυρευτώ.

- Μουσική εκτέλεση Οι μαθητές ακολουθούν τον παλμό τραγουδιών που μαθαίνουν χτυπώντας ομαδικά παλαμάκια στις εισαγωγές τους που παίζει ο εκπαιδευτικός στο πιάνο, π.χ.
Μέτρο 2/4 «Γέλαγε η Μαρία» (Α.Παπαδόπουλου-Μ.Πλέσσα)
Μέτρο 3/4 «Άστα τα μαλλάκια σου» (Α.Σακελλάριου & Χ.Γιαννακόπουλου – Μ.Σουγιούλ)
Μέτρο 4/4 «Πάνω στην κούνια κάτσανε» (Παραδοσιακό Λέσβου)
Μέτρο 7/8 «Μήλο μου κόκκινο» (Παραδοσιακό Ανατολικής Μακεδονίας)
Μέτρο 9/8 «Γεια σου χαρά σου Βενετιά» (Ν.Γκάτσου-Στ.Ξαρχάκου)

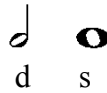
Όπου κρίνεται αναγκαίο, ο εκπαιδευτικός αρχικά εκτελεί υποδειγματικά τον παλμό ώστε να τον επαναλάβουν μαζί του οι μαθητές.

-Δημιουργία μουσικής Οι μαθητές αυτοσχεδιάζουν ρυθμικά σχήματα σε κρουστά όργανα αποδίδοντας συναισθήματα π.χ
Ρυθμικό σχήμα που δίνει την αίσθηση της χαράς
Ρυθμικό σχήμα που δίνει την αίσθηση του δισταγμού
Ρυθμικό σχήμα που δίνει την αίσθηση του θυμού
Ρυθμικό σχήμα που δίνει την αίσθηση της χαλάρωσης, κ.ά.

		<p>-<u>Εκτέλεση Μουσικής – Γραφή Μουσικής με χρήση ΤΠΕ</u> Οι μαθητές ασκούν τις ρυθμικές τους δεξιότητες κι εμπεδώνουν τα σύμβολα της συμβατικής γραφής της μουσικής μέσα από διαδραστικά μουσικά παιχνίδια στο περιβάλλον εκπαιδευτικού λογισμικού.</p> <p>-<u>Δημιουργία Μουσικής με χρήση ΤΠΕ</u> Οι μαθητές ανοίγουν εξατομικευμένα στον υπολογιστή τη διαδραστική εφαρμογή «Φτιάξε το δικό σου ρυθμικό σχήμα» και δημιουργούν δικές τους ακολουθίες ρυθμικών σχημάτων συνδυάζοντας διαδραστικά ρυθμικές αξίες που αποδίδονται τόσο συμβατικά όσο και με τις ρυθμικές συλλαβές του μουσικοπαιδαγωγικού συστήματος του Kodály Zoltán. http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/5836?locale=el</p>	
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν την κατεύθυνση της ανέλιξης μελωδιών και να ακολουθούν ακουστικά τις μεταβολές της • Να τραγουδούν και να απομνημονεύουν απλές μελωδίες με τα ονόματα των φθόγγων της δυτικής μουσικής (ντο, ρε, μι, φα, σολ, λα, σι) • Να τραγουδούν ατομικά και σε ομάδες μελωδίες με αυξανόμενη τονική ακρίβεια • Να τραγουδούν ατομικά και σε ομάδες από μνήμης μικρές μελωδίες με τα ονόματα των φθόγγων τους • Να εκτελούν στη φλογέρα ή σε τονικά μουσικά όργανα μελωδίες τραγουδιών που έχουν μάθει • Να τραγουδούν απλές μελωδίες με μίμηση • Να δημιουργούν μελωδίες στη φλογέρα ή στο glockenspiel με βάση τον ελεύθερο αυτοσχεδιασμό • Να αντιληφθούν πως συμβολίζεται το τονικό ύψος στην ευρωπαϊκή μουσική σημειογραφία 	<p>1.2. Τονικό ύψος-Μελωδία</p> <p>Πεντατονικές κλίμακες, ακουστική διάκριση μείζονας και ελάσσονας κλίμακας (βιωματικά)</p>	<p>- <u>Μουσικό παιχνίδι: Βρες το χαρταετό</u> Ο εκπαιδευτικός σχεδιάζει στον πίνακα τέσσερις διαφορετικές πορείες χαρταετών που πετούν στον αέρα και τις αντιστοιχεί με τέσσερις μελωδίες η ανέλιξη των οποίων αποδίδεται μουσικά από τον ίδιο στη φλογέρα π.χ.</p> <p>▪ένας χαρταετός που ανυψώνεται πολύ ψηλά σταδιακά ανά τέσσερα επίπεδα (ντο-μι-σολ-ντο)</p> <p>▪ένας χαρταετός που ανυψώνεται λίγο και ξαφνικά πέφτει απότομα (ντο-φα—μι-ρε—ντο)</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Γ - Δ΄ Δημοτικού» (Μπογδάνη –Σουγιούλ Δ. Σαλικιτζόγλου Δ., Καψημάνη Μ.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα: Κεφ.6 «Βρίσκοντας μια θέση στο πεντάγραμμο» Βιβλίο Μαθητή (σελ.21-24) Τετράδιο Εργασιών (σελ.16-17) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ 27-30) Κεφ.10 «Ανακαλύπτοντας το ψηλά και χαμηλά στον κόσμο της μουσικής» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 35-37) Τετράδιο Εργασιών (σελ.24-25)</p>

•ένας χαρταετός που ανυψώνεται λίγο και μένει συνεχώς στο ίδιο επίπεδο (ντο – σολ)

•ένας χαρταετός που ανυψώνεται απότομα πολύ ψηλά κι έπειτα πέφτει φθάνοντας σταδιακά στο σημείο απ' όπου ξεκίνησε

-Εκτέλεση μουσικής Οι μαθητές ακούν και μαθαίνουν το τραγούδι «Γέλαγε η Μαρία» (Α.Παπαδόπουλου - Μ.Πλέσσα):

Κύ-λα- γε το τσέ-ρκιστην ο - δό Φυ-
 άρ-πα-ζες την πέ-τρα δί-χως να σκε-
 λής, ά-στρα-φτε στον ή-λιο κά-ποιαιζα-μα - ρί-α γέ-λα-γε η Μα - ρί-α η Μα
 φτείς, τί - να - ζες το χέ-ρι, κά-τω η τζα-μα - ρί-α

1. 2. 3.
 ρί - α.

4. (Finale)
 α

Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.40-43, 94-95)

14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008

• «Μουσικό Ανθολόγιο Α΄-Στ΄ Δημοτικού» (Μόσχος Κ., Τουμπακάρη Ν., Τόμπλερ Μ.), ΟΕΔΒ 2009 – Βιβλίο για τον Εκπαιδευτικό (σελ78)

Εκπαιδευτικό λογισμικό μουσικής «Εμμέλεια» (Ε.Αναστασιάδου, κ.ά. ΟΕΔΒ)

- Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπουρίνο, τρίγωνο, Glockenspiel, κά.
 - Πιάνο, αρμόνιο
 - CD Player

-Εκτέλεση μουσικής Οι μαθητές αυτοσχεδιάζουν στη φλογέρα μια δική τους συνέχεια σε μια δοσμένη αρχική σειρά τριών φθόγγων. π.χ.:

ρε λα σολ....

Ο εκπαιδευτικός επαναλαμβάνει τις μελωδίες στη φλογέρα και καταγράφει τις μουσικές ιδέες των μαθητών σε συμβατική σημειογραφία, δημιουργώντας με τον τρόπο αυτό μια «τράπεζα μουσικών ιδεών» της τάξης.

-Εκτέλεση μουσικής Ο εκπαιδευτικός έχοντας ως αφετηρία τη δημιουργική φαντασία των μαθητών εξηγεί με παραστατικό-συμβολικό τρόπο τη θέση των φθόγγων στο πεντάγραμμα π.χ.:

- το πεντάγραμμα παραλληλίζεται με πολυκατοικία όπου μετράμε τις γραμμές και τα διαστήματα ξεκινώντας από κάτω προς τα πάνω,

-το μεσαίο ντο βρίσκεται στον κήπο,

- η νότα ρε «χτυπά» το κουδούνι στο κατώφλι της πόρτας

- η νότα μι κάνει «ποδαρικό» στον πρώτο όροφο

- η νότα φα βρίσκεται και «με τα δυο πόδια» στον πρώτο όροφο

- η νότα σολ «κάνει ποδαρικό» στο δεύτερο όροφο (έχει το ένα πόδι στο δεύτερο όροφο και το άλλο στον πρώτο), κ.ο.κ.

Οι μαθητές τέλος, τραγουδούν την κλίμακα της ντο μείζων που έχει γράψει ο εκπαιδευτικός στο πεντάγραμμα.

-Εκτέλεση μουσικής – Μουσική γραφή Ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει την ομαδοποίηση των φθόγγων στις γραμμές (μι, σολ, σι, ρε, φα) και στα διαστήματα (φα, λα, ντο, μι) καθώς τη θέση γραφής του κλειδιού του σολ. Εμφανίζει εκπαιδευτικές κάρτες «αστραπή» (flash cards) με δύο φθόγγους τους οποίους παίζει σε μελωδικό όργανο.

Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες. Τα μέλη κάθε ομάδας πρέπει να αναγνωρίσουν όσο το δυνατόν ταχύτερα τα ονόματα των

		<p>φθόγγων και να τραγουδήσουν το διάστημα τους με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού π.χ.</p> <p><u>-Εκτέλεση Μουσικής – Δημιουργία Μουσικής- Γραφή Μουσικής με χρήση ΤΠΕ</u> Οι μαθητές γράφουν, επεξεργάζονται και ηχογραφούν τις μουσικές τους ιδέες στο πλαίσιο ενός εκπαιδευτικού μουσικού λογισμικού για παιδιά.</p>	
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν ακουστικά τα διαφορετικά μέρη μιας μουσικής και τη διαδοχή των διαφορετικών μερών • Να κατανοήσουν την έννοια της διμερούς (Α Β) και τριμερούς μορφής (Α Β Α) • Να αναγνωρίσουν τη μορφή ΑΒ και ΑΒΑ κατά την ακρόαση μουσικής • Να κατανοήσουν την έννοια της μορφής θέμα και παραλλαγές • Να προσεγγίζουν διαισθητικά τις παραλλαγές του θέματος σε ένα έργο με μορφή θέμα και παραλλαγές • Να τραγουδούν εκφραστικά με αίσθηση των φράσεων • Να τραγουδούν απλά μελωδικά οστινάτι και κανόνες καθώς και τραγούδια με απλό ισοκράτημα • Να αυτοσχεδιάσουν με τη φωνή ή με απλά όργανα αποδίδοντας μορφολογικά στοιχεία της μουσικής 	<p>1.3. Μορφή</p> <p>Διμερής - Τριμερής μορφή, Μορφή Ρόντο, Θέμα και παραλλαγές, (Βιωματικά)</p>	<p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν το τραγούδι «Αντίο Λιλιπούπολη» (Μ.Κριεζή – Δ.Μαραγκόπουλου) και διακρίνουν τα διαφορετικά μέρη ΑΒ καθώς και την εναλλαγή των μερών ΑΒΑΒ σηκώνοντας το ένα χέρι ψηλά για το Α και τα δυο για το Β. Παρατηρούν ότι το Β μέρος είναι το ρεφρέν (επαδός) του τραγουδιού.</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν το τραγούδι «Ωχ, ωχ, ωχ, φανάζει η Γωγώ» (Π.Παμπούδη – Π.Περάκη) και διακρίνουν τα διαφορετικά μέρη ΑΒ και την εναλλαγή τους ΑΒΑ σηκώνοντας το ένα χέρι ψηλά για το Α και τα δυο για το Β.</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν τις 12 Παραλλαγές που έγραψε ο W.A.Mozart πάνω στο θέμα του γαλλικού τραγουδιού “Ah, vous dirai – je maman” -γνωστή από τη μελοποίηση του ποιήματος «Φεγγαράκι μου λαμπρό»- “Variations “Ah, vous dirai-je maman”, K 265 (K 300e). Καθώς ακούν τη μουσική παριστάνουν με θεατρικό τρόπο έναν πιανίστα «παίζοντας» στο θρανίο τους και ακολουθώντας διαισθητικά το διαφορετικό ύψος κάθε παραλλαγής. Ο εκπαιδευτικός τραγουδά τη μελωδία του</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Γ - Δ΄ Δημοτικού» (Μπογδάνη –Σουγιούλ Δ. Σαλικιτζόγλου Δ., Καφημάνη Μ.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα: Κεφ.20 «Μουσικές φόρμες» Βιβλίο Μαθητή (σελ.64-69) Τετράδιο Εργασιών (σελ.44-45) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ 71-75)</p> <p>14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008</p> <ul style="list-style-type: none"> • «Μουσικό Ανθολόγιο Α΄-Στ΄ Δημοτικού» (Μόσχος

		<p>θέματος – όπου είναι ευδιάκριτο- παράλληλα με τις παραλλαγές.</p> <p>Έπειτα, παίζει το θέμα στο πιάνο και πραγματοποιεί απλές παραλλαγές του (π.χ. προσθέτει νότες-μελίσματα, μεταβάλλει το μελωδικό ρυθμό, αλλάζει την εναρμόνιση από μείζονα σε ελάσσονα κ.ά). Οι μαθητές περιγράφουν διαισθητικά ποιες διαφορές παρατηρούν σε κάθε παραλλαγή.</p> <p>-<u>Εκτέλεση μουσικής</u> Οι μαθητές μαθαίνουν το επανησιακό δημοτικό τραγούδι «Μενεξέδες και ζουμπούλια» και το τραγουδούν «κλείνοντας» εκφραστικά με τη φωνή τους κάθε μουσική φράση. Ο εκπαιδευτικός συνοδεύει στο πιάνο ή άλλο πολυφωνικό μουσικό όργανο. Στη συνέχεια, χωρίζονται σε δυο ομάδες και τραγουδούν αντιφωνικά: η μια ομάδα τις στροφές και η άλλη το ρεφρέν.</p> <p>Τα μέλη των ομάδων στη συνέχεια μπορούν να χορέψουν - σε ζευγάρια ή ατομικά με έναν «φανταστικό» παρτενέρ στο ρυθμό του βαλς του τραγουδιού που παίζει ο εκπαιδευτικός στο πιάνο.</p>	<p>Κ., Τουμπακάρη Ν., Τόμπλερ Μ.), ΟΕΔΒ 2009 – Βιβλίο για τον Εκπαιδευτικό</p> <p>- Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμποурίνο, τρίγωνο, Glockenspiel, κ.ά.</p> <p>- Πιάνο, αρμόνιο</p> <p>- CD Player</p> <p>Audio CD</p>
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν βιωματικά και να ανταποκρίνονται στις καταστάσεις και τις μεταβολές της δυναμικής αγωγής σε ένα μουσικό έργο • Να περιγράφουν τις μεταβολές της δυναμικής αγωγής σε ένα μουσικό έργο χρησιμοποιώντας συνειδητούς χαρακτηρισμούς • Να κατανοήσουν τους βασικούς όρους περιγραφής της δυναμικής αγωγής 	<p>1.4. Δυναμική Αγωγή</p> <p>Όροι δυναμικής αγωγής (piano, forte, fortissimo, pianissimo, crescendo, diminuendo)</p>	<p>- <u>Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν το δεύτερο μέρος Andante από τη Συμφωνία «Εκπληξη» του J. Haydn – “Symphony No. 94 in G (“Surprise”) Hob.I.94” και με κινήσεις των χεριών δείχνουν τις μεταβολές της έντασης (άνοιγμα των χεριών στο forte, κλείσιμο στο piano, σταδιακό άνοιγμα στο cresc, σταδιακό κλείσιμο στο dim).</p> <p>- <u>Μουσικό παιχνίδι</u> Οι μαθητές χωρίζονται σε δυο ή τρεις ομάδες. Τα μέλη κάθε ομάδας φτιάχνουν σε χαρτί μεγέθους Α4 «κάρτες» τις οποίες θα σηκώνουν ψηλά σε κάθε διαφορετική κατάσταση δυναμικής καθώς ακούν το τέταρτο μέρος Allegro από τη Συμφωνία Αρ. 25 του W.A.Mozart –“Symphony No.25 in G minor,</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Γ - Δ΄ Δημοτικού» (Μπογδάνη –Σουγιούλ Δ. Σαλικιτζόγλου Δ., Καψημάνη Μ.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα: Κεφ.8 «Δυνατά-Σιγά» Βιβλίο Μαθητή (σελ.28-31) Τετράδιο</p>

		<p>Κ.183 173dB". Κάθε «κάρτα» αναγράφει συγκεκριμένους όρους δυναμικής αγωγής π.χ. πολύ δυνατά - ff, δυνατά - f, σιγανά - p, μέτρια σιγανά mp κ.ά. Κερδίζει η ομάδα της οποίας τα περισσότερα μέλη ανταποκρίθηκαν υψώνοντας τις σωστές κάρτες.</p>	<p>Εργασιών (σελ.20-21) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ 34-37) Κεφ.13 «Ταξιδεύοντας με τη μουσική» Τετράδιο Εργασιών (σελ.30) 14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008</p> <p>- Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπούρινο, τρίγωνο, Glockenspiel, κá. - Πιάνο, αρμόνιο - CD Player -Audio CD</p>
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Να διακρίνουν βιωματικά και να ανταποκρίνονται στις καταστάσεις και τις μεταβολές της ρυθμικής αγωγής σε ένα μουσικό έργο • Να περιγράφουν τις μεταβολές της ρυθμικής αγωγής σε ένα μουσικό έργο χρησιμοποιώντας συνειδητούς χαρακτηρισμούς • Να γνωρίσουν τους βασικούς όρους περιγραφής της δυναμικής αγωγής • Να συνδέσουν τη ρυθμική αγωγή με άλλες μουσικές έννοιες 	<p>1.5. Ρυθμική Αγωγή</p> <p>Όροι ρυθμικής αγωγής (ταχύτητα) (allegro, adagio, accelerando, ritardando)</p>	<p><u>Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν το τρίτο μέρος Finale από τη «Συμφωνία των παιγνιδιών» του W.A.Mozart. Διακρίνουν τα σημεία όπου παρατηρούν μεταβολές της ρυθμικής αγωγής.</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν το «Παλάτι του βασιλιά των βουνών» του E.Grieg από τη Σουίτα No.1 Πέερ Γκυντ. Παριστάνουν το μαέστρο μιας ορχήστρας και εκφράζουν με κινήσεις των χεριών τις μεταβολές της ρυθμικής αγωγής Παρατηρούν ότι το έργο τελειώνει με επιτάχυνση που συνοδεύεται και με αύξηση της έντασης του ήχου.</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Γ - Δ' Δημοτικού» (Μπογδάνη –Σουγιούλ Δ. Σαλικιτζόγλου Δ., Καψημάνη Μ.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά παραδείγματα: Κεφ.11 «Αργά Γρήγορα» Βιβλίο Μαθητή (σελ.38-40) Τετράδιο Εργασιών (σελ.26-27) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ 43-46,96)</p> <p>14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008</p>

			<ul style="list-style-type: none"> - Πιάνο, αρμόνιο - CD Player -Audio CD
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν φυσικούς και ηλεκτρονικούς ήχους, να τους περιγράφουν και να τους κατηγοριοποιούν ως προς τα χαρακτηριστικά τους • Να αναγνωρίζουν το ηχόχρωμα των μουσικών οργάνων της ορχήστρας και της μπάντας • Να διακρίνουν το ηχόχρωμα των ελληνικών λαϊκών μουσικών οργάνων • Να αναγνωρίζουν τα κυριότερα μουσικά όργανα της αρχαίας Ελλάδας • Να διακρίνουν τα τρία είδη ανθρώπινης φωνής • Να πειραματίζονται με τα διαφορετικά ηχοχρώματα μουσικών οργάνων ή αυτοσχέδιων οργάνων που κατασκεύασαν οι ίδιοι 	<p>1.6. Ηχόχρωμα</p> <p>Φυσικοί και Ηλεκτρονικοί ήχοι</p> <p>Βασικά είδη μουσικών συνόλων δυτικής μουσικής (συμφωνική ορχήστρα, μπάντα)</p> <p>Βασικά όργανα συνόλων παραδοσιακής μουσικής (Ζυγιά- κομπανία)</p> <p>Είδη φωνών</p>	<p><u>Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν ηχογραφημένα αποσπάσματα μουσικών έργων όπου είναι ευδιάκριτο το ηχόχρωμα μουσικών οργάνων της ορχήστρας και της μπάντας. Παρατηρούν παράλληλα αντίστοιχες εικόνες των οργάνων και των αντίστοιχων μουσικών συνόλων.</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν ηχογραφημένα αποσπάσματα των ελληνικών λαϊκών μουσικών οργάνων και αποσπάσματα μουσικών συνόλων της ελληνικής δημοτικής μουσικής (ζυγίες - κομπανίες). Παρατηρούν παράλληλα αντίστοιχες εικόνες ή φωτογραφίες..</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Ο εκπαιδευτικός μοιράζει στους μαθητές κάρτες οργάνων. Οι μαθητές ακούν ηχογραφημένα αποσπάσματα μουσικών οργάνων και επιδεικνύουν την κάρτα τους όταν αναγνωρίσουν το αντίστοιχο όργανο .</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές παρατηρούν εικόνες των αρχαίων ελληνικών μουσικών οργάνων και ακούν ήχους ανακατασκευασμένων αρχαίων ελληνικών μουσικών οργάνων. Συζητούν για τους αρχαίους ελληνικούς μύθους που έχουν αναφορές σε μουσικά όργανα.</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Γ - Δ΄ Δημοτικού» (Μπογδάνη –Σουγιούλ Δ. Σαλικιτζόγλου Δ., Καψημάνη Μ.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα:</p> <p>Κεφ.4 «Τα παιχνίδια της φωνής» Βιβλίο Μαθητή (σελ.14-16) Τετράδιο Εργασιών (σελ.11-12) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ 18-23)</p> <p>Κεφ.13 «Ηχόχρωμα – ήχος και χρώμα μαζί» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 8-10) Τετράδιο Εργασιών (σελ.7-8) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.13-15, 92)</p> <p>Κεφ.22 «Γνωρίζοντας τα ελληνικά λαϊκά μουσικά όργανα» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 73-76) Τετράδιο Εργασιών (σελ.48-49) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.78-80, 99)</p> <p>Κεφ.17 «Πώς μπορώ να φτιάξω</p>

		<p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν χαρακτηριστικά μουσικά αποσπάσματα με ανδρικές, γυναικείες και παιδικές φωνές και μαθαίνουν για τα είδη της ανθρώπινης φωνής.</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές προσεγγίζουν ολιστικά τα μουσικά όργανα μέσα από αντίστοιχο εκπαιδευτικό λογισμικό που περιλαμβάνει βίντεο με ζωντανή εκτέλεσή τους, πληροφορίες – σχεδιαγράμματα για τον τρόπο κατασκευής τους, εικόνες ή φωτογραφίες εποχής που συνδέουν τα όργανα με το ιστορικό, γεωγραφικό και κοινωνικοπολιτισμικό τους πλαίσιο π.χ. CD ROM «Ελληνικά λαϊκά μουσικά όργανα» (Σύλλογος Οι Φίλοι της Μουσικής – Μεγάλη Μουσική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος Λίλιαν Βουδούρη, 1996)</p> <p><u>-Κατασκευή αυτοσχέδιων οργάνων:</u> Κατασκευάζουν αυτοσχέδια μουσικά όργανα π.χ.μαράκες από κουτιά με φακές και ρύζι, μπαστούνι της βροχής από ρολό χαρτιού κουζίνας - καρφίτσες - ρύζι, τύμπανο από γλαστράκι και μπαλόνι, τρομπέτα από χωνί και σωλήνα πλαστικό, μουσικό σωλήνα από σωλήνα ηλεκτρολόγου, μπουκάλια με νερό κ.ά. και ανά ομάδες δημιουργούν ένα ηχητικό δρώμενο που συνθέτει συμβολικά μια ιστορία ή περιγράφει και συνοδεύει την αφήγηση μιας ιστορίας.</p> <p><u>-Ενεργητική Ακρόαση</u> Παρατηρούν δυο εικόνες που περιλαμβάνουν και οι δυο τα ίδια μουσικά όργανα με διαφορετική ωστόσο σειρά Ακούν διαδοχικές εκτελέσεις των μουσικών αυτών οργάνων κι επιλέγουν την εικόνα εκείνη που περιλαμβάνει τα μουσικά όργανα με τη σειρά ακροασής τους. (http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSDIM-C104/727/4804,21722/)</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση με χρήση ΤΠΕ</u> (http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/6160?locale=el) Οι μαθητές ανοίγουν στον υπολογιστή τη διαδραστική εφαρμογή</p>	<p>μουσικά όργανα» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 56-57) Τετράδιο Εργασιών (σελ.38-39) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.62-66)</p> <p>Κεφ.18 «Μια διαφορετική ορχήστρα» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 56-61) Τετράδιο Εργασιών (σελ.40-41) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.66-68, 97)</p> <p>14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008</p> <p>Μουσικά όργανα Orff - CD Player CD ROM «Ελληνικά λαϊκά μουσικά όργανα» (Σύλλογος Οι Φίλοι της Μουσικής – Μεγάλη Μουσική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος Λίλιαν Βουδούρη, 1996)</p> <p>Εκπαιδευτικό λογισμικό μουσικής «Εμμέλεια» (Ε.Αναστασιάδου, κ.ά. ΟΕΔΒ)</p> <p>Διαδραστικό σχολικό βιβλίο Μουσικής Γ΄-Δ΄ Δημοτικού http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSDIM-C104/727/4804,21722/</p>
--	--	--	---

		<p>«Διακρίνω τα Χάλκινα από τα Ξύλινα Πνευστά». Επιλέγοντας το κάθε πνευστό όργανο, ακούν τον ήχο του και τον τοποθετούν στη σωστή κατηγορία.</p>	<p>Διαδραστική εφαρμογή «Διακρίνω τα Χάλκινα από τα Ξύλινα Πνευστά» http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/6160?locale=el</p>
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να τραγουδούν έναν φθόγγο ανεξάρτητα από το άκουσμα διαφορετικών άλλων φθόγγων • Να διακρίνουν κατά την εκτέλεση σε πολυφωνικό όργανο (π.χ. πιάνο, ακορντεόν) τη μελωδία από την εναρμόνισή της. • Να συνοδεύουν τη μελωδία τραγουδιών με μπορντούν ή απλές νότες • Να εκτελούν δίφωνους ή τρίφωνους κανόνες • Να κρατούν τον ισοκράτη κατά την εκτέλεση ενός βυζαντινού εκκλησιαστικού ύμνου • Να εκτελούν ταυτόχρονα δυο ή και περισσότερα 'στρώματα' ρυθμού ή μελωδίας 	<p>1.7. Συνήχηση</p> <p>Ισοκράτημα (βιωματικά) Μπορντούν, Οστινάτο, Κανόνας</p>	<p><u>-Εκτέλεση Μουσικής:</u> Οι μαθητές μαθαίνουν το τραγούδι "Frère Jacques". Έπειτα χωρίζονται σε τρεις ομάδες: η α' ομάδα τραγουδά το στίχο " Frère Jacques, frère Jacques " , η β' ομάδα τραγουδά "Dormez vous, dormez vous?", η γ' ομάδα τραγουδά "Sonnez les matines, sonnez les matines" και οι τρεις ομάδες μαζί τον τέταρτο στίχο "din, dan, don".</p> <p>Στη συνέχεια, εκτελούν κανονικά το τραγούδι με τη μορφή δίφωνου ή τρίφωνου κανόνα.</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν το δεύτερο μέρος Minuetto από τη Σουίτα αρ.1."L' Arlesienne" του Georges Bizet και διακρίνουν ακουστικά πόσα διαφορετικά μουσικά όργανα παίζουν κάθε φορά σε δεδομένα σημεία του έργου και σε ποια οικογένεια οργάνων ανήκουν.</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν την αρχή από το «Βαλς των λουλουδιών» από τη Σουίτα Μπαλέτου «Καρνοθραύστης» του P.I.Tchaikovsky και προσπαθούν να διακρίνουν ακουστικά τη μελωδία και τη συνοδεία της (ομοφωνία) που εκτελεί η άρπα. Ο εκπαιδευτικός εξηγεί ότι υπάρχουν μουσικά όργανα που μπορούν να παίζουν μόνο μια μελωδία, όπως π.χ. η φλογέρα ενώ άλλα</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Γ - Δ' Δημοτικού» (Μπογδάνη –Σουγιούλ Δ. Σαλικιτζόγλου Δ., Καμημάνη Μ.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά παραδείγματα: Κεφ.4 «Τα παιχνίδια της φωνής» Τετράδιο Εργασιών (σελ.12) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ 22)</p> <p>14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008</p> <ul style="list-style-type: none"> • «Μουσικό Ανθολόγιο Α'-Στ' Δημοτικού» (Μόσχος Κ.,Τουμπακάρη Ν., Τόμπλερ Μ.), ΟΕΔΒ 2009 – Βιβλίο για τον Εκπαιδευτικό (σελ78)

μπορούν να παίξουν πολλούς φθόγγους ταυτόχρονα, όπως π.χ. η άρπα, το πιάνο, η κιθάρα, κ.ά.

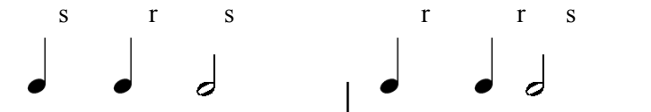
-Εκτέλεση Μουσικής Οι μαθητές μαθαίνουν μια συνοδεία της μελωδίας του τραγουδιού «Επεράσαμε όμορφα» στη φλογέρα διαβάζοντας την αντίστοιχη σημειογραφία. Έπειτα συνοδεύουν ατομικά τον εκπαιδευτικό που εκτελεί παράλληλα τη μελωδία του τραγουδιού στη φλογέρα:

Μελωδία τραγουδιού (εκπαιδευτικός)

κ.ά.

\

Συνοδεία τραγουδιού (μαθητής)

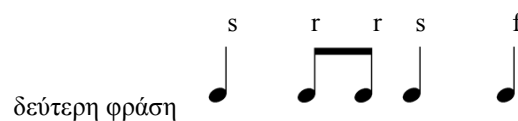
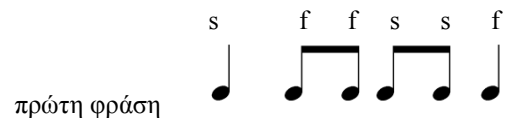
κ.ο.κ.

-Εκτέλεση Μουσικής: Οι μαθητές μαθαίνουν το Εγκώμιο της Μ.Εβδομάδας «Ω γλυκύ μου έαρ» και ο εκπαιδευτικός κρατά τον ισοκράτη καθώς οι μαθητές ψάλλουν. Στη συνέχεια, μια ομάδα μαθητών εκτελεί το Εγκώμιο κι ο εκπαιδευτικός με τους υπόλοιπους μαθητές κρατούν τον ισοκράτη.

- Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπουρίνο, τρίγωνο, Glockenspiel, κá.
- Πιάνο, αρμόνιο, Φλογέρα
- CD Player

ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΥΛΙΚΑ-ΜΕΣΑ
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να τραγουδούν πιο σύνθετα – από άποψη ρυθμού, μελωδίας και λόγου - ελληνικά παραδοσιακά τραγούδια με ρυθμική και μελωδική ακρίβεια • Να προσεγγίζουν την οργανική σύνδεση της ελληνικής μουσικής παράδοσης με το χώρο, το χρόνο και την κοινωνική ζωή των ανθρώπων • Να ευαισθητοποιηθούν απέναντι στο περιβάλλον μέσα από δημοτικά ελληνικά τραγούδια που πηγάζουν από την αλληλένδετη σχέση του ανθρώπου με τη φύση • Να βιώσουν τη σημασία ιστορικών γεγονότων ορόσημων για την πατρίδα μας και να κατανοήσουν το ρόλο της μουσικής σε σχέση με εκείνα • Να γνωρίσουν βυζαντινούς εκκλησιαστικούς ύμνους και θρησκευτικά παραδοσιακά τραγούδια που συνδέονται με εορτές της ορθόδοξης εκκλησίας • Να εκτελούν μελωδίες παραδοσιακών τραγουδιών σε μουσικά όργανα • Να συνοδεύουν ρυθμικά σε κρουστά μουσικά όργανα παραδοσιακά ελληνικά τραγούδια που μαθαίνουν • Να σέβονται και να εκτιμούν τη μουσική κληρονομιά του τόπου μας ως μέρος της πολιτισμικής τους ταυτότητας. 	<p>2.1. Ελληνική μουσική παράδοση</p> <p>Δημοτική μουσική</p> <p>Βυζαντινή εκκλησιαστική μουσική</p>	<p>-<u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές τραγουδούν πιο απαιτητικά από άποψη ρυθμού, μελωδίας και λόγου ελληνικά δημοτικά τραγούδια απ’ όλο τον ελλαδικό χώρο. π.χ. τα τραγούδια «Λεν’ ήρι Μάης κι Άνοιξη (Θράκης), «Μήλο μου κόκκινο (Δυτ. Μακεδονίας), «Μενεξέδες και Ζουμπούλια» (Επτανήσου), Θαλασσάκι (Δωδεκανήσων), «Καλαντζής» (Ηπείρου), «Άστραψεν η Ανατολή» (Σκιάθου), κ.ά.</p> <p>-<u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές μαθαίνουν παραδοσιακά τραγούδια από όλο τον ελλαδικό χώρο σε σχέση με τον κύκλο του χρόνου: Περπερούνες, Κάλαντα Δωδεκαήμερου, Χελιδονίσματα, αποκριάτικα παιδικά τραγούδια, Κάλαντα του Λαζάρου, τραγούδια της κούνιας κ.ά. π.χ «Καλήν εσπέραν άρχοντες» (Κρήτης), «Στρίνα» (Κάτω Ιταλίας), «Ηρθαν τα Φώτα» (Ηπείρου), «Τρεις σπανοί» (Αίγινας), «Χελιδόνισμα» (Χάλκης), «Ηρθεν ο Λάζαρος» (Ηπείρου) κ.ά..</p> <p>Προσεγγίζουν έθιμα και δρώμενα που συνδέονται με αγεργμικά παιδικά τραγούδια και μαθαίνουν για τις κατασκευές αντίστοιχων συμβολικών ομοιωμάτων ή ηχητικών αντικειμένων, π.χ. μαθαίνουν Χελιδονίσματα και κατασκευάζουν αυτοσχέδιες χελιδόνες.</p> <p>- <u>Εκτέλεση Μουσικής Τραγούδια για εθνικές εορτές κι επετείους</u> Οι μαθητές μαθαίνουν παραδοσιακά τραγούδια που σχετίζονται με την εθνική εορτή στις 25 Μαρτίου, π.χ. «Χορός του Ζαλόγγου», «Στα Τρίκορφα» κ.ά.</p> <p>- <u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές μαθαίνουν βυζαντινούς εκκλησιαστικούς ύμνους π.χ. Το Απολυτίκιο του Σταυρού, κ.ά.</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Γ - Δ΄ Δημοτικού» (Μπογδάνη –Σουγιούλ Δ. Σαλικιτζόγλου Δ., Καψημάνη Μ.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα: Κεφ.6 «Χριστουγεννιάτικες μελωδίες» Τετράδιο Εργασιών (σελ.22) Κεφ.25 «Το δέντρο του Μάη» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 83-85) Τετράδιο Εργασιών (σελ.54-55) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.37-38)</p> <p>14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008</p> <ul style="list-style-type: none"> • «Μουσικό Ανθολόγιο Α΄-Στ΄ Δημοτικού» (Μόσχος Κ.,Τουμπακάρη Ν., Τόμπλερ Μ.), ΟΕΔΒ 2009 – Βιβλίο για τον Εκπαιδευτικό (σελ.22,26,31,32,33,37,38,41)

-Εκτέλεση Μουσικής Οι μαθητές παίζουν στη φλογέρα ή στο glockenspiel - από το οποίο έχουν αφαιρεθεί αντίστοιχα πλήκτρα που δεν απαιτούνται - τη μελωδία από τα Κάλαντα Λαζάρου Ηλείου «Ήρθεν ο Λάζαρος». Η μελωδία χωρίζεται σε τέσσερις φράσεις προς διευκόλυνση της εκμάθησής κι απομνημόνευσής της από τους μαθητές. Η δεύτερη και η τελευταία φράση είναι ίδιες:

-Ενεργητική Ακρόαση - Εκτέλεση Μουσικής Οι μαθητές εκτελούν σε κλάβες το μελωδικό ρυθμό των δύο πρώτων φράσεων από τα Κάλαντα Λαζάρου Ηλείου. Ο εκπαιδευτικός παίζει ένα από τα δύο ρυθμικά σχήματα και οι μαθητές διακρίνουν ποιο ήταν κι ακόμη παίζει διαδοχές ή επαναλήψεις των δυο φράσεων και οι μαθητές πρέπει να διακρίνουν την ακολουθία, δηλαδή τη σειρά εναλλαγής της πρώτης και τη δεύτερης φράσης, που άκουσαν.

Εκπαιδευτικό λογισμικό μουσικής «Εμμέλεια» (Ε.Αναστασιάδου, κ.ά. ΟΕΔΒ)

- Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπουρίνο, τρίγωνο, Glockenspiel, κά.
- Πιάνο, αρμόνιο
- CD Player

- Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπουρίνο, τρίγωνο, Glockenspiel, κά.
- Φλογέρα
- Πιάνο, αρμόνιο
- CD Player
- Audio CD

<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να τραγουδούν πιο απαιτητικά από άποψη ρυθμού μελωδίας και λόγου ελληνικά τραγούδια • Να νιώσουν την αισθητική συγκίνηση από την ακρόαση και την εκτέλεση τραγουδιών μελοποιημένης Ελληνικής ποίησης • Να βιώσουν τη σημασία ιστορικών γεγονότων ορόσημων για την πατρίδα μας και να κατανοήσουν το ρόλο της μουσικής σε σχέση με εκείνα • Να αποτιμούν και να αξιολογούν διαισθητικά την επαφή με τα αγαθά της τέχνης και το ωραίο • Να εκφέρουν και να αρθρώνουν με άνεση κι εκφραστικότητα το λόγο με τη μελωδία και το ρυθμό της μουσικής 	<p>2.2. Μελοποιημένη ποίηση- Έλληνες συνθέτες-</p> <p>Αστική μουσική- λαϊκή</p> <p>Σύγχρονοι Έλληνες τραγουδοποιοί</p>	<p>- <u>Εκτέλεση Μουσικής Τραγούδια για εθνικές εορτές κι επετείους</u> Οι μαθητές μαθαίνουν τραγούδια πιο απαιτητικά από άποψη ρυθμού, μελωδίας και λόγου που συνδέονται με το έπος του 40', την Κατοχή και την Απελευθέρωση π.χ. «Πω, πω, πω τι έπαθε ο Μουσολίνι» (Π.Μενεστρέλ – Ν. Casiroli), «Το ακορντεόν» (Γ.Νεγρεπόντη – Μ.Λοϊζου), κ.ά., με την εξέγερση του Πολυτεχνείου «Ο Λεβέντης» (Ν.Περγιάλη – Μ.Θεοδωράκη), κ.ά. και με την εθνική εορτή στις 25 Μαρτίου «Θούριος» του Ρήγα (εκδοχή Δ.Σούτζου), «Μικρός Λαός» (Γ.Ρίτσου – Μ.Θεοδωράκη), τις τέσσερις πρώτες στροφές από τον «Ύμνο εις την Ελευθερίαν» του Δ.Σολωμού σε μελοποίηση του Ν.Χ.Μάντζαρου, κ.ά.</p> <p><u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές μαθαίνουν καντάδες, αστικά ελαφρά και λαϊκά τραγούδια π.χ. «Άστα τα μαλλάκια σου» (Χ.Γιαννακόπουλου & Α.Σακελλάριου – Μ.Σιουγιού), «Βάρκα γιαλό» (Β.Τσιτσάνη), κ.ά.</p> <p>- <u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές μαθαίνουν νεότερα ελληνικά τραγούδια πιο απαιτητικά από άποψη ρυθμού, μελωδίας και λόγου π.χ. «Γεια σου χαρά σου Βενετιά» (Ν.Γκάτσου – Στ.Ξαρχάκου), «Γεια σου κύριε Μενεξέ» (Ο.Ελύτη – Δ.Λάγιου), «Τζιτζίκια» (Ο.Ελύτη – Λ.Κόκοτου), «Ο Έκτορας και η Ανδρομάχη» (Ι.Καμπανέλλη – Μ.Χατζιδάκι), «Το Κοχύλι» (Ο.Ελύτη – Μ.Τρανουδάκη), «Λίγο ακόμη» (Γ.Σεφέρη – Μ.Θεοδωράκη), «Γέλαγε η Μαρία» (Μ.Πλέσσα-Α.Παπαδόπουλου), «Το μικρό και το μεγάλο» (Δ.Μαραγκόπουλου – Μ.Κριεζή), «Ο παπαγάλος» (Ζ.Παπαντωνίου – Μ.Πασχαλίδη), κ.ά.</p> <p>-<u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές μαθαίνουν τραγούδια με στίχους που αφορούν τη σχέση του ανθρώπου με τη φύση, με την ανάγκη προστασίας του περιβάλλοντος και την υιοθέτηση εναλλακτικών μορφών ενέργειας π.χ. «Ο Εφιάλτης της Περσεφόνης» (Ν.Γκάτσος-Μ.Χατζιδάκις), «Το πράσινο ποτάμι» (Ν.Χουλιάρα), «Το ηλιακό λεωφορείο» (Μ.Κριεζή - Λ.Πλάτωνος), κ.ά.</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Γ - Δ' Δημοτικού» (Μπογδάνη –Σουγιούλ Δ. Σαλικιτζόγλου Δ., Καψημάνη Μ.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά παραδείγματα: Κεφ.19 «Μουσική και ποίηση» Βιβλίο Μαθητή (σελ.62-64)</p> <p>14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008</p> <ul style="list-style-type: none"> • «Μουσικό Ανθολόγιο Α'-Στ' Δημοτικού» (Μόσχος Κ.,Τουμπακάρη Ν., Τόμπλερ Μ.), ΟΕΔΒ 2009 – Βιβλίο για τον Εκπαιδευτικό (σελ 60,63,71,73,78,79,80,81,8,87)
---	---	--	--

<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να ακροασθούν με ευαισθησία ένα έργο λόγιας δυτικής μουσικής να εκφραστούν μέσα από αυτό και να εξωτερικεύσουν τα συναισθήματά τους • Να μπορούν να διακρίνουν κατά την ακρόαση ενός μουσικού έργου τα δομικά κι εκφραστικά στοιχεία του και να παρακολουθήσουν την εξέλιξή τους σε όλη τη διάρκειά του • Να προσεγγίσουν την έννοια της διαχρονικότητας της μουσικής και τον ρόλο των δημιουργών της • Να αποτιμούν και να αξιολογούν διαισθητικά την επαφή με τα αγαθά της τέχνης και το ωραίο 	<p>2.3. Λόγια Δυτική Μουσική –</p> <p>Μουσικοί συνθέτες και εκτελεστές</p> <p>Έργα περιγραφικής – προγραμματικής μουσικής</p> <p>Όπερα</p>	<p><u>-Ενεργητική Ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν ηχογραφημένα αποσπάσματα από έργα του W.A. Mozart π.χ. από τη «Μικρή Νυχτερινή Μουσική» - “Serenade No. 13 for strings in G major KV 525”(“Eine kleine Nachtmusik”), τη “Symphony No 40 in G min KV 550” κ.ά. και παριστάνουν παράλληλα με την ακρόαση ότι είναι ο «μαέστρος» ή «μουσικοί» της ορχήστρας που παίζουν τα αντίστοιχα μουσικά όργανα που ακούγονται.</p> <p>Ο εκπαιδευτικός διαβάζει και δείχνει αντίστοιχες εικόνες από -κατάλληλο για την ηλικία των μαθητών - βιβλίο για τη ζωή και το έργο του Mozart σε σχέση με τα ιστορικά και κοινωνικά γεγονότα της εποχής του και ειδικότερα όσον αφορά την περίοδο της παιδικής του ηλικίας ως παιδί –θαύμα στη μουσική.</p> <p><u>-Ενεργητική Ακρόαση</u> Οι μαθητές κλείνουν τα μάτια τους και ακούν το δεύτερο μέρος Andante από το έργο του W.A.Mozart “Sonata for Two Pianos in D major K.448. Στη συνέχεια, περιγράφουν τι φαντάστηκαν ή αισθάνθηκαν κατά την ακρόαση της μουσικής.</p> <p><u>-Ενεργητική Ακρόαση με χρήση ΤΠΕ</u> Οι μαθητές παρακολουθούν από το Διαδίκτυο βίντεο με μαγνητοσκοπημένη ζωντανή εκτέλεση του τρίτου μέρους Molto Allegro από το έργο του W.A.Mozart “Sonata for Two Pianos in D major K.448 και παρατηρούν τη «συνδιαλλαγή» μεταξύ των εκτελεστών στα δυο πιάνο. Στη συνέχεια, ακούν το ίδιο μέρος του έργου σε εκτελεσμένο στο pianoforte και συγκρίνουν το ηχόχρωμά του με εκείνο του πιάνου.</p> <p><u>-Ενεργητική Ακρόαση</u> Ο εκπαιδευτικός εξιστορεί συνοπτικά την υπόθεση της Όπερας «Μαγεμένος Αυλός» - “Die Zauberflöte” του W.A. Mozart. Οι μαθητές παρατηρούν σε εκπαιδευτικό φυλλάδιο εικόνες των πρωταγωνιστών της όπερας και εικαστικά έργα που απεικονίζουν παραστάσεις όπερας της εποχής. Οι μαθητές ακούν την άρια “Der Vogelfänger bin ich ja” του Παπαγκένο - κυνηγού πουλιών της βασίλισσας ο οποίος παίζει αυλό του Πανός σε</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Γ - Δ΄ Δημοτικού» (Μπογδάνη –Σουγιούλ Δ., Σαλικιτζόγλου Δ., Καψημάνη Μ.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα: Κεφ.21 «Μουσικές Ακρόασεις» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 70-72) Τετράδιο Εργασιών (σελ.46-47) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.75-77, 98)</p> <p>14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008</p> <ul style="list-style-type: none"> • «Μουσικό Ανθολόγιο Α΄-Στ΄ Δημοτικού» (Μόσχος Κ.,Τουμπακάρη Ν., Τόμπλερ Μ.), ΟΕΔΒ 2009 – Βιβλίο για τον Εκπαιδευτικό (σελ.166) - Βιβλίο παιδικό για τον Β.Α.Μότσαρτ - Ηλεκτρονικός υπολογιστής με ηχεία, βιντεοπροβολέας
---	---	---	---

		<p>δεδομένα σημεία της άριας. Οι μαθητές κατά την ακρόαση του έργου, κάθε φορά που νομίζουν ότι θα ακουστεί ο αυλός του Πανός παριστάνουν ότι παίζουν φυσώντας μια ανοδική σειρά φθόγγων γρήγορα σε έναν φανταστικό αυλό του Πανός ή ακόμη μάθαιναν τη μελωδία στη φλογέρα και παίζουν παράλληλα με τον Παπαγκένο.</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση με χρήση ΤΠΕ</u> Οι μαθητές παρακολουθούν στο Διαδίκτυο αποσπάσματα από ζωντανές εκτελέσεις λόγιας δυτικής μουσικής π.χ. έργα για ορχήστρα μουσικής, μουσική δωματίου, κονσέρτα, παραστάσεις όπερας, κ.ά.</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν το κομμάτι «Το χιόνι που χορεύει» του Claude Debussy και παράλληλα με την ακρόαση «παριστάνουν» διαισθητικά με εκφραστικές κινήσεις των δακτύλων τους έναν πιανίστα που ερμηνεύει το έργο, «σαν να χορεύουν» τα δάκτυλα του στα πλήκτρα ενός φανταστικού πιάνου. (http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSDIM-C104/727/4804,21719/)</p>	<p>Διαδραστικό σχολικό βιβλίο Μουσικής Γ'-Δ' Δημοτικού http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSDIM-C104/727/4804,21719/</p>
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να προσεγγίσουν βιωματικά τη μουσική από άλλους λαούς και πολιτισμούς με δεκτικότητα και θετική στάση • Να ακούν συγκεντρωμένα ένα ευρύ ρεπερτόριο μουσικών ακροάσεων στο οποίο περιλαμβάνεται μουσική άλλων λαών και πολιτισμών • Να τραγουδούν τραγούδια άλλων λαών και πολιτισμών κατάλληλα για το ηλικιακό τους επίπεδο με ρυθμική και μελωδική ακρίβεια • Να ανταποκρίνονται ελεύθερα σε μια ακρόαση μουσικής άλλων λαών και πολιτισμών με ποικιλία 	<p>2.4. Μουσικές του κόσμου</p>	<p><u>- Μουσικοκινητική</u> Οι μαθητές χορεύουν κατά ομάδες αγοριών-κοριτσιών αντικρουστά κι εναλλάξ σε ζευγάρια ακούγοντας το παραδοσιακό ιρλανδικό τραγούδι “I’ll tell me ma”.</p> <p><u>-Μουσικοκινητική</u> Οι μαθητές ακούν το παραδοσιακό ιταλικό τραγούδι “Ndrezzata” («Ψηλά στον Άη Νικόλα»). Τα αγόρια χωρίζονται σε δυο ομάδες που χορεύουν αντικρουστά. Μόλις ο εκπαιδευτικός δώσει σήμα με το ντέφι πλησιάζουν βηματικά η μια την άλλη και φθάνοντας στη μέση της διαδρομής τα μέλη των ομάδων παριστάνουν ότι κανγαδίζουν με μιμητικές χορευτικές. Με τον επόμενο ήχο από το ντέφι επιστρέφουν βηματίζοντας προς τα</p>	<p>Διαδραστικό Πακέτο «Μουσική Γ - Δ' Δημοτικού» (Μπογδάνη Γ - Σουγιούλ Δ. Σαλικιτζόγλου Δ., Καμημάνη Μ.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά παραδείγματα: Κεφ.24 «Ταξιδεύοντας με τη μουσική σε όλη τη γη» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 80-82)</p>

<p>εκφραστικών τρόπων (κίνηση, ζωγραφική, παντομίμα, κλπ.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να συνοδεύουν τραγούδια και μουσική άλλων λαών και πολιτισμών εκτελώντας απλά μελωδικά και ρυθμικά σχήματα με τη φωνή ή απλά ρυθμικά όργανα • Να σέβονται και να εκτιμούν τη μουσική δημιουργία άλλων λαών και πολιτισμών. 		<p>πίσω στην αρχική τους θέση. Επαναλαμβάνουν το ίδιο και τα κορίτσια με τη σειρά τους χωρισμένα επίσης σε δύο ομάδες.</p> <p><i>Παραλλαγή</i> Όλοι οι μαθητές χορεύουν αντικρυστά με βηματική επιτόπια κίνηση και με το σήμα του εκπαιδευτικού ένας μαθητής μπαίνει στο κέντρο και αυτοσχεδιάζει μια δική του χορευτική φιγούρα. Η ηχογραφημένη εκτέλεση του τραγουδιού επαναλαμβάνεται ώστε να χορέψουν όλοι οι μαθητές ατομικά .</p> <p>- <u>Δημιουργία Μουσικής</u> Οι μαθητές ακούν το παραδοσιακό ιταλικό τραγούδι “Ndrezzata” («Ψηλά στον Άη Νικόλα») και αυτοσχεδιάζουν ο καθένας ή ομαδοσυνεργατικά μια ρυθμική συνοδεία σε τύμπανο ή ντέφι.</p> <p>-<u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές μαθαίνουν τα Κάλαντα Χριστουγέννων «Στρίνα» από την ελληνόφωνη Κάτω Ιταλία. Παίζουν τη μελωδία του εισαγωγικού μέρους στη φλογέρα και συνοδεύουν με κρουστά όργανα.</p> 	<p>Τετράδιο Εργασιών (σελ.52-53) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.83 – 87,100)</p> <p>14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008</p> <ul style="list-style-type: none"> • «Μουσικό Ανθολόγιο Α΄-Στ΄ Δημοτικού» (Μόσχος Κ.,Τουμπακάρη Ν., Τόμπλερ Μ.), ΟΕΔΒ 2009 – Βιβλίο για τον Εκπαιδευτικό (σελ 134,135,137,150,151)
--	--	---	---

ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΥΛΙΚΑ-ΜΕΣΑ
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να βιώσουν ότι η μουσική, ο λόγος και ο χορός συνδέονται οργανικά • Να αντιληφθούν ότι η μουσική είναι μια τέχνη που συνυφασμένη με την ιστορία και τον πολιτισμό του ανθρώπου • Να προσεγγίσουν βιωματικά την Όπερα • Να συνδυάσουν τη μουσική με το λόγο, την κίνηση, το θεατρικό παιχνίδι και τα εικαστικά σε ένα επίπεδο συμβολικό, υπερβατικό και διαισθητικό • Να αποτιμούν και να αξιολογούν την επαφή με τα αγαθά της τέχνης και το ωραίο 	<p>3.1. Μουσική και άλλες τέχνες</p>	<p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν ελληνικά λαϊκά μουσικά όργανα και αναγνωρίζουν τη μορφή τους σε πίνακες ζωγραφικής, γκραβούρες ή φωτογραφίες εποχής. (Μουσική και Εικαστικά)</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν ηχογραφημένα ανακατασκευασμένα αρχαία ελληνικά μουσικά όργανα και αναγνωρίζουν τη μορφή τους σε παραστάσεις σωζόμενων αγγείων, γλυπτών, επιγραφών, ψηφιδωτών, κοσμημάτων κ.ά. (Μουσική και Εικαστικά)</p> <p>- <u>Δημιουργία μουσικής</u> Οι μαθητές «αποδίδουν» κι ερμηνεύουν τους πίνακες ζωγραφικής «Πέταγμα πουλιού στο φεγγαρόφωτο» και «Blue II» του Joan Miró» με ήχους συμβατικών ή αυτοσχέδιων οργάνων δουλεύοντας ομαδοσυνεργατικά (ομάδες 4-5 μαθητών). (Μουσικά και Εικαστικά)</p> <p><u>-Μουσικοκινητική</u> Οι μαθητές ακούν ηχογραφημένο το έργο «Ο Πέτρος και ο λύκος» του Sergei Prokofiev και δραματοποιούν παράλληλα σκηνές του ή ακόμη εκφράζουν με παραστατική κίνηση τα συναισθήματα που τους δημιουργούν: η δραματουργική εξέλιξη του μουσικού παραμυθιού, οι ρόλοι των πρωταγωνιστών, τα ηχοχρώματα οργάνων που τους αντιστοιχούν καθώς και το διαφορετικό ύφος του leitmotif (καθοδηγητικό μοτίβο) κάθε προσώπου ή ζώου του παραμυθιού π.χ. αίσθηση φόβου και δέους - λύκος, αίσθηση χαράς και ξεγνοιασιάς - πουλάκι, κ.ά. (Μουσική και Θέατρο)</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Γ - Δ' Δημοτικού» (Μπογδάνη -Σουγιούλ Δ. Σαλικιτζόγλου Δ., Καψημάνη Μ.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών - Βιβλίο Εκπαιδευτικού</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα: Κεφ.23 «Μουσική! Πάντα μουσική» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 77-79) Τετράδιο Εργασιών (σελ.50-51) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.80-83) Κεφ.19 «Μουσική και ποίηση» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 62-64) Τετράδιο Εργασιών (σελ.42-43) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.68-71) Κεφ.12 «Χορεύω με τη μουσική» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 41-43) Τετράδιο Εργασιών (σελ.28-29) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.46-49)</p> <p>14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008</p>

-Ενεργητική ακρόαση Οι μαθητές ακούν το «Χορό των σπαθιών» του Aram Khachaturian και ζωγραφίζουν κάποια αντίστοιχη σκηνή π.χ. τον εαυτό τους να πολεμά κάποιον φανταστικό εχθρό, κ.ά.
(Μουσική και Εικαστικά)

-Ενεργητική ακρόαση Οι μαθητές ακούν το «Χορό της ζαχαρένιας νεράιδας» του Pyotr Ilyich Tchaikovsky από τη Σουίτα Μπαλέτου «Καρυοθραύστης» και ζωγραφίζουν τη νεράιδα που φαντάζονται ότι χορεύει στη σκηνή.
(Μουσική και Εικαστικά)

-Ενεργητική Ακρόαση Οι μαθητές ακούν το ντουέτο της Παπαγκέννας και του Παπαγκένου από την όπερα 'Μαγεμένος Αυλός' του W.A. Mozart: "Pa pa pa ..." και παριστάνουν ότι το ένα χέρι τους είναι ο Παπαγκένος και το άλλο η Παπαγκένα. Κάθε φορά που ακούν τον καθένα χωριστά να τραγουδά ή και τους δυο μαζί κινούν το αντίστοιχο χέρι ή χέρια σαν να παίζουν κουκλοθέατρο. Το ίδιο μπορεί να γίνει γυναικεία και αντρική φιγούρα κουκλοθέατρου.
(Μουσική και Θέατρο)

- Μουσικοκινητική: Οι μαθητές ακούν το «Flute Concerto No.11 in C RV 443 (Largo) του Antonio Vivaldi και κινούνται ελεύθερα στο χώρο ως φύλλα που τα παίρνει ο αέρας.
(Μουσική και θέατρο)

-Μουσικοκινητική Οι μαθητές ακούν το «Ενυδρείο» από το «Καρναβάλι των ζώων» του Camille Saint – Saëns και κινούνται στο χώρο ως ψάρια ακολουθώντας την ανέλιξη της μουσικής καθώς διαδραματίζουν μια φανταστική ιστορία όπου δύο ομάδες ψαριών αναζητούν η μια την άλλη. Η ιστορία εκτυλίσσεται σε τρεις σκηνές:

1^η Σκηνή: Τα μέλη των δύο ομάδων ακολουθώντας διαισθητικά την κατεύθυνση ανέλιξης της μελωδίας (προς τα πάνω ή προς τα κάτω), πότε «κατεβαίνουν» στο βυθό και πότε «ανεβαίνουν» προς την επιφάνεια του νερού.

- «Μουσικό Ανθολόγιο Α΄-Στ΄ Δημοτικού» (Μόσχος Κ.,Τουμπακάρη Ν., Τόμπλερ Μ.), ΟΕΔΒ 2009 – Βιβλίο για τον Εκπαιδευτικό (σελ.156, 170)
Ηλεκτρονικός υπολογιστής με ηχεία, βιντεοπροβολέας

Διαδραστικό σχολικό βιβλίο Μουσικής Γ΄-Δ΄ Δημοτικού
<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSDIM-C104/727/4804.21729/>

2^η Σκηνή: Οι ομάδες σιγά – σιγά πλησιάζουν η μια την άλλη. Κατεβαίνουν προς το βυθό και μπαίνουν σε μια «φανταστική» σήραγγα. Η μια ομάδα ξεκινά από την αριστερή είσοδο της σήραγγας και η δεύτερη από τη δεξιά.

3^η Σκηνή: Οι ομάδες ακολουθώντας διαισθητικά τη μουσική συναντιούνται στο εσωτερικό της σήραγγας, ενώνουν τα χέρια και αναδύονται προς την επιφάνεια από ένα άνοιγμα που βρίσκεται υποθετικά στο επάνω μέρος της σήραγγας (01.52 - 02.00).

(Μουσική και Θέατρο)

-Ενεργητική ακρόαση με χρήση ΤΠΕ Οι μαθητές ακούν από το Διαδίκτυο το ηχητικό μέρος και τη μουσική της ταινίας κινούμενων σχεδίων “The old mill” από τη σειρά κινούμενων σχεδίων του Walt Disney *Silly Symphonies* (1929-1939) και φαντάζονται μια δική τους ιστορία. Έπειτα αναπαριστούν κατά ομάδες με παντομίμα μια από τις ιστορίες που φαντάστηκαν παράλληλα με τη μουσική. Στο τέλος, παρακολουθούν από το Διαδίκτυο το ίδιο το κινούμενο σχέδιο και παρατηρούν τη αλληλεπίδραση μουσικής και κινούμενης εικόνας.

(Μουσική και Κινηματογράφος)

-Ενεργητική ακρόαση - Εκτέλεση μουσικής με χρήση ΤΠΕ Οι μαθητές ακούν το “Narnia Lullaby” του Harry Gregson-Williams από την κινηματογραφική ταινία “The Chronicles of Narnia - The Lion, the Witch and the Wardrobe”. Ο εκπαιδευτικός έπειτα παίζει τη μελωδία στο πιάνο και οι μαθητές προσαρμόζουν σε αυτή δικούς τους στίχους με θέμα έναν μικρό πρίγκηπα που όταν μεγαλώσει θα γίνει βασιλιάς. Παρακολουθούν στο Διαδίκτυο την αντίστοιχη σκηνή της κινηματογραφικής ταινίας.

(Μουσική και κινηματογράφος)

-Ενεργητική ακρόαση Οι μαθητές μουσικά αποσπάσματα από το soundtrack τριών κινηματογραφικών ταινιών (των οποίων δεν τους δίνεται κανένα πληροφοριακό στοιχείο) και φαντάζονται έναν τίτλο ταινίας που θα ταίριαζε με κάθε απόσπασμα.

(<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSDIM-C104/727/4804,21729/>)

<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να συνδέσουν τη μουσική με το λόγο, με προμαθηματικές έννοιες, με στοιχεία από την Ιστορία, τη Μελέτη Περιβάλλοντος κ.ά. με άξονα διαθεματικές έννοιες και δεξιότητες (μακρο-έννοιες) 	<p>3.2. Μουσική και άλλα μαθήματα</p>	<p><u>-Κατασκευή αυτοσχέδιων οργάνων:</u> Οι μαθητές κατασκευάζουν ιδιόφωνα, μεμβρανόφωνα, χορδόφωνα και αερόφωνα αυτοσχέδια μουσικά όργανα και δημιουργούν ανά ομάδες ένα ηχητικό δρώμενο που περιγράφει ή συνοδεύει την αφήγηση μιας ιστορίας - σκηνής από τη Ελληνική Μυθολογία π.χ. οι Σειρήνες καταστρέφουν τα διερχόμενα πλοία μαγεύοντας τους ναυτικούς· η Αργώ ωστόσο του Ιάσονα αποφεύγει τον κίνδυνο των Σειρήνων χάρη στη μαγεία της μουσικής του Ορφέα που παίζει λύρα, κ.ά. (Μουσική και Ιστορία)</p> <p><u>-Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές συνοδεύουν ρυθμικά αρχαία Γνωμικά με μουσικά όργανα π.χ. «Μέτρον άριστον» (Κλεόβουλος ο Ρόδιος, 6^{ος} π.Χ αιώνας), «Μη πλούτει κακώς» (Πιττακός ο Μυτιληναίος, 650-570 π.Χ), κ.ά. (Μουσική και Γλώσσα, Μουσική και Ιστορία)</p> <p><u>-Μουσικοκινητική – Σωματοποίηση</u> Οι μαθητές ακούν το ‘Time Lapse’ του M.Nyman και αναπαριστούν με το σώμα τους το σχήμα και τη στάση κυκλαδικών ειδώλων των οποίων οι εικόνες προβάλλονται διαδοχικά με γρήγορη ταχύτητα μέσω βιντεοπροβολέα από τον ηλεκτρονικό υπολογιστή της τάξης. (Μουσική και Ιστορία - Μουσική και Εικαστικά)</p> <p><u>-Δημιουργία μουσικής</u> Ο εκπαιδευτικός γράφει στον πίνακα τρία ποιήματα μικρής έκτασης που περιγράφουν στοιχεία και εικόνες της φύσης. Οι μαθητές ανά ομάδες 3-4 μελών επιλέγουν ένα από τα ποιήματα - χωρίς να το ανακοινώσουν -κι εντοπίζουν τις λέξεις που φανερώνουν μια πηγή ήχου ή που μπορούν να αποδοθούν ποιητικά-συμβολικά με ήχους. Κάθε ομάδα πειραματίζεται με τα όργανα και παρουσιάζει τη δική της «ενοργάνωση» του ποιήματος. Οι υπόλοιποι μαθητές προσπαθούν να μαντέψουν ποιο ποίημα αποδόθηκε. π.χ.:</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Γ - Δ΄ Δημοτικού» (Μπογδάνη –Σουγιούλ Δ. Σαλικιτζόγλου Δ., Καφημάνη Μ.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά παραδείγματα: Κεφ.16 «Ακούγοντας μουσική θυμάμαι» Τετράδιο Εργασιών (σελ.36-37) Κεφ.19 «Μουσική και ποίηση» Τετράδιο Εργασιών (σελ.42-43) Κεφ.12 «Ένα παραμύθι γίνεται τραγούδι» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 47-49) Τετράδιο Εργασιών (σελ.32-33) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.52-55)</p> <p>14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008</p> <ul style="list-style-type: none"> • «Μουσικό Ανθολόγιο Α΄-Στ΄ Δημοτικού» (Μόσχος Κ., Τουμπακάρη Ν., Τόμπλερ Μ.), ΟΕΔΒ 2009 – Βιβλίο για τον Εκπαιδευτικό (σελ.156, 170) Ηλεκτρονικός υπολογιστής με ηχεία, βιντεοπροβολέας
---	--	---	---

		<p>1^ο Ποίημα:</p> <p>Η ανοιξιιάτικη βροχή περνώντας απ' τα <u>φύλλα</u> θα' πεσε στην κρυστάλλινη πηγή.</p> <p>(Χαϊκού- Γιαπωνέζικο τρίστιχο ανώνυμου)</p> <p>2^ο Ποίημα:</p> <p>Νερόμυλος γυρνάει σκορπώντας χορευτικές ριπές νερού -καλοκαιρινή δροσιά</p> <p>(Χαϊκού του Μπόκουιν)</p> <p>3^ο Ποίημα:</p> <p>«...Η <u>βροχούλα</u> αποσπερνά με <u>σταγόνες</u> φως περνά, πότισε τη γη. Τα σταφύλια είναι βαριά κι <u>ανασαίνουν</u> τα κλαριά τη <u>δροσοπηγή</u>.</p> <p><u>Αστραπές</u> μπουμπουνητά αυλακώνουν τη <u>νυχτιά</u>...»</p> <p>(Ελένη Χωρεάνθη, «Φθινόπωρο», Τραγούδια της γης και του ουρανού]</p>	<p>2 κασσέτες: «Μελοποιημένα πούματα από βιβλία του Δημοτικού Σχολείου» (ΥΠΕΠΘ - Διεύθυνση Εποπτικών Μέσων Διδασκαλίας, 1997)</p>
--	--	--	---

Παράδειγμα ενορχήστρωσης του Χαϊκού του Μπόκουν:

Γκουϊρο

(διαδοχικά χτυπήματα
σε κάθε ηχητικό σωλήνα)

Νερόμυλος
γυρνάει

Τρίγωνο και δυο ντέφια
(παίζουν μαζί)

σκορπώντας

Glockenspiel

χορευτικές

Bongos

ριπές νερού

(κρούση ανάλαφρη με τα δάκτυλα
τα Bongos παίζουν μαζί με το
Glockenspiel, όχι απόλυτα
συγχρονισμένα αλλά με μια αίσθηση
«πολυρυθμίας»)

Τρίγωνο

πρωινή δροσιά

(Ηχο-εικόνα που δημιούργησε ομάδα τεσσάρων μαθητών της Δ1΄
Τάξης του 1ου 12/θεσίου Πρότυπου Πειραματικού Δημοτικού
Σχολείου Πανεπιστημίου Αθηνών, Νοέμβριος 2012)

(Μουσική και Γλώσσα, Μουσική και Μελέτη Περιβάλλοντος)

-Εκτέλεση Μουσικής Οι μαθητές μαθαίνουν τα Κάλαντα Χριστουγέννων «Στρίνα» από την ελληνόφωνη Κάτω Ιταλία:

Στρίνα ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΚΑΤΩ ΙΤΑΛΙΑΣ – ΕΜΗΝΟΦΩΝΑ ΧΩΡΙΑ

♩=97

Αρ-τε που ε-στό στην
ώ-ρια μασ-σα-ρί-α βλα-ώ την πόρ-τα με το λι-βι-δά-ρι, βλα-ώ την μά να μ'ό-λο το παι-
δι-α κι-α πού-το τσού-ρη πού 'ναι ο τζε-νε-ρά-λη κι-α-
πού το τσού-ρη πού 'ναι ο τζε-νε-ρά-λη.

Άρτε που εστά στην ώρα μασσαρία
βλώ την πόρτα με το λιβιδάρι
βλώ τη μάνα με όλο το παιδία
κι από το τσούρη, που'ναι ο τζενεράλη.

Ήρταμο να ας φέρμε την Αστρίνα
Κορλιάνα που τη μάτε σε τολό
Ε, να μας δώκει πρέστο μα το πρίμα,
ήρταμο να σας φέρμε την Αστρίνα.

Απόι βω βλώ και το μετσάλι,
την κάτσα, την σκουδέδα, το ροδούλι
και τη σβαρτή, βαρτή μερτσίν αγάλη.
Ήρταμα να της κάμαν αλλεγκρία.

Αναζητούν λέξεις της γκρεκιάνικης διαλέκτου των οποίων το νόημα μπορούν να κατανοήσουν (π.χ. «Ήρταμε να σας φέρμε», «να μας δώκει», κ.ά.) και διαβάζουν σε εκπαιδευτικό φυλλάδιο την απόδοση στη νεοελληνική γλώσσα άγνωστων λέξεων της διαλέκτου (π.χ. άγαλη=χωρίς γάλα, τσούρης= ο πατέρας κ.ά.).Ο εκπαιδευτικός εξηγεί το νόημα των στίχων και κάνει μια σύντομη αναφορά σε θέματα που αφορούν την ιστορία, τη γλώσσα και την παραδοσιακή μουσική της Ελληνόφωνης Κάτω Ιταλίας.

(Μουσική και Γλώσσα, Μουσική και Ιστορία)

-Εκτέλεση Μουσικής Μαθαίνουν τραγούδια που δημιουργήθηκαν με τη μελοποίηση ποιημάτων από Έλληνες συνθέτες και κυκλοφόρησαν σε 2 κασσέτες με τον τίτλο «Μελοποιημένα ποιήματα από βιβλία του Δημοτικού Σχολείου» (ΥΠΕΠΘ - Διεύθυνση Εποπτικών Μέσων Διδασκαλίας, 1997) π.χ. «Ο πόλεμος των ζουζουνιών» (Δ.Μανθόπουλου- Ν.Μαυρουδή, «Καλοκαίρι» (Κ.Παλαμά – Ν.Βενετσάνου) , « Πρωινό Άστρο» (Γ.Ρίτσου - Μ.Τρανουδάκη), «Αν όλα τα παιδιά» (Γ.Ρίτσου – Μ.Πλέσσα), «Ντούκου ντούκου μηχανάκι» (Ο.Ελύτη – Π.Κούκου) κ.ά.

(Μουσική και Γλώσσα)

**ΟΡΓΑΝΩΤΗΣ 4^{ος}: Η μουσική στη ζωή εντός κι εκτός σχολείου
Δημοτικού**

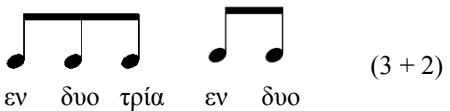
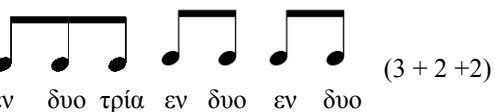
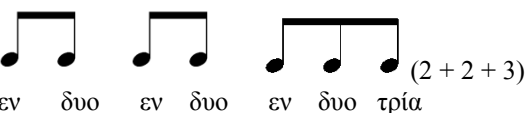
Γ΄ και Δ΄

ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΥΛΙΚΑ-ΜΕΣΑ
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να νιώσουν τη χαρά και την ικανοποίηση που προσφέρει Η παρουσίαση μιας εκδήλωσης με μουσική που εκτελείται ζωντανά και σε πραγματικό χρόνο • Να παρακολουθούν ποικιλία μουσικών δρώμενων (συναυλίες, κοντσέρτα, κτλ.) και να συμπεριφέρονται ανάλογα με την περίπτωση 	<p>4.1. Εκδηλώσεις σχολικές</p> <p>4.2 Εκπαιδευτικά προγράμματα άτυπης εκπαίδευσης</p> <p>4.3. Μουσειακή Αγωγή</p>	<p>- Παρουσιάζουν ένα μουσικό πρόγραμμα επ' ευκαιρία διαφόρων εορτασμών, επετείων, εκδηλώσεων/αφιερωμάτων στο χώρο του σχολείου ή σε άλλους χώρους π.χ. μουσικό πρόγραμμα εορτής 28^{ης} Οκτωβρίου, μουσικό πρόγραμμα εορτής Χριστουγέννων, μουσικό πρόγραμμα –αφιέρωμα σε Έλληνα συνθέτη ή ποιητή πολύτεχνα δρώμενα ή μουσικοθεατρικές παραστάσεις που περιλαμβάνουν τη συνδρομή πολλών τεχνών, όπως παράσταση θεατρική βασισμένη σε δημοτικά τραγούδια π.χ. «Κανέλα και Δυοσμαράκι» (Αριστέα Κοντραφούρη - Βαλεντίνα Παπαδημητράκη), επένδυση λαϊκού παραμυθιού ή μυθολογικής περιπέτειας, απόδοση σε θεατρικό λόγο βιβλίου π.χ. «Τα δώρα της Πανδώρας» (Ανθούλας Αθανασιάδου- Τάσου Γκρους) με εκτέλεση των αντίστοιχων τραγουδιών, κ.ά.</p> <p>-Παρακολουθούν συναυλίες στο σχολείο ή εκτός σχολείου στο πλαίσιο μουσικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων/ εργαστηρίων άτυπης εκπαίδευσης π.χ. σε σχέση με τα εξής θέματα: τα αρχαία ελληνικά μουσικά όργανα, τα ελληνικά λαϊκά μουσικά όργανα, την όπερα, τα δυτικά μουσικά όργανα , έργα λόγιας δυτικής μουσικής κ.ά.</p> <p>- Επισκέπτονται μουσεία μουσικών οργάνων, μουσεία λαϊκής τέχνης, αρχαιολογικά και βυζαντινά μουσεία και αναζητούν εκθέματα σε σχέση με τη μουσική, π.χ. μουσικά όργανα, αγγεία που απεικονίζουν αρχαία μουσικά όργανα, ψηφιδωτά ή αγιογραφίες με μουσικές παραστάσεις, μουσικά όργανα που φέρουν μεταμφιεσμένοι του Δωδεκαημέρου ή των Αποκρεών κτλ.</p> <p>-Επισκέπτονται επίκαιρες εκθέσεις αφιερωμένες σε συνθέτες ή ερμηνευτές μουσικής.</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Γ - Δ΄ Δημοτικού» (Μπογδάνη –Σουγιούλ Δ., Σαλικιτζόγλου Δ., Καψημάνη Μ.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά παραδείγματα Κεφ.23 «Μουσική! Πάντα μουσική» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 77-79) Τετράδιο Εργασιών (σελ.50-51) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.80-83)</p> <p>Πιάνο, μουσικά όργανα Orff, CD Player, σύστημα μικροφωνικής με κονσόλα, ηλεκτρονικός υπολογιστής με βιντεοπροβολέα</p>

Τάξεις Ε' - Στ' Δημοτικού

ΟΡΓΑΝΩΤΗΣ 1ος : Προσεγγίζω και κατανοώ τις έννοιες και τα βασικά στοιχεία της μουσικής

Ε' και Στ' Δημοτικού

ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΥΛΙΚΑ-ΜΕΣΑ
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να επαναλαμβάνουν σύνθετα ρυθμικά σχήματα με σαφή διάκριση θέσης και άρσης μιμητικά παίζοντας σε μουσικά όργανα, σε αυτοσχέδια ηχογόνα μέσα ή χρησιμοποιώντας ηχηρές κινήσεις σώματος • Να μπορούν να διαβάσουν μια ρυθμική παρτιτούρα με τις βασικές ρυθμικές αξίες που έχουν μάθει και να την εκτελούν με τις αντίστοιχες ηχηρές κινήσεις σώματος ή με κρουστά μουσικά όργανα • Να ανταποκρίνονται βιωματικά στο ελλιπές μέτρο, τη συγκοπή και τον αντιχρονισμό. • Να χτυπούν το μελωδικό ρυθμό τραγουδιών ανεξάρτητα από τον παλμό • Να χειρίζονται με άνεση τα ρυθμικά ονόματα των ρυθμικών αξιών που μαθαίνουν (τίμρι, τίρι τίρι, τι τίρι, τρίολα) • Να αυτοσχεδιάζουν δικά τους ρυθμικά σχήματα στο πλαίσιο του παλμού ενός μέτρου 	<p>1.2. Ρυθμός</p> <p>-Παλμός-ρυθμός</p> <p>-Ρυθμικές αξίες: παρεστιγμένο όγδοο με δέκατο έκτο, όγδοο με δύο δέκατα έκτα, δύο δέκατα έκτα με όγδοο, τρίηχο</p> <p>-Μέτρα 2/4, 3/4, 4/4, 5/8, 7/8, 9/8</p> <p>Ελλιπές μέτρο, συγκοπή, αντιχρονισμός (βιωματικά)</p>	<p>- <u>Μουσική εκτέλεση</u> Ο εκπαιδευτικός γράφει στον πίνακα της τάξης ρυθμικά σχήματα που αποτελούν διαφορετικές μορφές των μεικτών μέτρων 5/8 και 7/8 που έχουν διδαχθεί. Οι μαθητές τις εκτελούν ατομικά σε κλάβες:</p> <p></p> <p></p> <p></p> <p>Όπου κρίνεται αναγκαίο, ο εκπαιδευτικός εκτελεί υποδειγματικά το ρυθμό σε κλάβες ή συνδέει το ρυθμό των σχημάτων με ακολουθίες λέξεων του ίδιου ρυθμού για να ενισχύσει την ακουστική μνήμη των μαθητών που παρουσιάζουν δυσκολίες κατά την εκτέλεση π.χ.</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Ε' Δημοτικού» (Αποστολίδου Α., Ζεπάτου Χ.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά Παραδείγματα: Κεφ.9 «Ας κρατήσουμε το ρυθμό! (1) Βιβλίο Μαθητή (σελ.21-22) Τετράδιο Εργασιών (σελ.18) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.27-30) Κεφ.19 «Ας κρατήσουμε το ρυθμό! (2) Βιβλίο Μαθητή (σελ.41-42) Τετράδιο Εργασιών (σελ.32-33) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.59 – 63) Κεφ.21 «Ρυθμικό μουσικό ταξίδι» Βιβλίο Μαθητή (σελ.46-47) Τετράδιο Εργασιών (σελ.36-37) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.68-71)</p> <p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Στ' Δημοτικού» (Θεοδωρακοπούλου Μ., Παπαντώνης Γρ., Παρασκευοπούλου Χ. Α., Σπετσιώτης Ι.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού Κεφ.16 «Χορέψτε, χορέψτε και τους ρυθμούς... παντρέψτε» Βιβλίο Μαθητή (σελ.49-50)</p>

- Να κατανοήσουν και να αναγνωρίζουν τα σύμβολα της ευρωπαϊκής σημειογραφίας όσον αφορά τη διάρκεια του ήχου και το ρυθμό της μουσικής
- Να ανταποκρίνονται ψυχοκινητικά σε χαρακτηριστικούς ρυθμούς ελληνικών και ξένων τραγουδιών με μεικτό μέτρο π.χ. 5/8, 7/8, 9/8, 8/8
- Να αναπτύξουν την ακουστική τους μνήμη αναγνωρίζοντας, αποκωδικοποιώντας και αποδίδοντας λεκτικά με συμβατική και μη συμβατική σημειογραφία ρυθμικά σχήματα

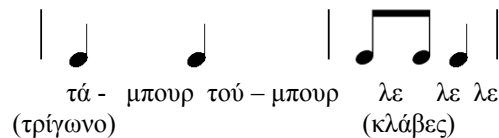

Μουσική γραφή Τα σύμβολα της διάρκειας του ήχου, της σιωπής και του παλμού της μουσικής, στη συμβατική δυτική μουσική σημειογραφία παρουσιάζονται με βάση τη μαθηματική τους σχέση και σύμφωνα με τα συμβατικά τους ονόματα π.χ

- Μουσική εκτέλεση Οι μαθητές τραγουδούν το αποκριάτικο «Καλόγερος δουλειά δεν εχ'» (Θράκης). Παράλληλα, ένα τρίγωνο κι ένα ζευγάρι κλάβες περνούν χέρι- χέρι κι εταιρικά ανά ζευγάρι οι μαθητές συνοδεύουν ρυθμικά ένα γύρισμα του τραγουδιού π.χ.

Καλόγηρος δουλειά δεν εχ'

και τι δουλειά να κάμει

Τετράδιο Εργασιών (σελ.33-34)
Κεφ.1 «Η μουσική και... εμείς»
Βιβλίο Μαθητή (σελ.7)
Κεφ.6 «Η μουσική εμπυγχώνει...κι άλλο»
Τετράδιο Εργασιών (σελ.12)

14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008

- «Μουσικό Ανθολόγιο Α΄-Στ΄ Δημοτικού» (Μόσχος Κ., Τουμπακάρη Ν., Τόμπλερ Μ.), ΟΕΔΒ 2009)

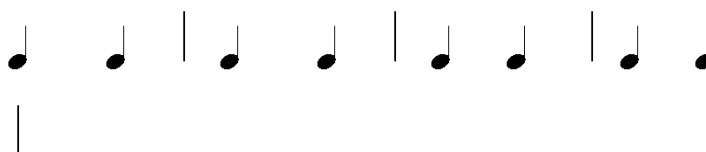
- Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπούρινο, τρίγωνο, Glockenspiel, κά.
- Πιάνο, αρμόνιο
- CD Player
-Audio CD

- Εκπαιδευτικό λογισμικό «Εμμέλεια» (Ε.Αναστασιάδου, κ.ά. ΟΕΔΒ)

Διαδραστική εφαρμογή «Τι άκουσες; Ποιο είναι το σωστό;»
<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/5942?locale=el>

Διαδραστική Εφαρμογή: «Εικονικό πιάνο»
<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/5840?locale=el>

-Μουσικό παιχνίδι Ένας μαθητής προτείνει κι εκτελεί υποδειγματικά δικές του ηχηρές κινήσεις του σώματος για τη ρυθμική απόδοση του παλμού ενός μικρού σε διάρκεια γλωσσοδέτη. Οι υπόλοιποι μαθητές τον μιμούνται ομαδικά. Ο γλωσσοδέτης μπορεί να αποδοθεί και «κατοπτρικά» δηλαδή με αντιστροφή των αρχικών ηχηρών κινήσεων π.χ.

Κα - λη-μέ - ρα κα -μη -λιέ - ρη, κα -μη -λιέ -ρη κα -λη -μέ -
ρα
(παλαμάκια) (στράκες) (στράκες) (παλαμάκια)

Παραλλαγή1 Ο παίκτης-αρχηγός που προτείνει την ακολουθία ηχηρών κινήσεων σώματος εκτελεί υποδειγματικά τις ηχηρές του κινήσεις λέγοντας παράλληλα το γλωσσοδέτη: ξεκινά αρχικά με ρυθμική αγωγή Largo κάνοντας σταδιακά *accelerando* σε κάθε επανάληψη· οι υπόλοιποι μαθητές πρέπει να τον ακολουθήσουν ομαδικά με τον ίδιο ρυθμό.

Παραλλαγή: Οι μαθητές ακολουθούν το μαέστρο χωρίζομενοι σε δυο ομάδες: η μια ομάδα κάνει τα παλαμάκια και η άλλη τις στράκες.

-Μουσική εκτέλεση Μαθαίνουν να εκτελούν το παρακάτω ρυθμικό *ostinato* σε κλάβες ή τουμπέλεκι κι έπειτα συνοδεύουν ηχογραφημένη τη σύνθεση «Ταμάρα – η αρχή του παραμυθιού» του Ν. Κυπουργού που είναι βασισμένη σε μια τσιγγάνικη μελωδία:

σέ_ γκοό_ πα τα τα

-Μουσική δημιουργία Όλοι (tutti) χτυπούν παλαμάκια στον παλμό ενός μέτρου των 4/4. Στο επόμενο μέτρο ακολουθεί παύση ολοκλήρου για την ομάδα (tutti) κι ένας μαθητής (solo) αυτοσχεδιάζει στο ταμπουρίνο ένα δικό του ρυθμικό σχήμα. Στο επόμενο μέτρο παίζει ξανά η ομάδα το μέρος της και στο μέτρο που ακολουθεί αυτοσχεδιάζει ο επόμενος μαθητής, κ.ο.κ

- | - | - |

- Μουσική δημιουργία Ένας μαθητής προτείνει κι εκτελεί φωνητικά ένα δικό του απλό ρυθμικό σχήμα σε τρία μέτρα με τα αντίστοιχα ρυθμικά ονόματα και τις ηχηρές κινήσεις σώματος. Όλοι οι μαθητές επαναλαμβάνουν μιμητικά. Στη συνέχεια, χωρίζονται σε τρεις ομάδες Α, Β, Γ κι εκτελούν το τρίμετρο ως ρυθμικό κανόνα π.χ.

Α Β Γ

τα τα τί-ρι τί-ρι τα τί-- τι τα

		<p><u>-Ενεργητική ακρόαση με χρήση ΤΠΕ</u> http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/5942?locale=el Οι μαθητές εξατομικευμένα ανοίγουν στον υπολογιστή την εφαρμογή «Τι άκουσες; Ποιο είναι το σωστό;». Παρατηρούν τρεις διαφορετικές ρυθμικές παρτιτούρες κι ακούν την εκτέλεση μιας από τις τρεις. Επιλέγουν την παρτιτούρα που νομίζουν ότι αντιστοιχεί στην εκτέλεση που άκουσαν. Η δραστηριότητα συνεχίζεται με την ακρόαση εκτέλεσης των υπόλοιπων παρτιτούρων κ.ο.κ.</p> <p><u>-Δημιουργία μουσικής με χρήση ΤΠΕ</u> Διαδραστική Εφαρμογή: «Εικονικό πιάνο» http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/5840?locale=el Οι μαθητές ανοίγουν εξατομικευμένα στον υπολογιστή τη διαδραστική εφαρμογή «Εικονικό Πιάνο» και αυτοσχεδιάζουν στα πλήκτρα του «εικονικού πιάνου» μια μελωδία ακολουθώντας την εξής ακολουθία ρυθμικών σχημάτων:</p> 	
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να τραγουδούν ατομικά και σε ομάδες μελωδίες με ικανοποιητική τονική ακρίβεια • Να ακολουθήσουν φωνητικά την κατεύθυνση της ανέλιξης μιας μελωδίας που ακούν για πρώτη φορά και η οποία εκτελείται στο πιάνο 	<p>1.2. Τονικό ύψος-Μελωδία</p> <p>Μελωδικό μοτίβο, πεντατονικές κλίμακες, μείζονα – ελάσσονα κλίμακα, ύφεση-δίεση (βιωματικά)</p>	<p>- <u>Μουσική εκτέλεση</u> Οι μαθητές ακούν την «Ωδή στη χαρά» - Ode An die Freude από την Ένατη Συμφωνία του L.V. Beethoven σε ποίηση F.V.Schiller.</p> <p>Τραγουδούν με τα ονόματα των φθόγγων της τη βασική μελωδία του θέματος χωρισμένη σε φράσεις κι εκτελούν ελληνική απόδοση του ποιήματος προσέχοντας ιδιαίτερα να αποδίδουν με ακρίβεια τα μελωδικά διαστήματα.</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Ε΄ Δημοτικού» (Αποστολίδου Α., Ζεπάτου Χ.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά Παραδείγματα: Κεφ.6 «Το μουσικό αλφάβητο» Βιβλίο Μαθητή (σελ.16-17) Τετράδιο Εργασιών (σελ.15) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.20-22) Κεφ.11 «Νότες...στοιχηθείτε»</p>

- Να τραγουδούν και να απομνημονεύουν πιο σύνθετες μελωδίες με τα ονόματα των φθόγγων της δυτικής μουσικής (ντο,ρε,μι,φα,σολ, λα,σι)
- Να τραγουδούν μια μελωδία σε χρωματική μεταφορά τονικότητας (τρανσπόρτε)
- Να τραγουδούν από μνήμης μελωδίες με τα ονόματα των φθόγγων τους
- Να κατανοήσουν εμπειρικά τη λειτουργία των αλλοιώσεων (δίεση – ύφεση) και να προσεγγίζουν διαισθητικά τη μείζονα και την ελάσσονα κλίμακα
- Να εκτελούν στη φλογέρα ή σε τονικά μουσικά όργανα μελωδίες τραγουδιών που έχουν μάθει
- Να τραγουδούν ατομικά και σε ομάδες μελωδίες με μίμηση
- Να δημιουργούν μελωδίες στη φλογέρα ή στο glockenspiel
- Να εξοικειωθούν με το σύστημα συμβολισμού του τονικού ύψους στην ευρωπαϊκή μουσική σημειογραφία
- Να αναπτύξουν την ακουστική τους μνήμη αναγνωρίζοντας, αποκωδικοποιώντας και αποδίδοντας λεκτικά με συμβατική και μη συμβατική σημειογραφία μελωδικά σχήματα
- Να τραγουδούν συγχρονισμένα ακολουθώντας τις οδηγίες ενός μαέστρου κι έχοντας επίγνωση του ρόλου τους μέσα στο μουσικό σύνολο

An die Freude - Ωδή στη χαρά

LUDWIG VAN BEETHOVEN / FRIEDERICH VON SCHILLER

Free - de, schö - ner! Göt - ter - tun - ken, Tock - tet aus E - le - si - on, Käl - te, Tod, die - se ei - gen - ta - ge, die - se! Die - se! Die - se!

we - be - tra - tet, lau - er - tran - ket, Höl - len - schrei - en! Hei - lig - tum! Dei - ne! Zau - ber - heit! Die - se! Die - se! Die - se!

den - den... wie - der, was die... Ma - de - rang ge - we - sen, ist - das ei - ge - ne! Die - se! Die - se! Die - se! Die - se!

- In Men - schen - wer - den! Die - der, wo dein - satz - ter! Fi - gel - weit - er! Die - se! Die - se! Die - se! Die - se! Die - se!

Των ανθρώπων τις μεριδίες με χάρος κρασί μεθός και ευφράνεις την ψυχή τους στους στήθαι ευφρανούς τους πας. Κι η αγάπη που ανθίζει τους ανοίγει τα φτερά και με μια φωνή μνησύνε πάντα σάντα, τη Χαρά.

- Μουσική εκτέλεση Οι μαθητές μαθαίνουν στη φλογέρα ή στο glockenspiel τα πρώτα οκτώ μέτρα –στη ντο μείζονα - από την «Ωδή στη χαρά» - Ode An die Freude από την Ένατη Συμφωνία του L.V. Beethoven σε ποίηση F.V.Schiller. Στη συνέχεια, δοκιμάζουν να παίξουν στη φλογέρα ή στο glockenspiel τα πρώτα οκτώ μέτρα από την «Ωδή στη χαρά» - Ode An die Freude του L.v. Beethoven στη φα μείζονα, παίζοντας -μεταξύ άλλων - και το φθόγγο σι ύφεση.

-Μουσική εκτέλεση – Ενεργητική ακρόαση Ο εκπαιδευτικός αυτοσχεδιάζει μια μικρή μουσική φράση σε μείζονα κλίμακα στο πιάνο και την συνοδεύει αρμονικά. Στη συνέχεια τραγουδά τη μελωδία υποδειγματικά με τα αντίστοιχα ονόματα των φθόγγων. Οι μαθητές επαναλαμβάνουν μιμητικά καθώς ο εκπαιδευτικός συνοδεύει στο πιάνο. Παίζει έπειτα τη φράση σε ελάσσονα κλίμακα και τραγουδά υποδειγματικά. Οι μαθητές επαναλαμβάνουν μιμητικά. Στη συνέχεια, ρωτά τους μαθητές ποιες

Βιβλίο Μαθητή (σελ.26-27)
Τετράδιο Εργασιών (σελ.21)
Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.34 – 36)

Διδακτικό Πακέτο
«Μουσική Στ' Δημοτικού» (Θεοδωρακοπούλου Μ., Παπαντώνης Γρ., Παρασκευοπούλου Χ. Α., Σπετσιώτης Ι.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού Κεφ.16 «Χορέψτε, χορέψτε και τους ρυθμούς...παντρέψτε» Βιβλίο Μαθητή (σελ.50-51) Κεφ.18 «Ανεβοκατεβαίνω σε σκάλες...μουσικές» Βιβλίο Μαθητή (σελ.54-55) Τετράδιο Εργασιών (σελ.38-39) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.74-76) Κεφ.19 «...κι άλλα μουσικά σκαλοπάτια!» Βιβλίο Μαθητή (σελ.56-57) Τετράδιο Εργασιών (σελ.40-41) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.74-76)

-14 Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008

• «Μουσικό Ανθολόγιο Α'-Στ' Δημοτικού» (Μόσχος Κ.,Τουμπακάρη Ν., Τόμπλερ Μ.), ΟΕΔΒ 2009) (σελ.146-147)

• Εκπαιδευτικό λογισμικό «Εμμέλεια» (Ε.Αναστασιάδου, κ.ά. ΟΕΔΒ)

Διαδραστική Εφαρμογή: «Εικονικό πιάνο» <http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/5840?locale=el>

ομοιότητες και διαφορές παρατηρούν ανάμεσα στις δυο εκτελέσεις, τι αίσθηση ή τι συναισθήματα τους προκάλεσαν.
Έπειτα, παίζει τη φράση και οι μαθητές πρέπει να διακρίνουν εάν ήταν σε μείζονα ή ελάσσονα τρόπο.

-Εκτέλεση Μουσικής Οι μαθητές μαθαίνουν το τραγούδι «Παραμύθι» (Γ.Ζερβουλάκος – Στ.Ξαρχάκος). Στη συνέχεια, ακολουθούν -τραγουδώντας τις δυο πρώτες stroφές- τον εκπαιδευτικό που παίζει στο πιάνο κι εκτελεί τη συνοδεία κάνοντας μετατροπές σε κοντινές τονικότητες. Σε κάθε αλλαγή τονικότητας παίζει προηγουμένως χωριστά την αντίστοιχη σκάλα και την πρώτη συγχορδία συνοδείας του τραγουδιού για να προετοιμάσει ακουστικά τους μαθητές..

-Δημιουργία Μουσικής Οι μαθητές δημιουργούν τυχαίους συνδυασμούς των τεσσάρων φθόγγων (φα – μι – ρε – λα, λα – σολ – φα – ντο) των δυο πρώτων φράσεων της εισαγωγής του τραγουδιού «Παραμύθι» (Γ.Ζερβουλάκος – Στ.Ξαρχάκος) και τους τραγουδούν –με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού που συνοδεύει στο πιάνο- ή τους εκτελούν στη φλογέρα.

-Δημιουργία μουσικής Οι μαθητές αυτοσχεδιάζουν σε glockenspiel όπου έχει σχηματιστεί πεντατονική κλίμακα, συνθέσεις σε διμερή ή τριμερή μορφή

-Μουσική γραφή Τα σύμβολα απεικόνισης του τονικού ύψους στη συμβατική μουσική σημειογραφία παρουσιάζονται ως μέρη ενός συγκεκριμένου συστήματος μουσικής γραφής.. Οι μαθητές γνωρίζουν κι άλλα συστήματα π.χ. Βυζαντινή παρασημαντική, σημειογραφία αρχαίας ελληνικής μουσικής, σημειογραφίες σύγχρονης μουσικής, κ.ά.

-Εκτέλεση Μουσικής-Μουσική Δημιουργία με χρήση ΤΠΕ
Οι μαθητές ανά ομάδες σε υπολογιστές ανοίγουν την εφαρμογή «Εικονικό Πιάνο» και δοκιμάζουν να παίζουν τα μαύρα πλήκτρα.

		<p>Ακούν έτσι και πειραματίζονται με την πεντατονική κλίμακα. Με την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού παίζουν την πεντατονική του ντο.</p> <p>Τραγουδούν το τραγούδι «Μωρή κοντούλα λεμονιά». Στις ομάδες τους, στους υπολογιστές, πειραματίζονται χρησιμοποιώντας την εφαρμογή «Εικονικό Πιάνο» δημιουργώντας μια απλή συνοδεία στο τραγούδι αυτό σε πεντατονική κλίμακα.</p> <p><u>-Εκτέλεση Μουσικής-Μουσική Δημιουργία με χρήση ΤΠΕ</u> Οι μαθητές χρησιμοποιούν την εφαρμογή «Εικονικό Πιάνο» για να εκτελέσουν τα πρώτα μέτρα από τα τραγούδια «Μήλο μου κόκκινο» και «Το Ακορντεόν» (Γ.Νεγροπόντη-Μ.Λοΐζου).</p> <table border="1" data-bbox="880 679 1561 826"> <tr> <td data-bbox="880 679 1057 751">Μήλο μου κόκκινο</td> <td data-bbox="1057 679 1561 751"> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="880 751 1057 826">Ακορντεόν</td> <td data-bbox="1057 751 1561 826"> </td> </tr> </table>	Μήλο μου κόκκινο		Ακορντεόν		
Μήλο μου κόκκινο							
Ακορντεόν							
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν τη διμερή μορφή, τριμερή μορφή και μορφή ρόντο σε μουσικά έργα • Να διακρίνουν το θέμα και τις παραλλαγές του σε ένα μουσικό έργο με μορφή θέμα και παραλλαγές • Να διακρίνουν τις διαφορές μεταξύ των διαφορετικών μερών σε ένα μουσικό έργο • Να τραγουδούν εκφραστικά με αίσθηση των φράσεων • Να αυτοσχεδιάζουν και να συνθέτουν με κίνηση, φωνή, όργανα, ηχογόνα 	<p>1.3. Μορφή Διμερής - Τριμερής μορφή, Μορφή Ρόντο, Θέμα και παραλλαγές, Ανοικτή – κλειστή φράση</p>	<p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν τρεις μουσικές συνθέσεις και διακρίνουν τη μορφή τους καταγράφοντας κατά την ακρόαση τη σειρά των διαφορετικών μερών: το τραγούδι “Yellow Submarine” των Beatles (διμερής μορφή AB), το τραγούδι “Vanita di vanita” του A.Branduardi (τριμερής μορφή ABA) και το «Κονσέρτο» του Μ.Χατζιδάκι (μορφή ρόντο ΑΒΑΓΑ)</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν το «Χορό των κύκνων» του Ρ.Ι.Tchaikovsky με βάση έναν «χάρτη ακρόασης» που απεικονίζει τη διαδοχή των μερών Α Β Α και διακρίνουν τις διαφορές στην ενορχήστρωση του έργου (Α πνευστά – Β έγχορδα και πνευστά – Α πνευστά).</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Ε΄ Δημοτικού» (Αποστολίδου Α., Ζεπάτου Χ.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά Παραδείγματα: Κεφ.7 «Μορφή AB, ABA και Ρόντο» Βιβλίο Μαθητή (σελ.18) Τετράδιο Εργασιών (σελ.16) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.23-25) Κεφ.18 «Θέμα και Παραλλαγές» Βιβλίο Μαθητή (σελ.40) Τετράδιο Εργασιών (σελ.31) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.56 –59)</p>				

αντικείμενα και το σώμα (body percussion) δίνοντας έμφαση στις έννοιες της μορφολογίας (ροντό, θέμα και παραλλαγές, ερώτηση-απάντηση)

- Εκτέλεση Μουσικής Οι μαθητές τραγουδούν εκφραστικά τις φράσεις του τραγουδιού «Η Πέστροφα» -“Die Forelle” του F.Schubert σε ελληνική απόδοση του ποιήματος του C.F.Schubert

Die Forelle – Η πέστροφα

FRANZ SCHUBERT (GERMANIA 1797-1828) –

CHRISTIAN FRIEDRICH SCHUBART

Ελληνική απόδοση: Δημήτρης Εισωλόης

The image shows a musical score for the song 'Die Forelle' (The Little Trout) by Franz Schubert. It includes a vocal line with Greek lyrics and piano accompaniment. The score is in 3/4 time and features several dynamic markings (f, mf, p) and articulation marks (accents, slurs). The lyrics are in Greek and describe a scene of a fisherman and a trout.

Φαράς με το καλάμι κοπάζω το βουδιό
και βάλω το φαράκι που παίζω στο νερό.
Κρυπαίνουν' όσο μένω το ρέμα το βουδιό,
την πέστροφα δεν πιάω, πάλω κι αν προσπαθή!

Μα το νερό θά'ω να ο ήσυχος φαράς,
της πέστροφας πάλω να ούμαι οι μάρες της χώρας.
Το αίμα μου πηγώνει, το φάρι σπαρτάει
«προτότη», τον φωνάζω, τον άκαρδο φαρά!

Διδακτικό Πακέτο
«Μουσική Στ' Δημοτικού» (Θεοδωρακοπούλου Μ., Παπαντώνης Γρ., Παρασκευοπούλου Χ. Α., Σπετσιώτης Ι.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού Κεφ.16 «Χτίζοντας...τη μουσική» Βιβλίο Μαθητή (σελ 46-48) Τετράδιο Εργασιών (σελ 31-32) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.68-70)

14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008

● «Μουσικό Ανθολόγιο Α'-Στ' Δημοτικού» (Μόσχος Κ.,Τουμπακάρη Ν., Τόμπλερ Μ.), ΟΕΔΒ 2009) (σελ.186)

- Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπούρινο, τρίγωνο, Glockenspiel, κά.
- Πιάνο, αρμόνιο
- CD Player
- Audio CD

-Ενεργητική ακρόαση Οι μαθητές ακούν το τέταρτο μέρος από το Κουϊντέτο σε λα μείζονα, D 667 "Η πέστροφα" του Franz Schubert και διακρίνουν το θέμα και τις παραλλαγές του καθώς «περνούν» από τα πέντε μουσικά όργανα του κουϊντέτου: πιάνο, βιολί, βιόλα, βιολοντσέλο και κοντραμπάσο.

Τραγουδούν προηγουμένως τη μελωδία του θέματος με τα ονόματα των φθόγγων της, καθώς ο εκπαιδευτικός συνοδεύει στο πιάνο. Έπειτα, ο εκπαιδευτικός παίζει το θέμα στο πιάνο πραγματοποιώντας απλές παραλλαγές του (π.χ. προσθέτει νότες-μελίσματα, μεταβάλλει το μελωδικό ρυθμό, αλλάζει την εναρμόνιση από μείζονα σε ελάσσονα κ.ά.). Οι μαθητές περιγράφουν διαισθητικά ποιες διαφορές παρατήρησαν σε κάθε παραλλαγή.

-Ενεργητική ακρόαση Ο εκπαιδευτικός παίζει στο πιάνο τα τελευταία εννέα μέτρα του Εθνικού Ύμνου: από τη δεύτερη επανάληψη του στίχου «και σαν πρώτα ανδρειωμένη χαιρ' ω χαιρ' Ελευθεριά» έως το τέλος με την τρίτη επανάληψη του στίχου.

Οι μαθητές διακρίνουν τη διαφορά ανοικτής φράσης – δηλαδή φράσης που δίνει την εντύπωση ότι θα ακολουθήσει συνέχεια-και κλειστής φράσης – δηλαδή φράσης που δίνει την εντύπωση τέλους.

Ύμνος εις την Ελευθερίαν

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΝΤΖΑΡΟΥ (ΚΕΡΚΥΡΑ 1795-ΚΕΡΚΥΡΑ 1872) – ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΣΩΛΩΜΟΥ

Μεγαλοπρεπής

Σε γλυ-ρί - ζα-πό την κό - ψη σου στα-θού τέρμα - με - ρέ... Σε γλυ
 ρι - ζα-πό την θ - ψη σου λά βρά με-φρασι γη... Αλ' τα κλά - να-λα βρά
 μέ νη των Ελ - λη - κωτο κ' ρά... και ούστησ' τα αν-δρεια (μέ-νη) χού-ρε-α
 χού - με ε-λευ-θε-ριά και ούστη-τα αν-δρεια - με - η χού-ρε-α χού - με ε-λευ-θε-
 ριά... και ούστη-τα αν-δρεια - με - η χού-ρε-α χού - με ε-λευ-θε-ριά

<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να δημιουργήσουν με μουσικά όργανα «ηχο-εικόνες» που περιγράφονται μέσω του ηχοχρώματος και των μεταβολών της δυναμικής αγωγής • Να περιγράψουν τη δυναμική αγωγή ενός μουσικού έργου προγραμματικής μουσικής με τους βασικούς όρους περιγραφής της δυναμικής αγωγής 	<p>1.4. Δυναμική Αγωγή Όροι δυναμικής αγωγής (piano, forte, fortissimo, pianissimo, mezzo forte, mezzo piano, sforzando, subito piano crescendo, diminuendo)</p>	<p><u>-Δημιουργία Μουσικής</u> Οι μαθητές ακούν ηχογραφημένους φυσικούς ήχους που παρουσιάζουν μεγάλες διακυμάνσεις δυναμικής π.χ. σταγόνες βροχής που εξελίσσονται σε καταιγίδα, ήρεμη θάλασσα που εξελίσσεται σταδιακά σε τρικυμία κ.ά. κι Χωρισμένοι σε ομάδες 4 μελών εργάζονται ομαδοσυνεργατικά . Κάθε ομάδα παρουσιάζει παίζοντας σε μουσικά όργανα τη δική της ενορχηστρωμένη ηχητική απόδοση του φυσικού φαινομένου που επέλεξε να περιγράψει.</p> <p>- <u>Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν το “Waltz” από τη Σουίτα “Masquerade” του A.Khachaturian και σημειώνουν κατά τη διάρκεια της ακρόασης με συμβατικούς όρους της δυναμικής αγωγής τη διαδοχή των καταστάσεων και των μεταβολών της δυναμικής αγωγής</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Ε΄ Δημοτικού» (Αποστολίδου Α., Ζεπάτου Χ.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά Παραδείγματα: Κεφ.3 «Η ένταση του ήχου» Βιβλίο Μαθητή (σελ.10) Τετράδιο Εργασιών (σελ.3) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.14-15) 68-71)</p> <p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Στ΄ Δημοτικού» (Θεοδωρακοπούλου Μ., Παπαντώνης Γρ., Παρασκευοπούλου Χ. Α., Σπετσιώτης Ι.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού Κεφ.1 «Η μουσική και... εμείς» Βιβλίο Μαθητή (σελ.6) Κεφ.2 «ο Ήχος και...εμείς» Τετράδιο Εργασιών (σελ.7)</p> <p>14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008</p> <p>- Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπορίνο, τρίγωνο, Glockenspiel, κá. - Πιάνο, αρμόνιο - CD Player -Audio CD</p>
---	---	---	--

<p>Οι μαθητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράψουν τις μεταβολές της ρυθμικής αγωγής σε ένα μουσικό έργο χρησιμοποιώντας τους βασικούς όρους περιγραφής της ρυθμικής αγωγής • Να δημιουργήσουν ένα ηχητικό δρώμενο με διαφορετικές καταστάσεις και μεταβολές της ρυθμικής αγωγής 	<p>1.5. Ρυθμική Αγωγή</p> <p>Όροι ρυθμικής αγωγής (allegro, adagio, accelerando, ritardando)</p>	<p>- <u>Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν μουσικά έργα με διαφορετική ρυθμική αγωγή κι επιλέγουν για τον καθένα τον κατάλληλο συμβατικό όρο περιγραφής ρυθμικής αγωγής π.χ. την αρχή από καθένα από τα τρία μέρη του Κονσέρτου για βιολί σε λα ελάσσονα RV356 Op.3 από τις «Τέσσερις Εποχές» του A.Vivaldi (Allegro – Largo – Presto)</p> <p>- <u>Δημιουργία μουσικής</u> Οι μαθητές χωρίζονται σε 4 - 5 ομάδες οργάνων. Τα μέλη κάθε ομάδας πειραματίζονται με ποικίλους τρόπους παραγωγής διαφορετικών ηχοχρωμάτων των οργάνων και καθορίζουν μια σειρά διαδοχής τους. Στη συνέχεια οι ομάδες παρουσιάζουν ένα ηχητικό δρώμενο με βάση τους πειραματισμούς που προηγήθηκαν ακολουθώντας παράλληλα τις οδηγίες ενός αρχηγού-μαέστρου που αποδίδει χειρονομικά καταστάσεις και μεταβολές της ρυθμικής αγωγής.</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Ε΄ Δημοτικού» (Αποστολίδου Α., Ζεπάτου Χ.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά Παραδείγματα: Κεφ.15 «Η ταχύτητα της μουσικής»</p> <p>Βιβλίο Μαθητή (σελ.35) Τετράδιο Εργασιών (σελ.26) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.45-47)</p> <p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Στ΄ Δημοτικού» (Θεοδωρακοπούλου Μ., Παπαντώνης Γρ., Παρασκευοπούλου Χ. Α., Σπετσιώτης Ι.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού Κεφ.16 «Χορέψτε, χορέψτε και τους ρυθμούς...παντρέψτε» Βιβλίο Μαθητή (σελ 50) Κεφ.1 «Η μουσική κι...εμείς» Τετράδιο Εργασιών (σελ.6)</p> <p>14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008</p> <p>- Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπούρινο, τρίγωνο, Glockenspiel, κά. - Πιάνο, αρμόνιο - CD Player -Audio CD</p>
--	---	---	---

<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοήσουν την κατάταξη των μουσικών οργάνων • Να διακρίνουν το ηχόχρωμα των μουσικών οργάνων της συμφωνικής ορχήστρας • Να διακρίνουν το ηχόχρωμα των ελληνικών λαϊκών μουσικών οργάνων • Να γνωρίσουν μουσικά όργανα άλλων λαών και πολιτισμών • Να αναγνωρίζουν μουσικά όργανα σε σύνολα τζαζ, ροκ και άλλων ειδών μουσικής • Να πειραματίζονται με τα διαφορετικά ηχοχρώματα μουσικών οργάνων ή αυτοσχέδιων οργάνων που κατασκεύασαν οι ίδιοι <ul style="list-style-type: none"> • Να διερευνήσουν και να κατανοήσουν τα χαρακτηριστικά στοιχεία του ήχου χρησιμοποιώντας αντίστοιχη διαδραστική ψηφιακή εφαρμογή • Να πειραματίζονται με διαφορετικά ηχοχρώματα οργάνων χρησιμοποιώντας απλό μουσικό λογισμικό 	<p>1.6. Ηχόχρωμα</p> <p>Φυσικοί και ηλεκτρονικοί ήχοι</p> <p>Είδη φωνών</p> <p>Είδη ορχήστρας</p> <p>Ελληνικά και ξένα παραδοσιακά όργανα</p> <p>Σύνολα σύγχρονης μουσικής</p>	<p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν ηχογραφημένα αποσπάσματα μουσικών έργων για συμφωνική ορχήστρα και προσπαθούν να αναγνωρίσουν το ηχόχρωμα των διαφορετικών οργάνων, επιλέγοντας κάθε φορά την αντίστοιχη εικόνα του μουσικού οργάνου που άκουσαν σε εκπαιδευτικό φύλλο εργασίας που τους έχει δοθεί.</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές διακρίνουν το ηχόχρωμα των ελληνικών λαϊκών μουσικών οργάνων κατά την ακρόαση ηχογραφημένων αποσπασμάτων δημοτικής, ρεμπέτικης, αστικής επτανησιακής και σύγχρονης ελληνικής μουσικής παρατηρούν αντίστοιχες εικόνες σε εκπαιδευτικό φυλλάδιο και κατατάσσουν τα όργανα με βάση τις τέσσερις βασικές κατηγορίες του συστήματος κατάταξης Hornbostel – Sachs (Ιδιόφωνα-Μεμβρανόφωνα – Χορδόφωνα – Αερόφωνα).</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν και παρακολουθούν ζωντανές εκτελέσεις διαφορετικών ειδών μουσικής απ’ όλον τον κόσμο στο Διαδίκτυο παρατηρώντας τη μορφή και το ηχόχρωμα των αντίστοιχων μουσικών οργάνων.</p> <p><u>-Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές αναζητούν στο Διαδίκτυο ζωντανές μαγνητοσκοπημένες εμφανίσεις φωνητικών συνόλων που ερμηνεύουν a capella ειδικές μεταγραφές οργανικών μουσικών έργων για φωνητική απόδοση π.χ. η Πέμπτη Συμφωνία του Beethoven από το φωνητικό σύνολο Swingle Sisters Οι μαθητές παρατηρούν πως τα μέλη σχηματίζουν και διαμορφώνουν με τη φωνή τους διαφορετικά ηχοχρώματα μουσικών οργάνων και πως αυτά ηχούν και συνηχούν μεταξύ τους</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Ε΄ Δημοτικού» (Αποστολίδου Α., Ζεπάτου Χ.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά Παραδείγματα: Κεφ.2 «Θέλεις να γίνεις εξερευνητής του ήχου;» Βιβλίο Μαθητή (σελ.8-9) Τετράδιο Εργασιών (σελ.9) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.11-14) Κεφ.10 «Πρόβα συμφωνικής ορχήστρας» Βιβλίο Μαθητή (σελ.22-25) Τετράδιο Εργασιών (σελ.19-20) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.30 – 34) Κεφ.24 «Μελωδικά μαστορέματα» Βιβλίο Μαθητή (σελ.52-53) Τετράδιο Εργασιών (σελ.43-44) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.77 – 79)</p> <p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Στ΄ Δημοτικού» (Θεοδωρακοπούλου Μ., Παπαντώνης Γρ., Παρασκευοπούλου Χ. Α., Σπετσιώτης Ι.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού Κεφ.5 «Η μουσική εμψυχώνει» Βιβλίο Μαθητή (σελ 18-19) Κεφ.11 «Μουσικοί και...μουσικές» Βιβλίο Μαθητή (σελ.34-36) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.61) Κεφ.12 «Ο γύρος του κόσμου σε...8”» Βιβλίο Μαθητή (σελ.40) Τετράδιο Εργασιών (σελ.25-26) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.64-76)</p>
--	---	---	--

-Ενεργητική Ακρόαση με χρήση ΤΠΕ
 (Δραστηριότητα «Εξερευνώ τα βασικά χαρακτηριστικά του ήχου»
<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/6154?locale=el>)
 Ο εκπαιδευτικός εισάγει τις έννοιες που σχετίζονται με τα βασικά χαρακτηριστικά του ήχου, τα ηχητικά κύματα, τις ηχητικές δονήσεις, τη λειτουργία του αυτιού. Εξηγεί την έννοια του κύματος με παραδείγματα.
 Σε ομάδες, μπροστά στους υπολογιστές τους, οι μαθητές ανοίγουν την εφαρμογή «Εξερευνώ τα βασικά χαρακτηριστικά του ήχου».
 Στη διαδραστική, εξερευνητική αυτή εφαρμογή, οι μαθητές μπορούν να διαφοροποιήσουν τα βασικά χαρακτηριστικά του ήχου και να δουν την κυματομορφή που σχηματίζεται.
 Πειραματίζονται αλλάζοντας το τονικό ύψος (χαμηλό – μεσαίο – ψηλό – πολύ υψηλό) και την ένταση (χαμηλή – μεσαία – ψηλή) στα διαφορετικά όργανα που μπορούν να επιλέξουν, και βλέπουν τη διαφοροποίηση που προκύπτει στο ηχητικό κύμα που σχηματίζεται.
 Παρατηρούν τις μεταβολές στη μορφή του κύματος όταν αλλάζουν το τονικό ύψος σε ένα συγκεκριμένο όργανο και όταν διαφοροποιούν την ένταση στο ίδιο όργανο.

-Δημιουργία Μουσικής με χρήση ΤΠΕ
<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/5842?locale=el>)
 Οι μαθητές ανοίγουν τη διαδραστική εφαρμογή «Σετ Ντραμς» και αυτοσχεδιάζουν παίζοντας στο εικονικό αυτό όργανο.

-Μουσική Δημιουργία Οι μαθητές με βάση τις δυνατότητες ενός λογισμικού μουσικής δημιουργούν ποικίλες μελωδικές γραμμές πάνω σε ένα δεδομένο ρυθμικό μοτίβο και τις εννοχρηστρώνουν με διαφορετικούς τρόπους κι αντίστοιχες μεταβολές δυναμικής και ρυθμικής αγωγής. Στη συνέχεια ακούν και αξιολογούν τα αποτελέσματα των πειραματισμών τους, π.χ. εργάζονται με βάση το ρυθμικό μοτίβο:

14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008

- «Μουσικό Ανθολόγιο Α΄-Στ΄ Δημοτικού» (Μόσχος Κ., Τουμπακάρη Ν., Τόμπλερ Μ.), ΟΕΔΒ 2009) (σελ.146-147)

- Εκπαιδευτικό λογισμικό «Εμμέλεια» (Ε.Αναστασιάδου, κ.ά. ΟΕΔΒ)

Εφαρμογή
 «Εξερευνώ τα βασικά χαρακτηριστικά του ήχου»
<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/6154?locale=el>

Διαδραστική Εφαρμογή «Σετ Ντραμς»
<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/5842?locale=el>

EMMEΛΕΙΑ - CDROM Μουσικής Α-Στ Δημοτικού
<http://photodentro.edu.gr/edusoftc/mousiki/dimotikou/pidx00763/neighbourhoods/neighbourhoods.htm>

		<p><u>-Ενεργητική Ακρόαση με χρήση ΤΠΕ</u> Ο εκπαιδευτικός συζητά με τους μαθητές για τις μουσικές του κόσμου με παραδείγματα οργανικής και φωνητικής μουσικής από διάφορες περιοχές χρησιμοποιώντας παραδείγματα από το CDROM Μουσικής «ΕΜΜΕΛΕΙΑ».</p> <p>Οι μαθητές σε ομάδες στους υπολογιστές εξερευνούν τις Μουσικές Γειτονιές στο CDROM Μουσικής «ΕΜΜΕΛΕΙΑ» ακούγοντας το ηχητικό υλικό που υπάρχει για την κάθε περιοχή. Μπορεί η κάθε ομάδα να ασχοληθεί με μια περιοχή επιλέγοντας ανάμεσα στις παρακάτω «γειτονιές»: Βόρεια Αμερική, Νότια Αμερική, Αφρικανική μουσική, Αραβική μουσική, Άπω Ανατολή, Ινδία και Ωκεανία.</p> <p>Οι μαθητές ενθαρρύνονται να σχολιάσουν τα όσα άκουσαν και διάβασαν για τις μουσικές της περιοχής που τους ανατέθηκε. Χρησιμοποιώντας το Τετράδιο Εργασιών γνωρίζουν τα ποικίλα μουσικά όργανα από τις διαφορετικές ηπείρους και τους διαφορετικούς μουσικούς πολιτισμούς.</p>	
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν διαισθητικά τη διαφορά μεταξύ μονοφωνίας, ομοφωνίας και πολυφωνίας • Να διακρίνουν ακουστικά σύμφωνες και διάφωνες συνηχήσεις • Να τραγουδούν δίφωνους και τρίφωνους απλούς κανόνες, απλά μελωδικά οστινάτι καθώς και τραγούδια με απλό ισοκράτημα • Να διακρίνουν ακουστικά τα μονοφωνικά και πολυφωνικά μουσικά όργανα • Να δημιουργούν συνηχήσεις με μελωδικά και τονικά κρουστά όργανα 	<p>1.7. Συνήχηση Μονοφωνία, Ομοφωνία, Πολυφωνία Σύμφωνες – Διάφωνες Συνηχήσεις (Βιωματικά) Μονοφωνικά- Πολυφωνικά μουσικά όργανα Δίφωνοι-Τρίφωνοι κανόνες</p>	<p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν χαρακτηριστικά ηχογραφημένα αποσπάσματα μονοφωνικής, ομοφωνικής και πολυφωνικής μουσικής από την ελληνική βυζαντινή εκκλησιαστική και δημοτική παράδοση κι από τη λόγια δυτική παράδοση και διακρίνουν διαισθητικά το διαφορετικό τους «άκουσμα».</p> <p><u>-Εκτέλεση μουσικής</u> Τρεις μαθητές παίζουν ταυτόχρονα από έναν φθόγγο μίας σύμφωνης συνηχήσης κι έπειτα μιας διάφωνης κι έπειτα πειραματίζονται για να βρουν άλλες αντίστοιχες συνηχήσεις.</p> <p><u>- Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν χαρακτηριστικά ηχογραφημένα αποσπάσματα μονοφωνικών και πολυφωνικών οργάνων και διακρίνουν ακουστικά τη διαφορά τους.</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Ε΄ Δημοτικού» (Αποστολίδου Α., Ζεπάτου Χ.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά Παραδείγματα: Κεφ.13 «Συνήχηση... παρακαλώ!» Βιβλίο Μαθητή (σελ.30-32) Τετράδιο Εργασιών (σελ.23-24) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.41-43) Κεφ.14 «Το βυζαντινό Μουσικό Αλφάβητο» Βιβλίο Μαθητή (σελ 33-34)</p>

- Να εκτελούν ταυτόχρονα δυο ή περισσότερα απλά 'στρώματα' ρυθμού ή μελωδίας
- Να αυτοσχεδιάζουν και να συνθέτουν απλά ρυθμικά και μελωδικά οστινάτι συνοδεύοντας τραγούδια που μαθαίνουν

- Μουσική εκτέλεση Οι μαθητές μαθαίνουν κι εκτελούν δίφωνους ή τρίφωνους κανόνες π.χ. "Viva la Musica" του Michael Praetorius:

-- Ενεργητική ακρόαση Οι μαθητές ακούν το Canon in D major του J.Rachelbel και διακρίνουν κάθε φορά την είσοδο του θέματος με τη βοήθεια ενός «χάρτη αράασης» της μουσικής

- Ενεργητική ακρόαση Οι μαθητές ακούν το πολυφωνικό τραγούδι από τη Βόρειο Ήπειρο «Δερπολίτισσα» και διακρίνουν ακουστικά το «πλέξιμο» των φωνών.

- Εκτέλεση Μουσικής Οι μαθητές ψάλλουνβυζαντινούς εκκλησιαστικούς ύμνους με συνοδεία ισοκράτη π.χ. το Κοντάκιο «Τη Υπερμάχω», το Απολυτίκιο των Χριστουγέννων «Η γέννησις σου Χριστέ ο Θεός»

Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Στ' Δημοτικού» (Θεοδωρακοπούλου Μ., Παπαντώνης Γρ., Παρασκευοπούλου Χ. Α., Σπετσιώτης Ι.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού Κεφ.20 «Ακούμε, αναλύουμε και κωδικοποιούμε τους ήχους» Βιβλίο Μαθητή (σελ 58-59) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.77-78)

14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008

- «Μουσικό Ανθολόγιο Α'-Στ' Δημοτικού» (Μόσχος Κ.,Τουμπακάρη Ν., Τόμπλερ Μ.), ΟΕΔΒ 2009) (σελ.146-147)

Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπουρίνο, τρίγωνο, glockenspiel
- Πιάνο, αρμόνιο
-Audio CD
- CD Player

ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΥΛΙΚΑ-ΜΕΣΑ
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να τραγουδούν σύνθετα – από άποψη μελωδίας, ρυθμού και λόγου - ελληνικά παραδοσιακά τραγούδια με ρυθμική και μελωδική ακρίβεια • Να προσεγγίζουν την οργανική σύνδεση της ελληνικής μουσικής παράδοσης με το χώρο, το χρόνο και την κοινωνική ζωή των ανθρώπων • Να ευαισθητοποιηθούν απέναντι στο περιβάλλον μέσα από δημοτικά ελληνικά τραγούδια που πηγάζουν από την αλληλένδετη σχέση του ανθρώπου με τη φύση • Να βιώσουν τη σημασία ιστορικών γεγονότων ορόσημων για την πατρίδα μας και να κατανοήσουν το ρόλο της μουσικής σε σχέση με εκείνα • Να ψάλλουν βυζαντινούς εκκλησιαστικούς ύμνους και να εκτελούν θρησκευτικά παραδοσιακά τραγούδια ως έκφραση θρησκευτικού βιώματος σε σχέση με εορτές της ορθόδοξης εκκλησίας • Να εκτελούν μελωδίες παραδοσιακών τραγουδιών σε μουσικά όργανα • Να συνοδεύουν ρυθμικά με κρουστά μουσικά όργανα παραδοσιακά ελληνικά τραγούδια που μαθαίνουν • Να σέβονται και να εκτιμούν τη μουσική κληρονομιά του τόπου μας ως μέρος της πολιτισμικής τους ταυτότητας. 	<p>2.1. Ελληνική μουσική παράδοση</p> <p>Δημοτική μουσική</p> <p>Βυζαντινή εκκλησιαστική μουσική</p>	<p><u>-Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές μαθαίνουν ελληνικά δημοτικά τραγούδια απαιτητικά από άποψη ρυθμού, μελωδίας και λόγου απ' όλο τον ελλαδικό χώρο. π.χ. τα τραγούδια «Τζιβαέρι μου» (Μικρά Ασία), Κανελόριζα (Μικρά Ασία), «Κοντούλα Λεμονιά» (Ηπείρου), Έχε γεια Παναγιά (Πολίτικο), Τζάνεμ' ποταμέ μου (Βόλακα Δράμας), «Το Γεφύρι της Άρτας» (Σκιάθου), «Πότε θα κάνει ξαστεριά» (Κρήτης) κ.ά. Μαθαίνουν παραδοσιακά τραγούδια από όλο τον ελλαδικό χώρο σε σχέση με τον κύκλο του χρόνου: Κάλαντα Δωδεκαημέρου, Χελιδονίσματα, αποκριάτικα παιδικά τραγούδια, Κάλαντα του Λαζάρου, τραγούδια της κούνιας κ.ά. π.χ «Άναρχος Θεός» (Κάλαντα Βυζαντινά Χριστουγέννων Κοτυώρων Πόντου), «Καλήν εσπέραν άρχοντες» (Κάλαντα Χριστουγέννων Κρήτης) «Αρχιμηνιά κι αρχιχρονιά» (Κάλαντα Πρωτοχρονιάς Ζακύνθου), «Σήμερον τα Φώτα» (Κάλαντα Φώτων Πάτμου), Περπερούνα Αιανής Κοζάνης, κ.ά.</p> <p><u>-Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές μαθαίνουν βυζαντινούς εκκλησιαστικούς ύμνους π.χ. «Η Γέννησις Σου Χριστέ ο Θεός»- Απολυτίκιο Χριστουγέννων, «Τη Υπερμάχω Στρατηγώ», κ.ά. και ψάλλουν με συνοδεία ισοκράτη.</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν ηχογραφημένη εκτέλεση του Επιτάφιου του Σεικίλου προσεγγίζοντας το νόημα του κειμένου από το «σκόλιο» και παρατηρούν εικόνα από την επιτύμβια στήλη -στην οποία είναι χαραγμένο – η οποία βρέθηκε στις Τράλλεις της Μικράς Ασίας το 1883 και χρονολογείται από το 150 π.Χ. Περιγράφουν τα συναισθήματα που τους δημιούργησε η μουσική.</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Ε΄ Δημοτικού» (Αποστολίδου Α., Ζεπάτου Χ.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού</p> <p>Ενδεικτικά Παραδείγματα: Κεφ.12 «Να τα πούμε;» Βιβλίο Μαθητή (σελ.28-29) Τετράδιο Εργασιών (σελ.22) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.37-40) Κεφ.14 «Το βυζαντινό Μουσικό Αλφάβητο» Βιβλίο Μαθητή (σελ 33-34) Τετράδιο Εργασιών (σελ.25) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.44-45) Κεφ.20 «Η πατρίδα τραγουδάει (25^η Μαρτίου)» Βιβλίο Μαθητή (σελ 43-44) Τετράδιο Εργασιών (σελ.25) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.63-68) Κεφ.22 «Χριστός Ανέστη » Βιβλίο Μαθητή (σελ 48-49) Τετράδιο Εργασιών (σελ.38-39) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.71-74) Κεφ.19 «...κι άλλα μουσικά σκαλοπάτια!»</p>

- Εκτέλεση Μουσικής Οι μαθητές μαθαίνουν παραδοσιακά τραγούδια που σχετίζονται με την εθνική εορτή στις 25 Μαρτίου, π.χ. «Θούριος» «Δώδεκα Ευζωνάκια», «Σαράντα παλικάρια», «Ο Γέρο – κλέφτης», κ.ά.

-Ενεργητική Ακρόαση Οι μαθητές ακούν Ακρτικά Δημοτικά τραγούδια στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού λογισμικού «Εμμέλεια».

-Εκτέλεση Μουσικής Οι μαθητές παίζουν στη φλογέρα τη μελωδία από το Θούριο του Ρήγα Φεραίου (Εκδοχή Δ.Σούτζου)

ΘΟΥΡΙΟΣ του ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ (Εκδοχή Δ. Σούτζου)

Ως πό-τε πα - λι - κά - ρια θα ζού-με στα...στε - νά, μο -
νά - χαι σαν... λι - ντά - ρια στις ρά - χες στα...βου - νά.

Εκτέλεση Μουσικής Οι μαθητές συνοδεύουν ρυθμικά το τραγούδι «Δώδεκα Ευζωνάκια» στο ντουμπλέκι με το ρυθμικό ostinato:

Δ Α Δ Α Δ Α

Βιβλίο Μαθητή (σελ.56-57)

-Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Στ' Δημοτικού» (Θεοδωρακοπούλου Μ., Παπαντώνης Γρ., Παρασκευοπούλου Χ. Α., Σπετσιώτης Ι.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού Κεφ.7 «Τα σύμβολα της μουσικής» Βιβλίο Μαθητή (σελ 22-24) Τετράδιο Εργασιών (σελ.15) Κεφ.9 «Η ελληνική μουσική στους αιώνες ...των αιώνων» Βιβλίο Μαθητή (σελ.27-30) Τετράδιο Εργασιών (σελ.20-21) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.55-58) Κεφ.12 «...τραγούδια για τη λευτεριά» Βιβλίο Μαθητή (σελ.53) Τετράδιο Εργασιών (σελ35-37) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.72)

-14 Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008 - «Μουσικό Ανθολόγιο Α΄-Στ' Δημοτικού» (Μόσχος Κ., Τουμπακάρη Ν., Τόμπλερ Μ.), ΟΕΔΒ 2009) (σελ.21, 23, 24, 25, 27, 39, 42)

Δώδεκα Ευζωνάκια

Δώ-
δε - κα ευ - - ζω - νά - - κια, τ'α - πο - φα -
σί - - σα - νε, στην Πά - λη για να πά - νε Πα - να -
γά - μου, να πο - λε - μή - σου - νε.

-Ενεργητική ακρόαση με χρήση ΤΠΕ

(Εφαρμογή Διαδραστικής Παρτιτούρας «Να'χα νεράντζι»
<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/6161?locale=el>)

Οι μαθητές ανοίγουν την εφαρμογή διαδραστικής παρτιτούρας του τραγουδιού «Να'χα νεράντζι» και παρακολουθούν την παράλληλη κίνηση στις δύο μορφές σημειογραφίας, τη βυζαντινή και την ευρωπαϊκή. Σχολιάζουν τις διαφορές στις δύο σημειογραφίες. Παρατηρούν πώς προσδιορίζονται το τονικό ύψος, ο ρυθμός και η ρυθμική αγωγή σε κάθε μια μορφή σημειογραφίας.

-Εφαρμογή Διαδραστικής
Παρτιτούρας «Να'χα νεράντζι»
<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/6161?locale=el>

<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να τραγουδούν πιο απαιτητικά από άποψη μελωδίας, ρυθμού και λόγου • Να νιώσουν την αισθητική συγκίνηση από την ακρόαση και την εκτέλεση τραγουδιών μελοποιημένης Ελληνικής ποίησης • Να βιώσουν τη σημασία ιστορικών γεγονότων ορόσημων για την πατρίδα μας και να κατανοήσουν το ρόλο της μουσικής σε σχέση με εκείνα • Να αποτιμούν και να αξιολογούν διαισθητικά την επαφή με τα αγαθά της τέχνης και το ωραίο • Να εκφέρουν και να αρθρώνουν με άνεση και ακρίβεια το λόγο με τη μελωδία και το ρυθμό της μουσικής 	<p>2.2 Μελοποιημένη ποίηση – Έλληνες συνθέτες Αστική-λαϊκή μουσική Σύγχρονοι έλληνες τραγουδοποιοί</p>	<p>- <u>Εκτέλεση Μουσικής Τραγούδια για εθνικές εορτές κι επετείους</u> Οι μαθητές μαθαίνουν τραγούδια πιο απαιτητικά από άποψη ρυθμού, μελωδίας και λόγου που συνδέονται με το έπος του 40', την Κατοχή και την Απελευθέρωση π.χ. «Ντούτσε - Ντούτσε» (Γ.Οικονομίδης – Θ.Σακελλαρίδης), «Της Δικαιοσύνης Ήλιε Νοητέ» (Ο.Ελύτη – Μ.Θεοδωράκη), «Αμα τελιώσει ο πόλεμος» (Ι.Καμπανέλλη – Μ.Θεοδωράκη) κ.ά., με την εξέγερση του Πολυτεχνείου «Προοσκύνημα» (Ι.Καμπανέλλη – Στ.Ξαρχάκου), «Εδώ είναι ένα φως αδερφικό» (Γ.Ρίτσου – Χρ.Λεοντή) κ.ά. και με την εθνική εορτή στις 25 Μαρτίου «Άκρα του τάφου σιωπή» (Δ.Σολωμού – Γ.Μαρκόπουλου), «Τσάμικος» (Ν.Γκάτσου-Μ.Χατζιδάκι) και τις οκτώ πρώτες στροφές από τον «Υμνο εις την Ελευθερίαν» του Δ.Σολωμού σε μελοποίηση του Ν.Χ.Μάντζαρου κ.ά.</p> <p>-<u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Μαθαίνουν καντάδες, αστικά ελαφρά και λαϊκά τραγούδια π.χ. «Λαλούν τ'αηδόνια» (Δ.Λαυράγκα), «Ξεκινά μια ψάροπούλα» (Δ.Γκόγκου), «Οι θαλασσινοί» (Στ.Γεράνη – Γ.Ζαμπέτα) κ.ά.</p> <p>- <u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Μαθαίνουν νεότερα ελληνικά τραγούδια απαιτητικά από άποψη ρυθμού, μελωδίας και λόγου π.χ. «Τρελοβάπορο» (Ο.Ελύτη – Δ.Λάγιου), «Το θαλασσινό τριφύλλι» (Ο.Ελύτη – Δ.Κόκοτου), «Κεμάλ» (Ν.Γκάτσου – Μ.Χατζιδάκι), «Αθανασία» (Ν.Γκάτσου – Μ.Χατζιδάκι), «Κουβέντα μ' ένα λουλούδι» (Γ.Ρίτσου – Μ.Θεοδωράκη), «Τρίτο τραγούδι για ποντίκια» (Γ.Κουρουπού), «Που πάει ο καιρός που φεύγει» (Μ.Κριεζή – Δ.Μαραγκόπουλου), «Μια η Άνοιξη» (Δ.Σαββόπουλου) κ.ά.</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Ε΄ Δημοτικού» (Αποστολίδου Α., Ζεπάτου Χ.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά Παραδείγματα: Κεφ.4 «Η πατρίδα τραγουδάει (28^η Οκτωβρίου)» Βιβλίο Μαθητή (σελ.11-13) Τετράδιο Εργασιών (σελ.11-12) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.16-18) Κεφ.4 «Η πατρίδα τραγουδάει (17^η Νοεμβρίου)» Βιβλίο Μαθητή (σελ.19-20) Τετράδιο Εργασιών (σελ.17-18) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.25-27)</p> <p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Στ΄ Δημοτικού» (Θεοδωρακοπούλου Μ., Παπαντώνης Γρ., Παρασκευοπούλου Χ. Α., Σπετσιώτης Ι.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού Κεφ.6 «Η μουσική εμψυχώνει...κι άλλο» Βιβλίο Μαθητή (σελ 20-21) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.47-51) Κεφ.8 «Λαός – τραγούδι-Ελευθερία» Βιβλίο Μαθητή (σελ.25-26) Τετράδιο Εργασιών (σελ.12-13) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.53-54)</p>
--	---	---	---

		<p>-<u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Μαθαίνουν τραγούδια με θέμα τη σχέση του ανθρώπου με τη φύση, την ανάγκη προστασίας του περιβάλλοντος καθώς και την υιοθέτηση εναλλακτικών μορφών ενέργειας αλλά και την ανάγκη αλλαγής τρόπου ζωής, την απαλλαγή από τον καταναλωτισμό και την αλόγιστη σπατάλη ενέργειας π.χ. «Μάνα Γη» (απόδοση στίχου αγνώστου Χ.Κατσιμίχας – D.A.Jusid), «Το τέρας της κυκλοφορίας» (Γ.Χατζηπιερή), «Άλλοι τόποι, άλλοι τρόποι» (Β. Ηλιόπουλος – Κ.Θωμαΐδης), κ.ά.</p>	<p>Κεφ.12 «...τραγούδια για τη λευτεριά» Βιβλίο Μαθητή (σελ.52) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.72-74) Κεφ.11 «Μουσική και...μουσικές» Βιβλίο Μαθητή (σελ 35) Τετράδιο Εργασιών (σελ.17)</p> <p>-14 Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008</p> <p>- «Μουσικό Ανθολόγιο Α΄-Στ΄ Δημοτικού» (Μόσχος Κ., Τουμπακάρη Ν., Τόμπλερ Μ.), ΟΕΔΒ 2009) (σελ.51,53,54,56,57,60,64,67,72,74,75,76,80,81,82,84,85,89,90,92,95)</p> <p>Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπουρίνο, τρίγωνο, Glockenspiel, πιάνο, αρμόνιο, CD Player</p>
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να προσεγγίσουν την έννοια της διαχρονικότητας της μουσικής και τον ρόλο των δημιουργών της • Να ακροασθούν με ευαισθησία ένα έργο λόγιας δυτικής μουσικής να εκφραστούν μέσα από αυτό και να εξωτερικεύσουν τα συναισθήματά τους • Να μπορούν να διακρίνουν κατά την ακρόαση ενός μουσικού έργου τα δομικά κι εκφραστικά στοιχεία του και να παρακολουθήσουν την εξέλιξή τους σε όλη τη διάρκειά του 	<p>2.3. Λόγια Δυτική Μουσική –</p> <p>Μουσικοί συνθέτες και εκτελεστές</p> <p>Μουσικά Ρεύματα Λόγιας Δυτικής Μουσικής (βιωματικά)</p>	<p>- <u>Ενεργητική Ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν ηχογραφημένα αποσπάσματα από Συμφωνίες του L.v.Beethoven π.χ. αρ.6 («Ποιμενική»), αρ.5 καθώς κι έργα για πιάνο π.χ. Bagatelle No.25 στη λα ελάσσονα (“Für Elise”), Piano Sonata No 14 στη Ντο δίεση («Σονάτα του Σεληνόφως»), κ.ά..</p> <p>Ο εκπαιδευτικός διαβάζει και δείχνει αντίστοιχες εικόνες από - κατάλληλο για την ηλικία των μαθητών - βιβλίο για τη ζωή και το έργο του συνθέτη σε σχέση με το γεγονός της κώφωσής του και τα ιστορικά και κοινωνικά γεγονότα της εποχής του και ειδικότερα με τα ιδανικά της Γαλλικής Επανάστασης</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Ε΄ Δημοτικού» (Αποστολίδου Α., Ζεπάτου Χ.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού</p> <p>Ενδεικτικά Παραδείγματα: Κεφ.10 «Πρόβα συμφωνικής Ορχήστρας» Βιβλίο Μαθητή (σελ.23-24)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Να προσεγγίσουν διαφορετικά μουσικά ρεύματα της Λόγιας Δυτικής Μουσικής 		<p>-<u>Ενεργητική Ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν από την όπερα “Fidelio” του L.v.Beethoven απόσπασμα από το τραγούδι “O welche Lust! («Ω, τι χαρά , στον ανοικτό αέρα») που λένε οι φυλακισμένοι-πολιτικοί κρατούμενοι- που αντικρίζουν μετά από χρόνια το φως. Διαβάζουν τα λόγια σε ελληνική απόδοση και περιγράφουν τα συναισθήματα που δημιουργεί η μουσική σε σχέση με το θέμα που διαπραγματεύεται.</p> <p>- <u>Ακρόαση Μουσικής</u> Ο εκπαιδευτικός δείχνει από το Διαδίκτυο αποσπάσματα συναυλιών με έργα του Μπετόβεν από μεγάλες ορχήστρες και σημαντικούς ερμηνευτές από όλον τον κόσμο.</p>	<p>Τετράδιο Εργασιών (σελ.19) Κεφ.15 «Η ταχύτητα της μουσικής» Βιβλίο Μαθητή (σελ.35) Κεφ.18 «Θέμα και Παραλλαγές» Βιβλίο Μαθητή (σελ.40)</p> <p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Στ’ Δημοτικού» (Θεοδωρακοπούλου Μ., Παπαντώνης Γρ., Παρασκευοπούλου Χ. Α., Σπετσιώτης Ι.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού Κεφ.16 «Χτίζοντας...τη μουσική» Βιβλίο Μαθητή (σελ 46-47) Κεφ.22 «Ο ήχος της θάλασσας» Βιβλίο Μαθητή (σελ 65)</p> <p>14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008</p> <ul style="list-style-type: none"> • «Μουσικό Ανθολόγιο Α’-Στ’ Δημοτικού» (Μόσχος Κ.,Τουμπακάρη Ν., Τόμπλερ Μ.), ΟΕΔΒ 2009) (σελ.164,165,168,169,173,186) <p>Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπουρίνο, τρίγωνο, Glockenspiel, πιάνο, αρμόνιο Audio CD, CD Player</p>
---	--	---	---

<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να προσεγγίσουν βιωματικά τη μουσική από άλλους λαούς και πολιτισμούς με δεκτικότητα και θετική στάση • Να ακούν συγκεντρωμένα ένα ευρύ ρεπερτόριο μουσικών ακροάσεων στο οποίο περιλαμβάνεται μουσική άλλων λαών και πολιτισμών • Να τραγουδούν τραγούδια άλλων λαών και πολιτισμών με ρυθμική και μελωδική ακρίβεια • Να ανταποκρίνονται ελεύθερα σε μια μουσική ακρόαση μουσικής άλλων λαών και πολιτισμών με ποικιλία εκφραστικών τρόπων (κίνηση, ζωγραφική, παντομίμα, κλπ.) • Να συνοδεύουν τραγούδια και μουσική άλλων λαών και πολιτισμών εκτελώντας απλά μελωδικά και ρυθμικά σχήματα χρησιμοποιώντας τη φωνή ή μουσικά όργανα • Να σέβονται και να εκτιμούν τη μουσική δημιουργία άλλων λαών και πολιτισμών. • Να σέβονται και να είναι δεκτικοί απέναντι στις μουσικές προτιμήσεις των άλλων 	<p>2.4. Μουσικές του κόσμου</p> <p>Ethnic και World Music</p>	<p>- <u>Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν το ελληνόφωνο παραδοσιακό τραγούδι «Καληνύφτα» από την Κάτω Ιταλία από το συγκρότημα “Ghetonia” και παρατηρούν ποια όργανα παίζουν και ποιες φωνές τραγουδούν κάθε φορά σε σχέση με τη δομή της μουσικής.</p> <div style="text-align: center;"> <p>ΚΑΛΗΝΥΦΤΑ Παραδοσιακό ελληνόφωνο Κάτω Ιταλίας</p> <p>Εδώ πάντα σ' εμένα βαστάω γιατί σένα φωνή μου' γαυώ στα που πάω που σέρνω που στέα στη καρδιά μου πάντα σένα βαστάω. Αιλαίλα..</p> <p>Καληνύφτα σε' φήνω στα που πάω σου' τι βιο φέρτα κροκό στα που πάω που σέρνω που στέα στη καρδιά μου πάντα σένα βαστάω. Αιλαίλα..</p> </div>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Ε΄ Δημοτικού» (Αποστολίδου Α., Ζεπάτου Χ.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού</p> <p>Ενδεικτικά Παραδείγματα: Κεφ.23 «Οι μουσικές του κόσμου» Βιβλίο Μαθητή (σελ.50-51) Τετράδιο Εργασιών (σελ.40-42) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.30)</p> <p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Στ΄ Δημοτικού» (Θεοδωρακοπούλου Μ., Παπαντώνης Γρ., Παρασκευοπούλου Χ. Α., Σπετσιώτης Ι.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού</p> <p>Κεφ.11 «Ο γύρος του κόσμου σε...8΄» Βιβλίο Μαθητή (σελ 40) Τετράδιο Εργασιών (σελ.25-26) Κεφ.14 «Μουσική χωρίς... σύνορα» Βιβλίο Μαθητή (σελ 44) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ 65-68)</p> <p>14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008</p> <ul style="list-style-type: none"> • «Μουσικό Ανθολόγιο Α΄-Στ΄
---	--	---	---

-Εκτέλεση Μουσικής Μαθαίνουν το παραδοσιακό τραγούδι «Καληνύφτα» από την Κάτω Ιταλία και συνοδεύουν ρυθμικά το ρεφρέν με το ντέφι.

-Ενεργητική Ακρόαση Ακούν ενδεικτικά την αρχή από πέντε παραδοσιακά τραγούδια από τα Βαλκάνια χωρίς να γνωρίζουν τη γεωγραφική τους προέλευση. Έπειτα ακούν πάλι τα μουσικά αποσπάσματα και αναζητούν τη γεωγραφική τους προέλευση στον χάρτη, π.χ.

«Μωρή κοντούλα λεμονιά» (Ελλάδα), “Mama” (Αλβανία), “La Livezille Lui Lon” (Βουγαρία), “Restim restim Draga” (Σερβία), “Bir Ah Cektim” (Τουρκία), κ.ά.

Βρίσκουν ομοιότητες και διαφορές μεταξύ τους και διατυπώνουν αξιολογικές κρίσεις όσον αφορά τη σχέση των κοινών μουσικών στοιχείων με τη γεωγραφική γειτνίαση των λαών.

-Ενεργητική Ακρόαση Ακούν το τραγούδι “La Morenada” από τη Βολιβία και χτυπούν τα χέρια και τα πόδια ρυθμικά σύμφωνα με τα λόγια του τραγουδιού και τον παραδοσιακό τρόπο με τον οποίο χορεύεται.

-Εκτέλεση Μουσικής Ακούν και μαθαίνουν το τραγούδι “Fatou yo” από τη Σενεγάλη. Παίζουν έπειτα τη μελωδία των δυο πρώτων φράσεων στη φλογέρα.

ΦΑΤΟΥ ΓΙΟ (Fatou yo - Με λένε Φατού) Παραδοσιακό Σενεγάλης

Δημοτικού» (Μόσχος Κ., Τουμπακάρη Ν., Τόμπλερ Μ.), ΟΕΔΒ 2009) (σελ.164,165,168,169,173,186)

Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπούρινο, τρίγωνο, glockenspiel
- Πιάνο, αρμόνιο
- Audio CD
- CD Player

Εφαρμογή
«Ο γύρος του κόσμου»
<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/5844?locale=el>

		<p><u>-Ενεργητική ακρόαση με χρήση ΤΠΕ</u> (Εφαρμογή «Ο γύρος του κόσμου» http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/5844?locale=el)</p> <p>Οι μαθητές ανά ομάδες σε υπολογιστές ανοίγουν την εφαρμογή «Ο γύρος του κόσμου». Στο διαδραστικό αυτό παιχνίδι καλούνται να συνδέσουν το απόσπασμα που ακούν με το σωστό όργανο και τη χώρα ή την ήπειρο από την οποία πιστεύουν ότι προέρχεται. Έχουν τη δυνατότητα να ελέγξουν τις απαντήσεις τους σε οποιαδήποτε στιγμή του παιχνιδιού. Ενθαρρύνονται να ακούσουν πολλές φορές το κάθε απόσπασμα, να συζητήσουν μεταξύ τους και να τεκμηριώσουν την άποψή τους, σχολιάζοντας το είδος του οργάνου που ακούν, το στυλ της μουσικής που ακούν, συγκρίνοντάς το με τα ακούσματα από την προηγούμενη δραστηριότητά τους.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Να ακούν συγκεντρωμένα ένα ευρύ ρεπερτόριο μουσικών ακροάσεων το οποίο συμπεριλαμβάνει και δημοφιλή μουσικά ρεύματα του 20^{ου}-21^{ου} αιώνα • Να εκφράζουν και να αιτιολογούν τα συναισθήματα, τις απόψεις και τις προτιμήσεις τους για μουσικά έργα από διαφορετικά μουσικά είδη • Να τραγουδούν ατομικά η ομαδικά- με μελωδική ακρίβεια, ορθό ρυθμό και σταθερή ταχύτητα τραγούδια που ανήκουν σε μουσικά είδη και ρεύματα του 20^{ου} και 21^{ου} αιώνα. • Να αυτοσχεδιάζουν και να συνθέτουν με βάση ρυθμικά, μελωδικά και μορφολογικά στοιχεία δημοφιλών ρευμάτων του 20^{ου}-21^{ου} αιώνα. 	<p>2.5. Δημοφιλή μουσικά ρεύματα του 20^{ου} – 21^{ου} αιώνα jazz, rock and roll, rock, pop, disco, reggae, rap, hip-hop , techno</p>	<p><u>-Ενεργητική Ακρόαση</u> Ακούν στο Διαδίκτυο τρεις διασκευές της Πέμπτης Συμφωνίας του L.v.Beethoven στο πλαίσιο τριών διαφορετικών μουσικών ιδιωμάτων: disco “A fifth of Beethoven” (Peter Murphy), heavy metal (Metallica), techno-acoustic fusion (Vanessa Mae) . Βρίσκουν ομοιότητες – διαφορές σε σχέση με το αυθεντικό έργο και διατυπώνουν αξιολογικές κρίσεις καθώς και τις προτιμήσεις τους όσον αφορά τις τρεις διασκευές.</p> <p><u>-Εκτέλεση Μουσικής</u> Ακούν και μαθαίνουν να τραγουδούν το “Yellow Submarine” των Beatles</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Έ Δημοτικού» (Αποστολίδου Α., Ζεπάτου Χ.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού</p> <p>Ενδεικτικά Παραδείγματα: Κεφ.7 «Μορφή ΑΒ,ΑΒΑ και Ρόντο» Βιβλίο Μαθητή (σελ.18) Κεφ.16 «Παίζω, κινούμαι και χορεύω με τη μουσική» Τετράδιο Εργασιών 9σελ.27-28) Κεφ.23 «Οι μουσικές του κόσμου» Βιβλίο Μαθητή (σελ.50-51) Τετράδιο Εργασιών (σελ.40-42)</p>

YELLOW SUBMARINE

Στίχοι – Μουσική: J. Lennon- P. McCartney

In the town where I was born lived a
 sailed up to the sun till we
 man who sailed to sea and he told us of his
 found the sea of green and we lived be-neath the
 life waves in the land of sub-ma-rines. So we -rine.
 We all live in a yel-low sub-ma-rine yel-low sub-ma-rine, yel-low sub-ma-rine.

2. And our friends are all aboard, many more of them live next door. And the band begins to play...
 We all live in a Yellow submarine, Yellow submarine, Yellow submarine.(2)

3. As we live a life of ease, every one of us has all we need,
 sky of blue and sea of green in our Yellow submarine.
 We all live in a Yellow submarine, Yellow submarine, Yellow submarine.(4)

-Ενεργητική Ακρόαση Οι μαθητές αναζητούν στο Διαδίκτυο βίντεο ζωντανών εμφανίσεων μουσικών και μουσικών συνόλων της jazz, rock and roll, rock, pop, disco, reggae, rap, hip-hop και techno μουσικής. Παρατηρούν ποια μουσικά όργανα παίζουν, ποια πρωταγωνιστούν και βάσει των κινηματογραφημένων πλάνων συνδέουν το στυλ της μουσικής με τη γενικότερη αισθητική της περιόδου.

-Δημιουργία Μουσικής με χρήση Τ.Π.Ε. Δημιουργούν, επεξεργάζονται και ηχογραφούν ένα τραγούδι Hip – hop με δικό τους στίχο και μουσική με τη βοήθεια κατάλληλου μουσικού λογισμικού κι επεξεργαστή μουσικής.

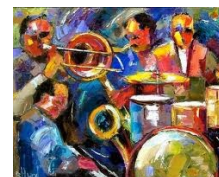
Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.30)
 Διδακτικό Πακέτο
 «Μουσική Στ' Δημοτικού»
 (Θεοδωρακοπούλου Μ.,
 Παπαντώνης Γρ.,
 Παρασκευοπούλου Χ. Α.,
 Σπετσιώτης Ι.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο
 Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών –
 Βιβλίο Εκπαιδευτικού
 Ενδεικτικά παραδείγματα:
 Κεφ.11 «Η μουσική και ...εμείς»
 Βιβλίο Μαθητή (σελ 7)
 Τετράδιο Εργασιών (σελ.25-26)
 Κεφ.11 «Μουσική και...μουσικές»
 Βιβλίο Μαθητή (σελ 36)
 Κεφ.13 «Η μουσική μας ενώνει»
 Βιβλίο Μαθητή (σελ 42)

14 -Audio CD Διδακτικών
 Πακέτων Μουσικής & Μουσικού
 Ανθολογίου Δημοτικού
 Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008
 ● «Μουσικό Ανθολόγιο Α'-Στ'
 Δημοτικού» (Μόσχος
 Κ.,Τουμπακάρη Ν., Τόμπλερ Μ.),
 ΟΕΔΒ 2009)
 (σελ.154,155,157,158,159,161)
 Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες,
 ταμπουρίνο, τρίγωνο,
 glockenspiel
 - Πιάνο, αρμόνιο
 -Audio CD, CD Player

ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΥΛΙΚΑ-ΜΕΣΑ
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να βιώσουν ότι η μουσική και η κίνηση συνδέονται οργανικά • Να αποδώσουν με τη φωνή ή με μουσικά όργανα την εντύπωση και τα συναισθήματα που τους δημιουργούν χαρακτηριστικά εικαστικά έργα. • Να συνδυάσουν τη μουσική με το λόγο, την κίνηση, το θεατρικό παιχνίδι, τα εικαστικά και την κινούμενη εικόνα σε ένα επίπεδο συμβολικό, υπερβατικό και διαισθητικό • Να συνειδητοποιήσουν το λειτουργικό ρόλο της μουσικής στον κινηματογράφο 	<p>3.1. Μουσική και άλλες τέχνες</p>	<p>- <u>Ενεργητική ακρόαση</u> Αναζητούν και παρακολουθούν στο Διαδίκτυο βίντεο μαγνητοσκοπημένης συναυλίας όπου εκτελείται το μουσικό έργο “Suite from Harry Potter and the Sorcerer’s Stone” από την Boston Pops Orchestra υπό τη διεύθυνση του ίδιου του συνθέτη John Williams. Παράλληλα ο εκπαιδευτικός δίνει στους μαθητές ένα φυλλάδιο όπου απεικονίζονται οι βασικοί ήρωες του βιβλίου.</p> <p>Καθώς ακούν τη μουσική, φαντάζονται τις αντίστοιχες σκηνές από το ομώνυμο βιβλίο ή την κινηματογραφική ταινία και παράλληλα παρατηρούν την ενοργάνωση του έργου που περιλαμβάνει τα εξής μέρη:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ “Hedwig’s Flight” – η Hedwig, η λευκή κουκουβάγια, περιγράφεται με τον ήχο της τσελέστας η οποία «συνδιαλέγεται» μουσικά με την υπόλοιπη ορχήστρα (τσελέστα και ορχήστρα) ▪ “Fluffy and his harp” - ο μεγαλόσωμος τρικέφαλος σκύλος Fluffy που κοιμάται περιγράφεται με τον ήχο του φαγκότου και η Μαγική Άρπα που τον κρατά κοιμισμένο -κι επομένως ακίνδυνο φύλακα της Μυστικής Κάμαρας-περιγράφεται με τον ήχο της άρπας (ντουέτο άρπας – φαγκότου) ▪ “ Quidditch” – ο ήχος και τα χρώματα της γιορτινής ατμόσφαιρας, το πλήθος και οι σημαίες που ανεμίζουν κατά τους ενδοσχολικούς αθλητικούς αγώνες Quidditch περιγράφονται με τον ήχο αποκλειστικά των χάλκινων πνευστών (χάλκινα πνευστά) ▪ “Wizard’s Alley” – οι ήχοι στην αγορά των μάγων που πηγαίνει ο Harry Potter για να πάρει το μαγικό του ραβδί, τη σκούπα του κι άλλα εφόδια περιγράφονται με τα ξύλινα πνευστά, τα έγχορδα και κρουστά που εναλλάξ «πρωταγωνιστούν» σε δεδομένα σημεία (έγχορδα, ξύλινα πνευστά και κρουστά) 	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Ε΄ Δημοτικού» (Αποστολίδου Α., Ζεπάτου Χ.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού</p> <p>Ενδεικτικά Παραδείγματα: Κεφ.2 «Θέλεις να γίνεις εξερευνητής του ήχου;» Βιβλίο Μαθητή (σελ 9) Κεφ.13 «Συνήχηση...παρακαλώ» Βιβλίο Μαθητή (σελ.32) Κεφ.16 «Παίζω, κινούμαι και χορεύω με τη μουσική» Τετράδιο Εργασιών (σελ.27-28)</p> <p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Στ΄ Δημοτικού» (Θεοδωρακοπούλου Μ., Παπαντώνης Γρ., Παρασκευοπούλου Χ. Α., Σπετσιώτης Ι.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα: Κεφ.23 «Η μουσική και οι άλλες τέχνες» Βιβλίο Μαθητή (σελ 68-69)</p>

(Μουσική και Λογοτεχνία, Μουσική και Κινηματογράφος)

--Ενεργητική ακρόαση Οι μαθητές ακούν jazz μουσική καθώς προβάλλεται από τον υπολογιστή -μέσω βιντεοπροβολέα και του αντίστοιχου προγράμματος προβολής εικόνων – μια σειρά εικαστικών έργων που απεικονίζουν τζαζ μουσικούς ή έχουν εμπνευστεί από τη jazz μουσική π.χ.

Συνδέουν το στυλ και το ύφος της μουσικής που ακούν με τα εικαστικά έργα
(Μουσική και Εικαστικά)

- Μουσική Δημιουργία Με βάση τον πίνακα «Έναστρο Νύχτα» του Van Gogh οι μαθητές δημιουργούν ήχους με ποικίλα μέσα για να αποδώσουν μουσικά την εικόνα που περιγράφει το έργο καθώς και τα συναισθήματα που εκφράζει. Η «μεταφορά» αυτή μπορεί να

Τετράδιο Εργασιών (σελ.48-49)
Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.86)
Κεφ.25 «Μελωδικό αντίο»
Βιβλίο Μαθητή (σελ 73)

14 -Audio CD Διδακτικών
Πακέτων Μουσικής & Μουσικού
Ανθολογίου Δημοτικού
Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008

• «Μουσικό Ανθολόγιο Α΄-Στ΄
Δημοτικού» (Μόσχος
Κ.,Τουμπακάρη Ν., Τόμπλερ Μ.),
ΟΕΔΒ 2009)

(σελ.154,155,157,158,159,161)
Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες,
ταμπουρίνο, τρίγωνο,
glockenspiel
- Πιάνο, αρμόνιο
-Audio CD, CD Player

Ηλεκτρονικός υπολογιστής με
ηχεία, βιντεοπροβολέας

γίνει π.χ. δίνοντας έμφαση στις έννοιες της ταχύτητας και της δυναμικής, δημιουργώντας στρώματα μουσικής (layers) με διαφορετικά ηχοχρώματα οργάνων που θα δημιουργούν την αίσθηση της αρμονίας μέσα από την απόδοση δυο αντιθετικών στοιχείων του φωτός και της νύχτας.

(Μουσική και Εικαστικά)

-Δημιουργία Μουσικής με χρήση ΤΠΕ

(Διαδραστική εξερευνητική εφαρμογή «Παίζω με τη Μουσική και τα Εικαστικά» <http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/6163?locale=el>)

Οι μαθητές ανά μικρές ομάδες σε υπολογιστές, ανοίγουν την εφαρμογή «Παίζω με τη Μουσική και τα Εικαστικά» και εξερευνούν ελεύθερα τον πίνακα που είναι εμπνευσμένος από αντίστοιχο του Μοντριάν. Κάθε χρώμα αντιστοιχεί σε διαφορετικό μέρος/όργανο/μοτίβο της ενορχήστρωσης του παραδοσιακού σκοπού. Η κόκκινη τελεία παίζει το ρόλο «του μαέστρου». Κινείται μέσα στον πίνακα δημιουργώντας διαφορετικό ηχητικό αποτέλεσμα κάθε φορά, ανάλογα με τα χρώματα που ακουμπά στη διάρκεια της κίνησής της.

Εναλλακτική δραστηριότητα

Η εφαρμογή μπορεί να αποτελέσει ιδέα για δημιουργία αυτοσχέδιας παρτιτούρας σε ενορχηστρώσεις των ίδιων των μαθητών κι ακόμη μπορεί να αποτελέσει τη βάση για δημιουργία παρόμοιων δραστηριοτήτων με μουσική εκτέλεση χρησιμοποιώντας μουσικά όργανα της τάξης.

(Μουσική και Εικαστικά, Μουσική και Πληροφορική)

<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να συνδέσουν τη μουσική με την ποίηση, τη λογοτεχνία,, με μαθηματικές έννοιες, με την Ιστορία, με τη Γεωγραφία, με τη Φυσική, με την Πληροφορική, με στοιχεία από την Ιστορία κ.ά. με άξονα διαθεματικές έννοιες και δεξιότητες (μακρο-έννοιες) 	<p>3.2. Μουσική και άλλα μαθήματα</p>	<p>-<u>Κατασκευή αυτοσχέδιων οργάνων</u>: Οι μαθητές κατασκευάζουν ένα μονόχορδο του Πυθαγόρα και πειραματίζονται με τις ιδιότητες του ήχου και τη μαθηματική τους σχέση. Μετακινώντας τον καβαλάρη χωρίζουν την τεντωμένη χορδή: σε δύο ίσα μέρη (και το ένα μέρος, δηλαδή το 1/2 δίνει την οκτάβα), σε τρία ίσα μέρη (και τα 2/3 δίνουν διάστημα καθαρής πέμπτης), σε τέσσερα ίσα μέρη (και τα 3/4 μας δίνουν την καθαρή τετάρτη) Συσχετίζουν τους φθόγγους που παράγονται ακουστικά ως προς την απόστασή τους. Τα διαστήματα ογδός, καθαρής πέμπτης και καθαρής τετάρτης προσεγγίζονται βιωματικά ως αποστάσεις μεταξύ φθόγγων (Μουσική και Μαθηματικά)</p> <p>--<u>Κατασκευή αυτοσχέδιων οργάνων</u> Οι μαθητές κατασκευάζουν αυτοσχέδια ινδιάνικα κρουστά μουσικά όργανα από απλά υλικά π.χ.</p> <p><i>waterdrum</i> - σε ένα άδειο μεταλλικό κουτί από καφέ προσθέτουν ¼ ποσότητα νερού και μετά στερεώνουν σφιχτά με σκοινί τη μεμβράνη σχηματισμένη από κομμάτι παλιάς σαμπρέλας ή ένα μπαλόνι. Για επικρουστήρας, αρκεί μια ξύλινη ράβδος ή ίσιο κλαδί, λίγο μακρύτερο από ένα μολύβι. Στην επιφάνεια του κουτιού κολλάνε χαρτί με ζωγραφισμένα ινδιάνικα σύμβολα – σχέδια.</p> <p>- <u>Μουσικό παιχνίδι Στείλε το μήνυμα</u> Οι μαθητές χωρίζονται σε δυο ομάδες – φυλές Ινδιάνων της Βόρειας Αμερικής που στέλνουν μηνύματα τυμπάνων μεταξύ τους. Προτείνουν μηνύματα και τα αποδίδουν ρυθμικά σε αυτοσχέδιο waterdrum που κατασκεύασαν. π.χ.</p> <p>Bί- σο- νες κυ - νη- γά - με τώ - ρα</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Έ Δημοτικού» (Αποστολίδου Α., Ζεπάτου Χ.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά Παραδείγματα: Κεφ.5 «Τα Μαθηματικά...της Μουσικής!» Τετράδιο Εργασιών (σελ 13) Κεφ.17 «Μουσική για όλους» Βιβλίο Μαθητή (σελ.38-39) Κεφ.16 «Παίζω, κινούμαι και χορεύω με τη μουσική» Τετράδιο Εργασιών (σελ.27-28)</p> <p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Στ' Δημοτικού» (Θεοδωρακοπούλου Μ., Παπαντώνης Γρ., Παρασκευοπούλου Χ. Α., Σπετσιώτης Ι.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά παραδείγματα: Κεφ.11 «Η μουσική και ...εμείς» Βιβλίο Μαθητή (σελ 7) Κεφ.9 «Η ελληνική μουσική στους... αιώνες» Τετράδιο Εργασιών (σελ.17-26) Κεφ.24 «Ένα, δυο, τρία γράφουμε» Τετράδιο Εργασιών (σελ 50) Κεφ.13 «Η μουσική μας ενώνει» Βιβλίο Μαθητή (σελ 41)</p>
---	--	--	---

		<p>Ο εκπαιδευτικός γράφει τα μυνήματα στον πίνακα της τάξης. Ένας μαθητής επιλέγει ένα από τα μυνήματα και χωρίς να το φανερώσει αποδίδει το ρυθμό σε αυτοσχέδιο τύμπανο που έχει κατασκευάσει. Τα μέλη της αντίπαλης ομάδας πρέπει να βρουν ποιο μήνυμα ήταν κ.ο.κ. (Μουσική και Γεωγραφία)</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση –Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές προσεγγίζουν βιωματικά θρύλους, παραδόσεις και γεγονότα της βυζαντινής και νεότερης ιστορίας των Ελλήνων ακούγοντας και μαθαίνοντας τραγούδια με στίχο αντίστοιχου περιεχομένου. π.χ. «Μαρμαρωμένος Βασιλιάς» (Πυθαγόρας - Α.Καλδάρας), «Στη μέση στην Αράχωβα» (Παραδοσιακό), «Δώδεκα Ευζωνάκια» (Παραδοσιακό), «Φίλοι κι αδέρφια» (Ι.Καμπανέλλης - Στ Ξαρχάκος), «Της Αμύνης τα παιδιά» (Παραδοσιακό), «Μικρός ήρωας» (Λ.Κηληδόνης), «Κολλήγα γιος» (Γ.Νεγρεπόντη – Λ.Κηληδόνη) κ.ά. (Μουσική και Ιστορία)</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές πειραματίζονται με τις ιδιότητες του ήχου π.χ. ακούν τα ηχητικά κύματα ενός κουταλιού που δονείται δένοντας στο σώμα του έναν σπάγγο τις άκρες του οποίου τοποθετεί στα αυτιά του κ.ά. (Μουσική και Φυσική)</p> <p><u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Στο πλαίσιο προσέγγισης της αφοαμερικάνικης μουσικής και των ιστορικών, γεωγραφικών και κοινωνικών παραγόντων που διαμόρφωσαν δημοφιλή μουσικά ρεύματα του 20^{ου} αιώνα οι μαθητές μαθαίνουν χαρακτηριστικά gospel και blues τραγούδια. π.χ. μαθαίνουν το παραδοσιακό αφοαμερικάνικο τραγούδι “Somebody got lost in the storm”. Εκτελούν έπειτα το τραγούδι αντιφωνικά με ομάδες κοριτσιών – αγοριών. Τα κορίτσια τραγουδούν τις τρεις πρώτες φράσεις και τα αγόρια τις δυο τελευταίες. Όλοι τραγουδούν a capella κρατώντας το ρυθμό με στράκες.</p>	<p>14 -Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Μουσικού Ανθολογίου Δημοτικού Π.Ι. & ΥΠΕΠΘ 2008</p> <ul style="list-style-type: none"> • «Μουσικό Ανθολόγιο Α΄-Στ΄ Δημοτικού» (Μόσχος Κ., Τουμπακάρη Ν., Τόμπλερ Μ.), ΟΕΔΒ 2009) <p>(σελ.154,155,157,158,159,161) Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπουρίνο, τρίγωνο, glockenspiel - Πιάνο, αρμόνιο -Audio CD, CD Player</p> <p>Ηλεκτρονικός υπολογιστής με ηχεία, βιντεοπροβολέας</p> <p>Υλικά καθημερινής χρήσης Πιάνο, αρμόνιο</p>
--	--	--	--

(Μουσική και Ιστορία, Μουσική και Γεωγραφία, Μουσική και Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή)

SOMEBODY GOT LOST IN THE STORM

Παραδοσιακό αφροαμερικάνικο

The musical score is written for a single melodic line in 4/4 time. It consists of three staves. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody starts on a whole note C4, followed by quarter notes G4, A4, Bb4, and C5. The second staff continues the melody with quarter notes G4, F4, E4, and D4. The third staff concludes the melody with quarter notes C4, Bb4, A4, and G4. Chord symbols (C, G7, F7) are placed above the notes. The lyrics 'Some - bo - dy got lost in a storm. Some - bo - dy got lost in a storm. Some - bo - dy got lost. Some - bo - dy got lost. Some - bo - dy got lost in a storm.' are written below the notes.

2. Poor sinner got lost in a storm, 3. Somebody got lost in a storm,
4. Don't ever get lost in a storm, 5. Somebody got lost in a storm,

-Ενεργητική Ακρόαση με χρήση ΤΠΕ. Οι μαθητές αναζητούν στο Διαδίκτυο εκτέλεση του τραγουδιού “Somebody got lost in the storm” από τη Joan Baez που συνοδεύει με κιθάρα.
(Μουσική και Αγγλικά)

-Ενεργητική ακρόαση. Οι μαθητές ακούν το τραγούδι «Καληνύφτα» από την ελληνόφωνη Κάτω Ιταλία διαβάζοντας παράλληλα τους στίχους. Εντοπίζουν τις λέξεις που υπάρχουν και σήμερα στη νεοελληνική γλώσσα και προσπαθούν να συλλάβουν το νόημα του ποιητικού κειμένου.
(Μουσική και Γλώσσα)

-Δημιουργία Μουσικής Οι μαθητές συνθέτουν συλλογικά μια μελοποίηση του ποιήματος «Ανάμεσα σε δυο πατρίδες» της Αγαθής Δημητρούκα π.χ.

re Do re Do sol
 Βγαί - νο μεσ' απ' τη φω - τιά με κα - μέ - νη την καρ - δια, βγαί - νο μεσ' απ'
 Η - ρε - μη πα - τώ στε - ριά χω - ρίς νο - τιά χω - ρίς βο - ριά η - ρε - μη πα -

6 re Do La re sol re La
 τη φω - τιά κι απ' το καυ - τό της κύ - μα, θέ - λω τη ζω - ή μου να βρω πριν ση - κώ - σω
 τώ στε - ριά με το γυμ - νό μου βή - μα.

12 re sol re La re
 ώλ - λο σταυ - ρό θέ - λω τη ζω - ή μου να βρω πριν ζα - να - γί - νο θύ - μα.

ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ ΔΥΟ ΠΑΤΡΙΔΕΣ

1. Βγαίνω μεσ' απ' τη φωτιά
με καμένη την καρδιά,
βγαίνω μεσ' απ' τη φωτιά
κι απ' το καυτό της κύμα.	7. Ψάχνω μια πατρίδα για μένα
ψάχνω για καινούργια ελπίδα
κι ειν' η χώρα ετούτη που ήρθα
ευλογημένη χώρα.
2. Ήρεμη πατώ στεριά
χωρίς νοτιά, χωρίς βοριά
ήρεμη πατώ στεριά
με το γυμνό μου βήμα.	8. Ψάχνω μια πατρίδα για μένα
ψάχνω μια πατρίδα για σένα
ψάχνω μια ελπίδα γι' αυτούς
που έχουν μείνει πίσω
3. Θέλω τη ζωή μου να βρω
πριν σηκώσω άλλο σταυρό
θέλω τη ζωή μου να βρω
πριν ξαναγίνω θύμα..	9. Είν' αδέρφια είναι γονείς
μιας αλήθειας παντοτινής
μιας παγίδας π' ούτε κανείς
ούτε κι εγώ θα λύσω.

		<p>4. Βγήκα μεσ' απ' τη φωτιά με καμένη την καρδιά βγήκα μεσ' απ' τη φωτιά την τελευταία ώρα.</p> <p>5. Σύνορα και ποταμοί μαυροβούνια και γκρεμοί πάθη και τυφλοί θυμοί δε με σκλαβώνουν τώρα.</p> <p>6. Δίχως τη ματιά μου τη θολή τη ζωή ζητώ την καλή τη ζωή που κάνουν πολλοί μες στου Θεού τα δώρα.</p> <p>* και ** : Πρόκειται για προσθήκες της τάξης για τις ανάγκες της μελοποίησης.</p> <p>(Μελοποίηση Ε΄ Τάξης σχ. έτος 2004-2005)</p> <p><u>-Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές μαθαίνουν τραγούδια που δημιουργήθηκαν με τη μελοποίηση ποιημάτων από Έλληνες συνθέτες και κυκλοφόρησαν σε 2 κασσέτες με τον τίτλο «Μελοποιημένα ποιήματα από βιβλία του Δημοτικού Σχολείου» (ΥΠΕΠΘ -Διεύθυνση Εποπτικών Μέσων Διδασκαλίας, 1997) π.χ. «Τούρκικη Εισβολή» (Κ.Μόντη-Ν.Μαυρουδή), «Πρώτη Μαΐου» (Δ.Σολωμού – Μ.Πλέσσα), «Τραγούδι Κοριτσιού» (Ο.Ελύτη-Θ.Αντωνίου), κ.ά.</p>	<p>10. Κι αν από (ε)*δώ με διώξουν τα πανιά μου θα με σπρώξουν σε λιμάνια πιο φιλικά (σε μια καινούργια πατρίδα)**.</p>
--	--	---	---

ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΥΛΙΚΑ-ΜΕΣΑ
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Να νιώσουν τη χαρά και την ικανοποίηση που προσφέρει η παρουσίαση μιας εκδήλωσης με μουσική που εκτελείται ζωντανά και σε πραγματικό χρόνο ενώπιον κοινού ● Να παρακολουθούν ποικιλία μουσικών δρώμενων (συναυλίες, κοντσέρτα, κτλ.) και να συμπεριφέρονται ανάλογα με την περίπτωση 	<p>4.1. Εκδηλώσεις σχολικές</p> <p>4.2. Εκπαιδευτικά προγράμματα άτυπης εκπαίδευσης</p>	<p>- Οι μαθητές παρουσιάζουν ένα μουσικό πρόγραμμα επ΄ ευκαιρία διαφόρων εορτασμών, επετειών, εκδηλώσεων/αφιερωμάτων στο χώρο του σχολείου ή σε άλλους χώρους π.χ. Μουσικό πρόγραμμα σχολικής εορτής 28^{ης} Οκτωβρίου, Μουσικό πρόγραμμα σχολικής εορτής 17^η Νοεμβρίου, Μουσικό πρόγραμμα σχολικής εορτής 25^{ης} Μαρτίου Εκδηλώσεις σχετικά με θέματα μουσικά ή ευρύτερου ιστορικού, κοινωνικού και περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος π.χ. «Οι Πατρίδες των ανθρώπων», «Μελοποιημένη ελληνική ποίηση», «Φωνές από τη Θάλασσα», «Μίκης Θεοδωράκης-Μ.Χατζιδάκις» «Τ΄ όνειρο του παιδιού είναι η ειρήνη», «Δικαιώματα των παιδιών» «Πράσινη γη, μπλε ουρανός και θάλασσα», κ.ά.</p> <p>- Οι μαθητές παρουσιάζουν τραγούδια και μουσική για πολύτεχνα δρώμενα ή μουσικοθεατρικές παραστάσεις που περιλαμβάνουν τη συνδρομή πολλών τεχνών, π.χ. «Οδυσσεβάχ» (Καλογεροπούλου Ξ. – Σαββόπουλου Δ.), «Μορμόλης» (Χάχφελντ Ρ.- Σπανού Γ.), «Το Σκλαβί» (Καλογεροπούλου Ξ.- Κυπουργός Ν.) επένδυση λαϊκού παραμυθιού που δημιούργησαν οι ίδιοι οι μαθητές, κ.ά.</p> <p>Οι μαθητές παρακολουθούν συναυλίες στο σχολείο ή εκτός σχολείου στο πλαίσιο μουσικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων/εργαστηρίων άτυπης εκπαίδευσης</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Ε΄ Δημοτικού» (Αποστολίδου Α., Ζεπάτου Χ.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά Παραδείγματα: Κεφ.20 «Η πατρίδα τραγουδάει 25^η Μαρτίου» Βιβλίο Μαθητή (σελ 43-44) Κεφ.23 «Οι μουσικές του κόσμου» Τετράδιο Εργασιών (σελ.40)</p> <p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Στ΄ Δημοτικού» (Θεωδωρακοπούλου Μ., Παπαντώνης Γρ., Παρασκευοπούλου Χ. Α., Σπετσιώτης Ι.), ΟΕΔΒ 2007 Βιβλίο Μαθητή-Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ενδεικτικά παραδείγματα: Κεφ.25 «Μελωδικό Αντίο» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 73-74) Πιάνο, μουσικά όργανα Orff, CD Player, σύστημα μικροφωνικής με κονσόλα, ηλεκτρονικός υπολογιστής με κονσόλα</p>

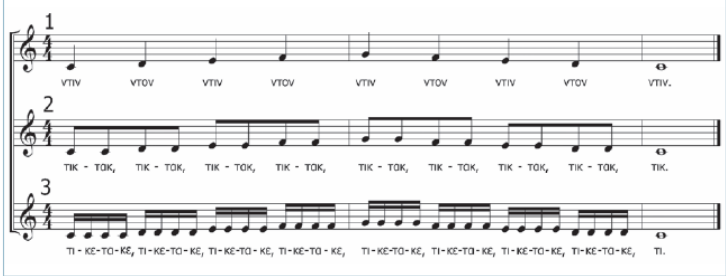
	<p>4.3. Μουσειακή Αγωγή</p>	<p>- Οι μαθητές επισκέπτονται μουσεία Μουσικών Οργάνων, μουσεία Λαϊκής Τέχνης, Αρχαιολογικά και Βυζαντινά μουσεία και αναζητούν εκθέματα σε σχέση με τη μουσική, π.χ. μουσικά όργανα, αγγεία που απεικονίζουν αρχαία μουσικά όργανα, ψηφιδωτά ή αγιογραφίες με μουσικές παραστάσεις, μουσικά όργανα που συνοδεύουν τους οι μεταμφιεσμένους του Δωδεκαμέρου ή των Αποκρεών, μουσικά όργανα ηρώων της Ελληνικής Επανάστασης κτλ.</p> <p>Οι μαθητές επισκέπτονται επίκαιρες εκθέσεις αφιερωμένες σε συνθέτες ή εκτελεστές μουσικής.</p>	<p>Ηλεκτρονικός υπολογιστής βιντεοπροβολέας</p>
--	------------------------------------	--	---

2.2. Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Α' Τάξη Γυμνασίου

ΟΡΓΑΝΩΤΗΣ 1ος : Προσεγγίζω και κατανοώ τις έννοιες και τα βασικά στοιχεία της μουσικής

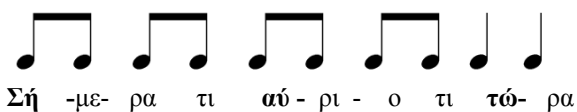
Α' Γυμνασίου

ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΥΛΙΚΑ-ΜΕΣΑ
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none">• Να επαναλαμβάνουν με αυξανόμενη ακρίβεια σύνθετα ρυθμικά σχήματα• Να κατανοήσουν και να αναγνωρίζουν τα σύμβολα της ευρωπαϊκής σημειογραφίας όσον αφορά τη διάρκεια του ήχου και το ρυθμό της μουσικής• Να διακρίνουν τα ισχυρά – ασθενή μέρη στο μέτρο του ρυθμού μιας μουσικής ή μιας σειράς λέξεων• Να διακρίνουν τον παλμό από το μελωδικό ρυθμό• Να εκτελέσουν μια ρυθμική παρτιτούρα prima viste με βάση τα ρυθμικά ονόματα στο Σχετικό Solfa Σύστημα (Σ.Σ.Σ) και τις αντίστοιχες ηχηρές κινήσεις του σώματος που έχουν μάθει• Να μπορούν να ακολουθούν μια μουσική σε διμερές, τριμερές ή τετραμερές μέτρο με τις τυπικές κινήσεις μέτρησης ενός μαέστρου• Να εξοικειωθούν με το ελλiptές μέτρο, τη συγκοπή και τον αντιχρονισμό• Να ανταποκρίνονται ψυχοκινητικά σε χαρακτηριστικούς ρυθμούς της ελληνικής ή άλλης μουσικής παράδοσης• Να αυτοσχεδιάζουν και να συνθέτουν δικά τους ρυθμικά σχήματα στο πλαίσιο της συγκοπής	<p>1.1. Ρυθμός</p> <p>-Παλμός-ρυθμός</p> <p>-Ρυθμικές αξίες: παρεστιγμένο όγδοο με δέκατο έκτο, τρίηχο ογδόων, όγδοα με δύο δέκατα έκτα, Ελλiptές μέτρο, συγκοπή- αντιχρονισμό</p> <p>-Μέτρα 2/4, 3/4, 4/4, 5/8, 7/8, 9/8</p>	<p>-<u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές μαθαίνουν τα πεντάγραμμα. Έπειτα, χωρίζονται σε τρεις ομάδες και τραγουδούν ταυτόχρονα και τις τρεις γραμμές:</p> <div data-bbox="1048 715 1771 1054"><p style="text-align: center;">Σ' ένα κατάστημα ρολογιών</p></div>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Α' Γυμνασίου» (Σταυρίδης Μ., Σκορδή Μ., Χατζηγεωργίου – Λυπούρη Α.), ΙΤΥΕ – ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ 2012 (Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα:</p> <p>Α' Ενότητα Κεφ. 2. «Μουσικοί διάλογοι και αντίφωνα» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 12),</p> <p>Β' Ενότητα Κεφ 1.α.«Επιμένω μουσικά» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 28)</p> <p>Δ' Ενότητα κεφ.3 «Τι – κε – τα – κε» Βιβλίο Μαθητή (σελ.70)</p>

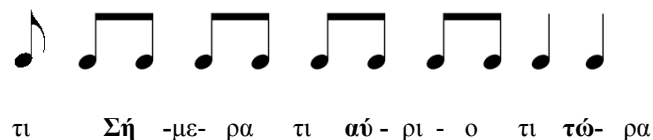
- Να αποδίδουν τις ρυθμικές έννοιες μέσω οργάνων, φωνής και με τη χρήση συμβατικής και μη-συμβατικής σημειογραφίας
- Να αναπτύξουν την ακουστική τους μνήμη αναγνωρίζοντας, αποκωδικοποιώντας και αποδίδοντας λεκτικά με συμβατική και με μη συμβατική σημειογραφία ρυθμικά σχήματα

-Εκτέλεση Μουσικής Εκτελούν στο ταμπουρίνο το ρυθμό στίχων τραγουδιών και διακρίνουν τους ισχυρούς από τους ασθενείς χρόνους π.χ.

Έπειτα προσεγγίζουν διαισθητικά το ελλιπές μέτρο προσθέτοντας τη συλλαβή «τι»:

Στη συνέχεια, χωρίζονται σε δυο ομάδες: η μια χτυπά σε κλάβες όλους τους χρόνους, η άλλη χτυπά σε πιατίνια τους ισχυρούς.

Ζ' Ενότητα «Ας κάνουμε μια επανάληψη 2» Βιβλίο Μαθητή (σελ.57)

13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Γυμνασίου Π.Ι& ΥΠΕΠΘ 2008

«Εισαγωγή στη Μουσική Α' Γυμνασίου» (Βασιλειάδης Στ., Γλυνιάς - Ζεάκης Α., Κανάρη Λ., Φραγκούλη Α.), ΟΕΔΒ 1992 (έκδοση σντομευμένη) κασέτες Σχολικού Βιβλίου

Ενδεικτικό παράδειγμα:

Ρυθμός 1, θ) «Βασικές ρυθμικές αξίες και τα ρυθμικά ονόματά τους» (σελ.52)

Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπουρίνο, τρίγωνο, glockenspiel - Πιάνο, αρμόνιο - CD Player

-Μουσική εκτέλεση Οι μαθητές διευθύνουν» με τις τυπικές –για κάθε μέτρο- κινήσεις μέτρησης ενός μαέστρου μουσικά έργα με διμερές, τριμερές και τετραμερές μέτρο, συνδυάζοντάς τις κινήσεις και με άλλες εκφραστικές, δυναμικές ή ερμηνευτικές εντολές - υποδείξεις π.χ 2/4 «Τέσσερις Στρατηγοί κινάν και παν» (Μπ.Μπρεχτ, μετ.Οδ.Ελύτη-Μ.Χατζιδάκι), 3/4 «Το βαλς των χαμένων ονείρων» (Μ.Χατζιδάκι) και 4/4 «Είναι το γέλιο σου» (Λ.Δημοπούλου – Λ.Μαχαιρίτσας) κ.ά.

-Μουσική εκτέλεση Οι μαθητές τραγουδούν με τους αντίστοιχους φθόγγους – κι έπειτα κανονικά με τα λόγια- την αρχή της μελωδίας του τραγουδιού “I Got Rhythm” (I.Gershwin- G.Gershwin) χτυπώντας παράλληλα στράκες στον πρώτο (ισχυρό) χρόνο και στον τρίτο (ημι-ισχυρό) χρόνο:

The image shows two staves of musical notation for the song "I Got Rhythm". The first staff is in treble clef with a common time signature (C). It contains the first four measures of the melody. Below the notes, there are rhythmic markings: a vertical line for the first measure, a vertical line with a horizontal line for the second measure, a vertical line with a horizontal line for the third measure, and a vertical line with a horizontal line for the fourth measure. The lyrics "I got rhy- thm I got mu- sic" are written below the notes. The second staff is also in treble clef and contains the next four measures of the melody. Below the notes, there are rhythmic markings: a vertical line with a horizontal line for the first measure, a vertical line with a horizontal line for the second measure, a vertical line with a horizontal line for the third measure, and a vertical line with a horizontal line for the fourth measure. The lyrics "I got my man who could ask for an- y thing more?" are written below the notes.

-Δημιουργία Μουσικής Οι μαθητές αυτοσχεδιάζουν ένας - ένας με παλαμάκια ένα δικό τους ρυθμικό σχήμα σε δύο μέτρα 4/4. Το ρυθμικό σχήμα ξεκινά με παύση τετάρτου στον πρώτο χρόνο του πρώτου μέτρου (βλέπε αρχή τραγουδιού “I Got Rhythm”). Αποδίδουν την άρση της παύσης του πρώτου μέτρου με χτύπημα του ποδιού στο έδαφος.

-Εκτέλεση Μουσικής Οι μαθητές συνειδητοποιούν τις θέσεις και άρσεις των μέτρων εκτελώντας σχήματα εκτέλεσης απλών και μεικτών μέτρων στο τουμπελέκι π.χ.:

		 <p>μέτρο 4/4 Ντουμ τέ - κε ντουμ κε</p> <p>μέτρο 5/8 Ντουμ τε- κε Ντουμ κε</p> <p>Οι αριστερόχειρες μαθητές παίζουν αντιστρόφως: τις θέσεις (χτύπημα «ντουμ») με το αριστερό χέρι και τα πρίμα – άρσεις (χτυπήματα «τέ-κε») με το δεξί.</p>	
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να τραγουδούν ατομικά και σε ομάδες σύνθετες μελωδίες με τονική ακρίβεια • Να τραγουδούν ατομικά και σε ομάδες μελωδίες με μίμηση • Να τραγουδούν μια μελωδία σε διαφορετικές τονικότητες (μετατροπία) • Να τραγουδούν και να παίζουν από μνήμης μελωδικά μοτίβα με τα ονόματα των φθόγγων τους • Να κατανοήσουν εμπειρικά τη λειτουργία των αλλοιώσεων (δίεση – ύφεση) και να διακρίνουν ακουστικά τη μείζονα και την ελάσσονα κλίμακα • Να εκτελούν στη φλογέρα ή σε τονικά μουσικά όργανα μελωδίες τραγουδιών που έχουν μάθει 	<p>1.2. Τονικό ύψος-Μελωδία</p> <p>Μελωδικό μοτίβο, πεντατονικές κλίμακες, μείζονα – ελάσσονα κλίμακα, ύφεση-δίεση Μετατροπία (εμπειρικά)</p>	<p><u>-Μουσική εκτέλεση</u> Οι μαθητές μαθαίνουν το δημοτικό τραγούδι «Σου' πα μάνα» (Πελοπόννησος). Χωρίζονται έπειτα σε δυο ομάδες: μια ομάδα «τραγουδιστών» και μια ομάδα «μουσικών».</p> <p>Η ομάδα των «μουσικών» μαθαίνει τις δυο φράσεις του μέρους Α στο glockenspiel:</p> <p>(ντο-φα-μι-ντο-ρε) και (ντο – ρε – μι – φα – σολ – λα – φα)</p> <p>Η ομάδα των τραγουδιστών εκτελεί κανονικά το τραγούδι, ανάμεσα στα μέρη Α και Β η ομάδα των «μουσικών» παίζει τη μελωδία του Α μέρους σύμφωνα με τις φράσεις που έχουν μάθει:</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Α΄ Γυμνασίου» (Σταυρίδης Μ., Σκορδή Μ., Χατζηγεωργίου – Λυμπούρη Α.), ΙΤΥΕ – ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ 2012 (Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα:</p> <p>Β΄ ΕΝΟΤΗΤΑ 1.β. «Επιμένω μουσικά» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 34), Τετράδιο Εργασιών (σελ.18-19), Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ. 20-21)</p>

- Να δημιουργούν μελωδίες στη φλογέρα ή στο glockenspiel στο πλαίσιο της πεντατονικής κλίμακας
- Να εξοικειωθούν με το σύστημα συμβολισμού του τονικού ύψους στην ευρωπαϊκή μουσική σημειογραφία
- Να τραγουδούν διατηρώντας ορθή θέση σώματος, καλή άρθρωση, κατάλληλη έκφραση, αυξανόμενο έλεγχο και στήριξη της αναπνοής, τραγούδια κατάλληλα για την τάξη τους.
- Να αναπτύξουν την ακουστική τους μνήμη αναγνωρίζοντας, αποκωδικο-ποιώντας και αποδίδοντας λεκτικά με συμβατική και μη συμβατική σημειογραφία μελωδικά σχήματα
- Να τραγουδούν συγχρονισμένα ακολουθώντας τις οδηγίες ενός μαέστρου έχοντας επίγνωση του ρόλου τους μέσα στο μουσικό σύνολο

Σου' πα μάνα (Πελοπόννησος)

Γέρον άντρα, καλέ μάνα μη μου δώσεις
γέρον άντρα μημου δώσεις γιατί θα το μετανιώσεις.

Γιατί ο γέρος, καλέ μάνα, γιατί ο γέρος τα' ξετάζει,
γιατί ο γέρος τα' ξετάζει, στο ψιλό τα λογαριάζει.

-Μουσική εκτέλεση Οι μαθητές προσεγγίζουν την αλλοίωση, την αναίρεση και το διάστημα του ημιτονίου ακούγοντας το μουσικό θέμα “Batman Theme” του Neal Heft από την τηλεοπτική σειρά Batman της δεκαετίας του 1960.

Παίζουν το θέμα σε glockenspiel ή σε κιθάρα. Πρόκειται για δωδεκάμετρο blues που περιλαμβάνει τρεις συγχορδίες με επιρροές από τη surf music και τη μουσική για κατασκοπευτικές ταινίες (spy movies) της εποχής:

(σολ – φα δίεση – φα αναίρεση – φα δίεση), (ντο – σι – σι ύφεση – σι) και (ρε – ντο δίεση - ντο αναίρεση – ντο δίεση)

- Ενεργητική ακρόαση Οι μαθητές ακούν και διαβάζουν παράλληλα την παρτιτούρα από τον κανόνα “Jubilate Deo” του W.A.Mozart και διακρίνουν ακουστικά την κλίμακα της Ντο μείζονα:

Β΄ ΕΝΟΤΗΤΑ 2.α. «Μουσικές σε πέντε τόνους1» Βιβλίο Μαθητή (σελ 37, 38), Τετράδιο Εργασιών (σελ.25)

Ζ΄ ΕΝΟΤΗΤΑ «Ας κάνουμε μια επανάληψη» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 57)

«Ανθολόγιο Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» (Μόσχος Κ., Κανδυλάκη Μ., Τόμπλερ Μ.) - Βιβλίο Εκπαιδευτικού, ΟΕΔΒ, 2007

Ενδεικτικά παραδείγματα: (σελ.49, 183)

13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Ανθολόγιο Μουσικών Κειμένων Γυμνασίου Π.Ι&ΥΠΕΠΘ 2008

Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπουρίνο, τρίγωνο, glockenspiel - Πιάνο, αρμόνιο - CD Player

Jubilate Deo WOLFGANG AMADEUS MOZART

$\text{♩} = 90$

A

Ju - bi - la - te, ju - bi - la - te, ju - bi - la - te De - o

B

Ju - bi - la - te De - o, ju - bi - la - te De - o.

-Ενεργητική ακρόαση Ο εκπαιδευτικός γράφει στον πίνακα και παίζει σε μελωδικό όργανο την κλίμακα της ρε ελάσσονα. Οι μαθητές ακούν το τραγούδι «Τα λουστράκια» (Ν.Γκάτσου – Μ.Χατζιδάκι) και διακρίνουν ακουστικά την κλίμακα της ρε ελάσσονα:

Τα λουστράκια ΜΑΝΟΥΧΑΤΖΙΔΑΚΙ – ΝΙΚΟΥΓΚΑΤΣΟΥ

$\text{♩} = 90-120$

A

Δου - λεά και χα - μα - λι - κι και βρώ - μα κι ο - πλυ - σιά μα - ζού - τη - καν οι λώ - κοι να
μά - ραι στο χα - λι - κι χαρ - τσί - νια ο - πό βρε - σιά και μ'έ - χει σαν σκου - λή - κι του

B

μπουν στην... εκ - κλη - σιά. Και - Πού θα πά - με, πού θα πά - με
κό - σμου η μπα - μπε - σιά. Σιώ - πα, αώ - πα, αώ - πα, αώ - πα

C

τί θα φά με, τί θα φά - με; Έ - κλε - ψα μια λα - μα - ρί - να με ζε - στή ζε - στή φα - ρί - να
δεν μου τό'πες, δεν σου τό'πα, πά - ψε, πά - ψε, πά - ψε, πά - ψε κι ό - τι βρεκ μπρο - στά σου χά - ψε.

D

Sofo τρομπέτα

E

Finis

«Φτιάξε και Άκουσε μια Κλίμακα»

<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/6157?locale=el>

Εφαρμογή: «Εικονικό πιάνο»

<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/5840?locale=el>

Διαδραστικό σχολικό βιβλίο Μουσικής Α΄ Γυμνασίου

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-A118/568/3706,16151/>

-Ενεργητική Ακρόαση κι Εκτέλεση Μουσικής με χρήση ΤΠΕ
(<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/6157?locale=el>) Ο εκπαιδευτικός ανοίγει τη διαδραστική – διερευνητική δραστηριότητα «Φτιάξε και Άκουσε μια κλίμακα» στον διαδραστικό πίνακα της τάξης. Εξηγεί τη λειτουργία της και τις δυνατότητες που προσφέρονται στους μαθητές για να δημιουργήσουν, να εξερευνήσουν και να πειραματιστούν με τις κλίμακες, να ακούσουν μείζονες και ελάσσονες κλίμακες και τις συγχορδίες τους.

Οι μαθητές δοκιμάζουν με την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού να φτιάξουν διαφορετικές μείζονες κλίμακες. Κάθε φορά που επιλέγουν τη σωστή νότα αυτή χρωματίζεται μπλε, ενώ όταν η επιλογή τους είναι λάθος, η νότα χρωματίζεται κόκκινη. Παρατηρούν ακουστικά τη θέση και τη λειτουργία του ημιτονίου στις μείζονες σε σύγκριση με τις ελάσσονες κλίμακες.

-Ενεργητική Ακρόαση κι Εκτέλεση Μουσικής με χρήση ΤΠΕ
(<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/5840?locale=el>)
Οι μαθητές μαθαίνουν το τραγούδι «Λιλ Λάιζα Τζέιν»
(<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-A118/568/3706,16151/>)

Ο εκπαιδευτικός ανοίγει στον διαδραστικό πίνακα της τάξης την εφαρμογή «Εικονικό Πιάνο» και με τη βοήθεια των μαθητών παίζει τα δύο μέρη της συνοδείας πάνω στο εικονικό κλαβιέ.

Έπειτα, οι μαθητές ανά ζευγάρια κάνουν χρήση των υπολογιστών με την εφαρμογή του «Εικονικού Πιάνου» εξασκούνται στο παίξιμο της συνοδείας, ενώ η τρίτη ομάδα τραγουδά. Στη συνέχεια χωρίζονται σε ομάδες όπου κάθε μια αναλαμβάνει να παίζει τη συνοδεία ή να εκτελεί παράλληλα το τραγούδι. Οι ομάδες αλλάζουν ρόλους έτσι ώστε όλοι οι μαθητές να δοκιμάσουν τις δυνάμεις τους σε όλους τους ρόλους.

Οι μαθητές να μπορούν:

- Να κατανοήσουν την έννοια της θεματικής ανάπτυξης
- Να διακρίνουν την αλυσίδα κατά την ανάπτυξη ενός θέματος
- Να διακρίνουν τα θέματα σε μια κλασική συμφωνία
- Να διακρίνουν μουσικά έργα ή τραγούδια με διμερή ή τριμερή μορφή, μορφή ρόντο και μορφή θέμα και παραλλαγές
- Να τραγουδούν και να παίζουν σε μουσικά όργανα με αίσθηση των φράσεων
- Να γνωρίσουν μορφές οργανικής και φωνητικής μουσικής της Λόγιας Δυτικής Μουσικής
- Να αυτοσχεδιάζουν και να συνθέτουν με κίνηση, φωνή, όργανα, ηχογόνα αντικείμενα και το σώμα (body percussion) δίνοντας έμφαση στις έννοιες της μορφολογίας (ροντό, θέμα και παραλλαγές, ερώτηση-απάντηση)

1.3. Μορφή

Διμερής - Τριμερής μορφή, μορφή Ρόντο, Θέμα και παραλλαγές, Ερώτηση-Απάντηση
Θέμα - ανάπτυξη θέματος - αλυσίδα Μορφές οργανικής και φωνητικής μουσικής της Λόγιας Δυτικής Μουσικής (Συμφωνία, Κονσέρτο, Όπερα κ.ά.)

-Ενεργητική ακρόαση Οι μαθητές ακούν το πρώτο μέρος Allegro con brio από την 5^η Συμφωνία του L.v.Beethoven και διακρίνουν την έκθεση του πρώτου θέματος (τα έξι μέτρα του λεγόμενου μοτίβου «του Πεπρωμένου»), το πέρασμα του θέματος σε διάφορα όργανα της ορχήστρας και την έκθεση του δεύτερου θέματος. Στη συνέχεια, αναμένουν κατά την ακρόαση την επανέκθεση του θέματος προς το τέλος του έργου:

Βιολιά, κλαρινέτα
ff
Βιόλες
Βιολοντσέλλα, κοντραμπάσα

Αρχικό μοτίβο

Κόρνα σε μι ύφεση

Η μετάβαση από το πρώτο στο δεύτερο θέμα στα κόρνα

-Ενεργητική Ακρόαση Οι μαθητές ακούν το synthpop instrumental σε Moog synthesizer "Popcorn" του Gershon Kingsley και διακρίνουν την αλυσιδωτή ανάπτυξη του θέματος καθώς και τη μορφή ABA του instrumental.

- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Α΄ Γυμνασίου» (Σταυρίδης Μ., Σκορδή Μ., Χατζηγεωργίου – Λυμπούρη Α.), ΙΤΥΕ – ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ 2012 (Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού)

Ενδεικτικά παραδείγματα:

Β΄ ΕΝΟΤΗΤΑ 1.α. «Επιμένω μουσικά» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 30-31), 2.β. «Μουσικές σε πέντε τόνους» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 44 - 45)

Γ΄ ΕΝΟΤΗΤΑ «Ας κάνουμε μια επανάληψη 1», Βιβλίο Μαθητή (σελ.52-53), Τετράδιο Εργασιών (σελ.13)

Δ΄ ΕΝΟΤΗΤΑ 2. «Α, Β στη σειρά» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 66), 3.«Τι-κε-τα-κε», Βιβλίο Μαθητή (σελ. 73), 4. «Μουσική σε κύκλο» Βιβλίο Μαθητή (σελ.74-79), Τετράδιο Εργασιών (σελ.40-41), Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.31 - 34)

Ε΄ ΕΝΟΤΗΤΑ 1.β. «Ταξίδι στο παρελθόν» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 87-90),

		<p>-<u>Ενεργητική Ακρόαση με χρήση ΤΠΕω</u> Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες εργασίας και αναζητούν στη σιντοθήκη τους, στο ραδιόφωνο και το Διαδίκτυο τραγούδια ή οργανική μουσική με διμερή ή τριμερή μορφή, μορφή ρόντο και μορφή θέμα και παραλλαγές. Κάθε ομάδα επιλέγει από ένα μουσικό έργο ή τραγούδι για κάθε μορφή τα οποία και φέρνει στην τάξη για ακρόαση σε audio cd ή σε μορφή mp3 ή mp4. Κατά την ακρόαση τα μέλη των άλλων ομάδων πρέπει να βρουν ποια μορφή αντιστοιχεί σε κάθε μουσικό έργο ή τραγούδι.</p> <p>-<u>Ενεργητική Ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν μέρη από τη Σουίτα μπαλέτου «Καρυοθραύστης» του P.I. Tchaikovsky. Διακρίνουν ακουστικά τους χορούς που έχουν τριμερή μορφή (ABA).</p>	<p>Τετράδιο Εργασιών (σελ.45 - 47), Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ. 38-40)</p> <p>Ζ' ΕΝΟΤΗΤΑ «Ας κάνουμε μια επανάληψη 2» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 114-115)</p> <p>13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Γυμνασίου Π.Ι& ΥΠΕΠΘ 2008</p> <p>Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπουρίνο, τρίγωνο, Glockenspiel. Πιάνο, αρμόνιο CD Player, Ηλεκτρονικός υπολογιστής με ηχεία</p>
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράψουν τη δυναμική αγωγή ενός μουσικού έργου με τους βασικούς όρους περιγραφής της δυναμικής αγωγής • Να δημιουργήσουν ένα ηχητικό δρώμενο με μεταβολές δυναμικής χρησιμοποιώντας απλά μουσικά όργανα, ήχους σώματος και φωνής ή αυτοσχέδια ηχογόνα μέσα. 	<p>1.4. Δυναμική Αγωγή</p> <p>Όροι δυναμικής αγωγής (piano, forte, fortissimo, pianissimo, crescendo, diminuendo, mezzo piano, mezzo forte, sforzando, subito piano)</p>	<p>- <u>Ενεργητική Ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν το «Πριγκηπικό διάταγμα» από το Μπαλέτο «Ρωμαίος και Ιουλιέτα» του S.Prokofiev και δημιουργούν παράλληλα ένα «χάρτη ακρόασης» σημειώνοντας με συμβατικούς όρους της δυναμικής αγωγής τη διαδοχή των καταστάσεων και των μεταβολών της δυναμικής αγωγής.</p> <p>-<u>Δημιουργία Μουσικής</u> Οι μαθητές σημειώνουν τη σειρά διαδοχής των καταστάσεων και των μεταβολών της δυναμικής αγωγής σε ένα μουσικό έργο π.χ. Forte –crescendo- sf-subito – pp-crescendo –sf-ff-diminuendo – pp κι έπειτα δημιουργούν ανά ομάδες ένα ηχητικό –δρώμενο δικής τους ενόρχηστρωσης με βάση τη σειρά αυτή χρησιμοποιώντας μουσικά όργανα, αντικείμενα γύρω τους, το σώμα τους κι άλλα αυτοσχέδια ηχογόνα μέσα.</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Α΄ Γυμνασίου» (Σταυρίδης Μ., Σκορδή Μ., Χατζηγεωργίου – Λυμπούρη Α.), ΙΤΥΕ – ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ 2012 (Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα:</p> <p>Α΄ ΕΝΟΤΗΤΑ 3. «Ανακαλύπτω τη φωνή» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 20)</p>

		<p><u>-Δημιουργία Μουσικής</u> Οι μαθητές ενορχηστρώνουν μια μελωδία σε ένα μουσικό πρόγραμμα. Δημιουργούν διαφορετικές «εκδοχές» καταστάσεων και μεταβολών δυναμικής αγωγής τις οποίες και ακούν και αξιολογούν. Επιλέγουν την εκτέλεση που κρίνουν ότι ήταν κατά τη γνώμη τους η πιο «ταιριαστή».</p>	<p>Ε΄ ΕΝΟΤΗΤΑ 1.α. «Ταξίδι στο παρελθόν 1», Βιβλίο Μαθητή (σελ.20), Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.38)</p> <p>13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Γυμνασίου Π.Ι&ΥΠΕΠΘ 2008</p> <p>Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπούρινο, τρίγωνο, glockenspiel - Πιάνο, αρμόνιο - CD Player Ηλεκτρονικός υπολογιστής με ηχεία και μουσικό πρόγραμμα</p>
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να χαρακτηρίζουν τη ρυθμική αγωγή ενός μουσικού έργου που ακούν χρησιμοποιώντας τους βασικούς όρους περιγραφής της ρυθμικής αγωγής • Να διακρίνουν τις διαφορές που δημιουργεί η μεταβολή της ρυθμικής αγωγής σε μια μουσική • Να διακρίνουν τις ομοιότητες ή διαφορές της ρυθμικής αγωγής μεταξύ των μερών ενός μουσικού έργου • Να δημιουργήσουν ένα ηχητικό δρώμενο με μεταβολές ρυθμικής αγωγής χρησιμοποιώντας αυτοσχέδια ηχογόνα μέσα, απλά μουσικά όργανα, ήχους σώματος ή φωνής. 	<p>1.5. Ρυθμική Αγωγή</p> <p>Όροι ρυθμικής αγωγής (ταχύτητα) (allegro, adagio, accelerando, ritardando, largo moderato, presto, A tempo)</p>	<p>- <u>Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν το «Χορό των Νεράιδων» το τρίτο μέρος από το έργο «Μαγιοβότανο» -Συμφωνική Σουίτα του Μανώλη Καλομοίρη και περιγράφουν τις καταστάσεις και τις μεταβολές της ρυθμικής του αγωγή και τις μεταβολές της καθώς και τα συναισθήματα που τους δημιούργησε η ακρόαση.</p> <p>- <u>Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν τη διασκευή του ροκ συγκροτήματος Samatistas στην καντάδα «Η Ανθισμένη αμυγδαλιά» (Δ.Δροσίνη – άγνωστος συνθέτης) κι ακούν την ομώνυμη καντάδα. Περιγράφουν τις διαφορές ανάμεσα στις δυο μουσικές και την επίδραση που επέφερε η μεταβολή της ρυθμικής αγωγής.</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Α΄ Γυμνασίου» (Σταυρίδης Μ., Σκορδή Μ., Χατζηγεωργίου – Λυμπούρη Α.), ΙΤΥΕ – ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ 2012 (Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα:</p> <p>Β΄ ΕΝΟΤΗΤΑ 3. «Ανεβαίνω τη σκάλα» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 50)</p>

		<p><u>-Ενεργητική Ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν την αρχή κάθε μέρους της Συμφωνίας «Η Έκπληξη» του J.Haydn και με βάση την ταχύτητα και το ύψος της μουσικής αντιστοιχούν δοσμένους συμβατικούς όρους ρυθμικής αγωγής με το σωστό μέρος. π.χ</p> <p>Πρώτο μέρος ● ● Finale.Allegro di molto</p> <p>Δεύτερο μέρος ● ● Adagio –Vivace assai</p> <p>Τρίτο μέρος ● ● Andante</p> <p>Τέταρτο μέρος ● ● Menuet.Allegro molto – Trio-Menuet</p>	<p>Ε΄ ΕΝΟΤΗΤΑ 2. «Στη χώρα του παραμυθιού» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 91-96, 112), Τετράδιο Εργασιών (σελ. 51) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.45-49)</p> <p>13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Γυμνασίου Π.Ι&ΥΠΕΠΘ 2008</p> <p>Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπουρίνο, τρίγωνο, glockenspiel - Πιάνο, αρμόνιο - CD Player</p>
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Να διακρίνουν το ιδιαίτερο ηχόχρωμα των μουσικών οργάνων της συμφωνικής ορχήστρας καθώς και των τμημάτων της ● Να αναγνωρίζουν τα αρχαία ελληνικά μουσικά όργανα ● Να αναγνωρίζουν ακουστικά τα είδη της ανθρώπινης φωνής ● Να πειραματίζονται με τα διαφορετικά ηχοχρώματα μουσικών οργάνων, αυτοσχέδιων ηχογόνων μέσων και της φωνής για να δημιουργήσουν μια ηχο-εικόνα ή ένα ηχητικό δρώμενο. 	<p>1.6. Ηχόχρωμα</p> <p>Όργανα συμφωνικής ορχήστρας Ενορχήστρωση έργου συμφωνικής μουσικής Αρχαία ελληνικά μουσικά όργανα Είδη ανθρώπινης φωνής</p>	<p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν το έργο του B.Britten «Οδηγός των Νέων για την Ορχήστρα» -“Young Person’s Guide to the Orchestra” και αναγνωρίζουν το ιδιαίτερο ηχόχρωμα των οργάνων της ορχήστρας και των τμημάτων της.</p> <p>Η ενεργητική ακρόαση του έργου μπορεί να χωριστεί σε τρεις ενότητες σύμφωνα με τη δομή του, καθώς έχει τη μορφή Θέμα και παραλλαγές, με φούγκα στην κατάληξη:</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Α΄ Γυμνασίου» (Σταυρίδης Μ., Σκορδή Μ., Χατζηγεωργίου – Λυμπούρη Α.), ΙΤΥΕ – ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ 2012 (Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα:</p> <p>Α΄ ΕΝΟΤΗΤΑ 4. «Τα χρώματα των ήχων» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 22-25),</p>

- Να πειραματίζονται με διαφορετικά ηχοχρώματα εικονικών μουσικών οργάνων σε ένα μουσικό πρόγραμμα

Θέμα

1. ΘΕΜΑ

Το Θέμα είναι βασισμένο σε ένα χορό (Rondeau) μέρος σκηνικής μουσικής που έγραψε ο H.Purcell για το θεατρικό έργο “Abdelazer” . Το Θέμα εκτίθεται έξι φορές για να παρουσιαστεί διαδοχικά από την ορχήστρα και τα τμήματά της: Ορχήστρα – Ξύλινα πνευστά – Χάλκινα πνευστά-Έγχορδα – Κρουστά –Ορχήστρα. Οι μαθητές κατά την ακρόαση διακρίνουν το ηχοχρώμα της ορχήστρας και το ηχοχρώμα κάθε οικογένειας οργάνων.

2. ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ

Στη συνέχεια, στις 13 Παραλλαγές οι μαθητές διακρίνουν το ιδιαίτερο ηχοχρώμα κάθε οργάνου -από το ψηλότερο σε έκταση στο χαμηλότερο- της οικογένειας των πνευστών, εγχόρδων και κρουστών της ορχήστρας καθώς εκτελούν από μια Παραλλαγή. Παράλληλα σε επιλέγουν σ’ ένα εκπαιδευτικό φυλλάδιο την εικόνα του οργάνου που ακούν κάθε φορά να παίζει την παραλλαγή του θέματος.

Τετράδιο Εργασιών (σελ.16-17) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.27-30)

Γ’ ΕΝΟΤΗΤΑ «Ας κάνουμε μια επανάληψη» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 52-53), Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.13-14)

13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Γυμνασίου Π.Ι& ΥΠΕΠΘ 2008

Audio CD «Οδηγός των Νέων για την Ορχήστρα»-B.Britten- Πιάνο, αρμόνιο - CD Player Ηλεκτρονικός υπολογιστής με ηχεία και μουσικόμ πρόγραμμα, βιντεοπροβολέας

«Οδηγός νέων για την ορχήστρα»
<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/1404?locale=el>

Διαδραστική εφαρμογή «Διακρίνω τα Χάλκινα από τα Ξύλινα Πνευστά»
<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/6160?locale=el>

Παραλλαγές	Solo όργανο	Όργανα συνοδείας
Ξύλινα πνευστά	1. φλάουτα, πίκολο	βιολιά, άρπα, τρίγωνο
	2. όμποε	έγχορδα, τύμπανα
	3. κλαρινέτο	έγχορδα, τούμπα
	4. φαγκότα	έγχορδα, ταμπούρο
Έγχορδα	5. βιολιά	χάλκινα, γκραν κάσα
	6. βιόλες	ξύλινα-χάλκινα πνευστά
	7. τσέλα	κλαρινέτα, βιόλες, άρπα
	8. κοντραμπάσα	ξύλινα πνευστά, ντέφι
	9. άρπα	έγχορδα, γκονγκ, πιάτα
Χάλκινα	10. κόρνα	έγχορδα, άρπα, τύμπανα
	11. τρομπέτες	έγχορδα, ταμπούρο
	12. τρομπόνια, τούμπα	ξύλινα πνευστά, υψηλά χάλκινα
Κρουστά	13. κρουστά (τύμπανα, γκρανκάσα, πιάτα, τύμπανα, ντέφι τρίγωνο, τύμπανα, ταμπ ούρο και γούντμπλοκ, τύμπανα, καστανιέτες και γκονγκ, τύμπανα, -τμήμα κρουστών)	

3.ΦΟΥΓΚΑ (βλέπε παρακάτω 1.7 Συνήχηση)

Εναλλακτική εφαρμογή της δραστηριότητας με χρήση ΤΠΕ

<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/1404?locale=el>

Η δραστηριότητα πραγματοποιείται ως παρουσίαση στο σύνολο της τάξης με τη χρήση διαδραστικού πίνακα ή σε εργαστήριο πληροφορικής σε ομάδες μαθητών. Ο εκπαιδευτικός ανοίγει την εφαρμογή «Οδηγός νέων για την Ορχήστρα» στην οποία ακούγεται το έργο με δυνατότητα παρέμβασης, τμηματικής ακρόασης και ταυτόχρονα παρουσιάζονται κάθε φορά τα όργανα και οι οικογένειες των οργάνων που ακούγονται. Το έργο έχει τη μορφή Θέμα και παραλλαγές, με φούγκα στην κατάληξη.

ΘΕΜΑ:

Το Θέμα είναι βασισμένο σε ένα χορό (Rondeau) μέρος σκηνικής μουσικής που έγραψε ο H.Purcell για το θεατρικό έργο “Abdelazer”. Εκτίθεται έξι φορές για να παρουσιαστεί διαδοχικά από την ορχήστρα και τα τμήματά της: Ορχήστρα – Ξύλινα πνευστά – Χάλκινα πνευστά- Έγχορδα – Κρουστά – Ορχήστρα.

Οι μαθητές κατά την ακρόαση διακρίνουν το ηχόχρωμα της ορχήστρας και το ηχόχρωμα κάθε οικογένειας οργάνων. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να σταματά και να ξεκινά την ακρόαση ανάλογα με την παρουσίαση του κάθε οργάνου της ορχήστρας.

ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ

Στις 13 Παραλλαγές οι μαθητές διακρίνουν το ιδιαίτερο ηχόχρωμα κάθε οργάνου -από το ψηλότερο σε έκταση στο χαμηλότερο- της οικογένειας των πνευστών, εγχόρδων και κρουστών της ορχήστρας καθώς εκτελούν από μια Παραλλαγή.

Στη συνέχεια οι ίδιοι οι μαθητές εξερευνούν τα μέρη του έργου και τα όργανα που ακούγονται κάθε φορά επιλέγοντας να ακούσουν διαφορετικά μέρη του έργου.

Η δραστηριότητα μπορεί να πραγματοποιηθεί ως παρουσίαση στο σύνολο της τάξης με τη χρήση διαδραστικού πίνακα ή σε εργαστήριο πληροφορικής σε ομάδες μαθητών.

-Ερευνητική Ακρόαση με χρήση ΤΠΕ Οι μαθητές αναζητούν στο Διαδίκτυο μαγνητοσκοπημένα βίντεο εκτελέσεων του έργου του B.Britten «Οδηγός των Νέων για την Ορχήστρα» -“Young Person’s Guide to the Orchestra” και παρατηρούν σε σχέση με το ηχόχρωμα κάθε οργάνου που ακούν τη μορφή, το μέγεθος και το υλικό κατασκευής του, τον τρόπο εκτέλεσης του, την εκφραστικότητα του εκτελεστή, τον τρόπο διεύθυνσης του μαέστρου , κ.ά.

-Ερευνητική Ακρόαση Οι μαθητές αναζητούν στο Διαδίκτυο εικόνες, αρχεία ήχου, πληροφορίες και βίντεο που αφορούν την αρχαία ελληνική μουσική και τα αρχαία ελληνικά μουσικά όργανα. Παρουσιάζουν σχετική εργασία σε μορφή ppt ενσωματώνοντας ηχογραφημένες εκτελέσεις σε ανακατασκευασμένα όργανα των μοναδικών έργων αρχαίας ελληνικής μουσικής που έχουν σωθεί.

-Ερευνητική Ακρόαση Οι μαθητές διακρίνουν το ιδιαίτερο ηχόχρωμα φωνών του λυρικού τραγουδιού ακούγοντας ολιγόλεπτα αποσπάσματα από όπερες π.χ.

- Σουμπρέτα (Σοπράνο) – “Les oiseaux dans la charmille”, από την όπερα “Les Contes d’ Hoffmann” του J.Offenbach.
- Κοντράλτο - “Nacqui all'affanno ... Non piu mesta” από την όπερα “La Cenerentola” («Η Σταχτοπούτα») του J.Rossini
- Τενόρος - “Addio fiorito asil”

		<p>από την όπερα “Tosca” του G.Puccini •Βαρύτονος (Φίγκαρο) “Largo al factotum” από την όπερα “Il Barbiere di Siviglia” («Ο Κουρέας της Σεβίλλης»)</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση με χρήση ΤΠΕ</u> http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/6160?locale=el</p> <p>Οι μαθητές ανοίγουν στο διαδραστικό πίνακα της τάξης την εφαρμογή «Διακρίνω τα Χάλκινα από τα Ξύλινα Πνευστά». Χωρίζονται σε δυο ομάδες που «διαγωνίζονται» κερδίζοντας πόντους για κάθε ορθή απάντηση. Επιλέγουν ένα-ένα τα πνευστά όργανα, παρατηρούν το ηχόχρωμά τους και τα τοποθετούν στην κατηγορία (χάλκινα ή ξύλινα) όπου ανήκουν.</p>	
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν ακουστικά τη διαφορά μεταξύ μονοφωνίας, ομοφωνίας και πολυφωνίας • Να συνδέουν τις διάφορες μορφές συνήχησης με στοιχεία από την ιστορία της μουσικής • Να τραγουδούν δίφωνους και τρίφωνους κανόνες • Να διακρίνουν σύμφωνες και διάφωνες συγχορδίες • Να ψάλλουν βυζαντινούς εκκλησιαστικούς ύμνους με συνοδεία ισοκράτη • Να δημιουργούν συνηχήσεις με μελωδικά και τονικά κρουστά όργανα 	<p>1.7. Συνήχηση Μονοφωνία, Ομοφωνία, Πολυφωνία Δίφωνοι-Τρίφωνοι κανόνες</p>	<p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν χαρακτηριστικά ηχογραφημένα αποσπάσματα μονοφωνικής, ομοφωνικής και πολυφωνικής μουσικής από την αρχαία ελληνική, βυζαντινή εκκλησιαστική και δημοτική παράδοση κι από τη λόγια δυτική παράδοση (βλέπε παρακάτω 2.1 Ελληνική μουσική παράδοση, 2.3 Λόγια Δυτική Μουσική) και συνδέουν το διαφορετικό τους «άκουσμα» με στοιχεία από την ιστορία της μουσικής και το εν γένει ιστορικο-κοινωνικό πλαίσιο της δημιουργίας τους π.χ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Βρίσκουν ομοιότητες και διαφορές ανάμεσα στο μονόφωνο ύφος της βυζαντινής εκκλησιαστικής μουσικής και του γρηγοριανού μέλους, - Συγκρίνουν και κατανοούν την ιστορική και θρησκευτική σημασία του φωνητικού και μονόφωνου χαρακτήρα της εκκλησιαστικής μουσικής της Ανατολικής Εκκλησίας έναντι του πολυφωνικού χαρακτήρα – με εξαίρεση το παλαιότερο γρηγοριανό μέλος - της δυτικής εκκλησιαστικής μουσικής και της χρήσης μουσικών οργάνων σε εκείνη. <p><u>- Εκτέλεση Μουσικής</u> Μαθαίνουν να τραγουδούν δίφωνους ή τρίφωνους κανόνες π.χ.</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Α΄ Γυμνασίου» (Σταυρίδης Μ., Σκορδή Μ., Χατζηγεωργίου – Λυμπούρη Α.), ΙΤΥΕ – ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ 2012 (Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα:</p> <p>Α΄ ΕΝΟΤΗΤΑ 4. «Τα χρώματα των ήχων» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 26)</p> <p>Β΄ ΕΝΟΤΗΤΑ 1.β. «Επιμένω μουσικά» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 32)</p>

Φούγκα

=
Δημιουργία
Μουσικής
μαθητές

The image displays four staves of musical notation in G major (one sharp) and 2/4 time. The first staff shows a simple melodic line. The second staff shows a variation with more complex rhythms. The third staff shows a variation with even more complex rhythms and some accidentals. The fourth staff shows a variation with a fermata at the end.

Οι

δημιουργούν σε μουσικό λογισμικό τυχαίες συνηγήσεις και διακρίνουν ακουστικά αν είναι σύμφωνες ή διάφωνες και περιγράφουν την εντύπωση και τα συναισθήματα που τους δημιουργούν.

-Εκτέλεση Μουσικής Οι μαθητές ψάλλουν βυζαντινούς εκκλησιαστικούς ύμνους με συνοδεία ισοκράτη π.χ. το Κοντάκιον των Χριστουγέννων «Η Παρθένος Σήμερα», το Απολυτίκιο του Ευαγγελισμού «Σήμερα της Σωτηρίας», κ.ά.

ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΥΛΙΚΑ-ΜΕΣΑ																		
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να τραγουδούν σύνθετα – από άποψη μελωδίας, ρυθμού και λόγου - ελληνικά παραδοσιακά τραγούδια με ρυθμική και μελωδική ακρίβεια • Να προσεγγίζουν την οργανική σύνδεση της ελληνικής μουσικής παράδοσης με το χώρο, το χρόνο και την κοινωνική ζωή των ανθρώπων • Να ευαισθητοποιηθούν απέναντι στο περιβάλλον μέσα από δημοτικά ελληνικά τραγούδια που πηγάζουν από την αλληλένδετη σχέση του ανθρώπου με τη φύση • Να βιώσουν τη σημασία ιστορικών γεγονότων ορόσημων για την πατρίδα μας και να κατανοήσουν το ρόλο της μουσικής σε σχέση με εκείνα • Να ψάλλουν βυζαντινούς εκκλησιαστικούς ύμνους και να εκτελούν θρησκευτικά παραδοσιακά τραγούδια προσεγγίζοντας το συναίσθημα και την έκφραση του θρησκευτικού βιώματος των πιστών της Ορθόδοξης Εκκλησίας. • Να εκτελούν μελωδίες παραδοσιακών τραγουδιών σε μουσικά όργανα • Να εκτελούν σε κρουστά μουσικά όργανα το ρυθμό παραδοσιακών ελληνικών τραγουδιών που μαθαίνουν • Να βιώσουν την αρχαία ελληνική μουσική ως στοιχείο πολιτισμικής κληρονομιάς 	<p>2.1. Ελληνική μουσική παράδοση</p> <p>Δημοτική μουσική</p> <p>Βυζαντινή εκκλησιαστική μουσική</p> <p>Αρχαία Ελληνική Μουσική</p>	<p>-<u>Εκτέλεση Μουσικής-Ακρόαση Μουσικής</u> Οι μαθητές μαθαίνουν ελληνικά δημοτικά τραγούδια πιο απαιτητικά από άποψη ρυθμού, μελωδίας και λόγου, απ' όλο τον ελλαδικό χώρο. π.χ. τα τραγούδια «Καράβι - караβάκι» (Θράκης), «Της Άρτας το Γεφύριν» (Σκιάθου), «Σου'πα μάνα» («Παλοπονήσου»), «Άγιο - Γιώργης» (Παραλογή Κυθήρων), «Καροτσιέρης» (Κων/πολη), κ.ά. Μαθαίνουν παραδοσιακά τραγούδια από όλο τον ελλαδικό χώρο σε σχέση με τον κύκλο του χρόνου και τον κύκλο της ζωής: π.χ Κάλαντα Χριστουγέννων Δωδεκανήσου, Κάλαντα Πρωτοχρονιάς Θεσσαλομακεδονικά (προς τσοπάνι), Κάλαντα Πρωτοχρονιάς Σαράντα Εκκλησιών Αν Θράκης (προς έμπορο) «Καλήν εσπέραν άρχοντες» (Κάλαντα Χριστουγέννων Κρήτης) «Αρχιμηνιά κι αρχιχρονιά» (Κάλαντα Πρωτοχρονιάς Ζακύνθου), «Τούτες οι μέρες το'χουνε» (αποκριάτικο Νάξου), «Εδώ διαβαίνει ο Λάζαρος» (Κάλαντα Λαζάρου Επτάνησα), «Το Ρηνάκι» (γαμήλιο Ρόδου), «Ντιρλαντά (δουλειάς Καλύμνου), κ.ά.</p> <p>Προσεγγίζουν ακόμη τα προς εκμάθηση δημοτικά τραγούδια με βάση την ταξινόμηση τους σε διαφορετικά είδη σε σχέση με το θέμα του ποιητικού τους περιεχομένου:</p> <table border="0"> <tr> <td>1. Ακριτικό</td> <td>10. Ξενιτιάς</td> </tr> <tr> <td>2. Κλέφτικο</td> <td>11. Γιορταστικό</td> </tr> <tr> <td>3. Ιστορικό</td> <td>12. Μοιρολόγι</td> </tr> <tr> <td>4. Θρησκευτικό</td> <td>13. Γνωμικό</td> </tr> <tr> <td>5. Παραλογή</td> <td>14. Σατιρικό</td> </tr> <tr> <td>6. Ταχάρισμα</td> <td>15. Βαΐτικο κ.ά.</td> </tr> <tr> <td>7. Λάχνισμα</td> <td></td> </tr> <tr> <td>8. Ερωτικό</td> <td></td> </tr> <tr> <td>9. Γαμήλιο</td> <td></td> </tr> </table>	1. Ακριτικό	10. Ξενιτιάς	2. Κλέφτικο	11. Γιορταστικό	3. Ιστορικό	12. Μοιρολόγι	4. Θρησκευτικό	13. Γνωμικό	5. Παραλογή	14. Σατιρικό	6. Ταχάρισμα	15. Βαΐτικο κ.ά.	7. Λάχνισμα		8. Ερωτικό		9. Γαμήλιο		<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Α΄ Γυμνασίου» (Σταυρίδης Μ., Σκορδή Μ., Χατζηγεωργίου – Λυμπούρη Α.), ΙΤΥΕ – ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ 2012 (Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα:</p> <p>Ε΄ ΕΝΟΤΗΤΑ 1.α. «Ταξίδεψέ στο παρελθόν 1» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 82)</p> <p>ΣΤ΄ ΕΝΟΤΗΤΑ 1.α. «Χορεύω ελληνικά - Καλαματιανός» Βιβλίο Μαθητή (σελ.98 – 99), Τετράδιο Εργασιών (σελ. 52 – 53), Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ. 53 – 57), 1.β. «Χορεύω ελληνικά - Τσάμικος» Βιβλίο Μαθητή (σελ.105),</p>
1. Ακριτικό	10. Ξενιτιάς																				
2. Κλέφτικο	11. Γιορταστικό																				
3. Ιστορικό	12. Μοιρολόγι																				
4. Θρησκευτικό	13. Γνωμικό																				
5. Παραλογή	14. Σατιρικό																				
6. Ταχάρισμα	15. Βαΐτικο κ.ά.																				
7. Λάχνισμα																					
8. Ερωτικό																					
9. Γαμήλιο																					

- Να σέβονται και να εκτιμούν τη μουσική κληρονομιά του τόπου μας ως μέρος της πολιτισμικής τους ταυτότητας.

-Εκτέλεση Μουσικής Οι μαθητές μαθαίνουν βυζαντινούς εκκλησιαστικούς ύμνους π.χ. Απολυτίκιο της εορτής του Αγ.Δημητρίου, Κοντάκιο Χριστουγέννων, Στιχηρόν του Πάσχα, κ.ά. και ψάλλουν με συνοδεία ισοκράτη. Φροντίζουν ιδιαίτερα την μελισματική απόδοση του λόγου και προσεγγίζουν το νόημα του ποιητικού-θρησκευτικού περιεχομένου των ύμνων.

-Ενεργητική Ακρόαση με χρήση ΤΠΕ Ο εκπαιδευτικός ανοίγει τη «Διαδραστική Παρτιτούρα» του βυζαντινού αντιφώνου στον διαδραστικό πίνακα της τάξης και οι μαθητές ακούν και παρατηρούν προσεκτικά τον κέρσορα που κινείται ταυτόχρονα στη βυζαντινή και στην ευρωπαϊκή σημειογραφία. Ψάλλουν το μελωδικό μέρος μιμούμενοι το παράδειγμα της διαδραστικής εφαρμογής. Αναγνωρίζουν και κατανοούν βασικά χαρακτηριστικά της παρασημαντικής, αναγνωρίζουν συγκεκριμένα σύμβολα και τα ταυτοποιούν με την αντίστοιχη κίνηση της φωνής.

Στον πίνακα καλούνται μαθητές να αναγνωρίσουν τα δύο μέρη του αντιφώνου και να δείξουν την κατανόηση αυτή πατώντας το πλήκτρο στην κατάλληλη σειρά.

Τετράδιο Εργασιών (σελ. 54), Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ. 58-62), 1.β.

«Ανθολόγιο Μουσικῶν Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» (Μόσχος Κ., Κανδυλάκη Μ., Τόμπλερ Μ.) - Βιβλίο Εκπαιδευτικού, ΟΕΔΒ, 2007

Ενδεικτικά παραδείγματα: (σελ. 32,33, 37, 43, 49, 53, 58)

13 Audio CD Διδακτικῶν Πακέτων Μουσικῆς & Ανθολογίου Μουσικῶν Κειμένων Γυμνασίου Π.Ι.& ΥΠΕΠΘ 2008

Πιάνο, αρμόνιο
- CD Player
Μουσικά ὄργανα Orff:
Κλάβες, ταμπουρίνο,
τρίγωνο, τουμπελέκι,
φλογέρα
- Πιάνο, αρμόνιο
- CD Player

Διαδραστική Παρτιτούρα
<http://photodentro.edu.gr/or/r/8521/1408?locale=el>

		<p>- <u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές μαθαίνουν παραδοσιακά τραγούδια που σχετίζονται με την εθνική εορτή στις 25 Μαρτίου, π.χ. «Θούριος» (καταγραφή Σ.Καρρά) , «Μια προस्ताγή μεγάλη», «Όλα τα κάστρα του Μωριά», κ.ά.</p> <p>-<u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές μαθαίνουν στη φλογέρα το γύρισμα από το δημοτικό τραγούδι «Όλα τα κάστρα του Μωριά».</p> <p>-<u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές συνοδεύουν το δημοτικό τραγούδι «Μια προस्ताγή μεγάλη» χτυπώντας σε κρουστό όργανο π.χ. τουμπελέκι το εξής ρυθμικό σχήμα:</p> <p style="text-align: center;"> </p> <p>-<u>Εκτέλεση Μουσικής – Δημιουργία Μουσικής</u> Οι μαθητές μαθαίνουν τον Επιτάφιο του Σεκίλου τραγουδώντας εκφραστικά τις φράσεις και αυτοσχεδιάζοντας μια λιτή ρυθμική συνοδεία με κρουστά όργανα π.χ. με τρίγωνο ή ζίλια. Στη συνέχεια, μαθαίνουν να παίζουν τη μελωδία από τον Επιτάφιο του Σεκίλου στη φλογέρα:</p>	
--	--	---	--

Επιτάφιος του Σεικίλου

Ο - σον ζής, φαί - νου, μη - δέν ό - λως, συ λυ - ποῦ...
Προς ο - λι - γον ε - στί το ζην... το τέ - λος ο χρό - νος α - πται - τέλ...

- Ενεργητική Ακρόαση με χρήση ΤΠΕ Οι μαθητές αναζητούν στο Διαδίκτυο εκτελέσεις του «Επιτάφιου» του Σεικίλου καθώς και στοιχεία για την αρχαία ελληνική μουσική.

Εκτέλεση Μουσικής Μαθαίνουν στη φλογέρα δυο αποσπάσματα της μελωδίας από τον «Ύμνο στον Ήλιο» του Μεσομήδη: ξεκινούν με τα δυο πρώτα μέτρα (πρώτο μέρος) και συνεχίζουν ως διαδοχή με τα δυο τελευταία μέτρα της μελωδίας (δεύτερο μέρος). Έπειτα χωρίζονται σε ομάδες. Κάθε ομάδα παρουσιάζει ένα από τα δυο μέρη με εκτέλεση στη φλογέρα και παράλληλη αυτοσχέδια ρυθμική συνοδεία με κρουστά όργανα.

Ύμνος στον Ήλιο ΜΕΣΟΜΗΔΗ

λί - ο - νο - φίε - φέ - φαι πά - παρ Ά - εός, ρο - θέ - τα - σαι - εις αι - τα - ης - πύ - λων
πτα - νός, επ' ίχ - νια - α - θι - ώ - εις, ἔθρα - σάει - σαι α - γαλ - λά - μα - κος εὐ - μαίς
πε - ρί νῦ - τον α - πεί - ρι - τον σε - ρα - ποῦ, α - πεί - να πο - θῶ - στρο - φαν αμ - πλέ - κων
αί - γλος, πε - λα - θερ - εἶ - ο - πα - γῶν, πε - ρί γαί - εις ἁ - πα - σαν ε - λλο - ουν,
πα - το - μεί - βε σέ - δέν πα - ρός σου - βρό - χου, ἡ - κκου - σον ε - πεί - ρο - τον α - βέ - ρον

<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να τραγουδούν απαιτητικά από άποψη ρυθμού, μελωδίας και λόγου ελληνικά τραγούδια • Να νιώσουν την αισθητική συγκίνηση από την ακρόαση και την εκτέλεση τραγουδιών μελοποιημένης ελληνικής ποίησης • Να βιώσουν τη σημασία ιστορικών γεγονότων ορόσημων για την πατρίδα μας και να κατανοήσουν το ρόλο της μουσικής σε σχέση με εκείνα • Να αποτιμούν και να αξιολογούν την επαφή με τα αγαθά της τέχνης και το ωραίο • Να εκφέρουν και να αρθρώνουν με άνεση και ακρίβεια το λόγο με τη μελωδία και το ρυθμό της μουσικής • Να εκτελούν μελωδίες τραγουδιών σε μουσικά όργανα 	<p>2.2. Μελοποιημένη ποίηση - Έλληνες συνθέτες</p> <p>Αστική λαϊκή μουσική Σύγχρονοι Έλληνες τραγουδοποιοί</p>	<p>- <u>Εκτέλεση Μουσικής Τραγούδια για εθνικές εορτές κι επετείους</u> Οι μαθητές μαθαίνουν τραγούδια απαιτητικά από άποψη ρυθμού, μελωδίας και λόγου που συνδέονται με το έπος του 40', την Κατοχή και την Απελευθέρωση π.χ. «Παιδιά της Ελλάδος παιδιά» (Μ.Τραϊφόρος – Μ.Σουγιούλ), «Ένα το χελιδόνι» (Ο.Ελύτη – Μ.Θεοδωράκη), «Ο Αντώνης» (Ι.Καμπανέλλη – Μ.Θεοδωράκη) κ.ά., με την εξέγερση του Πολυτεχνείου «Καλήν εσπέραν αφεντάδες» (Ι.Καμπανέλη – Στ.Ξαρχάκου), «Τούτες τις μέρες» (Γ.Ρίτσου – Χρ.Λεοντή), κ.ά. και με την εθνική εορτή στις 25 Μαρτίου «Όλα τα έθνη» (Δ.Σολωμού – Χ.Λεοντή), «Ήταν τέσσερα παιδιά» (Ν.Γκάτσου-Μ.Χατζιδάκι), τον «Εθνικό Ύμνο» (Δ.Σολωμού - Ν.Χ.Μάντζαρου) κ.ά.</p> <p>- <u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές μαθαίνουν το τραγούδι «Ο Αντώνης» (Ι.Καμπανέλη – Μ.Θεοδωράκη). Συνοδεύουν ρυθμικά σε ταμπούρο ή σε άλλο κρουστό μεμβρανόφωνο, παίζοντας με δυο επικρουστήρες, την εισαγωγή του τραγουδιού (ο εκπαιδευτικός συνοδεύει στο πιάνο) με το εξής ρυθμικό ostinato:</p> <div style="text-align: center;"> <p>τα τα τα τρί - ο - λα</p> </div> <p>-<u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Μαθαίνουν καντάδες, αστικά ελαφρά και λαϊκά τραγούδια π.χ. «Λαλούν τ'αηδόνια» (Δ.Λαυράγκα), «Ξεκινά μια ψάροπούλα» (Δ.Γκόγκου), «Οι θαλασσινοί» (Στ.Γεράνη – Γ.Ζαμπέτα), «Πάμε σαν άλλοτε» (Κ.Γιαννίδη – Α.Σακελλάριου, Χ.Γιαννακόπουλου), κ.ά.</p> <p>-<u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Μαθαίνουν νεότερα ελληνικά τραγούδια απαιτητικά από άποψη ρυθμού, μελωδίας και λόγου π.χ. «Κέλλομαι σε γογγύλα» (Σαφώ – Μ.Χατζιδάκι), «Όμορφη πόλη» (Γ.Θεοδωράκη – Μ.Θεοδωράκη), «Άρνηση (Γ.Σεφέρη-Μ.Θεοδωράκη)», «Χασάπικο 40» (Ν.Γκάτσου - Μ.Χατζιδάκι), «Μια θάλασσα μικρή» (Δ.Σαββόπουλου), «Σεβάχ ο Θαλασσινός» (Λ.Παπαδόπουλου – Μ.Λοΐζου), «Ο Περιπλανητής» (Μ.Φάμελλου), «Τα Θερινά τα σινεμά» (Λ.Κηλαηδόνη) «Κακές συνήθειες» (Μ.Πασχαλίδη), κ.ά.</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Α΄ Γυμνασίου» (Σταυρίδης Μ., Σκορδί Μ., Χατζηγεωργίου – Λυμπούρη Α.), ΙΤΥΕ – ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ 2012 (Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα:</p> <p>Α΄ ΕΝΟΤΗΤΑ 2. «Μουσικοί διάλογοι και αντιφωνίες» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 15)</p> <p>Γ΄ ΕΝΟΤΗΤΑ «Ας κάνουμε μια επανάληψη 1» Βιβλίο Μαθητή (σελ.55)</p> <p>Δ΄ ΕΝΟΤΗΤΑ 1.«Μουσική σε δυο χρόνους» Βιβλίο Μαθητή (σελ.60-65)</p> <p>Δ΄ ΕΝΟΤΗΤΑ 2.«ΑΒ στη σειρά» Βιβλίο Μαθητή (σελ.66-67)</p> <p>Δ΄ ΕΝΟΤΗΤΑ 3.«Τι – κε – τα – κε» Βιβλίο Μαθητή (σελ.71 - 73), Τετράδιο Εργασιών (σελ. 39)</p>
--	--	---	--

		<p><u>-Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές μαθαίνουν τραγούδια με περιεχόμενο το δεσμό του ανθρώπου με τη φύση, την ανάγκη προστασίας του περιβάλλοντος, την υιοθέτηση εναλλακτικών μορφών ενέργειας αλλά και την ανάγκη αλλαγής τρόπου ζωής και την απαλλαγή από τον καταναλωτισμό και την αλόγιστη σπατάλη ενέργειας π.χ. «Ο Ρομπέν των καμένων δασών» (Ο.Περίδης), «Στάχτη στα μπαλκόνια» (Λ.Πλιάτσικας – Λ.Πλιάτσικας, Π.Ραμαντάκη), κ.ά.</p>	<p>Στ' ΕΝΟΤΗΤΑ 1.β. «Χορεύω ελληνικά - Τσάμικος» Βιβλίο Μαθητή (σελ.104 - 107), Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.53 – 61)</p> <p>Στ' ΕΝΟΤΗΤΑ 2 «Χορεύω ευρωπαϊκά - Βαλς» Βιβλίο Μαθητή (σελ.111)</p> <p>Τετράδιο Εργασιών (σελ. 52 – 53), Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ. 53 – 57), 1.β. «Χορεύω ελληνικά - Τσάμικος» Βιβλίο Μαθητή (σελ.105), Τετράδιο Εργασιών (σελ. 54), Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ. 58-62), 1.β.</p> <p>«Ανθολόγιο Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» (Μόσχος Κ., Κανδυλάκη Μ., Τόμπλερ Μ.) - Βιβλίο Εκπαιδευτικού, ΟΕΔΒ, 2007</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα: (σελ. 67, 70, 81, 83, 90, 93, 95, 98, 101 - 105)</p>
--	--	--	--

			<p>13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Γυμνασίου Π.Ι& ΥΠΕΠΘ 2008</p> <p>Πιάνο, αρμόνιο, Ταμπούρο - CD Player</p>
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να ακροασθούν με ευαισθησία ένα έργο λόγιας δυτικής μουσικής, να εκφραστούν μέσα από αυτό και να εξωτερικεύσουν τα συναισθήματά τους • Να μπορούν να διακρίνουν κατά την ακρόαση ενός μουσικού έργου τα δομικά κι εκφραστικά στοιχεία του και να παρακολουθήσουν την εξέλιξή τους σε όλη τη διάρκειά του • Να προσεγγίσουν την έννοια της διαχρονικότητας της μουσικής και τον ρόλο των δημιουργών της • Να διακρίνουν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της Λόγιας Δυτικής Μουσικής του Μεσαίωνα, της Αναγέννησης και της Μπαρόκ περιόδου 	<p>2.3. Λόγια Δυτική Μουσική –</p> <p>Θρησκευτική – Κοσμική μουσική του Μεσαίωνα</p> <p>Θρησκευτική – Κοσμική μουσική της Αναγέννησης</p> <p>Μουσική Μπαρόκ</p>	<p>-<u>Ενεργητική – Κριτική Ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν το γρηγοριανό μέλος “Alleluja, Pascha nostrum” και παρατηρούν την ανέλιξη της μελωδίας ακολουθώντας την καταγραφή του σε γρηγοριανή σημειογραφία καθώς και τη μελισματική απόδοση με την οποία επενδύονται μουσικά οι σημαντικές – λόγω του θρησκευτικού τους περιεχομένου – λέξεις.</p> <p>Παρατηρούν ακόμη την «απαλή» άνοδο και πτώση της μελωδίας στο γρηγοριανό μέλος όπου αποφεύγονται τα μεγάλα άλματα και οι δυναμικές αντιθέσεις. Κατανοούν στη βάση αυτή, την περιγραφή του γρηγοριανού μέλους εν γένει ως «μια προσευχή πάνω στους τόνους»</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Α΄ Γυμνασίου» (Σταυρίδης Μ., Σκορδή Μ., Χατζηγεωργίου – Λυμπούρη Α.), ΙΤΥΕ – ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ 2012 (Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα:</p> <p>Δ΄ ΕΝΟΤΗΤΑ 2. «ΑΒ στη σειρά» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 68-69)</p> <p>«Ανθολόγιο Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» (Μόσχος Κ., Κανδυλάκη Μ., Τόμπλερ Μ.) - Βιβλίο Εκπαιδευτικού, ΟΕΔΒ, 2007</p>

-Ενεργητική Ακρόαση Οι μαθητές ακούν το κοσμικό τραγούδι τρουβέρου του 13ου αιώνα π.χ. το “Ce fut en mai” («Συνέβη το Μάη») του Moniot d'Arras και παρατηρούν τη στροφική δομή του τραγουδιού καθώς η ίδια μελωδία επανέρχεται σε κάθε στροφή του ποιήματος.

Παρατηρούν ακόμη εικόνες των μουσικών οργάνων της αντίστοιχης εποχής που συνοδεύουν το τραγούδι: ψαλτήρι, ντούλσιμερ και βιέλα.

-Εκτέλεση Μουσικής Οι μαθητές μαθαίνουν τον κανόνα “Summer is incumen in” (Αγνώστου) που είναι το παλαιότερο σωζόμενο έργο κοσμικής μεσαιωνικής μουσικής.

-Ενεργητική Ακρόαση Οι μαθητές ακούν το “Saltarello” –μεσαιωνικό χορό από τη Ιταλία- σε αυθεντική εκτέλεση από όργανα εποχής – και διακρίνουν: α) τα τρία διαφορετικά μέρη A (prima pars), B (secunda pars), Γ (tertia pars) που επαναλαμβάνονται κατά τη διάρκεια του έργου, συχνά διανθισμένα και β) πόσες επαναλήψεις του A μέρους άκουσαν. Έπειτα ακούν το “Saltarello” σε εκτέλεση από το New Age συγκρότημα Dead can Dance. Παρατηρούν τις διαφορές μεταξύ των δυο εκτελέσεων.

-Ενεργητική Ακρόαση Προσεγγίζουν τη Νέα Τέχνη της Ars Nova ακούγοντας το roudeau “Puis Qu'en Oubli” του Guillaume de Machaut (14^{ος} αιώνας) και παρατηρούν την πολυφωνική του υφή και τον εκλεπτυσμένο του χαρακτήρα έναντι της Παλαιάς μουσικής, της Ars Antiqua.

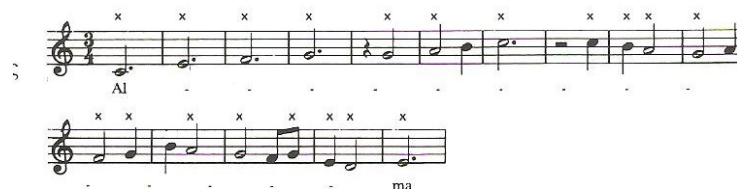
Ενδεικτικά παραδείγματα: (σελ. 181-182, 183)

13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Γυμνασίου Π.Ι& ΥΠΕΠΘ 2008

Πιάνο, αρμόνιο,
- CD Player
- Σχολικό Βιβλίο

Ηλεκτρονικός υπολογιστής με ηχεία

- Ενεργητική Ακρόαση Οι μαθητές ακούν το μοτέτο “Alma Redemptoris Mater” - «Φιλέσπλαρχη Μητέρα του Σωτήρα» του συνθέτη της Αναγέννησης Guillaume Dufay (1397-1474) και παρατηρούν το μέλισμα της ψηλότερης φωνής πάνω στη λέξη “Alma”:

-Ενεργητική Ακρόαση Οι μαθητές ακούν το μαδριγάλι “Fair Phyllis” του J.Farmer και παρατηρούν το μουσικό χρωματισμό των λέξεων π.χ. τα λόγια “Fair Phyllis I saw sitting alone” -«Την ωραία Φύλις είδα που κάθεται μόνη»- τραγουδιούνται μόνο από τη soprano φωνή και τα λόγια “Up and down he wandered” -«Πάνω κάτω περιφερόταν»- για τον αγαπημένο της αποδίδονται με κατιούσα κίνηση της μελωδικής γραμμής που επαναλαμβάνεται με μίμηση σε όλες τις φωνές.

-Ενεργητική Ακρόαση – Εκτέλεση Μουσικής Οι μαθητές ακούν την αρχή από το “Ballet en Rondeau” σε ρε ελάσσονα του M.Marais και διακρίνουν το ritornello που εκτελείται από τη βιόλα ντα γκάμπα. Στη συνέχεια, τραγουδούν το ritornello (ρε-λα, ντο δίεση – σολ, ρε-φα, λα-μι, σι ύφεση-ρε, σολ-φα, ρε – ντο δίεση- ρε) και το εκτελούν στο glockenspiel ή σε άλλο μελωδικό όργανο. Παρατηρούν τα ανιόντα διαστήματα από τα οποία συντίθεται καθώς και την κατάβαση και ανάβαση κατά ένα ημιτόνιο στην κατάληξη του. Τραγουδούν τη βάση κάθε διαστήματος και την κατάληξη του ritornello (ρε-ντο δίεση-ρε-λα-σι ύφεση-σολ-ρε-ντο δίεση-ρε) για να βιώσουν την κλίμακα της ρε ελάσσονος. Έπειτα ακούν ολόκληρο το έργο διακρίνοντας το ritornello που επανέρχεται, συχνά ελαφρά παραλλαγμένο σε όλη τη διάρκεια του. Παρατηρούν παράλληλα εικόνες των χαρακτηριστικών μουσικών οργάνων της εποχής Μπαρόκ που ακούν (βιόλα ντα γκάμπα – τσέμπαλο).

-Ενεργητική Ακρόαση με χρήση ΤΠΕ Οι μαθητΑναζητούν στο Διαδίκτυο εικόνες μουσικών οργάνων της αναγεννησιακής ορχήστρας. Έπειτα παρακολουθούν στο Διαδίκτυο βίντεο μαγνητοσκοπημένων αποσπασμάτων από την όπερα “L’Orfeo” του C.Monteverdi που βασίζεται στο μύθο του Ορφέα και της Ευριδίκης. Παρατηρούν την ενορχήστρωση που επέλεξε ο συνθέτης για να αποδώσει διαφορετικές σκηνές του έργου: α) η ποιμενική φύση και τα λιβάδια της Θράκης περιγράφονται με έγχορδα, τσέμπαλα, άρπα, ρεγκάλ, φλογέρες και chitarroni, β)τα υπόλοιπα όργανα της αναγεννησιακής ορχήστρας, κυρίως τα χάλκινα πνευστά συνδέονται με τον Κάτω Κόσμο και γ) τα δε χάλκινα πνευστά μαζί με έγχορδα εμφανίζονται σε σκηνές του Άδη. Παράλληλα διακρίνουν τα μουσικά όργανα που επέλεξε ο συνθέτης για να συνοδεύσουν τα διαφορετικά πρόσωπα του μύθου: ο Ορφέας αποδίδεται με άρπα και ρεγκάλ, οι βοσκοί με τσέμπαλο και chitarrone, οι Θεοί του Κάτω Κόσμου με τρομπόνια και ρεγκάλ, κ.ά.

-Ενεργητική Ακρόαση- Εκτέλεση Μουσικής Οι μαθητές ακούν την αρχή από τη Bourrée σε μι ελάσσονα του J.S.Bach που είναι το πέμπτο μέρος από τη Σουίτα σε μι ελάσσονα για λαούτο BWV 996 (BC L166). Τραγουδούν τους φθόγγους του βασικού θέματος (πρώτα 5 μέτρα):

Έπειτα ακούν ολόκληρη τη Bourrée και μετρούν πόσες φορές ακούστηκε το θέμα με την αρχική του μορφή, διακρίνοντας με τον τρόπο αυτό το θέμα από την ανάπτυξή του.

-Ενεργητική Ακρόαση Οι μαθητές ακούν τα δυο τελευταία μέρη από τη Σουίτα για Ορχήστρα No 2 σε σε ελάσσονα του J.S.Bach “Minuet” και

		<p>“Bandinerie” και παρατηρούν τα μουσικά όργανα που πρωταγωνιστούν (φλάουτα, βιολιά) καθώς και τις διαφορές στο ύψος των δύο μερών.</p> <p>-<u>Ενεργητική Ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν δυο Κονσέρτα Μπαρόκ και παρατηρούν πως το σόλο όργανο ή σύνολο οργάνων «συνδιαλέγεται» με την ορχήστρα. Συγκεκριμένα ακούν το τέταρτο μέρος από το Κονσέρτο για τρομπέτα σε Ρε μείζονα του G.P. Telemann και το Allegro από το “Concerto grosso in G, Op.6 No.1” του G.F Handel.</p> <p>-<u>Ενεργητική Ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν το "Hallelujah" από το ορατόριο «Μεσσίας» (HWV 56) του George Frideric Handel διαβάζοντας παράλληλα τους στίχους στα αγγλικά. Παίζουν έπειτα στη στο glockenspeil τα πρώτα 4 μέτρα του χορωδιακού μέρους που περιλαμβάνει πέντε επαναλήψεις της λέξης <i>Hallelujah.</i></p>	
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να προσεγγίσουν βιωματικά τη μουσική από άλλους λαούς και πολιτισμούς με δεκτικότητα και θετική στάση • Να εκτελέσουν μουσικές και τραγούδια άλλων λαών και πολιτισμών • Να ακούν συγκεντρωμένα ένα ευρύ ρεπερτόριο μουσικών ακροάσεων στο οποίο περιλαμβάνεται μουσική άλλων λαών και πολιτισμών • Να τραγουδούν τραγούδια άλλων λαών και πολιτισμών με ρυθμική και μελωδική ακρίβεια • Να ανταποκρίνονται ελεύθερα σε μια μουσική ακρόαση μουσικής άλλων λαών και πολιτισμών με ποικιλία εκφραστικών τρόπων (κίνηση, ζωγραφική, παντομίμα, κλπ.) • Να σέβονται και να εκτιμούν τη μουσική δημιουργία άλλων λαών και πολιτισμών. • Να σέβονται και να είναι δεκτικοί με τις μουσικές προτιμήσεις των άλλων 	<p>2.4. Μουσικές του κόσμου</p> <p>Ethnic και World Music</p>	<p><u>Ενεργητική Ακρόαση με χρήση ΤΠΕ</u> Γνωρίζω τους λαούς μέσα από τη μουσική τους Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες εργασίας και διερευνούν στο Διαδίκτυο θέματα που αφορούν την παραδοσιακή μουσική μιας ευρείας γεωγραφικής περιοχής π.χ. της Μεσογείου. Κάθε ομάδα αναλαμβάνει ένα συγκεκριμένο τμήμα της (π.χ. Δυτική Μεσόγειος, Ανατολική Μεσόγειος, κ.ά.) και παρουσιάζει την εργασία της στην τάξη σε μορφή ppt. Η εργασία περιλαμβάνει μια «ξενάγηση» οπτική και ηχητική της παραδοσιακής μουσικής των λαών της συγκεκριμένης περιοχής με εικόνες-φωτογραφίες (μουσικών, μουσικών οργάνων, χορών, τοπικών ενδυμασιών, εθίμων που συνδέονται με τη μουσική, κ.ά.). Οι εικόνες-φωτογραφίες παρουσιάζονται με παράλληλη συνοδεία αντίστοιχης ηχογραφημένης μουσικής</p> <p>-<u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές μαθαίνουν το γαλλικό τραγούδι “Les Mensonges”. Παίζουν το γύρισμα (Γ) του τραγουδιού στη φλογέρα.</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Α΄ Γυμνασίου» (Σταυρίδης Μ., Σκορδή Μ., Χατζηγεωργίου – Λυμπούρη Α.), ΙΤΥΕ – ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ 2012 (Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα:</p> <p>Α΄ ΕΝΟΤΗΤΑ 1. «Διάλογοι στην ήπειρο του ρυθμού» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 8 - 11)</p> <p>Β΄ ΕΝΟΤΗΤΑ 2. «Μουσικές σε πέντε</p>

Les mensonges ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΓΑΛΛΙΑΣ

♩=120

Jevais vous dire u - ne chan - son qu'est plei - ne de men - son -
 ges. Jevais vous ges. Si y'a un mot de vrai de - dans que le di -
 able m'em - por - te, la! La la la la la la la la la le le
 la la la la la la la la la la la le Je m'suis le -

-Ενεργητική Ακρόαση Οι μαθητές ακούν το τραγούδι «Η λυγερή» από την Αραβοανδαλουσιανή μουσική παράδοση και βρίσκουν συγγένειες με την ελληνική μουσική παράδοση της Μικράς Ασίας και της Κωνσταντινούπολης

Η λυγερή

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΑΒΟΑΝΔΑΛΟΥΣΙΑΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

♩=100

μαί - βαι - δά... ιά τε - θέ - ννα, λαιμ - μαί - βαι - δά... ιά τε - θέ - ννά α -
 μερ bi - λάη'... ὄ(α) αι - σερ', νά, αι - μερ bi - λάη'... ὄ(α) αι - σερ', νά α -
 - μάν α - μάν, α - μάν... α - μάν, η(ε) μπι Ζα μαι - λου φαι τέ - να, α - μάν, α - μάν, α - μάν... α μάν αι
 - μάν α - μάν, α - μάν... α - μάν, (γ)ουο - νουν θαι νέ... (h)j' - ννα μελ, α - μαν, α - μαν, α - μάν... α μάν

τόνους 1» Βιβλίο Μαθητή (σελ.40)

Β' ΕΝΟΤΗΤΑ 2. «Μουσικές σε πέντε τόνους» Βιβλίο Μαθητή (σελ.41)

Γ' ΕΝΟΤΗΤΑ 2. «Ας κάνουμε μια επανάληψη 1» Βιβλίο Μαθητή (σελ.51)

«Ανθολόγιο Μουσικών Κειμένων Α' - Β' - Γ' Γυμνασίου» (Μόσχος Κ., Κανδυλάκη Μ., Τόμπλερ Μ.) - Βιβλίο Εκπαιδευτικού, ΟΕΔΒ, 2007

Ενδεικτικά παραδείγματα: (σελ. 147, 151, 152, 159, 161)

13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Γυμνασίου Π.Ι.& ΥΠΕΠΘ 2008

Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπουρίνο, τρίγωνο, glockenspiel - Πιάνο, αρμόνιο - CD Player

		<p><u>-Ενεργητική Ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν το πολυφωνικό τραγούδι “La Biondina” από τη Βόρειο Ιταλία και την Κεφαλονίτικη αριέτα «Καλησπερίζω δυο αδερφές». Συγκρίνουν τα δυο μουσικά αποσπάσματα και βρίσκουν ομοιότητες μεταξύ τους.</p> <p><u>-Ενεργητική Ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν το τραγούδι “Set” του Σενεγαλέζου Youssou n’ Doug και παρατηρούν το συγκοπτόμενο ρυθμό, τα αφρικάνικα κρουστά σε συνδυασμό με τα ηλεκτρικά μουσικά όργανα και τα χάλκινα πνευστά, τις επιρροές από τη σενεγαλέζικη μουσική παράδοση, τη soul, τη jazz και τη rock μουσική.</p> <p><u>-Ενεργητική Ακρόαση με χρήση ΤΠΕ</u> http://photodentro.edu.gr/edusoftc/mousiki_dimotikou_pidx00763/neighbourhoods/africa/index.htm http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/583?locale=el http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/5099</p> <p>Ο εκπαιδευτικός Μουσικής εισάγει τους μαθητές στην ενότητα για την Αφρική και τη μουσική της χρησιμοποιώντας την εφαρμογή του χάρτη της Αφρικής «Αφρική: 12 δισδιάστατοι χάρτες» στο διαδραστικό πίνακα (ή χρησιμοποιώντας υπολογιστή με βιντεοπροβολέα) δείχνοντας τα μέρη της Αφρικανικής ηπείρου.</p> <p>Παρουσιάζει αφρικανικά μουσικά όργανα χρησιμοποιώντας την εφαρμογή νοητικού χάρτη «Αφρικάνικα Μουσικά Όργανα». Με την εφαρμογή αυτή τα όργανα εμφανίζονται ταξινομημένα σε ιδιόφωνα, μεμβρανόφωνα, αερόφωνα και χορδόφωνα. Μπορεί να χρησιμοποιήσει την εφαρμογή και ως εξάσκηση των γνώσεων των μαθητών ως προς την ταξινόμηση των μουσικών οργάνων.</p> <p><u>-Ενεργητική Ακρόαση με χρήση ΤΠΕ</u> http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-A118/568/3705.16145/) Οι μαθητές παρακολουθούν στο διαδίκτυο βιντεοσκοπημένες ζωντανές εκτελέσεις αφρικανικής παραδοσιακής μουσικής και παρατηρούν τα διαφορετικά ηχοχρώματα και τον τρόπο εκτέλεσης των αφρικανικών μουσικών οργάνων και τη συνήχισή τους.</p>	<p>Ηλεκτρονικός υπολογιστής με ηχεία Βιντεοπροβολέας</p> <p>EMMEΛΕΙΑ - CDROM Μουσικής Α-Στ Δημοτικού http://photodentro.edu.gr/edusoftc/mousiki_dimotikou_pidx00763/neighbourhoods/africa/index.htm</p> <p>Εφαρμογή νοητικού χάρτη «Αφρικάνικα Μουσικά Όργανα» http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/583?locale=el</p> <p>Αφρική: 12 δισδιάστατοι χάρτες φυσικής γεωγραφίας http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/5099</p> <p>Διαδραστικό σχολικό βιβλίο Μουσικής Α΄ Γυμνασίου http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-A118/568/3705.16145/</p>
--	--	--	---

<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να γνωρίσουν μουσικές δημοφιλών μουσικών ρευμάτων του 20^{ου} και 21^{ου} αιώνα • Να ακούν συγκεντρωμένα ένα ευρύ ρεπερτόριο μουσικών ακροάσεων το οποίο συμπεριλαμβάνει και δημοφιλή μουσικά ρεύματα του 20^{ου} -21^{ου} αιώνα • Να εκφράζουν και να αιτιολογούν τα συναισθήματα, τις απόψεις και τις προτιμήσεις τους για μουσικά έργα από διάφορα μουσικά είδη, • Να τραγουδούν ατομικά και σε ομάδες με μελωδική ακρίβεια ορθό ρυθμό, σταθερή ταχύτητα τραγούδια που ανήκουν σε δημοφιλή μουσικά ρεύματα του 20^{ου} και 21^{ου} αιώνα. • Να αυτοσχεδιάζουν και να συνθέτουν δίνοντας έμφαση σε έννοιες των ειδών μουσικής και μουσικών ρευμάτων του 20^{ου} -21^{ου} αιώνα. 	<p>2.5. Δημοφιλή μουσικά ρεύματα του 20^{ου} – 21^{ου} αιώνα</p> <p>jazz, rock and roll, rock, pop, soul, disco, reggae rap, hip-hop, techno, ambient, κ.ά.</p>	<p><u>-Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές μαθαίνουν το τραγούδι It’s a wonderful world” (George David Weiss & Bob Thiele). Αναζητούν τους στίχους και παρτιτούρες του τραγουδιού στο Διαδίκτυο.</p> <p><u>-Ερευνητική Ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν τρία τραγούδια διαφορετικού μουσικού ιδιώματος με συνώνυμο τίτλο και παρατηρούν τις διαφορές ανάμεσά τους: “What a wonderful world” (George David Weiss & Bob Thiele) ερμηνευμένο από τον Louis Armstrong (jazz μουσική), “Wonderful world” του Sam Cook (soul μουσική), “Wonderful World” του James Morrisson (pop, neo soul μουσική).</p> <p><u>-Ερευνητική Ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν το κομμάτι “Bourée” από το συγκρότημα της progressive rock Jethro Tull και παρατηρούν τη jazz-rock απόδοση του θέματος της Bourée σε μι ελάσσονα για λαούτο του J.S.Bach. Διακρίνουν πόσες φορές το θέμα εκτελείται αυτούσιο από το φλάουτο.</p> <p><u>-Ερευνητική Ακρόαση με χρήση ΤΠΕ</u> Οι μαθητές αναζητούν στο Διαδίκτυο rock, pop, reggae, rap ή hip-hop τραγούδια για τη αειφορία και την προστασία του περιβάλλοντος. Επιλέγουν ένα τραγούδι και με τη βοήθεια του προγράμματος Microsoft Movie Maker ή άλλου αντίστοιχου δημιουργούν - δημιουργούν (ατομικά ή σε ομάδες) μια παρουσίαση του τραγουδιού και των στίχων του με παράλληλη προβολή εικόνων, φωτογραφιών και εικατικών έργων σε σχέση με το περιεχόμενο του τραγουδιού.</p> <p><u>-Εκτέλεση Μουσικής -Ερευνητική Ακρόαση με χρήση ΤΠΕ</u> Οι μαθητές μαθαίνουν το αγγλικό αντιπολεμικό τραγούδι “Imagine” του J.Lennon. Χωρίζονται σε ομάδες εργασίας κι αναζητούν στο Διαδίκτυο εκτελέσεις του καθώς και άλλα αντιπολεμικά τραγούδια ή τραγούδια διαμαρτυρίας. Κάθε ομάδα επιλέγει ένα τραγούδι και τα παρουσιάζει στην τάξη δίνοντας πληροφορίες για το δημιουργό τους, την περίοδο που γράφτηκαν, τα επίκαιρα γεγονότα της εποχής, κ.ά.</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Α΄ Γυμνασίου» (Σταυρίδης Μ., Σκορδή Μ., Χατζηγεωργίου – Λυμπούρη Α.), ΙΤΥΕ – ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ 2012 (Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα:</p> <p>Β΄ ΕΝΟΤΗΤΑ 1.β. «Επιμένω μουσικά» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 32 - 36)</p> <p>Β΄ ΕΝΟΤΗΤΑ 3. «Ανεβαίνω τη σκάλα» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 47- 49)</p> <p>«Ανθολόγιο Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» (Μόσχος Κ., Κανδυλάκη Μ., Τόμπλερ Μ.) - Βιβλίο Εκπαιδευτικού, ΟΕΔΒ, 2007</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα: (σελ. 169,173)</p> <p>13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής &</p>
--	--	---	---

Imagine JOHN LENNON

♩=70

F Fmaj7 Bb Fadd9 Bb

Im-ag-ine there's no heav - en if it's ea - sy if you try...

no hell be - low us a - bove us on - ly sky...

Im - ag - ine all the peo - ple liv - ing for to - day... ah...

Im - ag - ine there's no coun - tries it is - n't hard to do...
Im - ag - ine no pos - ses - sions I won - der if you can...

noth - ing to kill or die... for and no re - li - gion too... Im - ag - ine all the peo
ple need for greed or hun - ger... a bett - er world of man...

ple liv - ing life in peace... you... you may say I'm dream - er
ple shar - ing all the world... you...

but I'm not the on - ly one... I hope some day you'll join

us... and the world... will be as one... live as one...

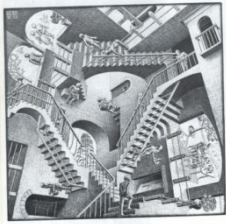
-Εκτέλεση Μουσικής -Ενεργητική Ακρόαση με χρήση ΤΠΕ Οι μαθητές παρακολουθούν στο Διαδίκτυο σκηνές με τραγούδια από μουζικαλ στον κινηματογράφο. Αναζητούν το τραγούδι “Do – Re – Mi” από το μουζικαλ «Η μελωδία της εντυχίας» και μαθαίνουν να το τραγουδούν.

Ανθολογίου Μουσικών
Κειμένων Γυμνασίου Π.Ι.&
ΥΠΕΠΘ 2008

Μουσικά όργανα Orff:
Κλάβες, ταμπουρίνο,
τρίγωνο,
glockenspiel
- Πιάνο, αρμόνιο
- CD Player

Ηλεκτρονικός υπολογιστής
με ηχεία
Βιντεοπροβολέας

ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΥΛΙΚΑ-ΜΕΣΑ
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να συνδυάσουν τη μουσική με το λόγο, την κίνηση, το θεατρικό παιχνίδι, τα εικαστικά και την κινούμενη εικόνα σε ένα επίπεδο συμβολικό, υπερβατικό και διαισθητικό • Να ανταποκρίνονται σε μια μουσική ακρόαση με ποικιλία εκφραστικών τρόπων (λόγος, θέατρο, κίνηση, ζωγραφική) • Να διακρίνουν τις σχέσεις των μουσικών ρευμάτων με αντίστοιχα ρεύματα άλλων τεχνών 	<p>3.1. Μουσική και άλλες τέχνες</p>	<p>- <u>Ενεργητική ακρόαση με χρήση ΤΠΕ</u> Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες εργασίας και αναζητούν στο Διαδίκτυο πίνακες ζωγραφικής και εικονογραφημένα χειρόγραφα του Μεσαίωνα και της Αναγέννησης σε σχέση με τη μουσική (π.χ. απεικονίσεις συνθετών, τροβαδούρων και μουσικών των δυο περιόδων κ.ά.) καθώς και ψηφιακά αρχεία αντίστοιχης μουσικής. Με τη βοήθεια του προγράμματος Windows Live Movie Maker ή άλλου αντίστοιχου, δημιουργούν: α) μια ταινία με θέμα τη μουσική του Μεσαίωνα και τη μουσική της Αναγέννησης επενδυμένη με αντίστοιχα εικαστικά έργα ή β) μια ταινία με θέμα τη ζωγραφική των δυο περιόδων επενδυμένη με αντίστοιχη μουσική. Συγκρίνουν ακόμη, την παράλληλη εμφάνιση και καθιέρωση της <i>προοπτικής</i> στη ζωγραφική και της <i>πολυφωνίας</i> στη μουσική κατά την Αναγέννηση. (Μουσική και Εικαστικά)</p> <p><u>Ενεργητική Ακρόαση με χρήση ΤΠΕ</u> Οι μαθητές αναζητούν στο Διαδίκτυο βίντεο από παράσταση της όπερας (Tragédie en musique) “Atys” του Jean-Baptiste Lully. Παρακολουθούν τη σκηνή “Entrée Des Phrygiens από την Πρώτη Πράξη και παρατηρούν την ατμόσφαιρα που δημιουργούν ο χορός και η μουσική. Συζητούν για το γεγονός ότι οι χοροί των ευγενών κατά την περίοδο του Μπαρόκ δεν ήταν εκφραστικοί των παθών αλλά εναρμονίζονταν με την επιθυμία τους να «ταυτιστούν» με τα ιδεώδη της ελληνικής αρχαιότητας και μέσω των τεχνών να εκφράσουν τη γαλήνη, την αρμονία και την τάξη, τη</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Α΄ Γυμνασίου» (Σταυρίδης Μ., Σκορδή Μ., Χατζηγεωργίου – Λυμπούρη Α.), ΙΤΥΕ – ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ 2012 (Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα:</p> <p>Α΄ ΕΝΟΤΗΤΑ 3. «Ανακαλύπτω τη φωνή» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 18 – 19, 21), Τετράδιο Εργασιών (14)</p> <p>Β΄ ΕΝΟΤΗΤΑ 2.β. «Μουσικές σε πέντε τόνους» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 42-43)</p> <p>Δ΄ ΕΝΟΤΗΤΑ 1. «Μουσική σε δυο χρόνους» Βιβλίο Μαθητή (σελ.63 – 65)</p> <p>13 Audio CD Διδακτικών</p>

		<p>μεγαλοπρέπεια, την τρυφερότητα και την ευθυμία. (Μουσική και Χορός, Μουσική και Ιστορία)</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν μια φούγκα του Bach στο εκκλησιαστικό όργανο και αξιολογούν αν η αίσθηση που τους δημιούργησε η ακρόαση μπορεί να συνδεθεί με τα συναισθήματα που τους δημιουργεί μια λιθογραφία του M.C. Eisher</p> <p>(Μουσική και Εικαστικά)</p> <p><u>-Μουσικοκινητική</u> Οι μαθητές διαβάζουν ένα απόσπασμα από τον «Αρχοντοχωριάτη» του Μολιέρου - <i>Θέλει γαμπρό αριστοκράτη</i> - και κατά ομάδες δραματοποιούν ή αναπαριστούν με παντομίμα την παρακάτω σκηνή, παράλληλα με την ακρόαση μουσικής μπαρόκ αντίστοιχης με τη σκηνική δράση π.χ. “Air très gay” από τη Σουίτα “Les Paladins” του Jean-Philippe Rameau κ.ά.</p> <p>(Ο Κλεόντης, υποψήφιος γαμπρός, ζητάει το χέρι της κόρης του νεόπλουτου Γιορδάνη).</p> <p>Γιορδάνης : Πριν σας δώσω απάντηση, κύριε, σας παρακαλώ να μου πείτε, αν είσαστε αριστοκράτης. Κλεόντης: [...] σας λέω καθαρά πως δεν είμαι αριστοκράτης Γιορδάνης: Το χέρι της, παλικάρι μου: η κόρη μου δεν κάνει για σας. Κλεόντης: Ορίστε; Γιορδάνης: Αριστοκράτης δεν είσαστε, την κόρη μου δεν την παίρνετε [...]</p> <p>(Μουσική και Θέατρο, Μουσική και Λογοτεχνία)</p>	<p>Πακέτων Μουσικής & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Γυμνασίου Π.Ι.& ΥΠΕΠΘ 2008</p> <p>Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπουρίνο, τρίγωνο, glockenspiel - Πιάνο, αρμόνιο - CD Player</p> <p>Ηλεκτρονικός υπολογιστής με ηχεία Βιντεοπροβολέας</p>
--	--	---	---

<p>M</p>	<p>3.2. Μουσική και άλλα μαθήματα</p>	<p><u>-Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές μαθαίνουν τον «Ολυμπιακό Ύμνο» (Κωστή Παλαμά-Σπυρίδωνος Σαμάρα) και αναζητούν στο Διαδίκτυο εκτελέσεις του προς ακρόαση καθώς και πληροφορίες για τη λειτουργία του στο πλαίσιο των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων καθώς και σχετικές εικόνες και στοιχεία για το έργο του συνθέτη Σπυρίδωνος Σαμάρα π.χ. το εξώφυλλο της παρτιτούρας του όπως κυκλοφόρησε το 1896, κ.ά.</p> <p>(Μουσική και Φυσική Αγωγή, Μουσική και Ιστορία)</p> <p>- <u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές μαθαίνουν τη μελοποίηση του ποιήματος της Σαπφούς «Κέλλομαι γογγύλα» από τον Μάνο Χατζιδάκι και προσεγγίζουν τη νεοελληνική απόδοση του ποιήματος. (Μουσική και Γλώσσα)</p> <p><u>-Ενεργητική Ακρόαση</u> Καθώς ακούν τον «Ύμνο εις Ήλιον» του Μεσομήδη οι μαθητές διαβάζουν στα αρχαία ελληνικά τους στίχους καθώς και τη νεοελληνική απόδοση του. Στη συνέχεια, αποδίδουν εικαστικά την ποιητική εικόνα των στίχων με</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Α΄ Γυμνασίου» (Σταυρίδης Μ., Σκορδή Μ., Χατζηγεωργίου – Λυμπούρη Α.), ΙΤΥΕ – ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ 2012 (Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα:</p> <p>Στ΄ ΕΝΟΤΗΤΑ 2. «Χορεύω ευρωπαϊκά - Βαλς» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 109- 110)</p> <p>Η΄ ΕΝΟΤΗΤΑ Σχέδιο συνθετικής εργασίας 1.α. – 1.β. – 1.γ. Το νερό Βιβλίο Μαθητή (σελ. 109-110), Τετράδιο Εργασιών (σελ.60-66), Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ. 69– 78),</p> <p>«Ανθολόγιο Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» (Μόσχος Κ., Κανδυλάκη Μ., Τόμπλερ Μ.) - Βιβλίο Εκπαιδευτικού, ΟΕΔΒ, 2007</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα: (σελ. 201)</p>
-----------------	--	---	---

		<p>παράλληλη ακρόαση του ύμνου και άλλων σωζόμενων έργων αρχαίας ελληνικής μουσικής:</p> <p>Ύμνος εις Ήλιον -Μεσομήδους του Κρητός (2ος αι. μ.χ.)</p> <p>Χιονοβλεφάρου πάτερ Αούς, ροδόεσσαν ος άντυγα πάλων πτανοίς υπ' ίχνεσσι διώκεις, χρυσέαισιν αγαλλόμενος κόμαις περί νότον απείριτον ουρανού ακτίνα πολύστροφον αμπλέκων, αίγλας πολυδερκέα παγάν περί γαίαν άπασαν ελίσσων, ποταμοί δε σέθεν πυρός αμβρότου τίκτουσιν επήρατον αμέραν. Σοι μεν χορός εύδιος αστέρων κατ' Όλυμπον άνακτα χορεύει άνετον μέλος αιέν αείδων Φοιβηίδι τερπόμενος λύρα. Γλαυκά δε πάροιθε Σελάνα χρόνον ώριον αγεμονεύει λευκών υπό σύρμασι μόσχων, γάνυται δέ τέ σοι νόος ευμενής πολυείμονα κόσμον ελίσσων.</p> <p>Ύμνος στον Ήλιο (απόδοση στη νεοελληνική γλώσσα)</p> <p>Πατέρα της χιονοβλέφαρης Αυγής, που το ρόδινο άρμα σου, με των νεαρών ίππων τις ιπτάμενες οπλές οδηγείς, αγαλλόμενος με την χρυσή κόμη σου στο απέραντο άνοιγμα του ουρανού, συστρέφοντας την πολύστροφη ακτίνα σου, την περίβλεπτη πηγή της λαμπρότητας ελίσσοντας γύρω από ολόκληρη τη γη. Κι οι ποταμοί του αθάνατου πυρός σου γεννούν την αξιαγάπητη μέρα.</p>	<p>13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Γυμνασίου Π.Ι&ΥΠΕΠΘ 2008</p> <p>Μελοδύσσεια:μια μουσική ιστορία για νέους http://melodisia.mmb.org.gr</p> <p>Εκπαιδευτικό λογισμικό «Εμμέλεια» (Ε.Αναστασιάδου, κ.ά. ΟΕΔΒ)</p>
--	--	---	--

		<p>Για σένα ο φωτεινός χορός των άστρων χορεύει στον άρχοντα Όλυμπο, διαρκώς ψάλλοντας μέλος ευφρόσυνο, τερπόμενος με την λύρα του Φοίβου, και η γλαυκή Σελήνη κατωθέ σου ηγεμονεύει τον χρόνο με τις εποχές του, με το άρμα της που το σέρνουν λευκοί ταύροι. Κι ευφραίνεται ο ευμενής νούς σου, περιδιαβαίνοντας τον πολύμορφο κόσμο! (Νεοελληνική απόδοση)</p> <p>(Μουσική και Γλώσσα)</p> <p>-<u>Ενεργητική Ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν το “Adagio in G minor for violin, strings and organ continuo” του Tomaso Albinoni και εμπνεόμενοι από τα συναισθήματα που εκφράζει δημιουργούν με τη βοήθεια του προγράμματος Microsoft Movie Maker ή άλλου αντίστοιχου - δουλεύοντας ατομικά ή σε ομάδες μια ταινία με θέμα την καταστροφή του περιβάλλοντος και την αλόγιστη εκμετάλλευση φυσικών πόρων και ανθρώπινου δυναμικού στο όνομα της προόδου και της σύγχρονης ανάπτυξης. (Μουσική και Πληροφορική)</p> <p>-<u>Ενεργητική ακρόαση με χρήση Τ.Π.Ε</u> Στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού λογισμικού «Εμμέλεια» και της ιστοσελίδας http://melodisia προσεγγίζουν στοιχεία που αφορούν την Αρχαία Ελληνική Μουσική και τη Λόγια Δυτική παράδοση κατά το Μεσαίωνα, την Αναγέννηση και το Μπαρόκ. Χωρίζονται σε ομάδες εργασίας και με τη βοήθεια του Καθηγητή Μουσικής και του Καθηγητή Πληροφορικής δημιουργούν ιστοσελίδες σχετικές με τα παραπάνω περιεχόμενα οι οποίες θα ενσωματώνουν ακροάσεις μουσικής και προβολή αντίστοιχων βίντεο.</p>	
--	--	---	--

ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΥΛΙΚΑ-ΜΕΣΑ
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Να νιώσουν τη χαρά και την ικανοποίηση που προσφέρει η παρουσίαση μιας εκδήλωσης με μουσική που εκτελείται ζωντανά και σε πραγματικό χρόνο ενώπιον κοινού <p>Να παρακολουθούν ποικιλία μουσικών δρώμενων (συναυλίες, κοντσέρτα, κτλ.) και να συμπεριφέρονται ανάλογα με την κατάσταση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να αποκτήσουν δεξιότητες χορωδού, συμμετέχοντας σε φωνητικά σύνολα ή χορωδίες, που θα μπορούν να εμφανίζονται σε ποικίλες και διαφορετικές εκδηλώσεις εντός και εκτός σχολείου 	<p>4.1. Εκδηλώσεις σχολικές</p> <p>4.2. Εκπαιδευτικά προγράμματα άτυπης εκπαίδευσης</p> <p>4.3. Μουσειακή Αγωγή</p>	<p>- <u>Εκτέλεση μουσικής</u>. Οι μαθητές παρουσιάζουν ένα μουσικό πρόγραμμα επ’ ευκαιρία διαφόρων εορτασμών, επετείων, εκδηλώσεων/αφιερωμάτων στο χώρο του σχολείου ή σε άλλους χώρους π.χ. Μουσικό πρόγραμμα σχολικής εορτής 28^{ης} Οκτωβρίου, Μουσικό πρόγραμμα σχολικής εορτής 17^{ης} Νοεμβρίου, Μουσικό πρόγραμμα σχολικής εορτής 25^{ης} Μαρτίου</p> <p>Εκδηλώσεις σχετικές με θέματα μουσικά ή ευρύτερου ιστορικού, κοινωνικού και περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος π.χ. «Η Πόλη μας», «Μυθολογία», «Νά’ ταν η ζωή τραγούδι», «Δικός σου ο κόσμος», «Θαλασσογραφίες», «Το περιβάλλον του Δ.Σαββόπουλου»</p> <p>-<u>Εκτέλεση μουσικής</u>. Οι μαθητές παρουσιάζουν τραγούδια και μουσική για πολύτεχνα δρώμενα ή μουσικοθεατρικές παραστάσεις που περιλαμβάνουν τη συνδρομή πολλών τεχνών, π.χ. «Όρνιθες» του Αριστοφάνη (μουσική του Μάνου Χατζιδάκι –στίχοι Βασίλη Ρώτα από την παράσταση του Κάρολου Κουν στο Θέατρο Τέχνης), «Ο Πλούτος» του Αριστοφάνη (μουσική του Διονύση Σαββόπουλου), «Η Συνέλευση των ζώων» (Περικλή .Κοροβέση – Γιώργου Κουρουπού), κ.ά.</p>	<p>- Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Α΄ Γυμνασίου» (Σταυρίδης Μ., Σκορδή Μ., Χατζηγεωργίου – Λυμπούρη Α.), ΙΤΥΕ – ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ 2012 (Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών – Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα:</p> <p>Η΄ ΕΝΟΤΗΤΑ 1.γ – 1δ. Το νερό Τετράδιο Εργασιών (σελ. 65 – 67), Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ. 77 – 79)</p> <p>«Ανθολόγιο Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» (Μόσχος Κ., Κανδυλάκη Μ., Τόμπλερ Μ.) - Βιβλίο Εκπαιδευτικού, ΟΕΔΒ, 2007</p>

		<p><u>-Ενεργητική ακρόαση – Εκτέλεση μουσικής.</u> Οι μαθητές παρακολουθούν συναυλίες στο σχολείο ή εκτός σχολείου στο πλαίσιο μουσικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων/ εργαστηρίων άτυπης εκπαίδευσης ή επισκέψεων μουσικών συνόλων άλλων σχολείων π.χ. Μουσικού Σχολείου, κ.ά.</p> <p>- Επισκέπτονται μουσεία Μουσικών Οργάνων, μουσεία Λαϊκής τέχνης, Αρχαιολογικά και Βυζαντινά μουσεία και αναζητούν εκθέματα σε σχέση με τη μουσική, π.χ. μουσικά όργανα, αγγεία που απεικονίζουν αρχαία μουσικά όργανα, ψηφιδωτά ή αγιογραφίες με μουσικές παραστάσεις, μουσικά όργανα που συνοδεύουν τους μεταμφιεσμένους του Δωδεκαημέρου ή των Αποκριών κτλ.</p> <p>-Επισκέπτονται επίκαιρες εκθέσεις αφιερωμένες σε συνθέτες ή εκτελεστές μουσικής.</p>	<p>Ενδεικτικά παραδείγματα: (σελ. 32,33, 37, 43, 49, 53, 58)</p> <p>13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Γυμνασίου Π.Ι& ΥΠΕΠΘ 2008 Πιάνο, μουσικά όργανα Orff, CD Player, σύστημα μικροφωνικής με κονσόλα, ηλεκτρονικός υπολογιστής με βιντεοπροβολέα</p>
--	--	--	--

Β' Τάξη Γυμνασίου

ΟΡΓΑΝΩΤΗΣ 1ος : Προσεγγίζω και κατανοώ τις έννοιες και τα βασικά στοιχεία της μουσικής

Β' Γυμνασίου

ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΥΛΙΚΑ-ΜΕΣΑ
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύξουν την ακουστική τους μνήμη, αναγνωρίζοντας, αποκωδικοποιώντας και αποδίδοντας λεκτικά ή με συμβατική σημειογραφία, σύνθετα ρυθμικά και μελωδικά σχήματα. • Να επαναλαμβάνουν με αυξανόμενη ακρίβεια σύνθετα ρυθμικά σχήματα • Να αναγνωρίζουν, να περιγράφουν και να συγκρίνουν τα διάφορα στοιχεία που δομούν το ρυθμό ενός μοτίβου (αξίες, συνδυασμοί αξιών κλπ) μέσα σε μια ακρόαση με τη χρήση κατάλληλης μουσικής ορολογίας • Να αυξηθεί η ικανότητά τους στην απόδοση των ισχυρών – ασθενών μερών στο ρυθμό του λόγου ή της μουσικής • Να διακρίνουν τον παλμό από το μελωδικό ρυθμό • Να αποδίδουν σύνθετο ρυθμικό κείμενο φωνητικά, χρησιμοποιώντας ένα σύστημα ρυθμικών συλλαβών. • Να εκτελέσουν μια ρυθμική παρτιτούρα prima vista με βάση τα ρυθμικά ονόματα στο Σχετικό Solfa Σύστημα (Σ.Σ.Σ) και τις 	<p>1.1. Ρυθμός</p> <p>-Παλμός-ρυθμός</p> <p>-Ρυθμικές αξίες: παρεστιγμένο τέταρτο με όγδοο, παρεστιγμένο όγδοο με δέκατο έκτο, τρίγχο ογδόων, όγδοα με δύο δέκατα έκτα, συγκοπή όγδοο-τέταρτο-όγδοο, σύνδεση διαρκείας, το όγδοο ως μονάδα μέτρησης του μέτρου.</p> <p>-Μέτρα 2/4, 3/4 (βαλς), 3/4 (τσάμικος), 4/4, 5/8, 5/4, 7/8 (ως βορειοβαλκανικός ρυθμός), 7/8 (ως καλαματιανός), πολυρυθμοί.</p>	<p><u>Μουσική εκτέλεση</u> Χωρίζονται σε δυο ομάδες. Καθώς οι δυο ομάδες αποδίδουν το τραγούδι π.χ. «Δε σε θέλω πια» (Μικράς Ασίας), μια ομάδα εκτελεί το μελωδικό ρυθμό με κλάβες στις στροφές ενώ η δεύτερη στο γύρισμα «κρατά» στο τρίγωνο τον παλμό της μουσικής.</p> <p style="text-align: center;">Δε σε θέλω πια ΠΑΡΑΘΕΣΙΑΚΟ ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ</p> <p><u>Μουσική εκτέλεση</u> Κρατούν τον παλμό με παλαμάκια σε όλη τη διάρκεια της ακρόασης του χορευτικού σκοπού “Hořá” από τη Ρουμανία που αποδίδεται δεξιοτεχνικά από το βιολί.</p> <p>-<u>Μουσική εκτέλεση</u> Διαβάζουν την παρακάτω ρυθμική</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Β' Γυμνασίου» (Μ.Δημητρακοπούλου, Μ.Τζένου, Π.Ανδρούτσος), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα: «Ο ρόλος της μουσικής στην καθημερινή ζωή της Αφρικής» Τετράδιο Εργασιών (σελ.7) «Ράγκα και Τάλα» Τετράδιο Εργασιών (σελ.13) «Χώρα του Ανατέλλοντος Ήλιου» Τετράδιο Εργασιών (σελ.17) «Βραζιλιάνικοι ρυθμοί» Τετράδιο Εργασιών (σελ. 24-25) «Μουσικοί ρυθμοί στην Ελλάδα» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 66-67) Τετράδιο Εργασιών 9σελ.42-43) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.66-67)</p> <p>«Ανθολόγιο Μουσικών Κειμένων Α'- Β'-Γ' Γυμνασίου» - Βιβλίο Εκπαιδευτικού (Μόσχος Κ., Κανδυλάκη Μ., Τόμπλερ Μ.) (σελ. 51) 13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων</p>

αντίστοιχες ηχηρές κινήσεις του σώματος που έχουν μάθει

- Να μπορούν να ακολουθούν μια μουσική με τις τυπικές κινήσεις μέτρησης ενός μαέστρου
- Να αποδίδουν με ακρίβεια το ελλιπές μέτρο, τη συγκοπή και τον αντιχρονισμό.
- Να αυτοσχεδιάζουν δικά τους ρυθμικά σχήματα στο πλαίσιο ενός δεδομένου ρυθμού
- Να δημιουργούν απλά ρυθμικά και μελωδικά σχήματα, για να συνοδεύσουν ένα τραγούδι, μια ρίμα, μια μουσική ακρόαση ή δρώμενο.
- Να «συνθέτουν» απλές ρυθμικές παραλλαγές σε γνωστές μελωδίες.

παρτιτούρα και την εκτελούν με τα ρυθμικά ονόματα και τις αντίστοιχες ηχηρές κινήσεις. Χωρίζονται έπειτα σε δυο ομάδες, μετρούν «ένα, δύο, τρία, τέσσερα» και εκτελούν επαναλαμβανόμενη τη ρυθμική παρτιτούρα ως εξής: η μια ομάδα χτυπά τα πόδια στο πάτωμα στις παύσεις -“off beat”- και η άλλη εκτελεί τα όγδοα και τα τέταρτα με παλαμάκια.

-Μουσική εκτέλεση Εκτελούν στο ταμπουρίνο το ρυθμό στίχων τραγουδιών και διακρίνουν τους ισχυρούς από τους ασθενείς χρόνους π.χ.

Κεί- νο που με τρώει | κεί - νο που με σώ- ζει

-Μουσική εκτέλεση «Διευθύνουν» με τις τυπικές κινήσεις μέτρησης ενός μαέστρου μουσικά έργα σε διδαχθέντα μέτρα και ρυθμούς συνδυάζοντάς τις και με άλλες εκφραστικές, δυναμικές ή ερμηνευτικές εντολές- υποδείξεις.

-Μουσική εκτέλεση Τραγουδούν σε φθόγγους το negro spiritual «Every body sing freedom» (τα κορίτσια τη μελωδία της σοπράνο και -αν υπάρχουν αντίστοιχα- τη μελωδία της άλτο, ενώ τα αγόρια, τη μελωδία του τενόρου και -αν υπάρχουν αντίστοιχα- το μέρος του μπάσσο), χτυπώντας παράλληλα στράκες στον πρώτο (ισχυρό) χρόνο και στον τρίτο (σχετικά ισχυρό) χρόνο. Η μελέτη των διαφορετικών μερών, θα χρησιμεύσει αργότερα στην ολοκλήρωση της καλλιτεχνικής εκμάθησης του τραγουδιού.

Μουσικής & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» Π.Ι& ΥΠΕΠΘ 2008

Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπουρίνο, τρίγωνο, glockenspiel
- Πιάνο, αρμόνιο
- CD Player

Ηλεκτρονικός υπολογιστής με ηχεία
Βιντεοπροβολέας ή Διαδραστικός πίνακας

		- <u>Δημιουργία Μουσικής</u> Ένας – ένας τραγουδούν διαδοχικά μια φράση ακολουθώντας τη μελωδική γραμμή του «Everybody sing freedom» και σαν συνέχεια, αυτοσχεδιάζουν μια άλλη μελωδία πάνω στα ίδια ρυθμικά σχήματα και με τα ίδια λόγια, χτυπώντας παράλληλα στράκες στον πρώτο (ισχυρό) χρόνο και στον τρίτο (σχετικά ισχυρό) χρόνο (μέτρο 4/4).	
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να τραγουδούν ατομικά και ομαδικά μελωδίες με τονική ακρίβεια • Να τραγουδούν μια συγκεκριμένη μελωδία σε διάφορες τονικότητες (τρανσπόρτο) • Να τραγουδούν μελωδίες με μίμηση • Να διακρίνουν ακουστικά ένα μοτίβο ή ένα θέμα σε ένα μουσικό έργο και να ακολουθούν κατά την ακρόαση την ανάπτυξή του • Να αναπτύξουν την ακουστική τους μνήμη, αναγνωρίζοντας, αποκωδικοποιώντας και αποδίδοντας λεκτικά και με συμβατική σημειογραφία σύνθετα ρυθμικά και μελωδικά σχήματα. • Να χειρίζονται με άνεση τα συμβολικά ονόματα τονικού ύψους της δυτικής μουσικής: ντο, ρε, μι, φα, σολ, λα, σι • Να εξοικειωθούν με το σύστημα συμβολισμού του τονικού ύψους στην ευρωπαϊκή μουσική σημειογραφία • Να κατανοήσουν εμπειρικά τη λειτουργία των αλλοιώσεων (δίεση – ύφεση) και να προσεγγίζουν διαισθητικά (ακουστικά) τη 	<p>1.2. Τονικό ύψος-Μελωδία</p> <p>-Μελωδικό μοτίβο,</p> <p>-πεντατονικές κλίμακες (Ντο, Φα, Σολ),</p> <p>-μείζονα και ελάσσονα κλίμακα (Ντο+, Σολ+, Φα+ και Λα-, Μι-),</p> <p>-ύφεση και δίεση (βιωματικά),</p> <p>-Τόνος, Ημιτόνιο, Τριημιτόνιο,</p> <p>-Αρπισμός.</p>	<p>-<u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές μαθαίνουν το δημοτικό τραγούδι «Γιάννη μου το μαντήλι σου» (Ηπείρου). Έπειτα χωρίζονται σε δυο ομάδες Α και Β και η κάθε ομάδα τραγουδά το αντίστοιχο μέρος της. Ο εισάγει την έννοια της πολυφωνίας παίζοντας μελωδίες του τραγουδιού και οι μαθητές στο glockenspiel ή το φλογέρα αυτοσχεδιάζουν στους τόνους μιας πεντατονικής κλίμακας.</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Β΄ Γυμνασίου» (Μ.Δημητρακοπούλου, Μ.Τζένου, Π.Ανδρούτσος), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα: «Η πολυσύνθετη μουσική της Κίνας» Τετράδιο Εργασιών (σελ.16) «Η μουσική στη Λατινική Αμερική» Τετράδιο Εργασιών (σελ.21) «Χώρα του Ανατέλλοντος Ήλιου» Τετράδιο Εργασιών (σελ.18) «Ενωμένη Ευρώπη» Τετράδιο Εργασιών (σελ. 30)</p> <p>«Ανθολόγιο Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» - Βιβλίο Εκπαιδευτικού (Μόσχος Κ., Κανδυλάκη Μ., Τόμπλερ Μ.) (σελ. 57)</p> <p>13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Ανθολογίου Μουσικών</p>

μείζονα και την ελάσσονα κλίμακα

- Να τραγουδούν από μνήμης μελωδίες με τα ονόματα των φθόγγων τους
- Να εκτελούν στη φλογέρα ή σε τονικά μουσικά όργανα μελωδίες τραγουδιών που έχουν μάθει
- Να δημιουργούν μελωδίες στη φλογέρα ή στο glockenspiel
- Να αυτοσχεδιάζουν μελωδικές ερωτήσεις και απαντήσεις, με όργανα ή με φωνή.
- Να μελοποιούν στίχους και να προσαρμόζουν δικούς τους στίχους σε γνωστές μελωδίες.

Γιάννη μου το μαντήλι σου ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΗΠΕΙΡΟΥ

Παραδοσιακό Ηπείρου

♩ = 120

Επιλοκή

Γιάν - νη... μω... πο... Γιάν-νη... μω... πο... ό - ντι
Γιάν - νη... μω... πο... μω - νη) - η... οοο... ε - λφ

Το κομμάτι αρχίζει με τον ήχο του μαντιλιού (το κίτρινο ορθογώνιο στο Β)

|| Β ||

Τι... ού... λε... φω... με... να... βρε Γιάν - νη... Γιαν - νά... μου... ε - λφ
η... ού... λε... φω... με... να... βρε πα - λι - κα - ρά... ρου...

Το λάρμας η ξενιά, τα έρμα τα ξένα
βρε μανούλα μου, κάψαν την καρδιά μου.
Πέντε πατάμια το 'λυναν κι έβαψαν και τα πάντε,
βρε Γιάννη, Γιαννάκη μου, βρε παλικαράκι μου.
Κι έβαψαν και τη θάλασσα με όλα τα καράβια,
βρε Γιαννο - Γιαννάκη μου, βρε παλικαράκι μου.

Κειμένων Α'-Β'-Γ' Γυμνασίου» Π.Ι.& ΥΠΕΠΘ 2008

Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπουρίνο, τρίγωνο, glockenspiel
- Πιάνο, αρμόνιο
- CD Player

Ηλεκτρονικός υπολογιστής με ηχεία
Βιντεοπροβολέας ή Διαδραστικός πίνακας

Παρουσίαση «Raag Bhimpalashi»
<http://photodentro.edu.gr/or/r/8521/2408>

		<p>- <u>Μουσική εκτέλεση</u> Ακούν από CD ένα μουσικό θέμα από ένα καταξιωμένο κλασσικό έργο (π.χ. θέμα από τη Συμφωνία Νο40 του W.A, Mozart, θέμα από το «Μολδάβα» του Bedřich Smetana από το συμφωνικό ποίημα «Η πατρίδα μου» κλπ). Ο εκπαιδευτικός παίζει το θέμα στο πιάνο και στη συνέχεια, οι μαθητές προσαρμόζουν δικούς τους στίχους ώστε το θέμα να μετατραπεί σε τραγούδι. Τραγουδούν προσέχοντας ιδιαίτερα την τονική ακρίβεια της εκτέλεσης.</p> <p>- <u>Μουσική εκτέλεση</u> (συνέχεια της προηγούμενης δραστηριότητας) Μαθαίνουν στη φλογέρα ή στο glockenspiel το θέμα και το μεταφέρουν σε άλλες τονικότητες παίζοντας στις αντίστοιχες κλίμακες.</p> <p><u>Δημιουργία Μουσικής</u> Ένας – ένας τραγουδούν τη μελωδική γραμμή του επιλεγμένου θέματος με τους στίχους και σαν συνέχεια, αυτοσχεδιάζουν μια άλλη μελωδία πάνω στα ίδια ρυθμικά σχήματα και με τα ίδια λόγια.</p> <p>-<u>Μουσική εκτέλεση – Ενεργητική ακρόαση</u> Ο εκπαιδευτικός αυτοσχεδιάζει μια μικρή μουσική φράση σε μείζονα κλίμακα στο πιάνο και την συνοδεύει αρμονικά. Στη συνέχεια τραγουδά τη μελωδία υποδειγματικά με τα αντίστοιχα ονόματα των φθόγγων. Οι μαθητές επαναλαμβάνουν μιμητικά καθώς ο εκπαιδευτικός συνοδεύει στο πιάνο. Παίζει έπειτα τη φράση σε ελάσσονα κλίμακα και τραγουδά υποδειγματικά. Οι μαθητές επαναλαμβάνουν μιμητικά. Ρωτά τους μαθητές ποιες διαφορές ή ομοιότητες παρατηρούν ανάμεσα στις δυο εκτελέσεις, τι αίσθηση ή τι συναισθήματα τους προκάλεσαν. Στη συνέχεια, παίζει τη φράση σε μείζονα ή ελάσσονα κλίμακα και οι μαθητές πρέπει να διακρίνουν τους δυο τρόπους.</p> <p>-<u>Εκτέλεση μουσικής</u> Παίζουν στη φλογέρα ή στο glockenspiel τα τελευταία δυο μέτρα από το τραγούδι «Τα καβουράκια» του Βασίλη Τσιτσάνη:</p>	
--	--	---	--

		<p>Στη συνέχεια, παίζουν την ίδια μελωδία ξεκινώντας ένα διάστημα τετάρτης χαμηλότερα.</p> <p><u>-Ενεργητική Ακρόαση Μουσικής με χρήση ΤΠΕ</u> (http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/2408)</p> <p>Οι μαθητές ανοίγουν την παρουσίαση «Raag Bhimpalashi» που αφορά την ινδική Ράγκα ως σύστημα (τρόπος). Με αφήγηση και οπτικοποιημένη ανάλυση παρουσιάζεται η Ράγκα ως σύστημα που περιλαμβάνει όλα τα μελωδικά στοιχεία μιας σύνθεσης. Εδώ παρουσιάζεται με βίντεο και ταυτόχρονη αφήγηση η Raag Bhimpalashi.</p>	
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να ακούν συγκεντρωμένα ένα ευρύ ρεπερτόριο μουσικών ακροάσεων με τη χρήση οδηγού ακρόασης ή παρτιτούρας, εστιάζοντας σε συγκεκριμένες μουσικές έννοιες και να μπορούν οι ίδιοι να δημιουργούν το δικό τους οδηγό ακρόασης. • Να αναγνωρίζουν, να περιγράφουν, να συγκρίνουν και να αναλύουν μουσικές ακροάσεις διαφορετικών μουσικών ειδών, στυλ και πολιτισμών με χρήση κατάλληλης μουσικής ορολογίας.. • Να διακρίνουν τη διμερή μορφή, τριμερή μορφή και μορφή ρόντο σε μουσικά έργα 	<p>1.3.Μορφή</p> <ul style="list-style-type: none"> -Μονοφωνία, πολυφωνία, ετεροφωνία, ομοφωνία -Διμερής και Τριμερής μορφή, -Μορφή Ρόντο, -Θέμα και παραλλαγές, -Ανοικτή και κλειστή φράση, -Διάφορες μορφές για οργανική και φωνητική μουσική, 	<p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν τις αρχές του Κονσέρτου «Ανοιξη» από τις «Τέσσερις Εποχές» του A.Vivaldi προσεγγίζοντας την εναλλαγή γρήγορου – αργού – γρήγορου μέρους στο Κονσέρτο. Έπειτα ακούν το πρώτο μέρος και διακρίνουν τότε ακούγεται το solo και τότε όλη η ορχήστρα.</p> <p>- <u>Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν από το ορατόριο «Μεσσίας» του G.F.Handel το χορωδιακό μέρος “Hallelujah!” και διακρίνουν την επωδό με τη λέξη - κλειδί «Αλληλουία». Περιγράφουν τις εντυπώσεις τους και τα συναισθήματα που τους δημιούργησε η ακρόαση του έργου.</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν τρεις μουσικές συνθέσεις και διακρίνουν τη μορφή τους καταγράφοντας κατά την ακρόαση τη σειρά των διαφορετικών μερών: το τραγούδι “Yellow Submarine” των Beatles (διμερής μορφή AB), το τραγούδι «Η μικρή Ραλλού» (Νίκου Γκάτσου-Μάνου Χατζιδάκι)</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Β΄ Γυμνασίου» (Μ.Δημητρακοπούλου, Μ.Τζένου, Π.Ανδρούτσος), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα: «...και κάποια σημαντικά και κλασικά είδη σύνθεσης» Βιβλίο Μαθητή (σελ.54-55) «Το Κλασικό στον ορίζοντα του διαχρονικού» Βιβλίο Μαθητή (σελ.34) Τετράδιο Εργασιών (σελ.31-32) «Ευρωπαϊκές προδιαγραφές. Τι έμαθα...» Τετράδιο Εργασιών (σελ.41) «Ενωμένη Ευρώπη» Βιβλίο Μαθητή (σελ.46-47)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν το θέμα και τις παραλλαγές του σε ένα μουσικό έργο με μορφή θέμα και παραλλαγές • Να γνωρίσουν μορφές οργανικής και φωνητικής μουσικής της Λόγιας Δυτικής Μουσικής • Να διακρίνουν τις διαφορές μεταξύ διαφορετικών μερών σε ένα μουσικό έργο • Να τραγουδούν εκφραστικά με αίσθηση των φράσεων • Να αυτοσχεδιάζουν δικές τους μελωδίες στις μορφές που έχουν διδαχτεί. 	<p>-Μορφές μουσικής από τη Λαϊκή Παράδοση της Ελλάδας και άλλων χωρών.</p> <p>-Μορφές οργανικής και φωνητικής μουσικής της Λόγιας Δυτικής Μουσικής (Συμφωνία, Κονσέρτο, Όπερα κ.ά.)</p>	<p>και το πολυφωνικό του 16^{ου} αιώνα από τη Βρετάνη “Tourdion” (τριμερής μορφή ABA) και το “Matona mia cara” του Orlando di Lasso (μορφή ρόντο ABAΓAΔ)</p> <p>-<u>Ενεργητική ακρόαση</u> Ακούν το «Χορό των κύκνων» του P.I.Tchaikovsky και δημιουργούν –ατομικά ή δουλεύοντας σε ομάδες- ένα «χάρτη ακρόασης» που απεικονίζει τη διαδοχή των μερών [A B A] και τις διαφορές στην ενορχήστρωση του έργου [A πνευστά – B έγχορδα και πνευστά – A πνευστά].</p> <p>-<u>Δημιουργία μουσικής</u> Ακούν και παρατηρούν τις παραλλαγές του W.A Mozart στο παραδοσιακό γαλλικό τραγούδι “Je vous dirai maman” (μελωδία από το παιδικό τραγούδι «Φεγγαράκι μου λαμπρό») δοκιμάζουν δουλεύοντας σε μικρές ομάδες να δημιουργήσουν δικές τους παραλλαγές μεταβάλλοντας π.χ. το ρυθμό, τη μελωδία, το ύφος, την ενορχήστρωση κ.ά.</p> <p>-<u>Ενεργητική ακρόαση</u> Ο εκπαιδευτικός παίζει στο πιάνο τα οκτώ πρώτα μέτρα του κουπλέ του τραγουδιού του Μ. Χατζιδάκι «Τα παιδιά κάτω στο κάμπο» και ρωτά αν τους δημιουργήθηκε η ανάγκη συνέχειας, ή αισθάνονται ήδη ολοκλήρωση της φράσης. Ξαναπαίζει τα οκτώ μέτρα και ζητά να τραγουδήσουν οι μαθητές μια αυτοσχέδια απάντηση. Στη συνέχεια, ξαναπαίζει τα οκτώ μέτρα και την απάντηση που έχει επιλέξει ο ίδιος ο συνθέτης.</p>	<p>13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» Π.Ι&ΥΠΕΠΘ 2008</p> <p>Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπούρινο, τρίγωνο, glockenspiel</p> <p>- Πιάνο, αρμόνιο</p> <p>- CD Player</p> <p>Ηλεκτρονικός υπολογιστής με ηχεία</p> <p>Βιντεοπροβολέας</p>
---	---	---	---

<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να δημιουργήσουν με μουσικά όργανα «ηχο-εικόνες» που περιγράφονται μέσω του ηχοχρώματος και των μεταβολών της δυναμικής και της ρυθμικής αγωγής • Να περιγράψουν τη δυναμική αγωγή ενός μουσικού έργου με τους βασικούς όρους περιγραφής της δυναμικής αγωγής 	<p>1.4. Δυναμική Αγωγή Όροι δυναμικής αγωγής (piano, forte, fortissimo, pianissimo, crescendo, diminuendo, mezzo piano, mezzo forte, sforzando, subito piano)</p>	<p><u>-Δημιουργία Μουσικής</u> Οι μαθητές αυτοσχεδιάζουν ομαδικά πάνω σε ένα «μπάσσο οστινάτο» υπό τη διεύθυνση συμμαθητή τους, ο οποίος υποδεικνύει συχνές αλλαγές δυναμικής.</p> <p><u>-Δημιουργία Μουσικής</u> Οι μαθητές συνθέτουν, «ενορχηστρώνουν» και παίζουν μια μουσική φράση, η οποία αυξάνει συνεχώς την έντασή της σύμφωνα με αντίστοιχα σημεία δυναμικής. Το ίδιο θέμα, «ενορχηστρώνεται» έτσι, ώστε να δίδεται η αίσθηση της αύξησης της έντασης όχι με σημεία δυναμικής, αλλά με αύξηση του ηχητικού όγκου στην ενορχήστρωση, με την προσθήκη όλο και πιο πολλών οργάνων ή αυτοσχεδίων ήχων.</p> <p>- <u>Ενεργητική ακρόαση</u> Ακούν το «Bolero» του Maurice Ravel και σημειώνουν κατά τη διάρκεια της ακρόασης με συμβατικούς όρους της δυναμικής αγωγής τη διαδοχή των καταστάσεων και των μεταβολών της δυναμικής αγωγής. Συνδέουν τη δυναμική αγωγή του έργου με τον περιγραφικό χαρακτήρα της μουσικής που αποδίδει ένα караβάνι στην έρημο που όλο και «πλησιάζει» και ακούγεται ολοένα και πιο δυνατά.</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Β΄ Γυμνασίου» (Μ.Δημητρακοπούλου, Μ.Τζένου, Π.Ανδρούτσος), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα: «Το κλασικό στον ορίζοντα του διαχρονικού» Τετράδιο Εργασιών (σελ.31) «Ενωμένη Ευρώπη» Τετράδιο Εργασιών (σελ.29) 13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» Π.Ι&ΥΠΕΠΘ 2008 Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπουρίνο, τρίγωνο, glockenspiel - Πιάνο, αρμόνιο - CD Player</p>
--	---	---	--

<p>Οι μαθητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράφουν τις μεταβολές της ρυθμικής αγωγής σε ένα μουσικό έργο χρησιμοποιώντας τους βασικούς όρους περιγραφής της Ρυθμικής Αγωγής • Να δημιουργήσουν ένα ηχητικό δρώμενο με διαφορετικές καταστάσεις και μεταβολές της ρυθμικής αγωγής • Να καταλάβουν τη λογική του (μηχανικού ή ηλεκτρονικού) μετρονόμου. 	<p>1.5. Ρυθμική Αγωγή Όροι ρυθμικής αγωγής (ταχύτητα) (allegro, adagio, accelerando, ritardando, largo moderato, presto, A tempo)</p>	<p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Ακούν μουσικά έργα με διαφορετική ρυθμική αγωγή και «πειραματίζονται» με το μετρονόμο προσπαθώντας να προσαρμόσουν τα «χτυπήματα» του μετρονόμου πάνω σε αυτά.</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Ακούν μουσικά έργα με διαφορετική ρυθμική αγωγή και επιλέγουν σε εκπαιδευτικό φυλλάδιο εργασίας που τους έχει δοθεί, τους όρους της ρυθμικής αγωγής του μέρους που ακούν κάθε φορά (π.χ. Allegro, Presto κλπ).</p> <p><u>-Ενεργητική Ακρόαση</u> Διακρίνουν τη διαφορετική ρυθμική αγωγή (γρήγορο-αργό-γρήγορο) των μερών μιας Συμφωνίας (πριν εισαχθεί το μινουέτο) π.χ. της Συμφωνίας αρ.27 στη Σολ μείζονα Κ.199 του W.A.Mozart: I.Allegro, II.Andantino, III.Presto</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Β΄ Γυμνασίου» (Μ.Δημητρακοπούλου, Μ.Τζένου, Π.Ανδρούτσος), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα: «...και κάποια σημαντικά και κλασικά είδη σύνθεσης» Βιβλίο Μαθητή (σελ.54-55) «Ευρωπαϊκές προδιαγραφές» Τετράδιο Εργασιών (σελ.38-39) 13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» Π.Ι&ΥΠΕΠΘ 2008 Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπουρίνο, τρίγωνο, glockenspiel - Πιάνο, αρμόνιο - CD Player</p>
--	---	--	---

<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τη χροιά μουσικών οργάνων, ανθρώπινης φωνής (SATB) και σύγχρονων πηγών ήχου • Να κατανοήσουν την κατάταξη των μουσικών οργάνων • Να εξερευνούν τους διάφορους τρόπους παραγωγής ήχου με τη χρήση του σώματος, ηχογόνων αντικειμένων και τις διαφορές τεχνικές εκτέλεσης μουσικών οργάνων • Να διακρίνουν το ηχόχρωμα των μουσικών οργάνων της συμφωνικής ορχήστρας • Να διακρίνουν το ηχόχρωμα των μουσικών οργάνων της Ελληνικής Λαϊκής Παράδοσης • Να γνωρίσουν μουσικά όργανα άλλων λαών και πολιτισμών • Να αναγνωρίζουν μουσικά όργανα σε σύνολα τζαζ, ροκ και άλλων ειδών μουσικής • Να αντιλαμβάνονται τους τρόπους με τους οποίους οι συνθέτες επεξεργάζονται ηλεκτρονικούς και φυσικούς ήχους στις συνθέσεις τους • Να πειραματίζονται με διαφορετικά ηχοχρώματα οργάνων, στο πλαίσιο απλού μουσικού λογισμικού. <p>Να πειραματίζονται και να αυτοσχεδιάζουν με ήχους από ποικίλα μέσα (ηχογόνα αντικείμενα, μουσικά όργανα, φωνή)</p>	<p>1.6. Ηχόχρωμα</p> <ul style="list-style-type: none"> - Φυσικοί και ηλεκτρονικοί ήχοι και χρήση τους από τους συνθέτες μέσα σε μουσικά έργα, - Βασικά είδη φωνών (Σοπράνο, Άλτο, Τενόρος, Μπάσσοι), - Είδη ορχήστρας - Όργανα Συμφωνικής Ορχήστρας, - Όργανα από τη Λαϊκή Παράδοση της Ελλάδας και άλλων χωρών, σύνολα και ορχήστρες. 	<p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Ακούν ηχογραφημένα αποσπάσματα μουσικών έργων για συμφωνική ορχήστρα και προσπαθούν να αναγνωρίσουν το ηχόχρωμα των διαφορετικών οργάνων επιλέγοντας κάθε φορά την αντίστοιχη εικόνα του μουσικού οργάνου που άκουσαν σε εκπαιδευτικό φύλλο εργασίας που τους έχει δοθεί.</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Διακρίνουν το ηχόχρωμα των ελληνικών λαϊκών μουσικών οργάνων κατά την ακρόαση ηχογραφημένων αποσπασμάτων δημοτικής, ρεμπέτικης, αστικής επτανησιακής, σύγχρονων ελληνικών τραγουδιών και κατατάσσουν τα όργανα με βάση τις τέσσερις βασικές κατηγορίες του συστήματος κατάταξης Hornbostel – Sachs (Ιδιόφωνα-Μεμβρανόφωνα – Χορδόφωνα – Αερόφωνα).</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση - Δημιουργία μουσικής</u> Με αφορμή το κομμάτι “Sound menu” του Stephen Chadwick παρατηρούν ότι είναι δυνατόν με αντικείμενα καθημερινής χρήσης να δημιουργήσουμε μια μουσικής σύνθεση. Στη συνέχεια, οι μαθητές χωρισμένοι σε ομάδες δημιουργούν τη δική τους σύνθεση χρησιμοποιώντας αντικείμενα που βρίσκονται στο χώρο του σχολείου.</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Ακούν τα μέρη της σουίτας «Εικόνες από μια έκθεση» του Μ. Petrovich Mussorgsky σε ενορχήστρωση του Μ. Ravel και καταγράφουν τα όργανα που διακρίνουν σε κάθε ακρόαση.</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Ακούν ένα από τα Βραδεμβούργια κοντσέρτα του J.S.Bach, αφού πρώτα έχουν δημιουργήσει με χαρτόνι τη μορφή των οργάνων που παίρνουν μέρος στο συγκεκριμένο έργο. Μοιράζονται τα όργανα κατά οικογένειες και ορίζεται ένας μαθητής ως μαέστρος. Κατά την ακρόαση, «διευθύνει» το έργο, απευθυνόμενος στην εκάστοτε ομάδα οργάνων για να την εισαγάγει. Στη συνέχεια, ορίζονται εναλλάξ άλλοι μαθητές ως μαέστροι.</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Β΄ Γυμνασίου» (Μ.Δημητρακοπούλου, Μ.Τζένου, Π.Ανδρούτσος), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα: «Ταξινομηση οργάνων σύμφωνα με τους Χορνμπόστελ-Ζαξ» Βιβλίο Μαθητή (σελ.10)</p> <p>«Μια Μεσόγειος...μουσική» Τετράδιο Εργασιών (σελ.36)</p> <p>«Εδώ είναι Βαλκάνια» Βιβλίο Μαθητή (σελ.62-63) Τετράδιο Εργασιών (σελ.39)</p> <p>«Ενωμένη Ευρώπη» Βιβλίο Μαθητή (σελ.46-49)</p> <p>«Ο γύρος της Ελλάδας» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 68-81)</p> <p>Τετράδιο Εργασιών (σελ.45-51)</p> <p>Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.50-62)</p> <p>13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής &</p>
---	---	--	--

		<p><u>-Ενεργητική Ακρόαση Μουσικής με χρήση ΤΠΕ</u> http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/2409?locale=el Οι μαθητές ανοίγουν στον υπολογιστή ή στο διαδραστικό πίνακα την παρουσίαση «Χορδόφωνα μουσικά όργανα του κόσμου», παρατηρούν και ακούν το ηχόχρωμα χορδοφώνων οργάνων από όλον τον κόσμο και προσεγγίζουν την ποικιλία των ιδιωμάτων της μουσικής διαχρονικά και γεωγραφικά.</p>	<p>Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» Π.Ι.& ΥΠΕΠΘ 2008 Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπούρινο, τρίγωνο, glockenspiel - Πιάνο, αρμόνιο - CD Player</p> <p>Παρουσίαση «Χορδόφωνα μουσικά όργανα του κόσμου» http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/2409?locale=e</p>
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν διαισθητικά τη διαφορά μεταξύ μονοφωνίας, ομοφωνίας και πολυφωνίας • Να διακρίνουν διαισθητικά σύμφωνες και διάφωνες συνηχήσεις • Να τραγουδούν δίφωνους και τρίφωνους απλούς κανόνες • Να τραγουδούν ταυτόχρονα, ανεξάρτητες μελωδικές γραμμές τραγουδιών • Να διακρίνουν ακουστικά τα μονοφωνικά και πολυφωνικά μουσικά όργανα • Να δημιουργούν συνηχήσεις με μελωδικά και τονικά κρουστά όργανα 	<p>1.7. Συνήχηση</p> <ul style="list-style-type: none"> - Μονοφωνία, Ομοφωνία, Πολυφωνία - Μονοφωνικά και Πολυφωνικά μουσικά όργανα - Σύμφωνες και διάφωνες συνηχήσεις, - Συγχορδία I και V, Τέλεια Πτώση, - Ισοκράτημα, μπάσσο οστινάτο, - Μίμηση στην Αντίστιξη 	<p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Ακούν χαρακτηριστικά ηχογραφημένα αποσπάσματα μονοφωνικής, ομοφωνικής και πολυφωνικής μουσικής από την ελληνική βυζαντινή εκκλησιαστική και δημοτική παράδοση καθώς κι από τη λόγια δυτική παράδοση διακρίνοντας διαισθητικά το διαφορετικό τους «άκουσμα».</p> <p>- <u>Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν από το ορατόριο «Μεσσίας» του G.F.Handel το χορωδιακό μέρος “Hallelujah!” και διακρίνουν την εναλλαγή ομοφωνικής και πολυφωνικής υφής.</p> <p><u>-Εκτέλεση μουσικής</u> Ένας μαθητής τραγουδά ένα φθόγγο ως βάση (θεμέλιο) και άλλοι δύο τραγουδούν από έναν φθόγγο ο καθένας επιπλέον, ώστε να σχηματιστεί μια «μείζων» συγχορδία. Ακολουθείται η ίδια διαδικασία για το σχηματισμό ελλάσσονος συγχορδίας.</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Ακούν χαρακτηριστικά ηχογραφημένα αποσπάσματα μονοφωνικών και πολυφωνικών οργάνων και διακρίνουν ακουστικά τη διαφορά τους.</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Β΄ Γυμνασίου» (Μ.Δημητρακοπούλου, Μ.Τζένου, Π.Ανδρούτσος), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα: «Εδώ είναι Βαλκάνια» Τετράδιο Εργασιών (σελ.39-40) Τετράδιο Εργασιών «Το κλασικό στον ορίζοντα του διαχρονικού» Τετράδιο Εργασιών (σελ.34)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Να ακούν συγκεντρωμένα ένα ευρύ ρεπερτόριο μουσικών ακροάσεων με τη χρήση οδηγού ακρόασης ή παρτιτούρας, εστιάζοντας σε συγκεκριμένες μουσικές έννοιες και να μπορούν οι ίδιοι να δημιουργούν το δικό τους οδηγό ακρόασης. • Να εκτελούν με άνεση ρεπερτόριο κατάλληλο για τη βαθμίδα τους, με μίμηση, με το αυτί και «prima vista» και να το εκτελούν από μνήμης και σε συνθήκες παράστασης. • Να συνοδεύουν τραγούδια με οργανικό ή φωνητικό «μπάσσο οστινάτο», ή οργανικό «μπάσσο κοντίνουο». • Να ψάλλουν με συνοδεία ισοκράτη 	<p>- Δίφωνοι και τρίφωνοι κανόνες</p>	<p>- <u>Μουσική εκτέλεση</u> Μαθαίνουν κι εκτελούν τρίφωνους και τετράφωνους κανόνες π.χ. το “Dona Nobis Pacem σε τρίφωνο κυκλικό κανόνα.</p> <p>-<u>Ενεργητική ακρόαση</u> Ακούν πολυφωνικά τραγούδια της Ηπείρου και προσπαθούν να μιμηθούν τις διαφορετικές «φωνές»</p> <p>-<u>Μουσική εκτέλεση</u> Μαθαίνουν να τραγουδούν τραγούδια από την Ελληνική Λαϊκή Παράδοση, επεξεργασμένα για τρίφωνη χορωδία (π.χ. «Ηπειρώτικη Τριλογία» του Κ.Θ.Ευαγγελάτου)</p> <p>-<u>Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές διακρίνουν τη μελωδική γραμμή από το ίσο σε ακρόαση παραδοσιακής μουσικής με γκάντα ή τσαμπούνα.</p> <p>-<u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές ψάλλουν το Τρισάγιον της Θείας Λειτουργίας («Άγιος ο Θεός») με ίσο.</p>	<p>13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» Π.Ι&ΥΠΕΠΘ 2008</p>
---	---------------------------------------	--	--

ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΥΛΙΚΑ-ΜΕΣΑ
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να τραγουδούν σύνθετα – από άποψη μουσικής και λόγου - τραγούδια από την Ελληνική Λαϊκή Παράδοση με ρυθμική και μελωδική ακρίβεια και όσο το δυνατόν, με τα κατά παράδοση «γυρίσματα» της φωνής. • Να προσεγγίζουν την οργανική σύνδεση της ελληνικής μουσικής παράδοσης με το χώρο, το χρόνο και την κοινωνική ζωή των ανθρώπων • Να ευαισθητοποιηθούν απέναντι στο περιβάλλον μέσα από δημοτικά ελληνικά τραγούδια που πηγάζουν από την αλληλένδετη σχέση του ανθρώπου με τη φύση • Να βιώσουν τη σημασία ιστορικών γεγονότων ορόσημων για την πατρίδα μας και να κατανοήσουν το ρόλο της μουσικής σε σχέση με εκείνα • Να ψάλλουν βυζαντινούς εκκλησιαστικούς ύμνους και να εκτελούν θρησκευτικά παραδοσιακά τραγούδια, προσεγγίζοντας με αυτόν τον τρόπο το συναίσθημα και την έκφραση του θρησκευτικού 	<p>2.1. Ελληνική Μουσική Παράδοση</p> <ul style="list-style-type: none"> -Αρχαία Ελληνική Μουσική -Δημοτική μουσική -Βυζαντινή εκκλησιαστική μουσική - Λαϊκή Μουσική Παράδοση Αστικών Κέντρων (Σμύρνη, Κωνσταντινούπολη, Επτανησιακές καντάδες) 	<p>- <u>Εκτέλεση –Ακρόαση Μουσικής</u> Μαθαίνουν ελληνικά δημοτικά τραγούδια απαιτητικά από άποψη ρυθμού, μελωδίας (με όσο το δυνατόν τα σχετικά φωνητικά «γυρίσματα») και λόγου απ’ όλο τον ελλαδικό χώρο «Ανάμεσα τρεις θάλασσες» (Θεσσαλία-Πήλιο), «Αβκορίτισσα φωνή» (Κύπρου), «Και τι σε μέλει εσένα» (Σμυρναίικο), κ.ά.</p> <p>- <u>Εκτέλεση -Ακρόαση Μουσικής</u> Μαθαίνουν δημοτικά τραγούδια από όλο τον ελλαδικό χώρο σε σχέση με τον κύκλο του χρόνου: π.χ. Κάλαντα Δωδεκαημέρου «Σαράντα μέρες» (Δυτικής Θράκης), «Πρωτοχρονιάτικα παινέματα» (Χίου) «Πιρπιρούνα» (Θράκης), «Χελιδόνισμα» (Ρόδου) κ.ά.</p> <p>- <u>Εκτέλεση -Ακρόαση Μουσικής</u> Μαθαίνουν δημοτικά τραγούδια από όλο τον ελλαδικό χώρο σε σχέση με ιστορικά γεγονότα, τα οποία, στη συνέχεια, πρέπει να ερευνήσουν και να μελετήσουν: π.χ. «Των Κολοκοτρωναίων», «Σαράντα παλικάρια» κλπ.</p> <p>-<u>Εκτέλεση - Ακρόαση Μουσικής</u> Μαθαίνουν βυζαντινούς εκκλησιαστικούς ύμνους και μελετούν την καλλιτεχνική και λειτουργική αξία τους.</p> <p>- <u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Ένας μαθητής (που στη συνέχεια εναλλάσσεται με άλλον) αυτοσχεδιάζει με φλογέρα ή άλλο μελωδικό όργανο, πάνω σε ρυθμό από την Ελληνική Λαϊκή Παράδοση, τον οποίον «κρατούν» οι υπόλοιποι μαθητές με διάφορα ρυθμικά όργανα (κατά το δυνατόν όργανα που να ανήκουν στην Ελληνική Λαϊκή Παράδοση).</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Β΄ Γυμνασίου» (Μ.Δημητρακοπούλου, Μ.Τζένου, Π.Ανδρούτσος), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα: «Ο γύρος της Ελλάδας» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 65-81) Τετράδιο Εργασιών (σελ.42-51) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.50-62)</p> <p>«Ανθολόγιο Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» - Βιβλίο Εκπαιδευτικού (Μόσχος Κ., Κανδυλάκη Μ., Τόμπλερ Μ.) (σελ.29, 30,31,37,39,46,48,50)</p> <p>13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» Π.Ι&ΥΠΕΠΘ 2008</p> <p>-Διάφορα κρουστά όργανα (κατά το δυνατόν να ανήκουν στην Ελληνική Λαϊκή Παράδοση)</p> <p>-Φλογέρα και άλλα μελωδικά λαϊκά όργανα.</p> <p>- CD Player</p>

<p>βιώματος των πιστών της Ορθόδοξης Εκκλησίας</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να εκτελούν μελωδίες από την Ελληνική Λαϊκή Παράδοση σε μουσικά όργανα • Να συνοδεύσουν ρυθμικά σε κρουστά μουσικά όργανα τραγούδια από την Ελληνική Λαϊκή Παράδοση που μαθαίνουν • Να βιώσουν την αρχαία ελληνική μουσική ως ένα στοιχείο Παγκόσμιας Πολιτισμικής Κληρονομιάς 			<ul style="list-style-type: none"> - Ηχογραφήσεις σε CD αυτοσχεδιαστικής μουσικής και τραγουδιών της Ελληνικής Λαϊκής Παράδοσης - Ηχογραφήσεις σε CD αρχαίας ελληνικής μουσικής.
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να τραγουδούν σύνθετα από άποψη ρυθμού, μελωδίας και λόγου ελληνικά τραγούδια • Να βιώσουν την αισθητική συγκίνηση που επικρατούσε την εποχή που (δεκαετία του 1960) καθιερώθηκε η μελοποίηση ποιημάτων σε τραγούδια, από την ακρόαση και την εκτέλεση τραγουδιών μελοποιημένης Ελληνικής ποίησης • Να βιώσουν τη σημασία ιστορικών γεγονότων ορόσημων για την πατρίδα μας και να κατανοήσουν το ρόλο της μουσικής σε σχέση με εκείνα (έπος 1940, Εθνική Αντίσταση, Αντιδικτατορικός Αγώνας) 	<p>2.2. Μελοποιημένη ποίηση- Έλληνες συνθέτες- Αστική λαϊκή μουσική- Σύγχρονοι Έλληνες τραγουδοποιοί</p> <p>-Μελοποιημένα ποιήματα σε τραγούδια</p> <p>-Σημαντικότεροι συνθέτες τραγουδιών του 20^{ου} και 21^{ου} αιώνα.</p> <p>-Ελληνικά Τραγούδια στον Ελληνικό και ξένο Κινηματογράφο.</p>	<p>- <u>Εκτέλεση Μουσικής Τραγούδια για εθνικές εορτές κι επετείους</u> Οι μαθητές μαθαίνουν τραγούδια απαιτητικά από άποψη ρυθμού, μελωδίας και λόγου που συνδέονται με το έπος του '40, την Κατοχή, την Αντίσταση και την Απελευθέρωση π.χ. «Γερμανικό εγχειρίδιο πολέμου» (Μπ.Μπρεχτ-Θ.Μικρούτσικου), «Κάνε κουράγιο Ελλάδα μας» (Μ.Τραϊφόρου – Μ.Σουγιούλ) κ.ά., με την εξέγερση του Πολυτεχνείου και με τον Αντιδικτατορικό Αγώνα «Οι πρώτοι νεκροί» (Α.Παναγούλη-Μ.Θεοδωράκη), «Κατάσταση Πολιορκίας» (Ρ.Χατζηδάκη- Μ.Θεοδωράκη) κ.α. και με την εθνική εορτή στις 25 Μαρτίου «Άκρα του τάφου σιωπή» (Δ.Σολωμού – διάφορες μελοποιήσεις), «Τσάμικος» (Ν.Γκάτσου-Μ.Χατζιδάκι), «Δέκα παλικάρια» (Λ. Παπαδόπουλου – Μ. Λοΐζου), η πρωτότυπη μελοποίηση του ποιήματος «Ύμνος εις την Ελευθερίαν» του Δ.Σολωμού σε μελοποίηση του Ν.Χ.Μάντζαρου κ.ά.</p> <p>-<u>Εκτέλεση Μουσικής Μαθαίνουν</u> να τραγουδούν και παίζουν με μουσικά όργανα, επανησιακές καντάδες, αστικά ελαφρά και λαϊκά τραγούδια.- <u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Μαθαίνουν νεότερα ελληνικά τραγούδια απαιτητικά από άποψη ρυθμού, μελωδίας και λόγου π.χ. «Αγάπη που γίνεις δίκοπο μαχαίρι» (Μ.Χατζιδάκι), «Απρίλης» – Μ.Θεοδωράκη), «Άπονη ζωή» (Λ.Παπαδόπουλου-Στ.Ξαρχάκου) «Ολαρία-ολαρά» (Δ.Σαββόπουλου) κ.ά.</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Β΄ Γυμνασίου» (Μ.Δημητρακοπούλου, Μ.Τζένου, Π.Ανδρούτσος), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικό παράδειγμα: «Αργεντινή και Τανγκό» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 39)</p> <p>«Ανθολόγιο Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» - Βιβλίο Εκπαιδευτικού (Μόσχος Κ., Κανδυλάκη Μ., Τόμπλερ Μ.) (σελ.62,63,65,77,78,93,97,101,102,104 , 108,112)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Να έρθουν σε επαφή με την Τέχνη του Κινηματογράφου, μέσα από τα τραγούδια που χρησιμοποιήθηκαν από την 7^η Τέχνη. • Να εκφέρουν και να αρθρώνουν με άνεση και ακρίβεια το λόγο με τη μελωδία και το ρυθμό της μουσικής • Να αποτιμούν και να αξιολογούν την επαφή με τα αγαθά της τέχνης και το ωραίο 			<p>13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» Π.Ι&ΥΠΕΠΘ 2008</p> <p>«Ανθολόγιο Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» - Βιβλίο Εκπαιδευτικού (Μόσχος Κ., Κανδυλάκη Μ., Τόμπλερ Μ.) (σελ. 57)</p> <p>-Ηχογραφήσεις σε CD ελληνικών τραγουδιών</p> <p>-Πιάνο / Αρμόνιο</p> <p>- Άλλα μελωδικά και κρουστά όργανα. «Καντάτα Ελευθερίας»-Χρήστου Λεοντή (Βιβλίο και audio cd), Βουλή των Ελλήνων, 1999</p> <p>- Ηχογραφήσεις σε CD έργων Ελλήνων μουσουργών, που βασίζονται σε θέματα από την Ελληνική Λαϊκή Παράδοση (Καλομοίρη, Κωνσταντινίδη, Σκαλκώτα, Αδάμη κλπ)</p>
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να προσεγγίσουν την έννοια της διαχρονικότητας της μουσικής και τον ρόλο των δημιουργών της • Να ακροασθούν με ευαισθησία ένα έργο λόγιας δυτικής μουσικής, να εκφραστούν μέσα από αυτό και να εξωτερικεύσουν τα συναισθήματά τους 	<p>2.3. Λόγια Δυτική Μουσική –</p> <p>-Κλασικισμός, Ρομαντισμός, Εθνικές Μουσικές Σχολές</p> <p>-Επιβίωση της Μουσικής Λαϊκής</p>	<p><u>-Ενεργητική Ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν ηχογραφημένα αποσπάσματα από έργα συνθετών του Κλασικισμού και του Ρομαντισμού και συνδέουν το έργο και τη ζωή τους με το ιστορικό και κοινωνικό γίνεσθαι της εποχής τους</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Β΄ Γυμνασίου» (Μ.Δημητρακοπούλου, Μ.Τζένου, Π.Ανδρούτσος), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικό παράδειγμα: «Ευρωπαϊκές προδιαγραφές» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 45-56)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Να μπορούν να διακρίνουν κατά την ακρόαση ενός μουσικού έργου τα δομικά κι εκφραστικά στοιχεία του και να παρακολουθήσουν την εξέλιξή τους σε όλη τη διάρκειά του • Να διακρίνουν χαρακτηριστικά γνωρίσματα του Κλασικισμού και του Ρομαντισμού στη Λόγια Δυτική Μουσική • Να διακρίνουν στοιχεία της Ελληνικής Μουσικής Παράδοσης σε έργα Ελλήνων συνθετών Λόγιας Μουσικής Παράδοσης του 20^{ου} και 21^{ου} αιώνα. 	<p>Παράδοσης μέσα από τη Λόγια Παράδοση.</p>	<p>-<u>Ενεργητική ακρόαση</u> Ακούν το πρώτο μέρος Allegro από τη Συμφωνία αρ.40 σε σολ ελάσσονα KV. 550 του W.A.Mozart και παρατηρούν το θέμα στην αρχή το οποίο ο εκπαιδευτικός παίζει στο πιάνο.</p> <p>Κατά την ακρόαση όλου του μέρους διακρίνουν το θέμα της αρχής και παρατηρούν σε ποια σημεία υπάρχουν μεταβολές της διάθεσης και των συναισθημάτων που εκφράζει η μουσική, συνειδητοποιώντας με τον τρόπο αυτό τη διαφοροποίηση του κλασικισμού σε σχέση με τη μουσική Μπαρόκ όπου κάθε μέρος χαρακτηρίζονταν από το ίδιο συναίσθημα και ψυχική διάθεση σε όλη τη διάρκειά του.</p> <p>-<u>Ενεργητική ακρόαση</u> Ακούν το πρώτο μέρος από τη Σονάτα για Πιάνο αρ. 14 σε Ντο δίεση ελάσσονα "Quasi una fantasia", Op. 27, No. 2, του Ludwig van Beethoven, γνωστή ως Σονάτα του Σεληνόφως. Έχοντας ως αφορμή το σχόλιο του Hector Berlioz ως προς το έργο ότι «πρόκειται για ένα ποίημα που η ανθρώπινη γλώσσα αδυνατεί να το αξιολογήσει» οι μαθητές δημιουργούν κατά τη διάρκεια της ακρόασης ένα ποίημα που θα μπορούσε υποθετικά να αποδίδει η μουσική.</p> <p>-<u>Ενεργητική ακρόαση</u> Ο εκπαιδευτικός παίζει στο πιάνο το θέμα από την «Ωδή στη χαρά» του L.v..Beethoven και οι μαθητές το τραγουδούν. Στη συνέχεια εκτελούν το θέμα στο glockenspiel.</p> <p>Ακούν έπειτα το Allegro Assai: "Freude, Freude" από το 4^ο μέρος της Συμφωνίας αρ.9 του L.V.Beethoven και ακολουθούν τη μελωδία της Ωδής στη Χαρά καθώς αποδίδεται από τις solo φωνές κι από τη χορωδία.</p>	<p>Τετράδιο Εργασιών (σελ 29-34) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.40-45)</p> <p>«Ανθολόγιο Μουσικών Κειμένων Α'-Β'-Γ' Γυμνασίου» - Βιβλίο Εκπαιδευτικού (Μόσχος Κ., Κανδυλάκη Μ., Τόμπλερ Μ.) (σελ.184, 185, 204)</p> <p>13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Α'-Β'-Γ' Γυμνασίου» Π.Ι&ΥΠΕΠΘ 2008 -Πιάνο / Αρμόνιο</p>
--	--	---	--

Allegro maestoso Ludwig Van Beethoven (1770-1827)

The image shows the first system of a musical score for the first movement of Beethoven's Symphony No. 40. The tempo is marked 'Allegro maestoso'. The score is in 4/4 time and features a piano (p) and forte (f) dynamic range. It includes fingerings and articulation marks.

-Ενεργητική ακρόαση Ακούν το τέταρτο μέρος από τη Συμφωνία αρ.45 σε φα δίεση ελάσσονα, γνωστή ως «Συμφωνία του Αποχαιρετισμού», του J.Haydn. Παρατηρούν ότι μειώνεται σταδιακά ο ηχητικός όγκος της ορχήστρας προς το τέλος του έργου και διακρίνουν τα μουσικά όργανα που απομένουν (δυο βιολιά).

Κατά τη διάρκεια της ακρόασης αναπαριστούν νοερά με τη φαντασία τους τη σκηνή - έκπληξη που σχεδίασε ο Haydn με την σύνθεση του έργου: στο πλαίσιο της εκτέλεσης του έργου στο παλάτι θερινής διαμονής του εργοδότη τους πρόγκιπα Εστερχάζυ οι μουσικοί διαδοχικά σβήνουν ένας-ένας τα κεριά, σταματούν να παίζουν κι εγκαταλείπουν την ορχήστρα. Ο Haydn μέσα από το ευφυές αυτό μουσικό αστείο έπεισε τον πρίγκιπα να αφήσει τους μουσικούς του να αφήσουν τον θερινό παλάτι και να επιστρέψουν στα σπίτια τους, από τα οποία έλειπαν καιρό.

-Ενεργητική ακρόαση Ακούν το “Military March No. 1 in D, D733” για τέσσερα χέρια του F. Schubert: και παρατηρούν σε ποιο σημείο επανέρχεται το θέμα της αρχής διακρίνοντας παράλληλα και την τριμερή μορφή του (ABA)

-Ενεργητική ακρόαση Ακούν την Etude No.3 στη Μι μείζονα Op.10 no.3 του F.Chopin αφού προηγουμένως έχουν τραγουδήσει την αρχική μελωδία:

Παρατηρούν τότε επανέρχεται το θέμα της αρχής διακρίνοντας παράλληλα και την τριμερή μορφή (ABA) της Σπουδής. Περιγράφουν τις διαφορές ανάμεσα στα μέρη A και B καθώς και τα διαφορετικά συναισθήματα που εκφράζουν.

-Ενεργητική ακρόαση Ο εκπαιδευτικός παίζει στο πιάνο το θέμα του ποταμού από το Συμφωνικό ποίημα «Μολδάβας» του Bedřich Smetana:

Οι μαθητές επαναλαμβάνουν στη

φλογέρα μια οκτάβα χαμηλότερα ξεκινώντας από το δεύτερο μέτρο. Στη συνέχεια διακρίνουν κατά την ακρόαση του «Μολδάβα» τις σκηνές που περιγράφει η μουσική:

Μουσική περιγραφή	Ενορχήστρωση
Αρχή ποταμού με δυο πηγές	Φλάουτο- Κλαρινέτα με συνοδεία εγχόρδων
Το ρεύμα φαρδαίνει	Έγχορδα
Το θέμα του ποταμού	Βιολιά
Το κυνήγι-Κυματισμοί	Γαλλικά κόρνα και τρομπέτες Έγχορδα
Υπαίθριος χορός αγροτών	Έγχορδα και ξύλινα πνευστά
Νύμφες στο σεληνόφως	Ξύλινα πνευστά, έγχορδα, άρπα και γαλλικό κόρνο Χάλκινα
Το θέμα του ποταμού	Έγχορδα
Το ρεύμα του Αγ.Ιωάννη	Πνευστά (Χάλκινα και ξύλινα)
Το θέμα του ποταμού	Ολόκληρη η ορχήστρα
Αρχαίο κάστρο	Χάλκινα πνευστά
Κυματισμοί του ποταμού που χάνεται	Έγχορδα Ορχήστρα (στο τέλος)

-Ενεργητική ακρόαση (*συνέχεια της προηγούμενης δραστηριότητας*) Ακούν «Το Τραγούδι του Μολδάβα» (Μπ.Μπρεχτ-Χ.Αϊσλερ) που είναι επηρεασμένο από τη μουσική του Σμέτανα και συγκρίνουν τα δυο έργα.

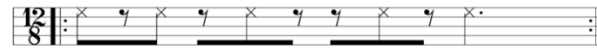
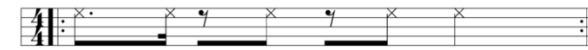
-Ενεργητική ακρόαση Ακούν το τέταρτο μέρος «Τα Νικητήρια» από τη «Συμφωνία της Λεβεντιάς» και διακρίνουν το βυζαντινό ύμνο «Τη Υπερμάχω» μαζί με τον οποίο πλέκεται συμφωνικά το ηρωικό θέμα του πρώτου μέρους της Συμφωνίας.

- Ακρόαση Μουσικής Οι μαθητές αναζητούν στο διαδίκτυο διαφορετικές εκτελέσεις των έργων που άκουσαν και μελέτησαν στο μάθημα της Μουσικής.

<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να προσεγγίσουν βιωματικά τη μουσική από άλλους λαούς και πολιτισμούς με δεκτικότητα και θετική στάση • Να ακούν συγκεντρωμένα ένα ευρύ ρεπερτόριο μουσικών ακροάσεων στο οποίο περιλαμβάνεται μουσική άλλων λαών και πολιτισμών • Να εκτελούν τραγούδια άλλων λαών και πολιτισμών με ρυθμική και μελωδική ακρίβεια • Να ανταποκρίνονται ελεύθερα σε μια μουσική ακρόαση μουσικής άλλων λαών και πολιτισμών με ποικιλία εκφραστικών τρόπων (κίνηση, ζωγραφική, παντομίμα, κλπ.) • Να εκτελούν απλά μελωδικά και ρυθμικά σχήματα χρησιμοποιώντας τη φωνή ή απλά ρυθμικά όργανα συνοδεύοντας τραγούδια και μουσική άλλων λαών και πολιτισμών • Να σέβονται και να εκτιμούν τη μουσική δημιουργία άλλων λαών και πολιτισμών. • Να σέβονται και να είναι δεκτικοί στις μουσικές προτιμήσεις των άλλων 	<p>2.4. Μουσικές του κόσμου Ethnic και World Music</p>	<p>- <u>Μουσική εκτέλεση</u> Χωρίζονται σε δυο ομάδες για να αποδώσουν έναν πολυρυθμό από την Αφρική. Η μια ομάδα αποδίδει την πάνω φωνή με στράκες και η άλλη την κάτω φωνή με παλαμάκια:</p> <p>Οι μαθητές πειραματίζονται με τη φωνή τους κι εκτελούν το ostinato με διαφορετικούς ήχους ή εκφορά συλλαβών, αντί για παλαμάκια και στράκες π.χ. Αποδίδουν ρυθμικά την πάνω φωνή με τη συλλαβή «τουμ» και την κάτω φωνή με «τς».</p> <p>- <u>Ενεργητική ακρόαση</u> Ακούν μουσικές και τραγούδια από τη Λαϊκή Παράδοση διαφόρων χωρών και προσπαθούν να καταγράψουν τη δομή τους, τα όργανα που ακούγονται και τις μορφές συνήχησης.</p> <p><u>Ενεργητική ακρόαση – Εκτέλεση μουσικής</u> Ακούν τη μελωδία του γιαπωνέζικου παραδοσιακού τραγουδιού “Sakura” εκτελεσμένη στο koto και διακρίνουν την πεντατονική του κλίμακα. Στη συνέχεια, το τραγουδούν κι εκτελούν τη μελωδία στη φλογέρα:</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Β΄ Γυμνασίου» (Μ.Δημητρακοπούλου, Μ.Τζένου, Π.Ανδρούτσος), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα: «Σε ρυθμούς...αφρικανικούς» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 12-18) Τετράδιο Εργασιών (σελ. 7-10) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ. 17-20) «Μελωδικοί εξωτικοί αυτοσχεδιασμοί» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 20-32) Τετράδιο Εργασιών (σελ. 11-19) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ. 29-30) «Μουσική για χορό» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 34-44) Τετράδιο Εργασιών (σελ. 20-28) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ. 32-38) «Ευρωπαϊκές προδιαγραφές» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 45-56) Τετράδιο Εργασιών (σελ. 29-34) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.40-45)</p> <p>«Ανθολόγιο Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» - Βιβλίο Εκπαιδευτικού (Μόσχος Κ., Κανδυλάκη Μ., Τόμπλερ Μ.) (σελ.145,149,152,153,154)</p> <p>13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» Π.Ι&ΥΠΕΠΘ 2008</p>
---	---	--	--

		<p style="text-align: center;">さくら Sakura</p> <p>-Ενεργητική ακρόαση (συνέχεια της προηγούμενης δραστηριότητας) Ακούν το έργο για marimba “Dream of the Cherry Blossoms” του Keiko Abe που βασίζεται στη μελωδία του Sakura.</p> <p>-Ενεργητική ακρόαση-Εκτέλεση Μουσικής Χτυπών σε κλάβες ρυθμούς που συναντούμε στα αφρο-κουβανέζικα μουσικά ιδιώματα <i>rumba, conga de comparsa, son, son montuno, mambo, salsa, Latin jazz, songo</i> και <i>timba</i>.</p>	<p>«Ανθολόγιο Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» - Βιβλίο Εκπαιδευτικού (Μόσχος Κ., Κανδυλάκη Μ., Τόμπλερ Μ.) (σελ. 57)</p> <p>-Ηχογραφήσεις σε CD ελληνικών τραγουδιών</p> <p>-Πιάνο / Αρμόνιο Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπουρίνο, τρίγωνο, glockenspiel</p> <p>- CD Player</p> <p>-Ηχογραφήσεις σε CD με Ethnic και World Music</p> <p>Διαδραστική εφαρμογή «Τα μουσικά όργανα μιας μπατεριά» http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/2635?locale=el</p> <p>Βίντεο “Shamisen koto shakuhachi” http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/2623?locale=el</p> <p>Αρχείο ήχου «Ndingo Μουσική των Βουσμάνων της Ναμίμπια» (http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/2621?locale=el)</p> <p>Διαδραστικό σχολικό βιβλίο Μουσικής Β΄ Γυμνασίου http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-B113/561/3672,15952/</p>
--	--	---	---

son clave

rumba clave

-Ενεργητική ακρόαση Ακούν το κουβανέζικο τραγούδι Quimbara" από τη Celia Cruz. και διακρίνουν τα ρυθμικά στοιχεία της rumba και τα μουσικά όργανα που πρωταγωνιστούν.

-Ενεργητική ακρόαση Μουσικής με χρήση ΤΠΕ

(<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/2635?locale=el>) Οι μαθητές ανοίγουν τη διαδραστική Εφαρμογή «Τα μουσικά όργανα μιας μπατερία» και διερευνούν τα διαφορετικά ηχοχρώματα και τους τρόπους εκτέλεσης των μουσικών οργάνων που συνθέτουν το βραζιλιάνικο αυτό παραδοσιακό μουσικό σύνολο.

-Ενεργητική Ακρόαση Μουσικής με χρήση ΤΠΕ

(<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/2623?locale=el>)

Οι μαθητές ανοίγουν την εφαρμογή “Shamisen koto shakuhachi” και παρακολουθούν βίντεο παραδοσιακής ιαπωνικής μουσικής με τα μουσικά όργανα κότο, σαμιζέν και σακουχάτσι.

Παρατηρούν το ιδιαίτερο ιδίωμα της μουσικής, το ύφος της, το μέγεθος και το σχήμα των μουσικών οργάνων καθώς και το ιδιαίτερο ηχοχρώμα κάθε οργάνου.

«Διαδραστικός χάρτης για τα χαρακτηριστικά της Αφρικανικής Μουσικής»
<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/1405>

		<p><u>-Ενεργητική ακρόαση Μουσικής με χρήση ΤΠΕ</u> http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/2621?locale=el Οι μαθητές ακούν από το Διαδίκτυο το αρχείο ήχου «Ndingo Μουσική των Βουσμάνων της Ναμίμπια» και παρατηρούν την απλή δομή της μουσικής καθώς και το χαρακτηριστικό ostinato της μελωδίας. Παρατηρούν στο σχολικό τους βιβλίο αντίστοιχη εικόνα του μουσικού οργάνου mbira http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-B113/561/3672.15952/. Στη συνέχεια, ως επέκταση της δραστηριότητας ακρόασης, δοκιμάζουν να εκτελέσουν το ostinato σε αυτοσχέδιο ποτηρόφωνο, το οποίο έχουν «κουρδίσει» με την αντίστοιχη ποσότητα νερού σε κάθε ποτήρι.</p>	
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να ακούν συγκεντρωμένα ένα ευρύ ρεπερτόριο μουσικών ακροάσεων το οποίο συμπεριλαμβάνει δημοφιλή μουσικά ρεύματα του 20^{ου} -21^{ου} αιώνα • Να εκφράζουν και να αιτιολογούν τα συναισθήματα, τις απόψεις και τις προτιμήσεις τους για μουσικά έργα από διάφορα μουσικά είδη που συνήθως ακούν και τραγουδούν • Να τραγουδούν ατομικά και σε ομάδες με μελωδική ακρίβεια ορθό ρυθμό, σταθερή ταχύτητα τραγούδια που ανήκουν σε δημοφιλή μουσικά 	<p>2.5. Δημοφιλή μουσικά ρεύματα του 20^{ου} – 21^{ου} αιώνα jazz, rock and roll, rock, pop, disco, reggae rap, hip-hop , κ.ά.</p>	<p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Ακούν τη jazz σύνθεση “Blue Rondo a la Turk” του Dave Brubeck και διακρίνουν το αρχικό μοτίβο του καθώς επανειφάνιζεται και περνάει από τα διάφορα όργανα. Διακρίνουν τις εναλλαγές των οργάνων (πιάνο, άλτο σαξόφωνο, κοντραμπάσο, ντραμς) που «πρωταγωνιστούν» κατά τη διάρκεια του έργου παρατηρώντας παράλληλα σε εκπαιδευτικό φυλλάδιο τι εικόνες τους καθώς και αντίστοιχες φωτογραφίες του Dave Brubeck Quartet. Αναζητούν στο Διαδίκτυο άλλες ηχογραφήσεις του τζαζ κουαρτέτου</p> <p><u>-Ενεργητική Ακρόαση</u> Ακούν το τραγούδι «Η Μπαλάντα των Αισθήσεων και των Παραισθήσεων» του Μ.Χατζιδάκι κι έπειτα την ambient διασκευή της αρχικής μορφής του τραγουδιού- σε αγγλικό στίχο ως “The Martlet’s Tale” -από τον Κ.Βήτα Σχολιάζουν κατά πόσο το στυλ εκτέλεσης του τραγουδιού διαφοροποίησε τα συναισθήματα που τους δημιούργησε το τραγούδι</p> <p><u>-Ενεργητική Ακρόαση</u> Παίζουν ανά ζευγάρια το παρακάτω ρυθμικό σχήμα επαναλαμβανόμενο ως εξής: ο ένας παίζει με μαράκες τα όγδοα στην πάνω σειρά κι ο άλλος μετρά ανά τέσσερα (όγδοα) και χτυπά το ταμπορίνο στο «τρία».</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Β΄ Γυμνασίου» (Μ.Δημητρακοπούλου, Μ.Τζένου, Π.Ανδρούτσος), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικό παράδειγμα: «Σε ρυθμούς...αφρικανικούς» Βιβλίο Τετράδιο Εργασιών (σελ. 7-10) «Ανθολόγιο Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» - Βιβλίο Εκπαιδευτικού (Μόσχος Κ., Κανδυλάκη Μ., Τόμπλερ Μ.) (σελ.166,171)</p> <p>13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» Π.Ι& ΥΠΕΠΘ 2008</p>

ρεύματα του 20^{ου} και 21^{ου} αιώνα.
 • Να αυτοσχεδιάζουν και να συνθέτουν δίνοντας έμφαση σε έννοιες των ειδών μουσικής και μουσικών ρευμάτων του 20^{ου} -21^{ου} αιώνα.

Στη συνέχεια ακούν το τραγούδι “Running Away” από τον Bob Marley και διακρίνουν το χαρακτηριστικό αυτό ρυθμό της reggae μουσικής που ονομάζεται “one drop rhythm” όπου έχουμε απουσία τονισμού στον πρώτο χρόνο κι έχουμε τονισμένους το δεύτερο και τέταρτο χρόνο.

-Ενεργητική Ακρόαση Ακούν διάφορα δημοφιλή τραγούδια, και ανταλλάσσουν απόψεις για το κοινωνικό, ιστορικό και αισθητικό υπόβαθρο δημιουργίας τους.

-Ενεργητική Ακρόαση με χρήση ΤΠΕ Οι μαθητές αναζητούν στο Διαδίκτυο βίντεο μαγνητοσκοπημένων ζωντανών εμφανίσεων μουσικών και μουσικών συνόλων της jazz, rock and roll, rock, pop, disco, reggae, rap, hip-hop και techno μουσικής. Παρατηρούν ποια μουσικά όργανα παίζουν, ποια πρωταγωνιστούν και με βάση τα κινηματογραφημένα πλάνα συνδέουν το στυλ της μουσικής με τη γενικότερη αισθητική της περιόδου δημιουργίας της.

-Δημιουργία Μουσικής με χρήση ΤΠΕ
<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/1407?locale=el>
 Οι μαθητές ανοίγουν στον υπολογιστή την «Μικρή εφαρμογή για νέους μπλουζίστες» και αυτοσχεδιάζουν μελωδίες σε μπλουζ ιδίωμα παίζοντας σε εικονικό πιάνο.

«Ανθολόγιο Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» - Βιβλίο Εκπαιδευτικού (Μόσχος Κ., Κανδυλάκη Μ., Τόμπλερ Μ.) (σελ. 57)

-Ηχογραφήσεις σε CD ελληνικών τραγουδιών
 -Πιάνο / Αρμόνιο

Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμποурίνο, τρίγωνο, glockenspiel
 - CD Player

-Ηχογραφήσεις σε CD με Ethnic και World Music

- Ηχογραφήσεις σε Audio CD με μουσική jazz, rock and roll, rock, pop, disco, reggae rap, hip-hop , κ.ά.

Διαδραστική Εφαρμογή
 «Μικρή εφαρμογή για νέους μπλουζίστες»
<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/1407?locale=el>

ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΥΛΙΚΑ-ΜΕΣΑ
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να συνδυάσουν τη μουσική με το λόγο, την ποίηση, την κίνηση, το θεατρικό παιχνίδι, τα εικαστικά και την κινούμενη εικόνα σε ένα επίπεδο συμβολικό, υπερβατικό και διαισθητικό • Να ανταποκρίνονται σε μια μουσική ακρόαση με ποικιλία εκραστικών τρόπων (λόγος, θέατρο, κίνηση, ζωγραφική) • Να διακρίνουν τις σχέσεις των μουσικών ρευμάτων με αντίστοιχα ρεύματα άλλων τεχνών 	<p>3.1. Μουσική και άλλες τέχνες</p>	<p>- <u>Ενεργητική ακρόαση</u> Παρακολουθούν από την ταινία κινουμένων σχεδίων του στούντιο Ντίσνεϊ «Φαντασία», τη σκηνή με το «Μαθητευόμενο Μάγο» και τη μουσική του P.A.Dukas. Στη συνέχεια διαβάζουν το ποίημα "Zauberlehrling" του Goethe σε μετάφραση ή στη γερμανική γλώσσα για να διακρίνουν τα στοιχεία του λογοτεχνικού έργου που ενέπνευσαν στον Dukas να συνθέσει την αντίστοιχη μουσική. (Μουσική και Λογοτεχνία)</p> <p>- <u>Ενεργητική ακρόαση</u> Βρίσκουν στην ιστοσελίδα της ΕΡΤ, στο αρχαιακό υλικό, μαγνητοσκοπημένες παραστάσεις από Θέατρο, Μπαλέτο, Συναυλίες, Ομιλίες.</p> <p>- <u>Ενεργητική ακρόαση με χρήση ΤΠΕ</u> Χωρίζονται σε ομάδες και δημιουργούν ένα ppt όπου απεικονίζονται: α) πίνακες ζωγραφικής από την Μπαρόκ περίοδο, β) «στολίδια» ναών ή άλλων κτιρίων και αρχιτεκτονημάτων της εποχής Μπαρόκ και το συνοδεύουν με τη μουσική της ίδιας εποχής. Κάθε ομάδα παρουσιάζει την εργασία της στην τάξη.</p> <p>-<u>Μουσικοκινητική</u> Καθώς ακούν το «Πριγκηπικό διάταγμα» από το Μπαλέτο «Ρωμαιοί και Ιουλιέτα» του S. Prokofief κινούν διαδοχικά μέλη του σώματός τους ως «αγάλματα» που αλλάζουν σε αργό ρυθμό στάσεις. Όλοι μιμούνται ομαδικά τις κινήσεις που αυτοσχεδιάζει ο εκπαιδευτικός ή εναλλάξ κάποιος μαθητής (Μουσική και Χορός, Μουσική και Θέατρο)</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Β΄ Γυμνασίου» (Μ.Δημητρακοπούλου, Μ.Τζένου, Π.Ανδρούτσος), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικό παράδειγμα: «Η πολυσύνθετη μουσική της Κίνας» Τετράδιο Εργασιών (σελ. 15)</p> <p>13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» Π.Ι.& ΥΠΕΠΘ 2008</p> <ul style="list-style-type: none"> - Πιάνο / Αρμόνιο - CD Player - Ηχογραφήσεις σε CD διαφόρων έργων - Αρχείο της ΕΡΤ στο διαδίκτυο. - Φωτογραφίες ζωγραφικών πινάκων και αρχιτεκτονικών μνημείων. <p>Διαδραστικό σχολικό βιβλίο Μουσικής Γ΄ Γυμνασίου http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C114/612/3974,17784/</p>

		<p><u>-Ενεργητική Ακρόαση</u> Ακούν αποσπάσματα από το soundtrack των κινηματογραφικών ταινιών «Αμελί» και «Μαθήματα Πιάνου» και παρακολουθούν έπειτα τις αντίστοιχες σκηνές των ταινιών παρατηρώντας την αλληλεπίδραση μουσικής-εικόνας.</p> <p><u>-Ενεργητική Ακρόαση με χρήση ΤΠΕ</u> http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C114/612/3974.17784/</p> <p>Οι μαθητές ακούν αποσπάσματα από soundtrack γνωστών κινηματογραφικών ταινιών π.χ. «Never on Sunday» και «Zorba the Greek» κ.ά. και παρακολουθούν έπειτα τις αντίστοιχες σκηνές των ταινιών παρατηρώντας την αλληλεπίδραση μουσικής-εικόνας</p> <p><u>-Ενεργητική Ακρόαση με χρήση ΤΠΕ</u> http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C114/612/3974.17785/</p> <p>Οι μαθητές παρακολουθούν διαφημίσεις διαφόρων περιόδων και παρατηρούν διαχρονικά τη σχέση μουσικής-εικόνας-μηνύματος. Αναζητούν τις σχέσεις αυτές και σε επίκαιρες διαφημίσεις στο διαδίκτυο</p>	<p>Διαδραστικό σχολικό βιβλίο Μουσικής Γ΄ Γυμνασίου http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C114/612/3974.17785/</p>
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να συνδέσουν τη μουσική με το λόγο, τα Μαθηματικά, τη Φυσική, τη Γεωγραφία, την Ιστορία, κ.ά • Να δουν τις μαθηματικές αντιστοιχίες της Μουσικής (μονόχορδο Πυθαγόρα, σειρές Φιμπονάτσι κλπ) • Να συνδέσουν στοιχεία της ιστορίας της μουσικής με την ιστορία του ανθρώπινου πολιτισμού γενικότερα 	<p>3.2. Μουσική και άλλα μαθήματα</p>	<p><u>-Κατασκευή αυτοσχέδιων οργάνων:</u> Κατασκευάζουν ένα μονόχορδο του Πυθαγόρα και πειραματίζονται με τις ιδιότητες του ήχου και τη μαθηματική τους σχέση. Μετακινώντας τον καβαλάρη χωρίζουν την τεττωμένη χορδή:</p> <ul style="list-style-type: none"> σε δύο ίσα μέρη (και το ένα μέρος δηλαδή το 1/2 δίνει την οκτάβα), σε τρία ίσα μέρη (και τα 2/3 δίνουν διάστημα καθαρής πέμπτης), σε τέσσερα ίσα μέρη (και τα 3/4 μας δίνουν την καθαρή τετάρτη) <p>Συσχετίζουν τους φθόγγους που παράγονται ακουστικά ως προς την απόστασή τους. Διερευνούν θέματα που αφορούν την Ακουστική, τα Μαθηματικά και τη Μουσική κι ακόμη μελετούν τα βασικά στοιχεία της Πυθαγόρειας Μουσικής Θεωρίας.</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Β΄ Γυμνασίου» (Μ.Δημητρακοπούλου, Μ.Τζένου, Π.Ανδρούτσος), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού) Ενδεικτικό παράδειγμα: «Σε ρυθμούς...αφρικανικούς» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 12-18) 13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Γυμνασίου Π.Ι& ΥΠΕΠΘ 2008</p>

		<p>-Ενεργητική ακρόαση με χρήση Τ.Π.Ε Αναζητούν στο Διαδίκτυο τον Ελληνικό Εθνικό Ύμνο και εθνικούς ύμνος από άλλες χώρες που διδάσκονται στο μάθημα της Γεωγραφίας ή από τις οποίες κατάγονται συμμαθητές τους. Μελετούν κάθε εθνικό ύμνο και διακρίνουν το μουσικό του ιδίωμα ή στοιχεία διαφόρων μουσικών ιδιωμάτων που εμπεριέχει. (Μουσική και Γεωγραφία)</p> <p>-Ενεργητική ακρόαση με χρήση Τ.Π.Ε Στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού λογισμικού «Εμμέλεια», της ιστοσελίδας http://melodisia.mmb.org και της σειράς «Η μουσική των λαών» http://mmb.org.gr προσεγγίζουν στοιχεία που αφορούν την Ελληνική Μουσική Παράδοση, τις Μουσικές του Κόσμου και τη Λόγια Δυτική παράδοση κατά το Κλασικισμό και το Ρομαντισμό. Χωρίζονται σε ομάδες εργασίας και με τη βοήθεια του Καθηγητή Μουσικής και του Καθηγητή Πληροφορικής δημιουργούν ιστοσελίδες σχετικές με τα παραπάνω περιεχόμενα οι οποίες περιλαμβάνουν ακροάσεις μουσικής και προβολή αντίστοιχων βίντεο.</p>	<p>Ηλεκτρονικός υπολογιστής με ηχεία - Βιντεοπροβολέας ή Διαδραστικός πίνακας</p> <p>Εργαλεία και υλικά που θα χρησιμοποιηθούν για διάφορες κατασκευές.</p> <p>«Η μουσική των λαών» http://mmb.org.gr Μελοδύσσεια:μια μουσική ιστορία για νέους http://melodisia.mmb.org.gr</p> <p>Εκπαιδευτικό λογισμικό «Εμμέλεια» (Ε.Αναστασιάδου, κ.ά. ΟΕΔΒ)</p>
--	--	--	--

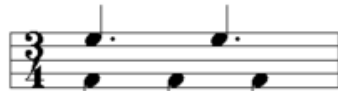
ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΥΛΙΚΑ-ΜΕΣΑ
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να νιώσουν τη χαρά και την ικανοποίηση που προσφέρει η παρουσίαση μιας εκδήλωσης, γενικότερα, με μουσική που εκτελείται ζωντανά και σε πραγματικό χρόνο ενώπιον κοινού • Να παρακολουθούν ποικιλία μουσικών δρώμενων (συναυλίες, κοντσέρτα, κτλ.) και να συμπεριφέρονται ανάλογα με την περίπτωση • Να αποκτήσουν δεξιότητες χορωδού, συμμετέχοντας σε φωνητικά σύνολα ή χορωδίες, που θα μπορούν να εμφανίζονται σε ποικίλες και διαφορετικές εκδηλώσεις εντός και εκτός σχολείου 	<p>4. 1. Εκδηλώσεις σχολικές και εξωσχολικές</p> <p>4.2 Εκπαιδευτικά προγράμματα άτυπης εκπαίδευσης</p> <p>4.3. Μουσική Αγωγή</p>	<p><u>Εκτέλεση μουσικής</u>- Παρουσιάζουν ένα μουσικό πρόγραμμα επ’ ευκαιρία διαφόρων εορτασμών, επετείων, εκδηλώσεων/αφιερωμάτων στο χώρο του σχολείου ή σε άλλους χώρους π.χ. Μουσικό πρόγραμμα σχολικής εορτής 28^{ης} Οκτωβρίου, Μουσικό πρόγραμμα σχολικής εορτής 17^{ης} Νοεμβρίου, Μουσικό πρόγραμμα σχολικής εορτής 25^{ης} Μαρτίου</p> <p>Εκδηλώσεις σχετικά με θέματα μουσικά ή ευρύτερου ιστορικού, κοινωνικού και περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος π.χ. «Πράσινα τραγούδια» «Τραγουδάμε ό, τι αγαπάμε» «Δuo πατρίδες» «Η γειτονιά μας» «Οι άνθρωποι του τόπου μου» Έκθεση με αυτοσχέδια μουσικά όργανα που κατασκεύασαν</p> <p><u>-Εκτέλεση μουσικής-Δημιουργία μουσικής</u></p> <p>Παρουσιάζουν τραγούδια και μουσική για πολύτεχνα δρώμενα ή μουσικοθεατρικές παραστάσεις που περιλαμβάνουν τη συνδρομή πολλών τεχνών, π.χ. «Παραμύθι χωρίς όνομα» του Ιάκωβου Καμπανέλη με μουσική του Μάνου Χατζιδάκι ή μελοποίηση στίχων από τους ίδιους τους μαθητές, το «Καπετάν Μιχάλη» σε θεατρική διασκευή και μουσική του Μάνου Χατζιδάκι κ.ά.</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Β΄ Γυμνασίου» (Μ.Δημητρακοπούλου, Μ.Τζένου, Π.Ανδρούτσος), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικό παράδειγμα: «Σε ρυθμούς...αφρικανικούς» Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ. 21)</p> <p>13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων Μουσικής & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Γυμνασίου Π.Ι&ΥΠΕΠΘ 2008</p> <p>«Ανθολόγιο Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» - Βιβλίο Εκπαιδευτικού (Μόσχος Κ., Κανδυλάκη Μ., Τόμπλερ Μ.)</p> <p>-Χορωδιακά έργα Ελλήνων Συνθετών*</p>

		<p>- Στο πλαίσιο της παρουσίασης του έργου «Ο Θάνατος του Διγενή» του Αγγελου Σικελιανού εκτελούν αντίστοιχα τραγούδια π.χ. «Στου Διγενή τ' αλώνια» (Νίκου Γκάτσου-Μάνου Χατζιδάκι), «Ο Διγενής ψυχομαχεί» και βυζαντινούς ύμνους σε σχέση με το Πάσχα ή ακόμη μελοποιούν στίχους που περιλαμβάνονται ως τραγούδια στο έργο π.χ. τον <i>Παυλικιανό θρήνο του ξασκλάβωτου Χριστού σε τόνο αργό παλικαρίσιον κ.ά.</i></p> <p>- Στο πλαίσιο της παράστασης «Παράξενο δεν είναι;» της Μαρίας Παπαγιάννη παρουσιάζουν τα αντίστοιχα τραγούδια σε στίχους των Γιάννη Ρίτσου, Ναζίμ Χικμέτ, Νίκου Καββαδία, Μελίνας Καρακώστα και Μαρίας Παπαγιάννη και μουσική του Θάνου Μικρούτσικου</p> <p>- Παρακολουθούν συναυλίες στο σχολείο ή εκτός σχολείου στο πλαίσιο μουσικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων/εργαστηρίων άτυπης εκπαίδευσης. Εκπαιδευτικά Προγράμματα Μεγάλου Μουσικής, Επίσκεψη στα Μουσείο Λαϊκών Οργάνων, Μουσείο Λαϊκής Ενδυμασίας, Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο Λαογραφικά Μουσεία κλπ.</p> <p><u>-Μουσική εκτέλεση με χρήση ΤΠΕ</u> Αποστέλουν σε σχολείο άλλης χώρας ή σχολείο ελλήνων ομογενών στο εξωτερικό μέσω του διαδικτύου μια ηλεκτρονική κάρτα με επίκαιρες ευχές π.χ. για το Νέο έτος κ.ά. Η ηλεκτρονική κάρτα θα περιλαμβάνει κι ένα τραγούδι ή μουσική εκτελεσμένη και ηχογραφημένη από τους μαθητές με τη βοήθεια κατάλληλου μουσικού προγράμματος.</p>	<p>Πιάνο, μουσικά όργανα Orff, CD Player, σύστημα μικροφωνικής με κονσόλα, ηλεκτρονικός υπολογιστής με βιντεοπροβολέα</p>
--	--	---	---

Γ' Τάξη Γυμνασίου

ΟΡΓΑΝΩΤΗΣ 1ος : Προσεγγίζω και κατανοώ τις έννοιες και τα βασικά στοιχεία της μουσικής

Γ' Γυμνασίου

ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΥΛΙΚΑ-ΜΕΣΑ
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να κρατούν με άνεση τον παλμό παράλληλα με την ακρόαση μιας μουσικής με σύνθετα ρυθμικά σχήματα και ρυθμικά φαινόμενα π.χ συγκοπή, αντιχρονισμό, αλλαγή μέτρου, κ.ά • Να επαναλάβουν με τη φωνή τους ή με κάποιο μουσικό όργανο έναν σύνθετο μελωδικό ρυθμό • Να κρατούν με τη φωνή τους ή με μουσικά όργανα ένα ρυθμικό ostinato σε ένα τραγούδι ή μια ρυθμική απαγγελία ενός ποιήματος • Να δημιουργήσουν έναν ρυθμό παράλληλα με έναν άλλο • Να βιώσουν και να αναπτύξουν την αίσθηση της πολυρυθμίας • Να αναγνωρίζουν και να διακρίνουν ακουστικά ελληνικούς ρυθμούς • Να εμπεδώσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες σχετικά με το ρυθμό που έχουν διδαχθεί σε προηγούμενες τάξεις 	<p>1.1. Ρυθμός Παλμός-ρυθμός, Συγκοπή, αντιχρονισμός, Ελιπές μέτρο -Ρυθμικές αξίες: παρεστιγμένο τέταρτο με όγδοο, παρεστιγμένο όγδοο με δέκατο έκτο, τρίγχο ογδόων, όγδοα με δύο δέκατα έκτα, συγκοπή όγδοο-τέταρτο-όγδοο, σύνδεση διαρκείας, το όγδοο ως μονάδα μέτρησης του μέτρου. -Μέτρα 2/4, 3/4 (βαλς), 3/4 (τσάμικος), 4/4, 5/8, 5/4, 7/8 (ως βορειοβαλκανικός ρυθμός), 7/8 (ως καλαματιανός), πολυρυθμοί.</p>	<p>- <u>Μουσική Εκτέλεση – Ενεργητική Ακρόαση</u> Διαβάζουν την αντίστοιχη παρτιτούρα ενώ παράλληλα ακούν τον εκπαιδευτικό που παίζει στο πιάνο σε γρήγορη εκτέλεση με διαδοχικές επαναλήψεις την πολυρυθμία τρίχων και ογδόων:</p> <p>Χωρίζονται έπειτα σε δυο ομάδες. Η μια αποδίδει χωριστά το πάνω πεντάγραμμο με τα ρυθμικά ονόματά του «τρί-ο-λα» και η άλλη το κάτω πεντάγραμμο με τα ρυθμικά ονόματα «τι – τι». Στη συνέχεια εκτελούν ταυτόχρονα τα μέρη τους φωνητικά αποδίδοντας και το τονικό ύψος</p> <p>-<u>Μουσική Εκτέλεση</u> Σε ζευγάρια εκτελούν τον εξής πολλαπλό ρυθμό, σε διαδοχικές επαναλήψεις, ο καθένας σε ένα διαφορετικό glockenspiel:</p> 	<p>-Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Γ' Γυμνασίου» (Μ.Δημητρακοπούλου, Μ.Τζένου, Π.Ανδρούτσος), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού) Ενδεικτικά παραδείγματα: «Μουσικοί πειραματισμοί και ανατροπές» Τετράδιο Εργασιών (σελ. 8-9) «Μουσική και κινηματογράφος» Τετράδιο Εργασιών (σελ.16-17) «Η ελληνική μουσική του χθες και του σήμερα» Τετράδιο Εργασιών (σελ.37)</p> <p>13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Α'-Β'-Γ' Γυμνασίου» Π.Ι& ΥΠΕΠΘ 2008</p> <p>Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπουρίνο, τρίγωνο,</p>

		<p>Ο ένας μετρά ανά τρία κι εκτελεί το φθόγγο <i>μι</i> κι ο άλλος μετρά ανά δυο κι εκτελεί το φθόγγο <i>φα</i></p> <p>-<u>Μουσική εκτέλεση</u> Δημιουργούν ένα ποίημα στο ρυθμό του ostinato του τραγουδιού “We will rock you” των Queen που χτυπούν στο θρανίο ή με body percussion:</p> <p>-<u>Μουσική δημιουργία με χρήση ΤΠΕ</u> Με τη βοήθεια μουσικού προγράμματος σε λούπα δεδομένου ρυθμού που επιλέγουν αυτοσχεδιάζουν παράλληλα ένα νέο ρυθμό δημιουργώντας μια αίσθηση πολυρυθμίας.</p> <p>-<u>Μουσική Δημιουργία</u> Πειραματίζονται με την τεχνική του beatboxing - τεχνική παραγωγής drum beats, ρυθμού και μουσικών ήχων με το στόμα, τα χείλη, τη γλώσσα, τη φωνή, τη ρινική κοιλότητα και το λαιμό- αυτοσχεδιάζουν ρυθμικά σχήματα. Αναζητούν στο Διαδίκτυο βίντεο μαθημάτων τεχνικής beatboxing που εκτελούν υποδειγματικά τρόπους μίμησης του ιδιαίτερου ηχοχρώματος των διαφορετικών κρουστών ενός drum-set.</p>	<p>glockenspiel - Πιάνο, αρμόνιο - CD Player</p> <p>Ηλεκτρονικός υπολογιστής με ηχεία Βιντεοπροβολέας Μουσικό πρόγραμμα δημιουργίας μουσικής</p>
--	--	---	--

<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να τραγουδούν ατομικά και σε ομάδες σύνθετες μελωδίες με τονική ακρίβεια • Να τραγουδούν ατομικά και σε ομάδες μελωδίες με μίμηση • Να τραγουδούν μια μελωδία σε διαφορετικές τονικότητες (μετατροπία) • Να τραγουδούν και να παίζουν από μνήμης μελωδικά μοτίβα με τα ονόματα των φθόγγων τους • Να κατανοήσουν εμπειρικά τη λειτουργία των αλλοιώσεων (δίεση – ύφεση) και να διακρίνουν ακουστικά τη μείζονα και την ελάσσονα κλίμακα • Να εκτελούν στη φλογέρα ή σε τονικά μουσικά όργανα μελωδίες τραγουδιών που έχουν μάθει • Να εξοικειωθούν με το σύστημα συμβολισμού του τονικού ύψους στην ευρωπαϊκή μουσική σημειογραφία • Να τραγουδούν διατηρώντας ορθή θέση σώματος, καλή άρθρωση, κατάλληλη έκφραση, αυξανόμενο έλεγχο και στήριξη της αναπνοής, τραγούδια κατάλληλα για την τάξη τους. • Να αναπτύξουν την ακουστική τους μνήμη αναγνωρίζοντας, αποκωδικοποιώντας και αποδίδοντας λεκτικά με συμβατική και μη συμβατική σημειογραφία μελωδικά σχήματα • Να τραγουδούν συγχρονισμένα ακολουθώντας τις οδηγίες ενός μαέστρου έχοντας επίγνωση του ρόλου τους μέσα στο μουσικό σύνολο 	<p>1.2. Τονικό ύψος-Μελωδία</p> <ul style="list-style-type: none"> -Μελωδικό μοτίβο, -Κλίμακες μείζονες και ελάσσονες, Δώριος τρόπος Πεντατονική κλίμακα -Τόνος, Ημιτόνιο, Τριημιτόνιο, -Αρπισμός. 	<p><u>-Εκτέλεση Μουσικής</u> Εκτελούν στο glockenspiel, στην κιθάρα ή σε άλλα μελωδικά όργανα το riff με το οποίο ξεκινά το τραγούδι “Smoke on the water” (μι-σολ-λα, μι-σολ-σι ύφεση λα, μι-σολ-λα –σολ-μι). Στη συνέχεια, δοκιμάζουν να το εκτελέσουν ένα ημιτόνιο τονικά ψηλότερα.</p> <p><u>-Εκτέλεση –Δημιουργία μουσικής (επέκταση προηγούμενης δραστηριότητας)</u> Πάνω στη βάση του riff με το οποίο ξεκινά το τραγούδι “Smoke on the water” (μι-σολ-λα, μι-σολ-σι ύφεση λα, μι-σολ-λα –σολ-μι) δημιουργούν συλλογικά ένα τραγούδι αυτοσχεδιάζοντας μελωδίες καιμ στίχους. Ο εκπαιδευτικός συνοδεύει παίζοντας σε μελωδικό όργανο και τον ακολουθούν όσοι μαθητές γνωρίζουν κάποιο μουσικό όργανο. Στο τέλος, ο εκπαιδευτικός καταγράφει το τραγούδι σε παρτιτούρα και οι μαθητές ηχογραφούν μια εκτέλεσή του.</p> <p><u>-Εκτέλεση Μουσικής</u> Εκτελούν στο πιάνο το Δώριο τρόπο παίζοντας μια διαδοχή των φθόγγων από το ρε ως το ρε στα άσπρα πλήκτρα. Έπειτα ακούν το “Fantasia on Greensleaves” του Ralph Vaughan Williams ” και διακρίνουν το Δώριο τρόπο που μόλις εκτέλεσαν. Ακούν στη συνέχεια Έπειτα ακούν το τραγούδι “Dans Le Port d'Amsterdam” του Jacques Brel, το “Leaving Greensleaves” του Leonard Cohen's και παρατηρούν ομοιότητες και διαφορές μεταξύ των τραγουδιών.</p> <p><u>-Δημιουργία Μουσικής</u> Αυτοσχεδιάζουν δικές τους μελωδίες στο πλαίσιο του Δώριου τρόπου με τη βοήθεια μουσικού προγράμματος τις οποίες επαναλαμβάνουν σε άλλες τονικότητες δημιουργώντας μια αλυσίδα.</p>	<p>-Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Γ΄ Γυμνασίου» (Μ.Δημητρακοπούλου, Μ.Τζένου, Π.Ανδρούτσος), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα: «Η μουσική πρωτοπορία στην Ελλάδα του 20^{ου} αιώνα» Τετράδιο Εργασιών (σελ. 11) «Ο Δόμος του Μάνου Λοΐζου» Τετράδιο Εργασιών (σελ.51) «Άξιον εστί το φως» Τετράδιο Εργασιών (σελ.46)</p> <p>13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» Π.Ι.& ΥΠΕΠΘ 2008</p> <p>Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπουρίνο, τρίγωνο, glockenspiel - Πιάνο, αρμόνιο - CD Player</p> <p>Ηλεκτρονικός υπολογιστής με ηχεία Βιντεοπροβολέας Μουσικό πρόγραμμα δημιουργίας μουσικής</p>
--	---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • Να τραγουδούν και να παίζουν μια μελωδία σε διαφορετικές τονικότητες • Να χειρίζονται την αλλαγή τονικότητας για δημιουργικούς στόχους, τροποποιώντας μικρά μελωδικά σχήματα με αντίθεση, μίμηση, επίμονη επανάληψη, κ.ά. • Να διακρίνουν μελωδικά στοιχεία ενός είδους μουσικής σε ένα διαφορετικό είδος. • Να δημιουργούν δικές τους μελωδίες στη φλογέρα ή στο glockenspiel τις οποίες να μπορούν να ερμηνεύουν με μουσικότητα. • Να μελοποιούν ένα ποίημα ή να δημιουργούν δικούς τους στίχους σε δεδομένη μελωδία. 			<p>«Ανθολόγιο Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» - Βιβλίο Εκπαιδευτικού (Μόσχος Κ., Κανδυλάκη Μ., Τόμπλερ Μ.)</p>
<p>Οι μαθητές να μπορούν:.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να ακούν συγκεντρωμένα ένα ευρύ ρεπερτόριο μουσικών ακροάσεων με τη χρήση οδηγού ακρόασης ή παρτιτούρας, εστιάζοντας σε συγκεκριμένες μουσικές έννοιες και να μπορούν οι ίδιοι να δημιουργούν το δικό τους οδηγό ακρόασης. • Να αναγνωρίζουν, να περιγράφουν, να συγκρίνουν και να αναλύουν μουσικές ακροάσεις διαφορετικών μουσικών ειδών, στυλ και πολιτισμών με χρήση κατάλληλης μουσικής ορολογίας.. 	<p>1.3. Μορφή -Διμερής και Τριμερής μορφή, μορφή ρόντο, θέμα και παραλλαγές Ερώτηση –Απάντηση, -Μορφές οργανικής και φωνητικής μουσικής της Λόγιας Δυτικής Μουσικής (Συμφωνία, Κονσέρτο, Όπερα κ.ά.)</p>	<p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Οι μαθητές ακούν διαφορετικές μουσικές συνθέσεις και διακρίνουν τη μορφή τους π.χ. το τραγούδι «Μια θάλασσα μικρή» (ABA – Τριμερής μορφή), κ.ά.</p> <p><u>Δημιουργία Μουσικής</u> Δημιουργούν ομάδες 4-5 μελών και αυτοσχεδιάζουν εναλλάξ μελωδίες στη μορφή της ερώτησης- απάντησης. Όλα τα μέλη της ομάδας (Tutti) εκτελούν μαζί σε μελωδικά όργανα το riff με το οποίο ξεκινά το τραγούδι “Smoke on the water” (μι-σολ-λα, μι-σολ-σι ύφεση λα, μι-σολ-λα –σολ-μι) κι έπειτα ένα μέλος (solo) αυτοσχεδιάζει ως απάντηση μια παραλλαγή του riff ή μια μελωδία δικής του έμπνευσης. Ακολουθεί το riff από την ομάδα κι ο αυτοσχεδιασμός του επόμενου μέλους, κ.ο.κ</p>	<p>- -Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Γ΄ Γυμνασίου» (Μ.Δημητρακοπούλου, Μ.Τζένου, Π.Ανδρούτσος), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικό παράδειγμα: «Και εγένετο...το blues» Τετράδιο Εργασιών (σελ.21)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν τη διμερή μορφή, τριμερή μορφή και μορφή ρόντο σε μουσικά έργα • Να διακρίνουν το θέμα και τις παραλλαγές του σε ένα μουσικό έργο με μορφή θέμα και παραλλαγές • Να διακρίνουν τις διαφορές μεταξύ διαφορετικών μερών σε ένα μουσικό έργο - Να γνωρίσουν μορφές της οργανικής και φωνητικής μουσικής της Λόγιας Δυτικής Μουσικής • Να τραγουδούν εκφραστικά με αίσθηση των φράσεων • Να αυτοσχεδιάζουν δικές τους μελωδίες στις μορφές που έχουν διδαχτεί. • Να αυτοσχεδιάζουν μελωδικές ερωτήσεις και απαντήσεις, με όργανα ή με τη φωνή. 			<p>13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» Π.Ι& ΥΠΕΠΘ 2008</p> <p>Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπουρίνο, τρίγωνο, glockenspiel</p> <p>- Πιάνο, αρμόνιο</p> <p>- CD Player</p>
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράφουν με ακρίβεια τη δυναμική αγωγή ενός μουσικού έργου με τους βασικούς όρους περιγραφής της δυναμικής αγωγής. • Να συνειδητοποιήσουν πως η δυναμική αγωγή συνυφάινεται και με άλλες μουσικές έννοιες 	<p>1.4. Δυναμική Αγωγή Όροι δυναμικής αγωγής (piano, forte, fortissimo, pianissimo, crescendo, diminuendo, mezzo piano, mezzo forte, sforzando, subito piano)</p>	<p><u>-Μουσική εκτέλεση</u> Τραγουδούν τον Εθνικό Ύμνο ακολουθώντας τις ενδείξεις δυναμικής που βλέπουν στην παρτιτούρα του.</p> <p><u>-Ενεργητική Ακρόαση</u> Ακούν τη σύνθεση “Mars” από το έργο «Οι πλανήτες» του G.Holst και αναπαριστούν τις καταστάσεις και μεταβολές της δυναμικής σε χαρτί με μια γραμμή που ανεβαίνει στο cresc και κατεβαίνει στο dim. Αξιολογούν ποιο σημείο πρέπει να σημειωθεί με ffff.</p>	<p>-Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Γ΄ Γυμνασίου» (Μ.Δημητρακοπούλου, Μ.Τζένου, Π.Ανδρούτσος), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικό παράδειγμα: «Άξιον εστί το φως» Τετράδιο Εργασιών (σελ.44)</p> <p>13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» Π.Ι& ΥΠΕΠΘ 2</p>

<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να χρησιμοποιούν με ευχέρεια την ιταλική ορολογία για τη ρυθμική αγωγή • Να διακρίνουν πως η ρυθμική αγωγή επηρεάζει το ύφος της μουσικής 	<p>1.5. Ρυθμική Αγωγή Όροι ρυθμικής αγωγής (ταχύτητα) (allegro, adagio, accelerando, ritardando, largo moderato, presto, A tempo)</p>	<p><u>Ενεργητική Ακρόαση</u> Ακούν μουσικά έργα με διαφορετική ρυθμική αγωγή και προσπαθούν να διακρίνουν τις διαφορές στην έκφρασή τους ανάλογα με το τέμπο π.χ. Ακούν το “Can –Can” του J.Offenbach και έπειτα τις «Χελώνες» από το Καρναβάλι των ζώων» του C.Saint-Saens και παρατηρούν πως η μεταβολή στη ρυθμική αγωγή του δεύτερου έργου επηρέασε άμεσα το ύφος της μουσικής.</p>	<p>- -Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Γ΄ Γυμνασίου» (Μ.Δημητρακοπούλου, Μ.Τζένου, Π.Ανδρούτσος), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» Π.Ι& ΥΠΕΠΘ 2008</p> <p>Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπούρινο, τρίγωνο, glockenspiel</p> <p>- Πιάνο, αρμόνιο</p> <p>- CD Player</p>
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν πως η παλέτα των ηχοχρωμάτων της συμφωνικής ορχήστρας λειτουργεί στυλιστικά κι εκφραστικά σε ένα μουσικό έργο • Να διερευνήσουν τη λειτουργία τη ανθρώπινης φωνής και των μουσικών οργάνων σε σχέση με το είδος της μουσικής όπου απαντώνται • Να αναγνωρίζουν μουσικά όργανα σε σύνολα τζαζ, παραδοσιακής, ροκ κ.ά. και άλλων ειδών μουσικής. • Να πειραματίζονται με το ηχόχρωμα μουσικών οργάνων στο πλαίσιο ενός εκπαιδευτικού μουσικού λογισμικού. 	<p>1.6. Ηχόχρωμα</p> <p>-Αναγνώριση φυσικών και ηλεκτρονικών ήχων.</p> <p>-Διάκριση ηχοχρωμάτων διαφόρων μουσικών οργάνων της συμφωνικής ορχήστρας καθώς και παραδοσιακών μουσικών οργάνων.</p>	<p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Παρακολουθούν στο Διαδίκτυο βιντεοσκοπημένη ζωντανή εκτέλεση του “Imperial March (Darth Vader’s Theme) του John Williams από τη μουσική της κινηματογραφικής ταινίας “Star Wars” ” και παρατηρούν πως η ενορχήστρωση στο συμφωνικό αυτό έργο δημιουργεί αντίστοιχα συναισθήματα κατά την ακρόαση. Στη συνέχεια, βλέπουν την αντίστοιχη σκηνή της ταινίας όπου ακούγεται η σύνθεση και συνειδητοποιούν την επίδραση της μουσικής στην τέχνη του κινηματογράφου.</p> <p><u>-Ενεργητική Ακρόαση</u> Αναζητούν στο Διαδίκτυο βιντεοσκοπημένες ζωντανές εκτελέσεις διαφόρων ειδών μουσικής και διακρίνουν το ηχόχρωμα των οργάνων που απαντώνται στα αντίστοιχα μουσικά σύνολα. Διερευνούν ακόμη πως επιδρά σε ένα δεδομένο μουσικό είδος η εισαγωγή ενός μουσικού οργάνου από διαφορετικό είδος μουσικής, π.χ. το σιτάρ στη ροκ μουσική, μια ολόκληρη συμφωνική ορχήστρα που συνοδεύει ένα ροκ συγκρότημα, κ.ά.</p>	<p>- -Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Γ΄ Γυμνασίου» (Μ.Δημητρακοπούλου, Μ.Τζένου, Π.Ανδρούτσος), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα: «Μουσικοί πειραματισμοί και ανατροπές» Τετράδιο Εργασιών (σελ. 8-9) «All that Jazz» Τετράδιο Εργασιών (σελ.23-24) 13 Audio CD Διδακτικών</p>

		<p>-<u>Μουσική Δημιουργία</u> Δημιουργούν με τη βοήθεια μουσικού προγράμματος διαφορετικές ενορχηστρώσεις ενός μουσικού θέματος διερευνώντας το ηχόχρωμα ως εκφραστικό εργαλείο.</p> <p>- <u>Ενεργητική Ακρόαση με χρήση ΤΠΕ</u> Αναζητούν στο Διαδίκτυο και παρακολουθούν παράλληλα με την ακρόαση ενός έργου μια «γραφική παρτιτούρα» (scrolling bar-graph score) που απεικονίζει τη διάρκεια του ήχου και σε διαφορετικά επίπεδα τις οικογένειες των μουσικών οργάνων που παίζουν κατά τη διάρκεια του έργου.</p>	<p>Πακέτων & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» Π.Ι& ΥΠΕΠΘ 2008</p> <p>Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπούρινο, τρίγωνο, glockenspiel</p> <p>- Πιάνο, αρμόνιο</p> <p>- CD Player</p>
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν τις διαφορετικές μορφές συνήχησης σε διάφορα μουσικά ρεύματα του 20^{ου} και 21^{ου} αιώνα • Να ψάλλουν με συνοδεία ισοκράτη 	<p>1.7. Συνήχηση</p> <p>- Μονοφωνία, Ετεροφωνία, Πολυφωνία, Ομοφωνία</p> <p>-Μπορντούν</p> <p>-Εκτέλεση δίφωνων, τρίφωνων και τετράφωνων κανόνων.</p> <p>-Σύμφωνες και διάφωνες συνηχήσεις</p> <p>Συγχορδία I και V, τέλεια πτώση (εμπειρικά)</p>	<p>-<u>Δημιουργία Μουσικής Χωρίζονται</u> σε τρεις ομάδες. Η μια ομάδα εκτελεί φωνητικά ή σε glockenspiel το φθόγγο ντο με γρήγορες επαναλήψεις δεκαπεντα-έκτων και η άλλη μπαίνει λίγο μετά κάνοντας το ίδιο με τον φθόγγο φα. Η τρίτη ομάδα εκτελεί γρήγορες επαναλήψεις ντο-φα.* Οι δυο ομάδες μπορούν και να μην συγχρονίζονται απόλυτα και να παίζουν πολυρυθμικά επεκτείνοντας έτσι το αποτέλεσμα της συνήχησης</p> <p>-<u>Ενεργητική Ακρόαση (συνέχεια της προηγούμενης δραστηριότητας)</u> Ακούν το έργο “In C” του Terry Riley από το συγκρότημα Bang on a can και διακρίνουν τη μορφή συνήχησης (drone music).</p> <p>-<u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Οι μαθητές ψάλλουν βυζαντινούς εκκλησιαστικούς ύμνους με συνοδεία ισοκράτη π.χ. το Στιχερόν του Πάσχα («Πάσχα ιερόν»), κ.ά.</p>	<p>- -Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Γ΄ Γυμνασίου» (Μ.Δημητρακοπούλου, Μ.Τζένου, Π.Ανδρούτσος), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα: «Μουσικοί πειραματισμοί και ανατροπές» Τετράδιο Εργασιών (σελ. 7), «Η ιστορία ενός τοίχου» Τετράδιο Εργασιών (σελ.31), «Η ελληνική μουσική του χθες και του σήμερα» Τετράδιο Εργασιών (σελ.33-34)</p> <p>13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» Π.Ι& ΥΠΕΠΘ 2008</p>

ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΥΛΙΚΑ-ΜΕΣΑ
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να τραγουδούν σύνθετα – από άποψη ρυθμού, μελωδίας και λόγου - ελληνικά παραδοσιακά τραγούδια με ρυθμική και μελωδική ακρίβεια • Να προσεγγίζουν την οργανική σύνδεση της ελληνικής μουσικής παράδοσης με το χώρο, το χρόνο και την κοινωνική ζωή των ανθρώπων • Να βιώσουν τη σημασία ιστορικών γεγονότων ορόσημων για την πατρίδα μας και να κατανοήσουν το ρόλο της μουσικής σε σχέση με εκείνα • Να ψάλλουν βυζαντινούς εκκλησιαστικούς ύμνους και να εκτελούν θρησκευτικά παραδοσιακά τραγούδια προσεγγίζοντας το συναίσθημα και την έκφραση του θρησκευτικού βιώματος των πιστών της Ορθόδοξης Εκκλησίας. • Να ευαισθητοποιηθούν απέναντι στο περιβάλλον μέσα από δημοτικά ελληνικά τραγούδια που πηγάζουν από την αλληλένδετη σχέση του ανθρώπου με τη φύση • Να εκτελούν μελωδίες παραδοσιακών τραγουδιών σε μουσικά όργανα • Να εκτελούν σε κρουστά μουσικά όργανα το μελωδικό ρυθμό παραδοσιακών ελληνικών τραγουδιών που μαθαίνουν • Να βιώσουν την αρχαία ελληνική μουσική ως ένα στοιχείο Παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς 	<p>2.1 Ελληνική μουσική παράδοση Δημοτική μουσική Βυζαντινή Εκκλησιαστική μουσική Αρχαία Ελληνική Μουσική</p>	<p><u>Εκτέλεση Μουσικής-Ακρόαση Μουσικής</u> Μαθαίνουν ελληνικά δημοτικά τραγούδια απαιτητικά από άποψη ρυθμού, μελωδίας (με όσο το δυνατόν τα σχετικά φωνητικά «γυρίσματα») και λόγου απ’ όλο τον ελλαδικό χώρο π.χ. «Τζιβαέρ» (Δωδεκάνησα), «Κάτω στην Αγία Μαρίνη» (Αν.Θράκης), «Να τα ταξιδέψω θέλω» (Χίος-Λέσβος), κ.ά.</p> <p><u>Εκτέλεση-Ακρόαση Μουσικής</u> Μαθαίνουν δημοτικά τραγούδια από όλο τον ελλαδικό χώρο σε σχέση με τον κύκλο του χρόνου: π.χ. Κάλαντα Χριστουγέννων «Στρίνα» (Ελληνόφωνη Κάτω Ιταλία), Κάλαντα Πρωτοχρονιάς «Αρχιμηνιά κι αρχιχρονιά» (Καπαδοκίας & Μυτιλήνης) αποκριάτικα τραγούδια «Καλόγηρος δουλειά δεν εχ’» (Θράκης), - <u>Εκτέλεση Ακρόαση Μουσικής</u> Μαθαίνουν δημοτικά τραγούδια από όλο τον ελλαδικό χώρο σε σχέση με ιστορικά γεγονότα, τα οποία, στη συνέχεια, ερευνούν και να μελετούν: π.χ. «Σημαίνει ο Θιός σημαίνει η γη», κλπ.</p> <p><u>-Εκτέλεση Μουσικής</u> Μαθαίνουν βυζαντινούς εκκλησιαστικούς ύμνους και μελετούν την καλλιτεχνική και λειτουργική αξία τους π.χ. Τροπάριο του Νυμφίου «Ίδου ο Νυμφίος έρχεται», κ.ά.</p> <p><u>-Ενεργητική Ακρόαση - Χρήση ΤΠΕ</u> Οι μαθητές αναζητούν στο Διαδίκτυο βιντεοσκοπημένες εκτελέσεις αρχαίας ελληνικής μουσικής σε ανακατασκευασμένα μουσικά όργανα. Δημιουργούν μια παρουσίαση ppt με απεικονίσεις αρχαίων ελληνικών μουσικών οργάνων σε αγγεία, γλυπτά κ.ά.με παράλληλη ακρόαση αποσπασμάτων αρχαίας ελληνικής μουσικής.</p>	<p>«Ανθολόγιο Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» - Βιβλίο Εκπαιδευτικού (Μόσχος Κ., Κανδυλάκη Μ., Τόμπλερ Μ.) (σελ.32,33,34,36,41,43,44)</p> <p>13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» Π.Ι& ΥΠΕΠΘ 2008</p> <p>Μουσικά όργανα Orff: Κλάβες, ταμπούρινο, τρίγωνο, glockenspiel - Πιάνο, αρμόνιο - CD Player</p>

<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να νιώσουν την αισθητική συγκίνηση από την ακρόαση και την εκτέλεση τραγουδιών μελοποιημένης Ελληνικής ποίησης • Να βιώσουν τη σημασία ιστορικών γεγονότων ορόσημων για την πατρίδα μας και να κατανοήσουν το ρόλο της μουσικής σε σχέση με εκείνα • Να αποτιμούν και να αξιολογούν διαισθητικά την επαφή με τα αγαθά της τέχνης και το ωραίο • Να εκφέρουν και να αρθρώνουν με άνεση και ακρίβεια το λόγο με τη μελωδία και το ρυθμό της μουσικής 	<p>2.2. Μελοποιημένη ποίηση- συνθέτες</p> <p>Ελληνες</p> <p>Αστική μουσική- λαϊκή</p> <p>Σύγχρονοι Έλληνες τραγουδοποιοί</p>	<p>- <u>Εκτέλεση Μουσικής Τραγούδια για εθνικές εορτές κι επετείους</u> Οι μαθητές μαθαίνουν τραγούδια απαιτητικά από άποψη ρυθμού, μελωδίας και λόγου που συνδέονται με το έπος του 40', την Κατοχή και την Απελευθέρωση π.χ. «Άσμα ασμάτων» (Ι.Καμπανέλης – Μ.Θεοδωράκης), «Της Δικαιοσύνης ήλιε Νοητέ» (Ο.Ελύτη – Μ.Θεοδωράκη) κ.ά., με την εξέγερση του Πολυτεχνείου «Δώδεκα Παιδιά» (Δ.Χριστοδούλου – Μ.Λοΐζου), «Ο Δράκος» (Ν.Γκάτσου-Στ. Ξαρχάκου) και με την εθνική εορτή στις 25 Μαρτίου «Χάραμα» (Δ.Σολωμού – Γ.Μαρκόπουλου), «Ωδή στον Καραϊσκάκη» (Δ.Σαββόπουλου) και μελοποιημένες στροφές –πέρα από τις οκτώ πρώτες- από τον «Ύμνο εις την Ελευθερίαν» του Δ.Σολωμού σε μελοποίηση του Ν.Χ.Μάντζαρου.</p> <p>-<u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Μαθαίνουν καντάδες, αστικά ελαφρά και λαϊκά τραγούδια π.χ. «Γιαλό – γιαλό» (με διφωνία), «Καροτσέρη τράβα» (Απ.Χατζηχρήστου), «Ο Ζέππος» (Γ.Παπαϊωάννου), « κ.ά.</p> <p>- <u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Μαθαίνουν νεότερα ελληνικά τραγούδια απαιτητικά από άποψη ρυθμού, μελωδίας και λόγου π.χ. «Τα παιδιά του Πειραιά» (Μ.Χατζιδάκι), «Κυκλάμινο» (Γ.Ρίτσου – Μ.Θεοδωράκη), «Άπονη ζωή» (Λ.Παπαδόπουλου-Στ.Ξαρχάκου), «Ο Μέρμηγκας» (Γ.Νεγρεπόντη – Μ.Λοΐζου), «Άγγελος Αρχάγγελος» (Δ.Σαββόπουλου) κ.ά.</p> <p>Μελετούν το πολιτισμικό περιβάλλον της εποχής που γράφτηκαν τα προς εκμάθηση και ακρόαση τραγούδια.</p> <p>-<u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Μαθαίνουν τραγούδια με περιεχόμενο σχετικά με το δεσμό του ανθρώπου με τη φύση, με την ανάγκη προστασίας του περιβάλλοντος καθώς και με εναλλακτικές μορφές ενέργειας αλλά και την ανάγκη αλλαγής τρόπου ζωής και την απαλλαγή από τον καταναλωτισμό και την αλόγιστη σπατάλη ενέργειας π.χ. «Στα καμένα» (Μ.Γκανά - Λ.Μαχαιρίτσα), «Λάρυμνα» (Θ.Μπακαλάκου), «Ιώδιο, καΐσιο, στρόντιο» (Άκη Πάνου) κ.ά.</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Γ' Γυμνασίου» (Μ.Δημητρακοπούλου, Μ.Τζένου, Π.Ανδρούτσος), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα: «Ελληνικές μουσικές ιστορίες» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 49-64) Τετράδιο Εργασιών (σελ. 34-40) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.45-51)</p> <p>«Στις γειτονίες του ελληνικού τραγουδιού» Βιβλίο Μαθητή (σελ.65-80) Τετράδιο Εργασιών (σελ.41-55) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ.53-62)</p> <p>13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Α'-Β'-Γ' Γυμνασίου» Π.Ι&ΥΠΕΠΘ 2008</p> <p>«Ανθολόγιο Μουσικών Κειμένων Α'-Β'-Γ' Γυμνασίου» - Βιβλίο Εκπαιδευτικού (Μόσχος Κ., Κανδυλάκη Μ., Τόμπλερ Μ.) (σελ.88)</p> <p>- Πιάνο, αρμόνιο CD Player</p>
---	--	--	--

<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να προσεγγίσουν την έννοια της διαχρονικότητας της μουσικής και τον ρόλο των δημιουργών της • Να ακροασθούν με ευαισθησία ένα έργο λόγιας δυτικής μουσικής, να εκφραστούν μέσα από αυτό και να εξωτερικεύσουν τα συναισθήματά τους • Να μπορούν να διακρίνουν κατά την ακρόαση ενός μουσικού έργου τα δομικά κι εκφραστικά στοιχεία του και να παρακολουθήσουν την εξέλιξή τους σε όλη τη διάρκειά του • Να προσεγγίσουν με δεκτικότητα τα σύγχρονα ρεύματα της Λόγιας Δυτικής Μουσικής και να συνδέσουν τα ρεύματα αυτά με τις ραγδαίες αλλαγές στη ζωή του σύγχρονου ανθρώπου 	<p>2.3 Λόγια Δυτική Μουσική 20 – 21^{ος} αιώνας (Ατονική μουσική, Δωδεκαφθιγγισμός – Σειραϊσμός, Ηλεκτρονική μουσική, Συγκεκριμένη μουσική (musique concrete), Αλεατορισμός, Νεοκλασικισμός)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Ενεργητική Ακρόαση</u> Ακούν το τρίτο Συμφωνικό Σχέδιο «Διάλογος του ανέμου με τη θάλασσα» από το έργο «Η Θάλασσα» του C. Debussy . Φαντάζονται τα φυσικά φαινόμενα που περιγράφει κάθε φορά η μουσική και παρατηρούν με ποια μουσικά μέσα αυτό επιτυγχάνεται. Στο τέλος της ακρόασης περιγράφουν τα συναισθήματα που τους δημιούργησε το έργο. -<u>Ενεργητική ακρόαση</u> Ακούν τις «Τελετές των αντίπαλων φυλών» και τους «Χορούς της γης» από την «Ιεροτελεστία της Άνοιξης» του I. Stravinsky και περιγράφουν τη δυναμική αγωγή σε σχέση με την ποικιλία ηχοχρωμάτων της ορχήστρας που δημιουργεί ο συνθέτης στο έργο. <u>Ενεργητική ακρόαση</u> Ακούν το “Hungarian Rock” του G. Ligeti και διακρίνουν στοιχεία από το μινιμαλισμό και την προοδευτική ροκ μουσική. -<u>Ενεργητική μουσική με χρήση ΤΠΕ</u> Αναζητούν στο Διαδίκτυο βίντεο με το πρώτο μέρος από το έργο “Metastasis:” του Ianni Xenaki που συνδυάζει την προβολή της αντίστοιχης παρτιτούρας παράλληλα με την ακρόαση. -<u>Ενεργητική ακρόαση με χρήση ΤΠΕ</u> Αναζητούν στο Διαδίκτυο το trailer της κινηματογραφικής ταινίας <i>Koyaanisqatsi</i> του Godfrey Reggio και παρατηρώντας τη μουσική του Philip Glass και τις αντίστοιχες σκηνές περιγράφουν τη σύνδεση των συναισθημάτων που δημιουργεί η μουσική με τα σοβαρά προβλήματα που δημιούργησε η ανάπτυξη των σύγχρονων μεταβιομηχανικών κοινωνιών. 	<p>-Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Γ΄ Γυμνασίου» (Μ. Δημητρακοπούλου, Μ. Τζένου, Π. Ανδρούτσος), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού) Ενδεικτικά παραδείγματα: «Το ταξίδι της μουσικής στον 20^ο αιώνα» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 7-16) Τετράδιο Εργασιών (σελ. 7-14) Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ. 15-21)</p> <p>«Ανθολόγιο Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» - Βιβλίο Εκπαιδευτικού (Μόσχος Κ., Κανδυλάκη Μ., Τόμπλερ Μ.) (σελ. 186-199) 13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» Π.Ι.& ΥΠΕΠΘ 2008 - CD Player Ηλεκτρονικός υπολογιστής με ηχεία Βιντεοπροβολέας</p>
--	---	--	--

<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να προσεγγίσουν βιωματικά τη μουσική από άλλους λαούς και πολιτισμούς με δεκτικότητα και θετική στάση • Να εκτελέσουν μουσικές και τραγούδια άλλων λαών και πολιτισμών • Να κατανοήσουν ότι η μουσική ταυτότητα ενός λαού προσδιορίζεται και δέχεται επιδράσεις από διαφορετικά πολιτισμικά στοιχεία • Να αντιληφθούν τις διαστάσεις του σύγχρονου ρεύματος της World Music και τη σημασία της για τη συνεργασία και την επικοινωνία των ανθρώπων. • Να συνειδητοποιήσουν ότι η πολιτισμική διαφορετικότητα δεν αποτελεί εμπόδιο για την επικοινωνία των ανθρώπων 	<p>2.4 Μουσικές του κόσμου</p> <p>Ethnic και World Music</p>	<p><u>-Ενεργητική ακρόαση</u> Ακούν παραδοσιακές μουσικές και τραγούδια απ' όλο τον κόσμο σε σύγχρονες εκτελέσεις κι ενορχηστρώσεις κι ακόμη ρεύματα μουσικής που έχουν προκύψει από προσμίξεις – fusion-πολλών διαφορετικών μουσικών ιδιωμάτων με την παραδοσιακή μουσική λαών από όλον τον κόσμο.</p> <p><u>-Ενεργητική Ακρόαση</u> Ακούν το τραγούδι “Heygana” του Ali Farka Toure και παρατηρούν την πρόσμιξη στοιχείων αφρικάνικης μουσικής και blues στοιχείων. Κατά την ακρόαση διακρίνουν ακουστικά το ostinato στη μελωδική γραμμή του μπάσου (σι ύφεση-ντο-ρε-σολ) σε όλη τη διάρκεια του τραγουδιού και τον αντιφωνικό τρόπο εκτέλεσης του.</p>	<p>-Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Γ΄ Γυμνασίου» (Μ.Δημητρακοπούλου, Μ.Τζένου, Π.Ανδρούτσος), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>«Ανθολόγιο Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» - Βιβλίο Εκπαιδευτικού (Μόσχος Κ., Κανδυλάκη Μ., Τόμπλερ Μ.) (σελ.155,156,157,160,162)</p> <p>13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» Π.Ι&ΥΠΕΠΘ 2008 - CD Player Ηλεκτρονικός υπολογιστής με ηχεία Βιντεοπρωτότυπος</p>
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να ακούν συγκεντρωμένα ένα ευρύ ρεπερτόριο μουσικών ακροάσεων το οποίο συμπεριλαμβάνει δημοφιλή μουσικά ρεύματα του 20^{ου} -21^{ου} αιώνα • Να εκφράζουν και να αιτιολογούν τα συναισθήματα, τις απόψεις και τις προτιμήσεις 	<p>2.5 Δημοφιλή μουσικά ρεύματα του 20^{ου} – 21^{ου} αιώνα</p> <p>Ragtime, jazz, rock and roll, rock, pop, disco, reggae rap, hip-hop, techno, ambient, κ.ά.</p>	<p><u>-Ενεργητική Ακρόαση</u> Ο εκπαιδευτικός παίζει στο πιάνο το μέρος του αριστερού χεριού των πρώτων τεσσάρων μέτρων του "Maple Leaf Rag" του συνθέτη της ragtime Scott Joplin. Τραγουδά τους φθόγγους της μελωδικής γραμμής του αριστερού χεριού μαζί με τους μαθητές.</p> <p>Παίζει έπειτα το μέρος του δεξιού χεριού καθώς οι μαθητές διακρίνουν ακουστικά και παρατηρούν στην αντίστοιχη παρτιτούρα το φαινόμενο της συγκοπής Τραγουδά τους φθόγγους της μελωδικής γραμμής του δεξιού</p>	<p>-Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Γ΄ Γυμνασίου» (Μ.Δημητρακοπούλου, Μ.Τζένου, Π.Ανδρούτσος), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-</p>

τους για μουσικά έργα από διάφορα μουσικά είδη που συνήθως ακούν και τραγουδούν

χεριού μαζί με τους μαθητές.

Στη συνέχεια ο εκπαιδευτικός παίζει και τα δυο χέρια μαζί και σε επόμενη εκτέλεση παίζει αναλύοντας παράλληλα την αρμονική ανάπτυξη στο έργο με εκτέλεση διακριτή της διαδοχής των αντίστοιχων συγχορδιών.

A^b V⁷ I V⁷ I

-Ενεργητική Ακρόαση Ακούν εκτέλεση του "Maple Leaf Rag του συνθέτη Scott Joplin. στο πιάνο- το όργανο της ragtime- κι έπειτα σε μεταγραφή του έργου για big band από τον jazz τρομπονίστα και τρομπετίστα Tommy Dorsey της swing era (περίοδο του swing στη Jazz μουσική). Παρατηρούν τη συγγένεια των μουσικών ιδιωμάτων του ragtime και της jazz μουσικής. Διακρίνουν ειδικότερα στη δεύτερη εκτέλεση ποια μουσικά όργανα της big band πρωταγωνιστούν κάθε φορά.

-Ενεργητική Ακρόαση Προσεγγίζουν τρία αντιπροσωπευτικά μουσικά αποσπάσματα blues, gospel και country μουσικής για να διερευνήσουν τις ρίζες της rock and roll μουσικής από τα τρία αυτά μουσικά είδη:

■ Ακούν το τραγούδι "Trouble of the world" (gospel μουσική) από τη Machalia Jackson βλέποντας στο Διαδίκτυο την αντίστοιχη σκηνή από την αμερικάνικη κινηματογραφική ταινία "Imitation of Life" του Douglas Sirk όπου η ίδια εμφανίζεται ως σολίστας- χορωδός σε μια εκκλησία.

■ Ο εκπαιδευτικός παίζει στο πιάνο τη boogie-woogie μελωδική γραμμή του μπάσου ενός τυπικού παραδείγματος 12μετρου blues, υπογραμμίζοντας τη διαδοχή των βαθμίδων I – IV -I-V-IV-I με τον φθόγγο της βάσης κάθε βαθμίδας:

Βιβλίο Εκπαιδευτικού)

Ενδεικτικά παραδείγματα:
«Από το γκόσπελ στο ροκ» Βιβλίο Μαθητή (σελ. 29-48) Τετράδιο Εργασιών (σελ. 21-32)

«Το φαινόμενο Beatles» Τετράδιο Εργασιών (σελ. 29)

Βιβλίο Εκπαιδευτικού (σελ. 31-43)

«Ανθολόγιο Μουσικών Κειμένων Α'-Β'-Γ' Γυμνασίου» - Βιβλίο Εκπαιδευτικού (Μόσχος Κ., Κανδυλάκη Μ., Τόμπλερ Μ.) (σελ. 166, 172, 175, 177, 178)

«Ανθολόγιο Μουσικών Κειμένων Α'-Β'-Γ' Γυμνασίου» - Βιβλίο Εκπαιδευτικού (Μόσχος Κ., Κανδυλάκη Μ., Τόμπλερ Μ.)

13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Α'-Β'-Γ' Γυμνασίου» Π.Ι.& ΥΠ.Ε.Π.Θ 2008

- CD Player
Ηλεκτρονικός υπολογιστής με ηχεία
Βιντεοπροβολέας

■ Έπειτα οι μαθητές ακούν το τραγούδι ‘What’d I Say’ (Rhythm & Blues μουσική) του Ray Charles και διακρίνουν σε αυτό τη διαδοχή συγχορδιών 12μετρου blues.

■ Ακούν το τραγούδι “Blue Moon of Kentucky” (country μουσική) από τον Elvis Presley – στο ξεκίνημα του ως hillbilly τραγουδιστής - κι έπειτα το τραγούδι “Rock Around the Clock” (Rock and Roll-Rockabilly μουσική) από τον Billy Haley.

Διακρίνουν ομοιότητες και διαφορές μεταξύ των ενδεικτικών μουσικών παραδειγμάτων που άκουσαν

-Ενεργητική Ακρόαση Διακρίνουν την διαδοχή συγχορδιών 12μετρου blues σε ένα σύγχρονο τραγούδι π.χ στο τραγούδι “Mercy” της τραγουδοποιού Duffy (2008)..

-Ενεργητική Ακρόαση Ακούν το Rhythm and blues ή ειδικότερα electric blues τραγούδι “Crawling Up a Hill” του John Mayall σε εκτέλεση του 1964 από τους John Mayall & the Bluesbreakers και διακρίνουν τη μορφή του (ABA) και την εννοχρήστρωση του (φωνητικά, φουσαρμόνικα, όργανο, μπάσο, ντραμς). Παρατηρούν ακόμη ποια μουσικά όργανα κάνουν σόλο (φουσαρμόνικα, ηλεκτρική κιθάρα) και σε ποιο σημείο του τραγουδιού. Ο εκπαιδευτικός ζητά να παρατηρήσουν τον τρόπο που τελειώνει το τραγούδι σε σχέση με τον αντίστοιχο στίχο “My life is just a slow train crawling up a hill” (μουσικός χρωματισμός του στίχου με ritardando).

-Ενεργητική Ακρόαση (συνέχεια της προηγούμενης δραστηριότητας) Ακούν νεότερη διασκευή (2003) του blues τραγουδιού “Crawling Up a Hill” του John Mayall από την τραγουδοποιό Katie Melua ή αναζητούν στο Διαδίκτυο βίντεο με ζωντανή εκτέλεση του τραγουδιού. Διακρίνουν τις διαφορές σε σχέση με την αυθεντική εκτέλεση από τους

		<p>John Mayall & the Bluesbreakers (περισσότερα jazz στοιχεία και αντίστοιχη ενορχήστρωση, πιο ήρεμη διάθεση, αργό tempo στη νεότερη εκτέλεση).</p> <p><u>Ενεργητική Ακρόαση</u> Αναζητούν στο Διαδίκτυο βίντεο μαγνητοσκοπημένων ζωντανών εμφανίσεων μουσικών και μουσικών συνόλων της jazz, rock and roll, rock, pop, disco, reggae, rap, hip-hop και techno μουσικής. Παρατηρούν ποια μουσικά όργανα παίζουν, ποια πρωταγωνιστούν και μέσω των κινηματογραφημένων πλάνων συνδέουν το στυλ της μουσικής με τη γενικότερη αισθητική της περιόδου δημιουργίας της.</p> <p>-<u>Εκτέλεση Μουσικής</u> Χωρίζονται σε ομάδες εργασίας με θέμα τις μουσικές τους προτιμήσεις όσον αφορά δημοφιλή μουσικά ρεύματα του 20^{ου} – 21^{ου} αιώνα. Κάθε ομάδα θα εκτελέσει ένα αγαπημένο της τραγούδι και θα παρουσιάσει το μουσικό ρεύμα στο οποίο ανήκει, την ιστορία του, τον καλλιτέχνη δημιουργό του, το μήνυμα που θέλει να μεταφέρει ή το συναίσθημα που θέλει να εκφράσει, το κοινωνικό και πολιτικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται κι άλλα συναφή θέματα</p>	
--	--	---	--

ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΥΛΙΚΑ-ΜΕΣΑ
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να συνδέσουν δημιουργικά τη μουσική με το Λόγο, το Θέατρο, τα Εικαστικά, κ.ά. • Να κατανοήσουν το λειτουργικό ρόλο της μουσικής σε άλλες τέχνες π.χ. στο Θέατρο, στον Κινηματογράφο, κ.ά. 	<p>3.1. Μουσική και άλλες τέχνες</p>	<p><u>-Ενεργητική Ακρόαση</u> Προσεγγίζουν την ambient μουσική ακούγοντας το κομμάτι “Hands Cover Bruise” των Trent Reznor και Atticus Ross από το soundtrack της κινηματογραφικής ταινίας “The Social Network” του David Fincher. Κατά τη διάρκεια της ακρόασης έχουν αρχικά τα μάτια τους κλειστά μέχρι να φανταστούν ένα όνειρο ή μια σκηνή κινηματογραφικής ταινίας που μπορεί να περιγράφει η μουσική· ξεκινούν έπειτα να γράφουν ή να ζωγραφίζουν ό, τι φαντάστηκαν παράλληλα με την ακρόαση. Στο τέλος περιγράφουν λεκτικά τα συναισθήματα που τους προκάλεσε η μουσική. Μπορούν έπειτα να παρακολουθήσουν τις σκηνές από την ταινία που αντιστοιχούν στη μουσική που άκουσαν και να παρατηρήσουν την αλληλεπίδραση εικόνας-μουσικής. (Μουσική και Κινηματογράφος, Μουσική και Εικαστικά)</p> <p><u>Κριτική ακρόαση</u> Οι μαθητές παρακολουθούν ένα θεατρικό έργο και σχολιάζουν το πώς συνδυάστηκε η μουσική με το περιεχόμενο του έργου.</p> <p><u>Μουσική δημιουργία</u> Ντύνουν μουσικά ένα θεατρικό έργο επιλέγοντας ηχογραφημένη μουσική ή δημιουργώντας οι ίδιοι τη μουσική ή τα αηχητικά «εφέ» που απαιτούνται. Οι μαθητές τραγουδούν ή εκτελούν μουσικά όργανα κατά τη διάρκεια της παράστασης.</p>	<p>-Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Γ΄ Γυμνασίου» (Μ.Δημητρακοπούλου, Μ.Τζένου, Π.Ανδρούτσος), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού) Ενδεικτικά παραδείγματα: «Εικόνα και ήχος» Τετράδιο Μαθητή (σελ.15), «Εικαστικά και μουσική...μουσική και εικαστικά» Βιβλίο Μαθητή (σελ.18-20), Τετράδιο Μαθητή (σελ.16-17) «Μουσική και κινηματογράφος» Βιβλίο Μαθητή (σελ.21-24), Τετράδιο Μαθητή (σελ.18) «Ανθολόγιο Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» - Βιβλίο Εκπαιδευτικού (Μόσχος Κ., Κανδυλάκη Μ., Τόμπλερ Μ.) (σελ.166,172,175,177,178)</p>

			<p>«Ανθολόγιο Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» - Βιβλίο Εκπαιδευτικού (Μόσχος Κ., Κανδυλάκη Μ., Τόμπλερ Μ.) 13 Audio CD Διδακτικών Πακέτων & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» Π.Ι& ΥΠΕΠΘ 2008 - CD Player Ηλεκτρονικός υπολογιστής με ηχεία Βιντεοπροβολέας</p>
<p>Οι μαθητές μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να συνδέσουν τη μουσική με το λόγο • Να δουν τις μαθηματικές αντιστοιχίες της Μουσικής (μονόχορδο Πυθαγόρα, σειρές Φιμπονάτσι κλπ) • Να συνδέσουν στοιχεία της ιστορίας της μουσικής με την ιστορία του ανθρώπινου πολιτισμού γενικότερα 	<p>3.2. Μουσική και άλλα μαθήματα</p>	<p><u>-Ενεργητική Ακρόαση με χρήση ΤΠΕ</u> Αναζητούν στο Διαδίκτυο βίντεο με την αρχή των τίτλων της κινηματογραφικής γαλλικής μουσικής ταινίας “Les Parapluies de Cherbourg” του Jacques Demy. Παρατηρούν τη μουσική του Παρατηρούν τη μουσική του Michel Legrand.με την οποία ξεκινά η ταινία σε σχέση με τη σκηνή της βροχής και των περαστικών με τις ομπρέλες. Ακούν έπειτα το ομώνυμο τραγούδι της ταινίας που συνέθεσε ο Michel Legrand για τη Νάνα Μούσχουρη και διαβάζουν τους στίχους στα γαλλικά. (Μουσική και Γαλλικά, Μουσική και Κινηματογράφος)</p> <p><u>-Ενεργητική ακρόαση με χρήση ΤΠΕ</u> Ακούν και διαβάζουν στα αγγλικά τους στίχους του τραγουδιού “Why” της τραγουδοποιού Tracy Charman και με βάση το κοινωνικό περιεχόμενο του τραγουδιού (πόλεμος, φτώχεια και υποσιτισμός των παιδιών ανά τον κόσμο - ευμάρεια των ανεπτυγμένων κοινωνιών, εγκληματικότητα, μοναξιά) δημιουργούν με τη βοήθεια του προγράμματος Microsoft Movie Maker ή άλλου αντίστοιχου - δουλεύοντας ατομικά ή κατά ομάδες μια ταινία αντίστοιχου</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Γ΄ Γυμνασίου» (Μ.Δημητρακοπούλου, Μ.Τζένου, Π.Ανδρούτσος), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού) Ενδεικτικά παραδείγματα: «Η ιστορία ενός τοίχου» Τετράδιο Εργασιών (σελ.30) «Άξιον εστί το φως» Τετράδιο Εργασιών (σελ.46)</p> <p>«Ανθολόγιο Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» - Βιβλίο Εκπαιδευτικού (Μόσχος Κ., Κανδυλάκη Μ., Τόμπλερ Μ.) 13 Audio CD Διδακτικών</p>

		<p>περιχομένου που θα προβάλλεται παράλληλα με το τραγούδι. (Μουσική και Αγγλικά)</p> <p>-<u>Ενεργητική ακρόαση</u> Ακούν το “Macky Messer” από την «Όπερα της Πεντάρας» των Bertolt Brecht και Kurt Weill σε αυθεντική εκτέλεση από την Lotte Lenya και διαβάζουν τους στίχους στα γερμανικά. Έπειτα ακούν το ίδιο τραγούδι “Mack the Knife” –διαβάζοντας παράλληλα τους στίχους σε αγγλική απόδοση - από τον Louis Armstrong κι έπειτα σε νεότερη εκτέλεση από τον Robbie Williams. Παρατηρούν τις διαφορές μεταξύ των τριών εκτελέσεων. (Μουσική και Γερμανικά, Μουσική και Αγγλικά)</p>	<p>Πακέτων & Ανθολογίου Μουσικών Κειμένων Α΄-Β΄-Γ΄ Γυμνασίου» Π.Ι& ΥΠΕΠΘ 2008 - CD Player Ηλεκτρονικός υπολογιστής με ηχεία Βιντεοπροβολέας</p>
--	--	---	---

ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΥΛΙΚΑ-ΜΕΣΑ
<p>Οι μαθητές να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να νοιώσουν τη χαρά της δημιουργίας και της αποδοχής του δημιουργήματός τους από το ενδοσχολικό και εξωσχολικό ακροατήριο • Να νιώσουν τη χαρά και την ικανοποίηση που προσφέρει η παρουσίαση μιας εκδήλωσης, γενικότερα, με μουσική που εκτελείται ζωντανά και σε πραγματικό χρόνο ενώπιον κοινού • Να παρακολουθούν ποικιλία μουσικών δρώμενων (συναυλίες, κοντσέρτα, κτλ.) και να συμπεριφέρονται ανάλογα με την περίπτωση • Να αποκτήσουν δεξιότητες χορωδού, συμμετέχοντας σε φωνητικά σύνολα ή χορωδίες, που θα μπορούν να εμφανίζονται σε ποικίλες και διαφορετικές εκδηλώσεις εντός και εκτός σχολείου 	<p>4.1. Σχολικές κι εξωσχολικές εκδηλώσεις</p> <p>4.2. Εκπαιδευτικά προγράμματα άτυπης εκπαίδευσης</p> <p>4.3. Μουσικιά Αγωγή</p>	<p>-- Παρουσιάζουν ένα μουσικό πρόγραμμα επ' ευκαιρία διαφόρων εορτασμών, επετείων, εκδηλώσεων/ αφιερωμάτων στο χώρο του σχολείου ή σε άλλους χώρους π.χ. Μουσικό πρόγραμμα σχολικής εορτής 28^{ης} Οκτωβρίου, Μουσικό πρόγραμμα σχολικής εορτής 17^{ης} Νοεμβρίου, Μουσικό πρόγραμμα σχολικής εορτής 25^{ης} Μαρτίου</p> <p>Εκδηλώσεις σχετικά με θέματα μουσικά ή ευρύτερου ιστορικού, κοινωνικού και περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος, π.χ. «Το νέο κύμα» «Τα τραγούδια του Μάνου» «Κινηματογραφικά τραγούδια» «Μίκης Θεοδωράκης – Μάνος Χατζιδάκις» «Τα τραγούδια μας» «Μια θάλασσα μικρή» «Μουσική οικολογία» «Οι ιστορίες των ανθρώπων και τα τραγούδια τους»</p> <p><u>-Εκτέλεση Μουσικής Συμμετοχή της χορωδίας του σχολείου ή της ορχήστρας στο πλαίσιο πολιτιστικών εκδηλώσεων της τοπικής ή ευρύτερης κοινότητας, μαθητικού διαγωνισμού ή πολιτιστικού μαθητικού φεστιβάλ.</u></p> <p><u>Εκτέλεση Μουσικής με χρήση ΤΠΕ</u> Παρουσιάζουν ένα μουσικό πρόγραμμα ζωντανά στο Διαδίκτυο συνδεδεμένοι σε πραγματικό χρόνο (real time) στο πλαίσιο τηλεδιάσκεψης με ένα σχολείο σε άλλη χώρα</p>	<p>Διδακτικό Πακέτο «Μουσική Γ΄ Γυμνασίου» (Μ.Δημητρακοπούλου, Μ.Τζένου, Π.Ανδρούτσος), ΟΕΔΒ 2010 Βιβλίο Μαθητή – Τετράδιο Εργασιών-Βιβλίο Εκπαιδευτικού)</p> <p>Ενδεικτικό παράδειγμα: «Αντί επιλόγου...σχέδια εργασίας» Βιβλίο Μαθητή (σελ.82-84) - Πιάνο, μουσικά όργανα Orff, CD Player, σύστημα μικροφωνικής με κονσόλα, ηλεκτρονικός υπολογιστής με βιντεοπροβολέα</p>

		<p>οι μαθητές του οποίου παρουσιάζουν κι εκείνοι με τη σειρά τους το δικό τους πρόγραμμα.</p> <p><u>-Εκτέλεση Μουσικής-Δημιουργία Μουσικής</u></p> <p>Παρουσιάζουν τραγούδια και μουσική για πολύτεχνα δρώμενα ή μουσικοθεατρικές παραστάσεις που περιλαμβάνουν τη συνδρομή πολλών τεχνών, π.χ.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Στο πλαίσιο της παρουσίασης του θεατρικού έργου «Η Γειτονιά των Αγγέλων» του Ιάκωβου Καμπανέλη εκτελούν τραγούδια και μουσική του Μίκη Θεοδωράκη από το ομώνυμο θεατρικό έργο αλλά και τραγούδια του Σταύρου Ξαρχάκου από το δίσκο «Κόσμε αγάπη μου» <p>Δημιουργούν δικά τους κείμενα και σκετς για να επενδύσουν τα τραγούδια από την «Ομορφη Πόλη» και τη «Μαγική Πόλη» σε μουσική του Μίκη Θεοδωράκη</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Στο πλαίσιο του θεατρικού έργου «Η ζωή του Γαλιλαίου» του Μπέρτολτ Μπρεχτ οι μαθητές μελοποιούν τους στίχους που περιλαμβάνονται στο κείμενο και παρουσιάζουν τα αντίστοιχα τραγούδια στο πλαίσιο μιας παράστασης του έργου που λαμβάνει χώρα στο σχολείο ή εκτός σχολείου σε δράσεις πολιτισμού της τοπικής ή ευρύτερης κοινότητας. ■ Ανεβάζουν παραστάσεις Θεάτρου Σκιών με φιγούρες ή ηθοποιούς –χαρακτήρες φιγούρων βασισμένες στο έργο του Βασίλη Ρώτα «Καραγκιοζικά» και παρουσιάζουν με τη χορωδία και την ορχήστρα του σχολείου τα τραγούδια που έχουν δημιουργήσει οι ίδιοι οι μαθητές μελοποιώντας τους αντίστοιχους στίχους του Β.Ρώτα ■ Στο πλαίσιο της επίσκεψης σε ένα μουσείο παρουσιάζουν ένα μουσικό πρόγραμμα με τίτλο «<i>Η μουσική πάει μουσείο</i>» το οποίο περιλαμβάνει γνωστά τους τραγούδια τραγούδια ή τραγούδια που έχουν δημιουργήσει οι ίδιοι οι μαθητές που σχετίζονται γενικότερα με ιστορικά, κοινωνικά, περιβαλλοντικά, ή πολιτιστικά θέματα που διαπραγματεύεται το μουσείο ή ειδικότερα με τα εκθέματα του μουσείου. 	
--	--	---	--

Μερικές Σημαντικές Επισημάνσεις

- Το μάθημα της Μουσικής στη Γενική Εκπαίδευση έχει κατεξοχήν χαρακτήρα εργαστηριακό, λόγω της ανάγκης ανάπτυξης δεξιοτήτων και πρακτικών δημιουργικών διαδικασιών και δραστηριοτήτων για την προσέγγιση της Τέχνης της Μουσικής. Η ποιότητα των σχολικών μουσικών εργαστηρίων καθορίζει σε σημαντικό βαθμό την ποιότητα του μαθησιακού περιβάλλοντος και άρα αποτελεί κλειδί για την επίτευξη των μαθησιακών στόχων.
- Το μάθημα της Μουσικής είναι εργαστηριακό μάθημα και γι' αυτό απαιτείται ειδικά εξοπλισμένη αίθουσα Μουσικής με ηχομόνωση, η οποία να περιέχει μουσικά όργανα (αρμόνιο ή πιάνο, κιθάρες, κρουστά, φλογέρες, όργανα Orff κλπ), καλής ποιότητας CD-player, Διαδραστικός πίνακας, Ηλεκτρονικός Υπολογιστής με μουσικά προγράμματα, Βιντεοπροβολέας, Οθόνη, καλής ποιότητας ηχεία, σύστημα μικροφωνικής καλής ποιότητας, βιβλία Μουσικής, παρτιτούρες, CDs, βιντεοταινίες με μουσικά θέματα, κουρτίνες συσκότισης κλπ.
- Τα μουσικά όργανα ειδικότερα θα πρέπει να είναι συμβατά και να καλύπτουν τις ανάγκες των δραστηριοτήτων του Προγράμματος Σπουδών. Ακόμη για την οργάνωση και την πραγματοποίηση των σχολικών εκδηλώσεων, τόσο σε εξωτερικό χώρο όσο και σε εσωτερικό είναι απαραίτητη η επάνδρωση των σχολείων με τον αντίστοιχο ηχητικό εξοπλισμό.
- Είναι απαραίτητη η συνεχής επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μουσικής προκειμένου να ενημερωθούν για το νέο Πρόγραμμα Σπουδών καθώς και για τις νέες τάσεις και εφαρμογές στο χώρο της Μουσικής Εκπαίδευσης. Σύμφωνα με τις προτάσεις του Νέου Σχολείου, το Πρόγραμμα Σπουδών Μουσικής αποτελεί ένα ανοιχτό και ευέλικτο πρόγραμμα σπουδών το οποίο έχει ως στόχο να βοηθήσει τον εκπαιδευτικό και να διευρύνει τις επιλογές του. Κάτι τέτοιο απαιτεί ενδυνάμωση του εκπαιδευτικού, συνεχή ενημέρωση και επιμόρφωση και παροχή κινήτρων σε ένα πλαίσιο δια βίου μάθησης.